

આર્ય રક્ષિતસૂરિ ત્રયમાળા પુષ્પ-૩ જી.

શ્રી ચંદ્રપ્રભસ્વામિને નમઃ

શ્રી વિધિપક્ષગરુડીય શ્રાવકસ્ય

પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર

[ખીજ અનેક ઉપયોગી બાબતો સહિત]

પ્રકાશક

શ્રી કચ્છ નારાયણપુર (અળડાસા) જ્યોતિ-મિત્રમંડળ

વીર મ ૨૪૮૫ }
ધ મ ૧૯૫૮ }

કિંમત
૩-૦-૦

{ વિ સ ૨૦૧૫
{ ગાનપત્યમી

: પ્રાપ્તિસ્થાન :

શ્રી નારાયણપુર જ્યોતિ-મિત્રમંડળ,
નારાયણપુર, તાલુકા અખડાસા
(પોસ્ટ મંજલ રેલડીયા)

આવૃત્તિ ૩ ૭૩

*

{ પ્રત ૧૫૦૦

: મુદ્રક :

મહેતા અમરચંદ્ર બેચરદાસ
શ્રી બહાદુરસિંહજી પ્રી. પ્રેસ
પાલીતાણા (સૌરાષ્ટ્ર)

પ્રા સ્તા વિ ક

શ્રી જિનેશ્વરદેવના શાસનમા સમ્યગ્દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રને મોક્ષ માર્ગ કહેયો છે. તેમા પણ અતિમ આદર્શ સમ્યક્ ચારિત્ર છે મોક્ષ માર્ગની માધના માટે જુદા જુદા પાત્ર છવોની અપેક્ષાએ જુદા જુદા પ્રકારના અનુષ્ઠાનો શાસ્ત્રકાર ભગવ તોએ દર્શાવેલ છે

દ્વિવસ અને રાત્રી સ બધી લાગેલા દાંપતીની શુદ્ધિ અથે પ્રતિક્રમ-જ્ઞાની ક્રિયા ત્યાગી તથા શ્રાવક-જે અવસ્ય કરવી નોઈએ થયેલા પાપોની આયોચના કરવાથી અને ગુરુમમક્ષ વિનમ્રભાવે પ્રકાશિત કરવાથી પાપરહિત થઈ શકાય છે અને તેથી પ્રતિક્રમણ હ મેશા કરવાનુ વિધાન શાસ્ત્રકાર ભગવ તોએ કહેલ છે

આ મ્રથમા મુખ્યત્વે અચયગ્નીય શ્રાવકને કરવા યોગ્ય દેવસિય, રાઈય, પકિખય, આઉમ્માસિય અને સંવચ્છરિય પ્રતિક્રમણની વિધિ આપવામા આવેલ છે

આ મ્રથની પ્રથમાવૃત્તિની સ. ૨૦૧૩ મા ૩૦૦૦ નકલો છપાવવામા આવેલ, તે ખલાસ થઈ જતાં સ. ૨૦૧૪ ની સાલમાં દ્વિતીયાવૃત્તિની ૩૦૦૦ નકલો છપાવેલ, તે પણ ટૂંક સમયમાં જ ખલાસ થઈ જતાં તુરત જ આ ત્રીયાવૃત્તિ નકલ ૬૫૦૦ છપાવવામા આવેલી છે. એજ આ મ્રથની ઉપયોગિતા પૂરવાર કરે છે.

અગાઉની બે આવૃત્તિઓ કરતાં આ આવૃત્તિમાં ઓકેની માંગણી હોવાથી-જીવવિચાર, નવતત્ત્વ, દંડક તથા લઘુસંબ્રહ્મણી, એ ચાર પ્રકરણ અર્થ સાથે તદ્દન નવા જ ઉમેરવામાં આવેલ છે, તેમ જ વૈધરાજ શ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્રએ સંપાદન કરેલ જ્યોતિષ-સાર-સંબ્રહ્મ વિભાગ પણ અત્યંત ઉપયોગી બાણીને આ પુસ્તકમાં સામેલ કરવામાં આવેલ છે. અગાઉની આવૃત્તિમાંથી કેટલાક વિષયો કાઢી નાખવામાં આવેલ છે.

આ ત્રીજી આવૃત્તિમાં ઘણા વિષયો વધારી પુસ્તક મોટું કરવાની ભાવના હતી, પરંતુ અમારા કાર્યને ઉત્તેજન આપી મદદ આપનાર યતિશ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર મુળ્યમાં હાટની ખીમારીમાં સપડાયેલા હોઈ, તેમના હસ્તકતું કેટલુંક મેટર અધુરું રહેલ હોઈ તે મેટર છપાવી શક્યા નથી, એથી પુસ્તકતું કદ જેટલું વધારે કરવા અમે ધારેલ તે કરી શક્યા નથી. અમારી ધારણા હતી કે, તેઓશ્રીની તખ્તીયત તુરતમાં સારી થઈ જશે અને અધુરાં રહેલ મેટર જલદી પૂરા કરી આપશે એ વિચારણાથી પુસ્તક છપાવવામાં વિલંબ કરેલ, પણ હાલ તુરતમાં તે આશા પૂર્ણ થાય તેમ ન લાગવાથી પુસ્તકને ચાલુ વિષયોથી પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે.

પુસ્તકમાં આપેલ વિષયોનો અનુક્રમણિકા જોવાથી સારી રીતે ખ્યાલ આવશે.

કાગળ-પ્રીન્ટીંગ વગેરેના ભાવોમાં અસાધારણ વધારો થવા છતાં ઘણીજ કરકસરથી કામ થતું હોવાથી કિંમત ગ્રાહકોને પોસાણ થઈ શકે તેટલી જ રાખવામાં આવેલ છે.

શ્રી જામનગર અચલગચ્છ મહાજને ખીજી આવૃત્તિમાં ૨૬૦ નકલ અગાઉથી ગ્રાહક તરીકે નોંધાવેલ, પરંતુ ગ્રાહક સંખ્યા ત્રણ હજાર ઉપર થવાથી તેમનું નામ ત્રીજી આવૃત્તિમાં દાખલ કરેલ છે,

પરમારાધ્યપાદ, સુવિહિત શિરોમણિ, દીર્ઘચારિત્રી, ક્રિયોદાગ્રક
પ્રાતઃખરણીય અચળગચ્છ મુનિમ હલાગ્રેસર

અવ દાદામાહેષ્વ શ્રી ગૌતમસાગરજી મહારાજ સાહેબ
જન્મ ૧૯૨૦ * દીક્ષા ૧૯૪૦ * ક્રિયોદાર ૧૯૪૬ * સર્ગનામ ૨૦૦૯

ખીજાઓએ પણ અગાઉથી ગ્રાહક થઈ અમારા કાર્યમાં સહકાર આપેલ છે, તે સર્વનો આભાર માનીએ છીએ

પ્રથમાવૃત્તિ તથા દ્વિતીયાવૃત્તિની માફક આ આવૃત્તિનું પણ સુવ્યવસ્થિત રીતે મુદ્રણકાર્ય કરી આપવા માટે શ્રી બહાદુરસિ હથ્થ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસના માલિક શ્રી અમરચંદ બેચરદાસ મહેતા તથા મેનેજર શ્રી ભાનુભાઈ નાનચંદ મહેતાનો આભાર માનીએ છીએ

અગાઉની આવૃત્તિઓ માફક આ આવૃત્તિનું શુદ્ધ રીતે પ્રૂક સંશોધન કરી આપવા શ્રી કપુરચંદ આર. વારૈયાએ જે સહકાર આપ્યો છે, તેને કેમ ભૂલી શકીએ ?

શુદ્ધિ અંગે પુરતું લક્ષ આપવામાં આવ્યું છે, છતાં મતિમદતા કે પ્રેસદોષથી જે કાંઈ અશુદ્ધિઓ રહી જવા પામી હોય તે સુરજનોએ સુધારી લેવી અને શક્ય હોય તો અમને સૂચન કરવું જોઈશે હવે પછીની આવૃત્તિઓમાં સુધારી શકાય

અગ્રાન કે પ્રમાણના યોગે આ ગ્રંથમાં જિન-વચનથી કાંઈ વિરુદ્ધ લખાણુ થઈ જવા પામ્યું હોય તો તેનું મન-વચન-કાયાથી મિથ્યાદુષ્ટ આપી વિરમીએ છીએ

સ ૨૦૧૪ }
આશ્વિન શુક્લપચમી }

પ્રકાશક

અગાઉથી ગ્રાહક થનારનાં નામો

પુસ્તક

સંખ્યા

ગ્રાહકનું નામ

ગામ

૨૬૦ શ્રી અચલગચ્છ જૈન સંઘ

જામનગર

૧૫૦ સદ્ગૃહસ્થો તથા બહેનો

માદુંગા

૧૦૦ શ્રી ચાંપશી ખીયશી હા. માનબાઈ

કચ્છ-કોહારા

૧૦૦ છૂટક ગ્રાહકો

મુંબઈ તથા મુલુંડ

૫૧ શા. ધારશી રાયશી

કોટડા (કચ્છ)

૪૦ શ્રી દેવચંદ રૂપશી

નવાગામ (હાલાર)

૪૦ શ્રી હંસરાજ ચનાભાઈ કચરા

ગઢસીસા (કચ્છ)

૩૦ એક સદ્ગૃહસ્થ

ભાત બઝાર-મુંબઈ

૨૫ શ્રી રાયચંદ ડુંગરશી

સાંહેરા (અબડાસા)

૧૦ શ્રી લાલજી માણેક

લોખંચ

૧૦ શ્રી પ્રેમજી નરશી

નારાણપુર

૧૦ શ્રી વીરજી લધાભાઈ

નલીઆ

૧૦ શ્રી દેવચંદ ગાંગજી ધરમશી

રંગપુર

૧૦ શ્રી લીલાધર ભાવળ

ખાંભડાઈ

૮ શ્રી ચત્રભૂજ લખમશી

વરાડીયા

૫ શ્રી ગાંગજી સીવજી

નારાણપુર

પુસ્તકે ગણ્યા	આહકતુ નામ	ગામ
પ શ્રી ચત્રભૂજ ઉકાલાઈ		વાલાપધર
પ શ્રી લવાનજી કેશવજી		ભાડીઆ (હાલ મુલુડ)
પ શ્રી રવજી વેલજી		નાત્રેયા
પ શ્રી ટોકગી મુલજી		વરાડીઆ
પ શ્રી ઉમરશી સામજી		ગ્વા
પ શ્રી ખીમજી આણ્ણદ		મુથરી
પ શ્રી રાયચદ ખીમજી		જખૌ
પ શ્રી મણ્ણશી લધા માવજી		હાલાપુર
પ શ્રી લવાનજી માણ્ણક ખોના		સાધવ
પ શ્રી કકુખાઈ નાનજી		મેરાવા
પ સદ્ગૃહસ્થો તથા બહેનો		મુલુડ
પ એક સદ્ગૃહસ્થ શ્રાવક		મુ બઈ
પ શ્રી કેશવજી કાનજી		રાયણ
પ શ્રી જખુખાઈ કાનજી		ગાયણ
પ શ્રી હસરાજ લીલાધર		વીઠ
પ સોજપાર રવજી		દેવપુર
પ ઉમરશી મેઘજી		દેવપુર
પ વસાયા કરમશી		નાત્રેયા-કચ્છ

આગાઉથી આહક-ચઈ સહકાર આપવા બદલ આભારી છીએ

—: પુસ્તક મળવાનાં સ્થળો :—

૧ શ્રી કચ્છ નારાણપુર જ્યોતિ મિત્રમંડળ

વાયા કચ્છ-માંડવી, જિલ્લા અખડાસા

મુ. કચ્છ-નારાણપુર

૨ વૈધરાજ શ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર

જિલ્લા અખડાસા, મુ. કચ્છ-વરાડીઆ.

૩ વૈધરાજ શ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર

જિલ્લા અખડાસા, મુ. કચ્છ-વીંઝાણ.

૪ શા. પ્રેમજી નરશી

C/o. હીરજી પ્રેમજીની કું.

વડાલા મારકીટ, મુખ્ય નં. ૩૧

વડાલા

૫ વૈધરાજ શ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર

નહેરૂ રોડ, મુલુન્ડ (મુખ્ય) ૪૯

સ્વ દાદાશ્રી ગૌતમસાગરજી મં સાં ના પ્રથમ પદ્ધતિ
ખાલખલચારી શાતમૂર્તિ, પ્રાત સ્મરણીય પૂજ્ય—

આચાર્યદેવ શ્રી દાનસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ

જન્મ ૧૯૪૪ મુબમ * દીક્ષા ૧૯૬૬ + આચાર્યપદ ૨૦૧૦ મુબમ

પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ શ્રી નેમસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

(જગલમા મારી ઝુપડી-એ રાગ)

મહાભાગ્યે એણે કુચ્છડામા લીધો અવતાર,
(જેન) ધર્મની જ્યોત જગાડવા,
“ ધન્ય ધન્ય ” કહે ધર્મીઓ,
દેખી દિદાર-ધર્મનીં

સાખી

નારાણુપુરમા અવતરી, સાર્યંક કરે શરીર,
અભડાસો ઉજ્જવલ કરે, ઉત્સાહી એ વીર

જન્મેજન્મની સુકરણીથી,
પ્રગટ્યા સુવિચાર-ધર્મનીં
માને ઉરમા સુસગમા,
જગનો ઉદ્ધાર-ધર્મનીં ૧

સાખી

કથરાભાઈ તાત ને, દેખીબાઈ માત,
નાગજી આવીને કરે, માત-તાત વિખ્યાત

હસ દષ્ટિથી લીધો,
અસારમાથી સાર-ધર્મનીં
કયો જીવનમા એણે,
સુમાર્ગનો પ્રચાર-ધર્મનીં ૨

સાખી

લઘુવયમાં સંયમ લહે, દાન કરે ગુરુરાજ;
વિધિપક્ષગચ્છની શક્તિથી, જગેં વધારે લાજ.

જેની પાસે છે દીપતો,

જ્ઞાનનો ભંડાર-ધર્મનીં

ક્યાં જાગૃત શ્રી સંધે,

સુતેલા સંસ્કાર-ધર્મનીં ૩

સાખી

ખેહજાર ને ખારમાં, અક્ષયત્રીજ રવિવાર;
નેમસાગર સૂરિ થયા, સુથરીમાં સુખકાર.

પહેરે કંઠે ઉમંગે,

ગુણ પુખ્તોનો હાર-ધર્મનીં

કરુણાથી કષ્ટ વેઠી કરે,

જગનો ઉપકાર-ધર્મનીં ૪

સાખી

આચારજ ગણી નેમને, વંદે નર ને નાર;
શિવકર અંચલગચ્છનો, દૂર થયો અંધકાર.

પાળે પ્રેમે સુનેમે,

મુનિનો આચાર-ધર્મનીં

શોભે સંયમની કરમાં,

તેજદાર તલવાર-ધર્મનીં ૫

પ્રાત સ્મરણીય પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રી દાનસાગરસૂરીશ્વરજી
મહારાજ સાહેબના વિકાન શિષ્યરત્ન અધ્યાત્મ સ્મીક
શાતમૂર્તિ, બાલબ્રહ્મચારી, પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ

શ્રી નેમસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

જન્મ ૧૯૬૧

૧૬૮૦

આચાર્યપદ ૨૦૧૨

માગસંવ ૧૨

ચૈત્ર સુદ ૫

વૈશાખ સુદ ૩

નારાણપુર

ગીરનારતીર્થ

મુથગી (કચ્છ)

અ નુ ક મ ણિ કા

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
દેવવદન વિધિ		અગિહ ત ચેષ્ઠઆણુ	૧૭
નનકાગ મત્ર	૧	અનતથ	૧૮
દેનદર્શન શી ગીતે થાય	૧	પ ચ જિન સ્તુતિ	
જિનદર્શન વખતે જોલનાના		(ક'વાણુકદ)	૧૮
શ્લોકો .	૨	જે અધ્યા તિતથયગ	૧૯
અષ્ટપ્રકારી પૂજના દોહા	૬	ગુરુવદન વિધિ	
નવ અગની પૂજના દોહા	૧૦	ધમ્મજાર	૨૦
ચૈત્યવદન વિધિ	૧૧	અબ્બુદ્ધિઓ	૨૦
ખમાસમણુ સૂત્ર	૧૧	દૈવસિક પ્રતિક્રમણુ વિધિ	
અજોઠવૃક્ષ	૧૨	પ ચિ દિય	૨૧
મક્યદુશલવત્થી	૧૨	ધરિયાવહિય	૨૨
પરમાત્મા ચૈત્યવદન	૧૨	તસ્સ ઉત્તરી	૨૨
જ કિ ચિ સૂત્ર	૧૪	અનતથ	૨૨
નમોત્યુણુ	૧૪	લોગસ્સ	૨૩
જાવતિ ચેષ્ઠઆઈ	૧૫	ગમણુગમણુ	૨૪
જાનત કે વિ સાહુ	૧૫	જ્વરાશી	૨૪
હિસગગહર રતોન	૧૬	અદાર પાપસ્થાનક	૨૫
જય વીયરાય	૧૬	દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાલ-ભાવ	૨૫

વિષય	પૃષ્ઠ
સામાયિકતું પચ્ચક્ષ્ણાણુ	
(કરેમિ ભંતે) ...	૨૬
પચ્ચાસ બોલો ...	૨૭
સદ્ગુરુ વાંદણાં ...	૨૭
લઘુ અતિચાર ૨૯ થી ૩૨	
ગુરુવંદના ...	૩૩
ધમ્મો મંગલની સજ્જાય	૩૪
પંચ પરમેષ્ઠિની સજ્જાય	૩૪
સામાયિક પારવાની ગાથા	૩૬
રાઈ પ્રતિક્રમણુ વિધિ	
તીર્થવંદના (કેવલનાણુ)	૩૮
ભરહેસરની સજ્જાય ...	૪૪
ૐ નમો જંબૂદ્વીપે ...	૪૫
નમસ્કાર મહામંત્ર મહિમા	૪૭
પાક્ષિક પ્રતિક્રમણુ વિધિ	
બૃહદ્ અતિચાર ૪૮ થી ૬૨	
અષ્ટોતરી તીર્થમાલા ૬૩ થી ૭૨	
નંદીસૂત્રની પ્રથમ સજ્જાય	૭૩ થી ૭૫
„ બીજી „ ૭૫ થી ૭૭	
[સ્મરણુ]	
બૃહન્નમસ્કાર ...	૭૭
અજિતશાંતિ સ્તવ ...	૭૮
વીર સ્તવન ...	૮૫
નમિહિણુ લયહર સ્તોત્ર	૮૫
લઘુ અજિતશાંતિ સ્તવન	૮૬

વિષય	પૃષ્ઠ
બૃહદ્અજિતશાંતિ સ્તવન	૯૧
પક્ષ્મી ખામણાં ...	૯૪
ચાતુર્માસિક પ્રતિક્રમણુ વિધિ	
સાંવત્સરિક „ „	૯૫
પૌષધ વિધિ	
પોસહમાં જોષતા ઉપકરણો	૯૬
પૌષધ લેવાનો વિધિ	૯૬
પોસહતું પચ્ચક્ષ્ણાણુ ...	૯૭
સામાયિકતું „ ...	૯૭
પ્રભાતનો પડિલેહણુ વિધિ	૯૮
સ્થાપનાચાર્યના ૧૩ બોલ	૯૯
પૌષધમાં દેવવંદન વિધિ	૧૦૦
ઉધાડા પોરિસી ભણાવવાનો	
વિધિ ...	૧૦૧
લઘુનીતિ કરવા જવાનો	
વિધિ ...	૧૦૧
સ્થંડિલ જવાનો વિધિ	૧૦૨
પચ્ચક્ષ્ણાણુ પારવાનો વિધિ	૧૦૩
આહાર વાપરવા જવાનો	
વિધિ ...	૧૦૫
ત્રીજા પહોરનો પડિલેહણુ	
વિધિ ...	૧૦૬
પૌષધ પારવાનો વિધિ	૧૦૭
પૌષધ પારવાની ત્રણ ગાથા	૧૦૭
રાત્રિ પૌષધ કરવાનો વિધિ	૧૦૭

વિષય	પૃષ્ઠ
ચોવીશ માડલાની વિધિ	૧૦૮
રાષ્ટ્ર સ ચારા પોરસી	
બણાવવાનો વિધિ	૧૦૯
ચલિક્કસાય ચૈત્યવદન	૧૦૯
રાષ્ટ્ર સ ચારા પોરસીની	
૨૦ ગાથા	૧૧૦
સામાયિકમા ૩૦ દોષ	૧૧૦
દેશાવગાશિકનો વિધિ	
દેશાવગાશિકનું પચ્ચક્ષ્માણુ	૧૧૫
„ સામાયિકનું „	૧૧૬
દશ પચ્ચક્ષ્માણુ	૧૧૮ થી ૧૨૨
દાળીયા વગેરેનો સંમહ	
આદિનાયજનું ચોદાળીયુ	૧૨૩
ગોડી પાશ્વનાયજનું „	૧૨૬
મહાવીરસ્વામીના પચ્ચક્ષ્માણુકનું	
ચોદાળીયુ	૧૩૦
સ્તવન સંમહ	
ખીજનું સ્તવન	૧૩૮
માનવ ચમીનું સ્તવન	
(૭ દાળ)	૧૪૦ થી ૧૪૭
અષ્ટમીનું સ્તવન (૨ દાળ)	૧૪૮
એકાદશીનું સ્તવન	
(૪ દાળ)	૧૪૯ થી ૧૫૩
રોહિણી તપનું સ્તવન (૭ દાળ)	
	૧૫૩ થી ૧૫૮

વિષય	પૃષ્ઠ
સવાસો ગાથાનું સ્તવન	
(૧૧ દાળ)	૧૫૮ થી ૧૭૧
ચાર શરણા	૧૭૧
પદ્માવતી આરાધના	૧૭૦
પુણ્ય પ્રકાશનું સ્તવન	
(૮ દાળ)	૧૭૬ થી ૧૮૫
સ્વરૂપચંદ્ર કૃત ચોવીશી	
૨૪ સ્તવનો	૧૮૫ થી ૨૦૪
નિત્ય લાભકૃત જુદા જુદા	
સ્તવનો	
૨૯ સ્તવનો	૨૦૪ થી ૨૨૩
ગૌતમસ્વામીનો રાસ	
	૨૨૩ થી ૨૩૧
ગૌતમાષ્ટક ૭૬	૨૩૧
સોલ સતીનો ૭૬	૨૩૨
નવકારમ ત્રનો ૭૬	૨૩૩
ચાર પ્રકરણ સાર્થ	
જીવવિચાર	૨૩૬ થી ૨૪૮
નવતત્ત્વ	૨૪૯ થી ૨૭૧
૬૩૬	૨૭૧ થી ૨૮૩
લઘુસ ધયણી	૨૮૪ થી ૨૯૧
બ્યોતિષ સારસંમહ	
	૨૯૨ થી ૩૦૭
શીષ્યમાયી વીજેના પુણ્યો	
	૩૦૭ થી ૩૧૦

ગિરિ પાગે ચઢતા તન મન ઉલ્લસે,
 ભવસંચિત સવિ દુષ્કૃત દ્વર પલાય જો;
 સૂરજ કુંડે નાહી નિર્ભળ થાઇએ,
 જિનવર સેવી આતમ પાવન થાય જો. વિમલાં ૫

જાત્રા નવાણું કરીયે તન-મન લગ્નથી,
 ધરીયે શીલ સમતા વળી પ્રતપચ્ચક્રખાણું જો;
 ગણીયે ગણણું દાન સુપાત્રે દીજીએ,
 દ્વેષ તણ ધરો શત્રુ મિત્ર સમાન જો. વિમલાં ૬

એ ગિરિ ભેટે ભવ ત્રીજે શિવસુખ લહે,
 પાંચમે ભવ તો ભવિયણ મુક્તિ વરાય જો;
 સૂરિ ધનેશ્વર શુભધ્યાને ઈશ ભાખીયું,
 પાપી અભવીને એ ગિરિ નવિ ફરસાય જો. વિમલાં ૭

મૂળનાયક શ્રી આદિ જિણુંદને ભેટીયે,
 રાયણ નીચે પ્રણમો પ્રભુજીના પાય જો;
 ખાવન જિનાળાં ચૌમુખ ખિંખને વંદીયે,
 સમેતશિખર અષ્ટાપદ રચના આય જો. વિમલાં ૮

સકલ તીરથનો એ ગિરિવર છે રાજ્યો,
 તારણ તીરથ ભવોદ્ધિ માંહે પોત જો;
 સેવંતા એ ગિરિવર બહુ ઋદ્ધિ પામીયો,
 વરીયે શિવપદ કેવળ જ્યોતા જ્યોત જો. વિમલાં ૯

ઉપદેશક સ્તવન

(રાગ-છાનો છાનો એ નદનો કિશોર)

- તમે ભાવે ભજી દ્યો ભગવાન જીવન થોડું રહ્યું,
કંઈક આત્માનું કરજો કલ્યાણ, જીવન થોડું રહ્યું,
- એણે નીધેલા કોલ તમે ભૂલી ગયા (૨)
જુઠી માયાને મોહમાં ફસાઈ ગયા. (૨)
ચેતો શુ ભૂટ્યા છો ભાન, જીવન થોડું રહ્યું તમે૦
- બાળપણને યુવાનીમા અર્ધું ગયું (૨)
નહિ ભક્તિના મારગમા ડગલું ભર્યું (૨)
હવે બાકી છે એમાં ઘો ધ્યાન, જીવન થોડું રહ્યું તમે૦
- પછી ઘડપણમા પ્રભુ ભજાશે નહિ (૨)
લોભ વૈભવ ને ધનને તજાશે નહિ. (૨)
બનો આજથી પ્રભુમા મસ્તાન, જીવન થોડું રહ્યું તમે૦
- જરા ચેતીને ભક્તિનું ભાથું ભરો (૨)
કંઈક હર તો પ્રભુજનો દીલમા ધરો. (૨)
હીએ થોડા દિવસના મહેમાન, જીવન થોડું રહ્યું તમે૦
- બધા આળસમાં દિન આમ વીતી જરો (૨)
પછી યમનું ઓચીતું તેડું થાશે (૨)
નહિ ચાલે તમારું તોફાન. જીવન થોડું રહ્યું મમે૦
- એજ કહેવું આ બાળકનું દીલમા ધરો (૨)
ચિત્ત રાખી મહાવીરને ભાવે ભજો (૨)
ઝાલો ઝાલો ભક્તિનું મુકાન. જીવન થોડું રહ્યું તમે૦

ભાવના-ગીત

ભલુ થયું ને અમે જિનશુણ ગાયા,
રસનાનો રસ પીધો રે; ભલુ૦

રાવણરાયે નાટક કીધો,
અષ્ટાપદગિરિ ઉપરે રે; ભલુ૦

થૈયા થૈયા નાટક કીધો,
તીર્થંકરપદ બાંધ્યો રે; ભલુ૦

થાળ ભરી ભરી મોતીડે વધાવો,
પ્રભુજીને ફૂલડે વધાવો રે; ભલુ૦

દેવચંદ્ર કહે મારા મનના,
સકળ મનોરથ સિદ્ધા રે; ભલુ૦

એ પૂજા જે બણે ભણાવે,
તસ ઘર મંગળ હોજે રે ભલુ૦

શ્રી-વિધિપદ્ધ-ગરુડીય-શ્રાવકસ્ય

પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર

[તથા બીજા અનેક ઉપયોગી બાબતો]

અથ પરમ મંગલ નવકાર મંત્ર.

નમો અરિહતાણ, નમો મિદ્ધાણ, નમો આયઘિયાણ,
નમો ઉવજઝાયાણ, નમો લોએ સવનમાદુણ, ઝોઝો પથ-
નમુકાણે, મવ્વપાવપ્પહામણો, મગલાણં ચ મવ્વેસિ, પઠમ
હોઈ મગલ.

શ્રી દેવવદન વિધિ

દેવદર્શન ગી ગીતે થાય ?—મનારે શ્રી જિન ભગવાનના
‘દર્શન કરના વડુ ત્યારે મર્યાદાના ટપા પડેગીને વડુ જિન-
મદિરે વડા નીકળ્યા પછી જનના મુખી બીન ડામે ગેઝવુ નહિ
જિનમનિ તોતા ભક્તિપૂર્વક એ હાથ તોટી મગ્ગ નમાલી ‘નમો
જિણુપણુ’ તોનનુ પછી જિનમનિમા દાખન થના પડેના
નગાગ્યારાગના બાસ સિચાર ગરી દર્શ જિન નંને આગ્યા ગીએ
તે કાલા વડુ ગાંડે તોડે ના બાગતનુ ગાંડે, ગેઝા માટે
પડેલી મા ‘નિગીહિ’ ગાંડે ઉચ્ચારેના જિનમનિ મા વાનો

કરવી હોય તો પણ તેને લગતી બાબતની જ વાતો કરી શકાય, બીજી વાતો કરવાથી પ્રભુની આજ્ઞાનું અપમાન થાય છે. બીજા ગભરાતાં દારમાં ખેસતાં બીજી વાર ‘નિસીહિ’ શબ્દ ઉચ્ચારવો. તેનો હેતુ એ છે કે-પ્રભુપૂજન સિવાય બીજા વિચાર કરવા નોંધએ નહિ. પ્રભુપ્રતિમાની પૂજન કર્યા પછી દ્રવ્ય ક્રિયાઓ પૂરી કરી ચત્યવંદનની શરૂઆતમાં ત્રીજી વાર ‘નિસીહિ’ શબ્દ ઉચ્ચારવો, જેનો અર્થ એવો થાય છે કે-મન, વચન અને કાયા ભગવાનની ભક્તિ-ભાવ-પૂજનમાં હોવા નોંધએ, બીજા કશા પણ વિચાર કે કોઈ બાબતોમાં આપણું મન જરા પણ ખેંચાવું નોંધએ નહિ. પછી જ્યાં પ્રદક્ષિણા કરી શકાતી હોય ત્યાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી. પ્રભુ સન્મુખ ઊભા રહી સ્તુતિ બોલવી. પુરુષોએ જમણી અને સ્ત્રીઓએ ડાબી બાજુએ ઊભા રહેવું.

જિનદર્શન વખતે બોલવાના શ્લોકો

- પ્રભુ દરશન મુખ સંપદા, પ્રભુ દરશન નવનિધિ;
- પ્રભુ દરશનથી પામીયે, સકલ પદારથ સિદ્ધ. ૧
- ભાવે જિનવર પૂજીએ, ભાવે દીજે દાન;
- ભાવે ભાવના ભાવીએ, ભાવે કેવળજ્ઞાન. ૨
- જીવડા જિનવર પૂજીએ, પૂજનાં ફળ હોય;
- રાજા નમે પ્રજા નમે, આણ ન લોપે કોય. ૩
- ફૂલડાં ફેરા બાગમાં, ઘેઠા શ્રી જિનરાજ;
- જેમ તારામાં ચંદ્રમા, તેમ શોભે મહારાજ. ૪
- વાડી ચંપો મોરિયો, સોવન પાંખડીએ;
- પાસ જિનેશ્વર પૂજીએ, પાંચે આંગણીએ. ૫
- પ્રભુ પૂજનકું હું ચલ્યો, કેશર ચંદન ઘનસાર;
- નવ અંગે પૂજા કરું, ભવસાગર પાર ઉતાર. ૬

પાપ કોહિના ફૂલડે, પાપ્યા દેશ અઠાર;
કુમારપાલ રાજા થયા, વર્ત્યો જય જયકાર. ૭
ત્રિભુવન નાયક તુ ધણી, મહી (મહા) મોટો મહારાજ;
મોટે પુણ્યે પામીયો, તુમ દરશન હું આજ. ૮
આજ મનોરથ સવિ ફળ્યા, પ્રગટ્યા પુન્ય કટલોલ;
પાપ કરમ દૂરે રહ્યા, નાહા દુખ દહાલ. ૯

શાન્તિનાથજી સોળમા, જગશાન્તિ મુખકાર;
શાન્ત લાવે ભક્તિ કરે, તરત તરે ભવપાર.

આવ્યો શરણે તમારા, જિનવર ! કરજો, આશ પૂરી અમારી,
નાવ્યો ભવપાર મારો, તુમ વિષ્ણુ જગમાં, સાર લે કોણ મારી ?
ગાયો જિનરાજ ! આજે, હરખ અધિકથી, પરમ આનંદકારી,
પાયો તુમ દર્શ નામે, ભવભયભ્રમણા, નાથ ! સર્વે અમારી.

છે પ્રતિમા મનોહારિણી, દુખહરી, શ્રી વીગજિજ્ઞાસી,
ભક્તોને છે સર્વદા, મુખકરી, જાણે ખીલી ચંદની,
આ પ્રતિમાના ગુણ, ભાવ ધરીને, જે માણસો ગયા છે,
પામી મધળા મુખ તે, જગતના, મુક્તિ ભણી જાય છે.

દર્શન દેવદેવમ્ય, દર્શન પાપનાશન,
દર્શન સ્વર્ગમોપાન, દર્શન મોક્ષસાધનમ્.

ઓકાઠ બિન્દુસ યુક્ત, નિત્ય યાચન્તિ યોગિન,
કામદ મોક્ષદ ચૈવ, ઝકારાય નમોનમ.

नमस्कारसमो भद्रः, शत्रुंजयसमो गिरिः;
वीतरागसमो देवो, न लूतो न लविष्यति.

प्रशमरसनिभमं, दृष्टियुग्मं प्रसन्नम्,
वदनकुमलमङ्कः, कामिनीसङ्गशून्यः;
करयुगमपि यत्ते, शस्त्रसङ्घन्धवन्धुः,
तद्वसि जगति देवो ! वीतरागरूपमेव.

अन्यथा शरणं नास्ति, त्वमेव शरणं भवः;
तस्मात् कारुण्यलावेन, रक्ष रक्ष जिनेश्वर.

पाताले यानि विष्ण्वानि, यानि विष्ण्वानि लूतले;
स्वर्गेऽपि यानि विष्ण्वानि, तानि वन्दे निरन्तरम्.

अर्हन्तो लगवन्तं चन्द्रमहिताः, सिद्धाश्च सिद्धिस्थिताः;
आचार्या जिनशासनोन्नतिकराः, भूज्या उपाध्यायकाः;
श्रीसिद्धान्तसुपाठका सुनिवराः, रत्नत्रयाराधकाः;
पञ्चैते परमेश्विनः प्रतिदिनं, कुर्वन्तु वो भगवन्म.

वीरः सर्वसुरासुरेन्द्रमहितो, वीरं युधाः सञ्श्रिताः;
वीरेष्वालिङ्गतः स्वकर्मनिययो, वीराय नित्यं नमः;
वीरात्तीर्थभिद्रं प्रवृत्तमनुलं, वीरस्य धारं तपो,
वीरे श्रीधृतितीर्तिकान्तिनिययः, श्रीवीर ! लङ्गं दिश.

भगवन् लगवान् वीरो, भगवन् गौतमप्रभुः;
भगवन् स्थूललङ्गाद्याः, जैनो धर्मोऽस्तु भगवन्म.

અગૂઠે અમૃત વસે, લઙ્ગિધતણે લહાર,
શ્રીગુરુ ગૌતમ સમરીએ, વાછિત ફેલ દાતાર.

અપ્રાપદે શ્રી આદિ જિનવર, વીર પાવાપુરીવર,
વાસુપૂજ્ય ચ પાનવર સિધ્યા, નેમ રૈવતગિરિવર,
સમ્મેતશિખરે વીશ જિનવર, મોક્ષ પહોતા મુનિવર,
ચોવીશ જિનવર નિત્ય વડુ, સયલ સઘ સુહ કમ.

ભવ ભવ તુમહીજ દેવ ! ચરણ તોરા ધરુ,
ભવસાગરથી તાર, અરજ આવી કરુ.
જગત્તવામી મોક્ષગામી, મોક્ષગામી સુખકરો,
પ્રભુ અજર અમર અખંડ નિર્મલ, મોહ મિથ્યા તમ હરો,
દેવાધિદેવા ચરણ મેના, નિત્ય મેવા આપીયે,
નિજ હાસ જાણી દયા આણી, આપ સમોવડ થાપીયે.

* શ્રીઆદિનાથ પ્રગટ પરમેશ્વર, અલિય વિમ્લ સવિ હર કરે,
વાટ-ઘાટ મમરે જે સાહેબ, ભયભજન ચકચુર કરે,
લીલા લગ્ની હાસ તુમારો, કોઈ પૂજે કોઈ અરજ કરે,
નજર કરીને નીરખો માહેબ, તુમ સેવક અરદાસ કરે.

આખૂ અપ્રાપદ ગિરનાર, મમેતગિખરે રાત્રુજય સાર,
પચે તીરથ ઉત્તમ ઠામ, સિદ્ધિ ગયા તેને કરુ પ્રણામ.

અષ્ટપ્રકારી પૂજના દોહા.

- જલ- નહવણ, વિલેપન, કુસુમની, ધૂપ, દીપ, મનોહાર;
અખંડ-અક્ષત, નૈવેદ્યની, અષ્ટમી ફળ સુવિચાર. ૧
- ભાવ સ્તવને કારણે, દ્રવ્ય સ્તવ અધિકાર;
કારણથી કારજ સધે, તેણે ધુર પૂજા ઉદાર. ૨
- ઘણી પેરે જળપૂજા કરી, કરીએ અપ્પા શુદ્ધ;
માને છિછું જે એહમાં, જાણે તેહ અખુદ્ધ. ૩
- ચંદન—હવે કરવા ગુણ વાસના, અસંખ્યાત પ્રદેશ;
ચંદનની પૂજા કરો, આણી ભાવ વિશેષ. ૪
- પૂજા ને પરિણામ બેઉ, કરો ચંદનકી રીત;
શીતળતા ને સુગંધતા, જીમ ભાંજે ભવભીત. ૫
- પુષ્પ—હવે ત્રીજી સુમનસ-તણી, પૂજા અતિહિ ઉદાર;
સુમનસ સુખ જિણથી લહે, તિણે સુમનસ પ્રકાર. ૬
- પ્રણિધાને સદ્ગતિ હોએ, પૂજ્યે કીમ નવિ હોય ?
સુમનસ-ભાવે દુર્ગતા, પૂજા પંચાશક જોય. ૭
- ધૂપ—હુતાશનથી કાષ્ટ જ્યું, તિમ ધ્યાનાનલે કર્મ;
તિણે મિષે ધૂપ પૂજા કરો, પામો જ્યું શિવશર્મ. ૮
- ઘણીપરે ધૂપ પૂજા કરી, જિન આગળ શુભ ભાવ;
રાણી વિભાવની પરિણતિ, દૂર કરો પરભાવ. ૯
- દીપ—જગ પ્રદીપ પર દીપ શુભ, કરતાં ભાવો એહ;
આવરણ જે અનાદિતું, જ્ઞાન લહો નિજ તેહ. ૧૦
- કેવળનાણ પઘવશું, જ્યું લહે લોકાલોક;
ત્યું પૂજા દ્રવ્ય-દીપની, કરતાં શિવ ફળ રોક. ૧૧

અક્ષત—હવે અક્ષતપૂજા કરો, ગાળી ત્રીહિ ગોધૂમ,
ઉત્તવળ પ્રભુ પર ઢાકીને, ટાળો મોહકી ધૂમ. ૧૨

અક્ષય કેળ લેવા ભણી, અક્ષત પૂજા ઉદાર,
ઇહ ભવ પણ નવિ ક્ષય હોયે, રાજઋદ્ધિ ભહાર. ૧૩

નૈવેદ્ય—હવે નૈવેદ્ય નિર્વોદના, કીજે જીમ હલીરાય,
ભવ-નિર્વોદ પ્રભુ મુખે, માગો અવિચળ ઠાય. ૧૪

કર્તા ભોક્તા મુજ નહિ, પુદ્ગલ ભાવનો જીવ,
તિલે પુદ્ગલની ત્યાજના, કરતા ગર્ભ સદેવ. ૧૫

ફળ—ફળ પૂજા કરતા થકા, સફળ કરો અવતાર,
ફળ માગો પ્રભુ આગલે, તાર તાર મુજ તાર. ૧૬

જમ ફલ ઓપમ જગ નહી, પામ્યા પછી ન અત,
અવ્યાપ્ત અચળ અરજ, માગો સુખ અનત. ૧૭

દરેક પૂજા કરતી વખતે નીચે પ્રમાણે મંત્ર બોલવો

ॐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરુષાય, પરમેશ્વરાય, જન્મજરામૃત્યુ-
નિવારણાય, શ્રીમતે જિનેદ્રાય, જલ યજ્ઞમહિ વ્યાહા.

‘જલપૂજા’ પાત્રી અનુદમે ‘અદન’ ‘પુષ્પ’ ‘ધૂપ’
‘દીપ’ ‘અક્ષત’ ‘નૈવેદ્ય’ ‘કેત’ ‘યજ્ઞમહિ સ્વાહા’ બોલવું.

ઉપર જણાવેલી અષ્ટપ્રકારી પૂજામાંથી પડતી ત્રણ પૂજા જન પૂજા, ચંદનપૂજા અને પુષ્પપૂજા પ્રત્યેના અગ્નેષ્વર કર્તા કરવાની દોનાથી ‘અગપૂજા’ કરવાય છે અને બીજી પાંચ પૂજા પ્રત્યેના માગે થતી દોનાથી ‘અમપૂજા’ કરવાય છે

હૃદયથી પ્રક્ષાલન કરતી વખતે બોલવું.

મેરુશિખર નવરાવે હો સુરપતિ, મેરુશિખર નવરાવે;
જન્મકાળ જિનવરકો બાણી, પંચરૂપ કરી આવે.
હો સુરપતિ મેરુશિખર નવરાવે.

રતન પ્રસુખ અડજાતિના કળશા, ઔપધિચૂરણ મિલાવે;
ક્ષીર સમુદ્ર તીર્થોદ્ધક આણી, રનાત્ર કરી ગુણ ગાવે હો સુર૦
ધણિ પરે જિનપ્રતિમાને નહવણ કરી, બેઘિળીજ માનું વાવે;
અનુક્રમે ગુણરત્નાકર ફરસી, જિન ઉત્તમ પદ પાવે. હો સુર૦

૧ જલ-પાણીનો પ્રક્ષાલન કરતી વખતે બોલવું.

જ્ઞાન કલશ ભરી આતમા, સમતા રસ ભરપૂર;
શ્રી જિનને નહરાવતાં, કર્મ થાય ચકચૂર.

૨ ચંદનપૂજા કરતી વખતે બોલવું.

આત્મ ગુણ વાસનાભણી, ચંદન પૂજા સાર;
જેમ મઘવા અપહર કરે, તેમ કરીએ નરનાર.

૩ પુષ્પ-ફૂલ પૂજા કરતી વખતે બોલવું.

પ્રભુ કંઠે ઠવી ફૂલની માળા, થૂલ થકી વ્રત ઉચ્ચરીએ;
ચિત્ત ચોખે ચોરી નવિ કરીએ.

૪ ધૂપ ઉખેલતી વખતે બોલવું.

અમે ધૂપની પૂજા કરીએ રે, હો મન માન્યા મોહનજી.
પ્રભુ ધૂપ ઘટા અનુસરીએ રે, હો મન માન્યા મોહનજી.
પ્રભુ નહિ કોઈ તમારી તોલે રે, હો મન માન્યા મોહનજી;
પ્રભુ અંતે શરણ તમારું રે, હો મન માન્યા મોહનજી.

૫ દીપ પૂજા કરતી વખતે બોલવું.

પચમી ગતિ વરવા ભણી, પચમી પૂજા રસાળ,
કેવલ રત્ન ગવેપવા, ધરીએ દીપક માળ.

૬ અક્ષતથી સ્વસ્તિકે (સાથીઓ), ત્રણ ઢગલીઓ.
અને સિદ્ધશિલા કરતી વખતે બોલવું.

અક્ષતપૂજા કરતા યકા, સફલ કરુ અવતાર,
ફલ માગુ પ્રભુ આગલે, તાર તાર મુજ તાર.
ત્રિહુ ગતિ ભ્રમપુ સમારમા, જન્મ મરણ જળણ,
પચમગતિ વિણુ જીવને, મુખ નહિ ત્રિહુ કાળ.
દર્શન જ્ઞાન-આરિત્રના, આરાધનથી માર,
ગિદ્ધગિલાની ઉપરે, હિજો મુજ વામ શ્રીકાર.

૭ નૈવેદ્ય ઢોકતી (ચડાવતી) વખતે બોલવું.

નિર્વેદી આગળ ઠવો, શુચિ નૈવેદ્ય રમાળ,
વિવિધ જાતિ પકવાન્નગુ, ભરી અપ્રાપક થાળ.

૮ દૂધ ચડાવતી (ચૂકતી) વખતે બોલવું.

દૂધપૂજા કરતા ધકા, મદૂળ કરુ અવતાર,
દૂધ માગુ પ્રભુ આગળે, તાર તાર મુજ તાર.
માસારિક દૂધ માગીને, નવહયો આ મસાર,
આપ્તકર્મ નિનાગના, માગું મોક્ષદૂધ માર.

ચામર ઢોળતી વખતે બોલવું.

બે બાગુ ચામર હાથે, એક આગળ વન્ન ઉલાળે,
જમ મરુ ધરી ઉભાગે, હંદ ચોગદ માગીઆ ગંગ
પ્રભુ પામનુ મુખક નેવા, ભવોભવના પાતિક ખાવા.

નવ અંગની પૂજના દોહા.

- અંગૂઠે—જલ ભરી સંપુટપત્રમાં, યુગલિક નર પૂજંત;
ઋષભ ચરણ અંગૂઠડો, દાયક ભવજલ અંત. ૧
- ઢીંચણે—જાનુબળે કાઉસગગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ વિદેશ;
ખડા ખડા કેવળ લહું, પૂજો જાનુ નરેશ. ૨
- કાંડે—લોકાંતિક વચને કરી, વરસ્યાં વરસીદાન;
કરકાંડે પ્રભુ પૂજના, પૂજો ભવિ બહુમાન. ૩
- નાભી—રતનત્રયી ગુણ ઉજલી, સકળ સુગુણ વિસરામ;
નાભિકમલની પૂજના, કરતાં અવિચલ ધામ. ૪
- હૃદય—હૃદય કમળ ઉપશમ બળે, બાળ્યા રાગ ને રોપ;
હિમ દહે વનખંડને, હૃદય તિલક સંતોષ. ૫
- ખભે—માન ગયું દાય અંસથી, દેખી વીર્ય અનંત;
ભૂજબળે ભવજળ તર્યા, પૂજો ખંધ મહંત. ૬
- કંઠે—સોળ પહોર દર્શ દેશના, કંઠ વિવર વર્તુલ;
મધુર ધ્વનિ સુરનર સુણે, તેણે ગળે તિલક અમૂલ. ૭
- લલાટે—તીર્થંકર પદ પુણ્યથી, ત્રિભુવન જન સેવંત;
ત્રિભુવન તિલક સમા પ્રભુ, ભાલ તિલક જયવંત. ૮
- મસ્તકે—સિદ્ધશિલા ગુણ ઉજલી, લોકાંતે ભગવંત;
વસિયા તેણે કારણ ભવી, શિરશિખા પૂજંત.
ઉપદેશક નવતત્ત્વના, તેણે નવ અંગ જિજ્ઞંસ;
પૂજો બહુવિધ ભાવથી, કહે શુભવીર મુણીંદ.

ચૈત્યવદન વિધિ.

દ્રવ્ય પૂજા કરતી વખતે મુખકોશ બાધ્યો હોય છે તે છોડી દઈ, ત્રણ પ્રદક્ષિણા દઈ ચૈત્યવદન કરતા પહેલાં પ્રભુ સન્મુખ ડાબે પગ બેસી રાખી, જમણા પગ ઉપર બેસી, બાજેઠ ઉપર શુદ્ધ આખા ચોખાનો સ્વગ્નિક (સાથ્યો) કરવો. પછી ત્રણ ચોખાની ઢગલીઓ કરવી, અને ઢગલીઓ ઉપર ચોખાનો અર્ધચંદ્રાકાર કરવો તે વખતે મનમાં ધારવું અને વચનથી બોલવું, હે પ્રભુ ! હું આ ચાર ગતિ રૂપ સસારથી છુટું, જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રને આરાધી છેવટે આપની જેમ સિદ્ધશિલા-મોક્ષમા મારો વાસ થાઓ સાથિયો એ ચાર ગતિ (દેવ, મનુષ્ય, તિર્યંચ અને નારકી) સૂચવે છે, માટે સાથિયો કરતી વખતે ચાર ગતિથી છુટવાની ભાવના બાવવી તેની ઉપર ત્રણ ઢગલી કરવામાં આવે છે, તે જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રનું સૂચન કરે છે, તેને આરાધી, તેની ઉપર અર્ધચંદ્રાકાર સિદ્ધશિલા કે જ્યાં સિદ્ધ ભગવાન પિરાજે છે એમ સૂચવે છે, માટે ચંદ્રાકાર કરતા સિદ્ધશિલા પામવાનું ચિત્તવશ ચોખા ઉત્તમવલ અને અખડ આખા લેના, તેનું કારણ એ છે કે-હે ભગવન ! મારા ભાવ ઉત્તમવલ અને આ અખડ-આખા ચોખાની પેઠે અખડ હોજો આ પ્રમાણે અસ્તિત્વ કર્યા પછી ચૈત્યવદન કરવું.

ખમાસમણુ-પ્રણિયાત સૂત્ર

ઇન્દ્રિયામિ ખમાસણુ ! વદિઉ જાવણિજાએ નિસીહિ-
આએ મત્થએણુ વદામિ.

[આ સૂત્રથી જે ટીંચણુ, જે હાથ અને મસ્તકથી દેવગુરુને

વંદન કરાય છે, તેથી તેને ‘પંચાંગ પ્રણિપાત સૂત્ર’ પણ કહે છે.]

આ સૂત્ર ત્રણ વખત ગોલી ત્રણ ખમાસમણ દેવાં. પુરુષોએ પ્રભુની જમણી બાજુએ, અને સ્ત્રીઓએ પ્રભુની ડાબી બાજુએ, ડાબો પગ ઊંચો રાખી જમણો પગ જમીનને સ્થાપી બેસવું. અને બે હાથ જોડી ચૈત્યવંદન કરવું.

અશોકવૃક્ષઃ સુરપુષ્પવૃષ્ટિઃ, દિવ્યધ્વનિશ્વામરમાસનં ચ;
ભામંડલં દુન્દુભિરાતપત્રં, સતપ્રાતિહાર્યાણિ જિનેશ્વરાણામ્.

કોઇપણ ચૈત્યવંદન બોલતા પહેલાં બોલવાની સ્તુતિ—

સકલકુશલવલ્લી, પુષ્કરાવર્તમેધો,
દુરિતતિમિરભાતુઃ, કલ્પવૃક્ષોપમાનઃ;
ભવજલનિધિ-પોતઃ, સર્વસંપત્તિહેતુઃ,
સ ભવતુ સતતં વઃ, શ્રેયસે શાંતિનાથઃ.
શ્રેયસે પાર્શ્વનાથઃ.

પરમાત્મા ચૈત્યવંદન*

ધૃત્થાકારેણ સંહિસહુલગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ધૃત્થં.
જય જય મહાપ્રભુ, દેવાધિદેવ; સર્વજ્ઞશ્રી વીતરાગ દેવ.
મુહુ દીકું પરમેસર, મુંદર સોમ સહાવ;
ભૂરિ ભવાંતર સંચિઓ, નદો સો સવિ પાવ. ૧
જે મેં પાપ કીયાં બાલાપણે, અહવા અન્નાણે;
અન્ન ભવતર સો સો ખંડ, જયો પરમેસર,
તુહ મુહુ દીકું સિરિ પાસ જિણેસર. ૨

* ચૈત્યવંદન કોઇપણ ભગવાનનું કહી શકાય છે.

પાસ પસી પયાસ કરી, વિનતઠી અવધાર,	૩
સ સારડા બીહામણા, સામી આવાગમન નિવાર.	
હાથડા તે સુલકખણા, જે જિનવર પૂજત,	૪
એકે પુણ્યે બાહિરા, મો પરઘર કામ કરત.	
કવણે વાઠી વાવીયા, કવણે ગૂંથા ફૂલ,	૫
કવણે જિનવર ગઢાવીયા, ભાવ ગરીમાં મૂલ.	
વાઠી વેલો મહોરિયો, સોવન કૃપલિએણ,	૬
પાસ જિતેસર પૂજ્યે, પથે અનુલીએણ.	
દો ઘોલા દો સામલા, દો રત્નોપલવત,	૭
મરગયવત્તા દુત્તિ જિણુ, મોલમ કચનવત્ત.	
નિય નિય માન કરાવીઆ, ભરહેસ નયનાનદ,	૮
તે મે ભાવે વદિઆ, એ ગોવીસે જિણુદ.	

વચ્ચે છંદ—

કમ્ભભૂમિહિ કમ્ભભૂમિહિ, પદ્મમઘયણિ,
 ઉક્કોસય સત્તગિસય, જિણુવરાણુ વિહરત લખ્ખમ્મ,
 નવકોઠિહિ કેવલિણુ, કોઠિસહમ્મ નવ માહુ ગમ્મમ્મ,
 સપર્જ જિણુવર વીમ મુણિ, ણિહુ કોઠિહિ વરનાણિ,
 મમણહ કોઠિ સહમ્મસ દુગ્ગ, યુણિમુ નિચ્ચ વિહાણિ. ૯

જયઉ ગામીય ! જયઉ ગામીય ! રિસહ ! ગિરિ સત્તુજિ,
 ઉન્નિજતિ પહુ-નેમિજિણુ ! જયઉ વીર ! મચ્ચઉરિ-
 મહુ ! ભગ્ગચ્ચહિ મુણિમુવ્વય,
 મુહરિમાસ ! દુહ-દુરિચ્ચ-ખહુ ! અપરવિદ્દહિ
 તિથયગ, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિ કે વિ,
 તીઆણાગયસ પમ્મય વહુ જિણુ સવ્વેવિ

સતાણુવર્ધ-સહસા, લક્ષ્મી છપ્ત્ર અટ્ટકોડિઓ;

પંચસયા ચિત્તીસા, તિઅલોએ ચેધએ વંદે. ૧૧

[આ ચૈત્યવંદનમાં પ્રાતઃસ્મરણીય તીર્થંકર દેવોનાં શુભગાન કરીને તેમનાં બિંબો, ચૈત્યો તથા તીર્થોને ભક્તિભાવપૂર્વક વંદન-નમસ્કાર કરવામાં આવેલ છે.]

ચૈત્યવંદન પછી ‘જંકિંચિ’ ‘નમુત્યુણું’ ‘જવંતિ’ ‘જવંત’ બેસીને કહેવું.

જંકિંચિ સૂત્ર.

જંકિંચિ નામતિથં, સગ્ગે પાયાલિ તિરિયલોગંભિ;

જધં જિણુબિંબાધં, તાધં સવ્વાધં વંદામિ. ૧

[આ સૂત્રમાં ત્રણ લોકમાં રહેલાં સઘળાં તીર્થો તથા તેની અંદર રહેલાં સઘળાં બિંબોને વંદન કરવામાં આવ્યું છે.]

નમોત્યુણું-શકસ્તવ સૂત્ર.

નમોત્યુણું, અરિહંતાણું ભગવંતાણું. ૧

આર્ધગરાણું, તિથયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું. ૨

પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું,
પુરિસવરગંધહથીણું. ૩.

લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું, લોગહિઆણું, લોગપધ-
વાણું, લોગપન્નેઅગરાણું. ૪.

અભયદયાણું, ચક્ષુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું,
બોહિદયાણું. ૫.

ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું, ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મ-
સારહીણું, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવદ્દીણું. ૬.

અપ્પહિલ્યવરનાણુદ સણુધરાણુ, વિયદ્ધઉમાણુ. ૭,

જિણાણુ જાવયાણુ, તિન્નાણુ તારયાણુ, યુદ્ધાણુ
ખોલ્યાણુ, મુત્તાણુ મોઅગાણુ. ૮.

મવ્વન્નૂણુ, સવ્વદ્ધરિસીણુ, સિવમયલમરુઅમણુ તમહ-
ખયમવ્યાઆહમપુણુરાવિત્તિસિદ્ધિગધનામધેય ઠાણુ સ પ-
તાણુ, નમો જિણાણુ જિઅલયાણુ. ૯.

જે અ અર્ધયા સિદ્ધા, જે અ ભવિસ્સ તિણાગએ કાલે,
સ પર્ધ અ વદ્દમાણા, સવ્વે તિવિહેણુ વદ્દામિ. ૧૦

[આ સૂત્રથી ધન્દ્રે શ્રી અરિહત દેવોની વિશિષ્ટ રીતે ખૂબ
ભક્તિભાવથી મુતિ વરેલ છે]

જાવંતિ ચેધ્યાઈ સૂત્ર.

જાવતિ ચેધ્યાઈ, ઉદ્ધુ અ અહે અ તિરિઅલોએ અ;
સવ્વાઈ તાઈ વ દે, ઈહ સતો તત્થ સતાઈ. ૧

[આ સૂત્રથી ત્રણ લોખા રહેલા જિન-ચૈત્ય આત્મપ્રોધ માટેનું
એક અગત્યનું સાધન છે, તેના પ્રત્યે નિમીમ ભક્તિથી વદન
કરનામા આરે છે]

જાવ ત કે વિ સાહુ સૂત્ર

જાવ ત કે વિ માહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ;
સવ્વેમિ તેસિ પણુઓ, તિવિહેણુ તિ-હવિરયાણુ. ૧

[આ સૂત્રમાં જિનેશ્વરોની જેમ સાધુઓ પણ આત્મ-પ્રપ્રોધ
થનામા અતિ ઉપકારક છે, તેથી તેમના પ્રત્યે સન્માન અને પૂજ્ય
બુદ્ધિથી તેમને વદન કરવામા આવ્યું છે]

ત્યાર પછી એક નવજાર ગણી અરિહત ગુણગર્ભિત એકથી

ચાર સ્તવનો યોગવા. સવારના વખતમાં ‘કેવલનાણી’ની આઠ ઠાળો કહેવાય છે. સ્તવન યોગવા પછી ‘ઉવસગ્ગહર’ કહેવું.

ઉવસગ્ગહર-ઉપસર્ગહર સ્તોત્ર.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કૃમ્મઘણુ-મુક્કં;
 વિસહર-વિસનિત્રાસં, મંગલ-કલ્લાણુ-આવાસં. ૧
 વિસહરકુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઝ જો સયા મણુઓ;
 તરસ ગહ-રોગમારી-દુઠ્ઠજરા જતિ ઉવસામં. ૨
 ચિદ્રૂંદિ દૂરે મંતો, તુજઝ પણામો વિ બહુકલો હોઈ;
 નરતિરિએસુ વિ જ્યા, પાવંતિ ન દુરૂપ-દોહડગં. ૩
 તુહ સમ્મત્તે લક્ષ્મે, ચિંતામણિકપ્પપાયવખલહિએ;
 પાવંતિ અવિઘ્નેણું, જ્યા અયરામરં ઠાણું. ૪
 ઇંચ સંથુઓ મહાયસ! ભત્તિખલર-નિખલરેણુ હિઅએણુ;
 તા દેવ! દિજજ યોહિં, ભવે ભવે પાસ-જિણુચંદ! ૫

[આ સ્તોત્ર શ્રી ભદ્ર્યાહરવામીએ રચેલ છે. તેમાં શ્રી પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ-વંદન-નમસ્કાર કરેલ છે, તે દરેક પ્રકારના વિધ્નોને દૂર કરે છે, તેથી તેને ‘ઉપસર્ગહર’ સ્તોત્ર કહે છે.]

ઉવસગ્ગહરં કહી રલા પછી જે હાથ જોડી મસ્તકે લગાડી “જય વીયરાય” કહેવા.

જય વીયરાય-પ્રણિધાન સૂત્ર.

જય વીયરાય! જગગુરુ, હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં!
 ભવનિબ્બેઓ, મગ્ગાણુસારિઆ ઇદ્દલસિદ્ધી. ૧
 લોગવિરુદ્ધચાઓ, ગુરુજણુપૂઆ પરત્થકરણું ચ;
 સુહગુરુજોગો તવ્વયણુસેવણા આભવમખંડા, ૨

વારિજજઈ જઈ વિ નિયાણખધણ વીયરાય ! તુહ સમયે;
 તહ વિ મમ હુંજજ સેવા, ભવે ભવે તુમહ ચલણાણ. ૩
 હુંખખઓ કમખખઓ, સમાહિમરણ ચ બોહિલાભો અ,
 સ પજજઉ મહ એઅ, તુહ નાહ ! પણામ-કરણેણ. ૪
 સર્વમંગલમાગલ્ય, સર્વદયાણકારણ,
 પ્રધાન સર્વધર્મણાં, જૈન જયતિ શાસનમ્. ૫

[આ સુત્રમાં શુભ અતુલાનપૂર્વક મેનાની અને બોધિપીજની
 માગણી કરવામાં આવી છે]

૫મી બિભા થઈ ‘અરિહંતચેઇઆણ’ ‘અન્નતથ’ કહેનું
 ૫મી એક નવકારનો કાઉચ્ચગ કરવો

અરિહંતચેઇયાણ — ચૈત્યસ્તવ સૂત્ર.

સબ્બલોએ અરિહંત-ચેઇઆણ, કહેમિ કાઉચ્ચગ. ૧

વ હણવત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ,
 સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ,
 બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરુવમગ્ગવત્તિઆએ. ૨

સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ, ધારણાએ,
 અણુપ્પેહાએ, વહૂંમાણીએ, ઠામિ કાઉચ્ચગ. ૩

[આ સુત્રમાં ધ્યાનમય થતા માટે અરિહંત ચૈત્યોનું આવળન
 લેવાનો સપૂર્ણ અને મમુચિન વિધિ વર્નપર્વક વ્યુત્પાદનામાં
 આવ્યો છે]

અન્નતથ-કાયોત્સર્ગ સૂત્ર.

અન્નતથ ઊસસિગ્નેષુ, નીસસિગ્નેષુ, ખાસિગ્નેષુ,
હીગ્નેષુ, જંભામગ્નેષુ, ઉદુગ્નેષુ,
વાયનિસગ્નેષુ, ભમત્તીએ પિત્તમુચ્છાએ. ૧

સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં,
સુહુમેહિં ગેલસંચાલેહિં,
સુહુમેહિં દ્વિદ્વિસંચાલેહિં. ૨

એવમામગ્નેહિં આગારેહિં, અભગ્નો અવિરાહિગ્નો,
હુજજ મે કાઉરસગ્નો. ૩

જાય અરિહંતાણું ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું, ન પારેભિ. ૪
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું, અપ્પાણું વોસિરામિ. ૫

[આ સૂત્રમાં કાયોત્સર્ગના વખતે કુદરતી હાજતો થાય તેની છૂટ આપવામાં આવી છે, તેનું વર્ણન છે.]

એક નવકારનો કાઉરસગ્ગ કરી, પારી, એક નવકાર ગણી, 'કલ્હાણુકંદં' ની સ્તુતિ (થાય) અથવા કોષપણુ જિનેશ્વર દેવની સ્તુતિ કહેવી. પછી બીજા રહી "જે અમઆ તિથયરા" તીર્થસ્તુતિ કહેવી.

પંચ જિન સ્તુતિ.

કલ્હાણુકંદં પદમં જિણિંદં, સંતિં તઓ નેમિજિણું મુણિંદં;
પાસં પયાસં સુગુણિક્કાણું, ભત્તીમ વદે સિરિવદ્ધમાણું. ૧

[આ સ્તુતિમાં ઋષભદેવ, શાંતિતાથ, નેમિનાથ, પાર્શ્વનાથ અને મહાવીરસ્વામીને વંદન કરવામાં આવ્યું છે.]

જે અર્ધયા-તીર્થ સ્તુતિ.

“ જે અર્ધયા તિથયરા, જે ભવિસ્સતિ અણાગચે કાલે,
જે આવી વદમાણા, તે મગ્ધે ભાવચો નમિમો. ૧

મુરકય મણુકય વા, ભુવનતિગે સાસયં ચ જ તિથ,
ત મયસમિહદિઓ વિ હુ, મણુવયતણહિ પણુમામિ. ૨

જત્ય જિણાણુ જમ્મો, દિદ્ધમા નાણુ ચ નિસીહિયા જત્ય,
જત્ય ચ સમોસરણુ, તાઓ ભૂમિઓ વદામિ ૩

એવમસાસયસાસય, પડિમા યુણિયા જિણિદ્ધયદાણુ;
સિરિમ મહિદ્ધ ભુવણિદ્ધ-ચદ્ધમુણિવદ્ધ યુગ્મ મહિઆ. ૪

[આ સ્તુતિમા જૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાન કાળમા થયેલા તીર્થ કંગે, ત્રણ ભુવનના સાશ્વતા અસાશ્વતા તીર્થો, કલ્યાણક ભૂમિઓ અને સાશ્વતી-અસાશ્વતી પ્રતિમાઓની સ્તવના કરેલી છે]

ઈતિ દેવવદન વિધિ.

શુરુવદન વિધિ.

શ્રી મુનિમહારાજ પામે જુ ત્યારે તેમને વિધિપર્વકની વદના કરી લેખએ પ્રથમ જે ‘ખમામમણુ’ દેના, ત્યારમા જિના થઈ મુનિગતને “ ઇચ્છકાર ” ના પાઠથી મુખજાતા પૂજી, તે નીચે મુજબ—

* જે ઈયા તિથયરા, જે ય ભવિષ્મા અણાગચે કાલે,
પાગતરે આ પાઠ પઞ્ચ ઈ.

ધ્વજકાર.

સુગુરુ-સુખશાતા-પ્રવચ્છા.

ગુરુ-નિમંત્રણ સૂત્ર.

ધ્વજકાર ! સુહ-રાઈ ? (સુહ-દેવસિ ?) સુખ-તપ ? શરીર નિરાખાધ ? સુખ સંજમ જત્રા નિર્વાહો છો છ ? સ્વામી શાતા છે ? મત્થએણ વંદામિ.

સામાન્ય રીતે સવારે દેવવંદન પછી ગુરુવંદને જવું જોઈએ. તે વખતે તેમની સુખશાંતિ આ સૂત્રથી પછવામાં આવે છે. સવાર હોય તો ‘સુહરાઈ’ કહેવું અને બપોર પછી ‘સુહદેવસિ’ કહેવું. તે પ્રમાણે સુખશાતા પૂછી, એક ખમાસમણ દબ, ઊભા થઈ “અખલુદ્ધિઓ” કહેવું. પ્રથમ “ધ્વજકારેણ સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! અખલુદ્ધિઓમિ” થી આદેશ માગવો. પછી ગુરુમહારાજ “ખામેહ” એ પ્રમાણે ખામવાની આજ્ઞા કરે. ત્યારે ‘ધ્વજ’ કહીને વાંદણાં દેવાની પેઠે ત્રીચા નમીને જમણો હાથ ભોંય ઉપર અવળો આગળ ધરવો અને ડાબો હાથ મોં આગળ કપડું ધરી રાખી ‘જંકિંચિ અપત્તિઅં’ થી જોલવું.

અખલુદ્ધિઓ-ગુરુખામણા સૂત્ર.

ધ્વજકારેણ સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! અખલુદ્ધિઓમિ અખિભંતર *દેવસિઅં ખામેઉં ? ધ્વજં, ખામેમિ *દેવસિઅં જંકિંચિ અપત્તિઅં, પરપત્તિઅં, ભક્તે, પાણે, વિણએ, વેચ્યાવચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, સમાસણે, અંતર-ભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જં કિંચિ મજ્ઝ વિણય પરિહીણં,

* સવારના બાર વાગ્યા સુધી ‘રાઈય’ કહેવું.

મુહુમ વા ખાયર વા, તુજ્જે જાણુહ, અહ ન જાણામિ,
તરસ મિચ્છા મિ દુક્કહ.

[આ મૂત્રથી ગુરમહારાજ પ્રત્યે આપણાથી જાણતા-અજાણતા
આશાતના-અપરાધ થયા હોય તેની ક્ષમા માગવામા આની છે]

પછી જિભા થઈ એક ખમાસમણુ દઈ, જિભા રહી મુખશાતા
પૂછતી

ઈતિ શુરુવદન વિધિ.

અથ શ્રાવકાણાં દૈવસિક વિધિ પ્રારંભ

જિનાવક્ત્રીપુ ગવમિદ્રવધ, પ્રણમ્ય વીર જિતમારવીર,
ઉપાસકાનામુપકારહેતો, -ર્વક્ષ્યામ્યતુષ્ઠાનવિધિ સુખોધિમ્. ૧

અરજ કપડા ધોગણુ ઠગી ઉત્તમગ કરી ચરવયો લઈ શૂભિ
પ્રમાર્જ કટાસણુ ખીજાની પુગતક વગેરે ચાનની ગ્યાપના રથાપી
જમણો હાથ ગ્યાપના મન્મુખ રાખી એક નમસ્કાર કહી નીચે મુજબ
પચિદિય કરેલું

પ ચિ દિય.

પચિદિય સવરણો, તહ નનવિહ બલચેર-ગુત્તિધરો,
ચક્રિવિહ-કસાય-મુક્કો, ઇંચ અદ્ધારસગુત્તિહિ મલુત્તો. ૧

પચમહુવ્વયણુત્તો, પચવિહાયારપાલણુમમત્તો,

પચમમિઓ તિગુત્તો, છત્તીગગુલ્લિહિ ગુરૂ મજ્જ. ૨

ગુરુ સહારાજ વિદ્યમાન હોય તો ઉપર પ્રમાણે પંચિન્દ્રિયનો પાક ન કહેવો, અને એમજ એ જમાસમણુ દ્રઢ ઇચ્છાકાર. સુદેવસિંહ કહી અબ્જુદિઓ ખમાવી પછી નીચે મુજબ કહેવું.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! દિવસ સંખંધિ સામા-
યિક પ્રતિક્રમણુ ઠાવા ઇરિયાવહિયં પડિક્રમુંજ. ૧ (ગુરુ કહે
પડિક્રમેહ.)

ઇરિયાવહિયં.

ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્રમિટં. ૧. ઇરિયાવહિયાએ વિરા-
હણાએ ૨. ગમણાગમણે. ૩. પાણુક્રમણે, ધીયક્રમણે, હરિ-
યક્રમણે, એસા ઉત્તિંગ પણુગદગ મટી મકડા-સંતાણા
સંક્રમણે. ૪. જેમેજવા વિરાહિયા. ૫. એગિન્દિયા, એઇન્દિયા,
તેઇન્દિયા, ચઉરિન્દિયા, પંચિન્દિયા. ૬. અભિહયા, વત્તિયા,
લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘદિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા,
ઉદ્વિયા, ઠાણાઓ ઠાણું સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા
તરસ મિચ્છા મિ દુક્રં. ૭.

તરસ ઉત્તરી.

તરસ ઉત્તરીકરણેણું, પાયચ્છિતકરણેણું, વિસોહિકર-
ણેણું, વિસદ્ધીકરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિઘાયણુદ્ધાએ, ઠામિ
કાઉરસગ્ગાં. ૮.

અન્નતથ ઉસસિએણું

(૧૨ આગાર)

અન્નતથ ઉસસિએણું, નિસસિએણું, ખાસિએણું, છીએણું,
જંભાઇએણું, ઉડુએણું, વાયનિસગેણું, ભમલિએ પિત્તમુ-

અગ્રાએ. ૧ મુહુર્તેહિ અગમયાલેહિ, મુહુર્તેહિ ખેલમયા-
લેહિ, મુહુર્તેહિ દ્વિત્વિસયાલેહિ. ૨ એવમાપ્તએહિ, આગા-
રેહિ, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુન્નજ મે કાઉરસગ્ગો. ૩ જાવ
અરિહતાણુ ભગવતાણુ નમુક્કારેણુ ન પારેમિ. તાવ કાય,
ઠાણેણુ, મોણેણુ, જાણેણુ, અપ્પાણુ વોસિરામિ. ૫.

૪ઠા એક લોગમ્સનો કાઉરસગ્ગ કરવો

૫મી ' નમો અરિહતાણુ, કહીને કાઉરસગ્ગ પારવો

૫મી લોગમ્સ પ્રગટ કરેતો તે નીચે મુજબ—

લોગમ્સ

લોગમ્સ ઉત્તમેઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણે,
અરિહંતે કિત્તમ્સ, અત્તિવીસાપ કેવલી.

ઉસભમજિય ચ વદે, સભવમભિણુદણુ ચ મુમધ ચ,
પત્તિમપ્પહ સુપાસ, જિણુ ચ ચદ્ધપહ વદે. ૨

મુવિહિ ચ પુરંદત, સીઅલ-સિન્નજગ-વાસુપુન્નજ ચ,
વિમલમણુતં ચ જિણુ, ધમ્મ મતિ ચ વંદામિ. ૩

કુથુ અરે ચ મહિ, વદે મુણિગુલ્લયં નમિજિણુ ચ,
વદામિ રિદ્ધેમિ, પાસ તહ વદ્ધમાણુ ચ. ૪

જાવ મઝે અભિયુઆ, વિહુય-રયમલા પહીણુ-જર-મરણા,
અત્તિવીમપિ જિણુવરા, તિત્થયરા મે પમીયતુ. ૫

કિત્તિય વહિય મહિયા, જે એ લોગમ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા,
આરુગ્ગ બોહિલાભ, સમાહિવરમુત્તમ દિતુ. ૬

અદ્દેગુ નિમ્મલયગ, આપ્તએગુ અહિય પયાગયરા,
સાગર-વર-ગાંભીગ, ગિદ્ધા મિદ્ધિ મમ દિમતુ. ૭

પછી ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! ગમણાગમણે
આલોઉં છ.

ગમણાગમણે.

મારગને વિષે, જતાં-આવતાં, પૃથિવીકાય, અપ્કાય,
તેડિકાય, વાડિકાય, વનસ્પતિકાય, ત્રસકાય, નીલકૂલ, માટી,
પાણી, કણ, કપાસીયા, સ્ત્રી આદિ તથા સંઘટ્ટ હુગ્ગા હોય, પાંચ
સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ એ આઠ પ્રવચન માતા શ્રાવકતણે ધર્મે
ફીપરે પાળી નહિ, ખંડન વિરાધના થઇ હોય, તે સવિ
મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કહં.

‘ ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ સામયિક દાવા ત્રણ નવકાર
ગણું છ. ’ એમ કહી હેઠા બેસીને ત્રણ નવકાર ગણવા. તે ગણીને
પછી ઉભા થઇને ‘ ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! જીવરાશી
ખમાવું છ. ’

જીવરાશી.

સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાત લાખ અપ્કાય, સાત
લાખ તેડિકાય, સાત લાખ વાડિકાય, દશ લાખ પ્રત્યેક વન-
સ્પતિકાય, ચઉદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ
બેઇંદ્રી, બે લાખ તેઇંદ્રી, બે લાખ ચઉરિંદ્રી, ચાર લાખ
દેવતા, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રી,
ચઉદ લાખ મનુષ્યના ભેદ, એવંકારે ચઉદ રાજ ચોરાશી
લક્ષ જીવયોનિ માંહે માહરે જીવે જે કોઇ જીવ દૃહ્યો
હોય, વિરાધ્યો હોય, તે સવિ મન વચન કાયાએ કરી
મિચ્છા મિ દુક્કહં.

ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! અઢાર પાપસ્થાનક
આલોઉં છ,

અઠાર પાપસ્થાનક.

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃપાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ, ઇંચારમે દ્વેષ, બારમે કલહ તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે ચાહી, પંદરમે રતિ-અરતિ, સોલસમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયામૃપાવાદ, અઠારમે મિથ્યાત્વશબ્દ એ અઠારે પાપસ્થાનક માહી જે કોઈ પાપસ્થાનક મહારે જીમે મેવ્યાં હોય, મેવશબ્દા હોય, સેવતાં પ્રત્યે અનુમોદા હોય, તે સવિ મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કઠ.

એ પ્રથમ ખમાસમણ થયુ પછી ખમાસમણપૂર્વક નીચે ઉલકક આમને જેમીને 'ઈચ્છાકારેણ સદ્વિસહ ભગવન્' દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, જ્ઞાન ધાતુ'

દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ જ્ઞાન

દ્રવ્યથકી લુગઠાં, લત્તા, ઘરેણા, ગાઠા, પાથરણ, નોકા-રવાલી, ધાર્યા પ્રમાણે મોકળા છે. ક્ષેત્ર થકી ઉપાશરાના બારણાની માહેલીકોરે, કાળથકી સામાયિક નીપજે તિહા સુધી, જ્ઞાનથકી યથાશક્તિયે રાગ-દ્વેષે રહિત પ્રતી સઘાતે બોલવુ, ગુરુઆદિક સઘાતે બોલવાનો આગાર છે. અપ્રતી મઘાતે બોલવાની જયણા છે. એ રીતે છ કોટિએ કરી સામાયિક કરૂ, સામાયિક પ્રત ઉચ્ચાર કરવા એક નવકાર ગણુ (એમ કહી ઉભા થકને એક નવકાર ગણીયે.) પછી ઈચ્છાકારેણ સદ્વિસહ ભગવન્' સામાયિક પ્રત ઉચ્ચાર કરાવો છ.

વિધિ કચેમિલતે ગુરુ મુખે લેનુ ગુરના અભાવે પોતાથી

પહેલા સામાયિક લીધું હોય તેના પાસેથી લેવું, તે ન હોય તો વડિલના મુખે લેવું. ને તે પણ ન હોય તો સ્વમુખે લઈ લેવું.

સામાયિકનું પચ્ચક્ષપાણ.

કરેમિ ભંતે સામાયિક, સાવજજં જોગં પચ્ચક્ષપામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિહણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે પડિક્ક-મામિ નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ.

એ સામાયિક કરતાં ચારિત્રાચાર શુદ્ધ થાય. એ પહેલું સામાયિક નામે આવશ્યક અને ખીણું ખમાસમણ પૂરું થયું. ૧

પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક ‘ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ખીજ આવશ્યક ભાગી ઇરિયાવહિયં પડિક્કમુંછ’ એમ આદેશ માગી ઇરિયાવહિ પડિક્કમિ, પછી તસ્સ ઉત્તરી કહેવી પછી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, લોગસ્સ પ્રગટ કહેવો. એ લોગસ્સ કહેવાથી દર્શનાચાર નિર્મલ થાય. એ ખીણું ચઉવિવસતથા નામે આવશ્યક અને ત્રીણું ખમાસમણ પૂરું થયું. ૨.

પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક ઉભડક આસને હેઠા બેસીને ‘ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! છેડાનું પડિલેહણુ ક્કરુંછ’, એમ કહી દષ્ટિ પડિલેહણુને અર્થ—

પચ્ચાસ બોલોવડે કરીને ઉત્તરાસંગના છેડાની પડિલેહણુ કરવી. શ્રાવિકાએ પોતાના ઉત્તરીય વસ્ત્રના છેડા અથવા રૂમાલ વતી પડિલેહણુ કરવી. બાઇઓને ૪૦ બોલોથી અને ભાઇઓએ ૫૦ બોલોથી. તે પચ્ચાસ બોલો નીચે પ્રમાણે જાણવા.

શ્રી ઉત્તરામગના છેડાના રપ બોલ તથા
શરીરના રપ બોલ મત્રી પડિલેહણના—

પચ્ચાસ બોલો.

સુતતથ તતદિદ્ધિ હૃદયમાં ધરૂ ૧. સમકિતમોહની ૨.
મિશ્રમોહની ૩. મિથ્યાત્વમોહની પરિહરૂ ૪. કામરાગ ૫.
મ્નેહરાગ ૬. દષ્ટિરાગ પરિહરૂ ૭. સુદેવ ૮. સુગુરુ ૯ સુધર્મ
આદરૂ ૧૦. કુદેવ ૧૧. કુગુરુ ૧૨. કુધર્મ પરિહરૂ ૧૩ જ્ઞાન
૧૪. દર્શન ૧૫. ચારિત્ર આદરૂ ૧૬. જ્ઞાનવિરાધના ૧૭.
દર્શનવિરાધના ૧૮. ચારિત્રવિરાધના પરિહરૂ ૧૯. મનોગુપ્તિ
૨૦. વચનગુપ્તિ ૨૧. કાયગુપ્તિ આદરૂ ૨૨. મનોહરૂ ૨૩.
વચનહરૂ ૨૪. કાયહરૂ પરિહરૂ ૨૫. હામ્ય ૨૬. રતિ ૨૭.
અરતિ પરિહરૂ ૨૮. ગોક ૨૯. ભય ૩૦. દુગચ્છા પરિહરૂ.
૩૧. કૃપાલેશ્યા ૩૨. નીલલેશ્યા ૩૩. કાપોતલેશ્યા પરિહરૂ.
૩૪. ઋદ્ધિગારવ ૩૫. રમગારવ ૩૬. સાતાગારવ પરિહરૂ.
૩૭. માયામદ્ધ ૩૮. નિયાણસદ્ધ ૩૯. મિચ્છાદસણસદ્ધ પરિ-
હરૂ ૪૦. કોષ ૪૧. માન પરિહરૂ ૪૨. માયા ૪૩. લોભ
પરિહરૂ ૪૪ પૃષ્ઠીકાયવિરાધના ૪૫. અપ્કાયવિરાધના ૪૬.
તેડકાયવિરાધના ૪૭. વાઉકાયવિરાધના ૪૮ વનમ્પતિકાય-
વિરાધના ૪૯. વ્રમકાયવિરાધના ૫૦. હુધ હોય તે મવિ હુ
મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કહ.

એવી રીતે છેડા પડિલેહણુ ધર્મ પત્રી ખમામમણુપૂર્વક
દરબાકાણે મદિમા, બગનનુ ત્રીજા આનન્ધક ભગી નાદણા ૩૩

સદ્ગુરુ વાંદણાં

મુચ્છામિ ખમામમણા વદિઉ જાનણિજાનએ, નિસીલિ-
આએ આહુજાણહ, મે મિડિગાહ નિચીહિ. ૧. અહો,

૨. કાયં ૩. કાયસંકાસં. ખમણિજ્જે ભે કિલામો, અપ્પ-
કિલ્લંતાણું, ખહુ સુમેણ ભે, દિવસો વઘ્ઠંતો ૪. જત્તા ભે,
પ. જવણિજ્જં ચ ભે. ૬. ખામેમિ ખમાસમણા, દેવસિયં
વઘ્ઠંતમં આવરિસઆએ, પડિક્કમામિ ખમાસમણાણું, દેવસિ-
યાએ આસાયણાએ તિત્તીસન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ,
મણ્ણુકકાએ, વય્ણુકકાએ, કાય્ણુકકાએ, કોહાએ, માણાએ,
માયાએ, લોહાએ, સવ્વકાલિયાએ, સવ્વમિચ્છાવયારાએ,
સવ્વધર્માઘ્ઠંતમણાએ, આસાયણાએ, જે મે દેવસિઆ
અઘ્ઠઆરો કર્મો, તરસ ખમાસમણો પડિક્કમામિ, નિંદામિ,
ગરિહામિ, અપ્પાણું વોસિરામિ. ૯.

એમ ગુરુ સમીપે વાંદણાં એ વાર દીજે. ત્યાં ખીજી વારને
વાંદણે આવરિસઆએ એ પદ ન કહેવું. અને રાષ્ટ્રપડિક્કમણે
રાષ્ટ્રો વઘ્ઠંતો કહેવું, પક્ષિએ, પક્ષિઓ વઘ્ઠંતો કહેવું.
ચઉમાસિયે ચઉમાસિઓ વઘ્ઠંતો કહેવું, સંવર્ષરયે સંવર્ષરિઓ
વઘ્ઠંતો કહેવું. એ વાંદણાં દેતાં જ્ઞાનાદિ ત્રણ નિર્મલ થાય. ઇહાં
પોતાને મુખે સંધ્યા હોય તો ચઉવિહાર અને સવાર હોય તો
નવકારસી પ્રમુખતું પરચક્ષણ મનને ભાવે ધારવું, તેથી તપાચાર
નિર્મલ થાય.

એ ત્રીજું વંદનકાવચક અને ચોથું ખમાસમણ પુરૂં થયું. ૩.

પછી એક જણ ઉભો થઈને ઈચ્છામિ ખમાસમણ પૂર્વક
'ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચોથા આવશ્યક લણી અતિચાર
આલોહિ જી' એમ આદેશ માગીને નીચે મુજબ અતિચાર એક જણ
બોલે અને ખીજા બધા જણ જમણો ઢીંચણ ઉંચો રાખી
બેસીને સાંભળે.

લઘુ અતિથાર.

પ્રથમ નમસ્કાર કરીને—

૪૨૭ અરિહંતદેવ, સુસાધુ ગુરુ, જિનપ્રણીતધર્મ ભાવત' સમકિત પ્રતિપાલુ, દ્રવ્યતો લૌકિક લોકોત્તર દેવગત ગુરુગત પર્વગત, મિથ્યાવ વિષે જયણા કર. એ શ્રી સમકિતતણા પાંચ અતિથાર ગોધુ, શકા, કખા, વિતિગિચ્છા, પગપાસ-ઠીપરમસા, પગપામરીસધુઓ, એ પાંચ અતિથાર માંહે જે કોઈ અતિથાર હુવો હોય, તે સવિ હુ મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કઠ

બાગ્મત માંહે પહેલુ પ્રાણાતિપાત વિરમણુ વ્રત. અધૂલ એ દ્રિયાદિક વ્રસ છવ નિરપરાધ ઉપેતકરણુ સકલપી કરી હણવા નિયમ, આરભે જયણા, એ પહેલા પ્રાણાતિપાતવિરમણુવ્રતતણા પાંચ અતિથાર ગોધુ. બધે, વહે, છવિચ્છેએ અધ્ધભાગે, ભતપાણુચ્છેએ. એ પાંચ અતિથાર૦ ૧.

૨ ખીન્તુ અધૂવમૃપાવાદવિરમણુવ્રત. પચવિધિ, કન્નાલીએ ગાવાલીએ, જુમાલીએ, નામાવહાગે, કૂઠ સખિખજળે, એ પાંચ મોટકાં કૂઠા ગાપણને કાળે, વ્યજનને કાળે, ધર્મને કાળે મૂકી, પગકાળે કૂઠ જોડવા નિયમ, સૂદમ અલિક તણી જયાણ કર. એ ખીજાં સહસ્માભક્ષખાણે, રહસ્સાભક્ષખાણે, મદારામતમેએ, મોમોવમેએ, કૂડલેહકરણે૦ એ પાંચ૦ ૨.

૩ ત્રીન્તુ અધૂલ અદતાદાન વિરમણુવ્રત. સચિત અચિત, નાનનિમદ, કારીઈ, પીયાર, અભદીધુ લેવા નિયમ. સૂદમ તખ, કપખ, પથિપતિત વ્યવહારનિયોગે, દાણુચોરી જયણા. એ ત્રીજાં તેનાહડે, તકરપયઓગે, વિરહરજનપ્રક્રમે, કૂડલેહકૂડ-માચિ, તપદિરઅગવહાગે. એ પાંચ૦ ૩.

૪ ચોથું શીલવ્રત. યથાશક્તે, સ્વદારાસંતોષ, પરદારા-
વિવર્જના રૂપ. એ ચોથાં ઇતરપરિગ્ગહિયાગમણે, અપર-
પરિગ્ગહિયાગમણે. અનંગકીડા, પરવિવાહકરણે, કામભોગ-
તિવ્વાલિલાસે એ પાંચં ૪.

૫ પાંચમું પરિગ્રહપરિમાણવ્રત. નવવિધ, ખિત્ત, ઘર,
હદ્દ, વાડિય, કુવિય, ધણુ, ધન, હિરણ્ય, સુવણ્ય, અર્ધપરિ-
માણ દુરૂપય ચતુરૂપયમિય, નવવિહ પરિગ્ગહ વચંતોં એ
પાંચમાં ખિત્ત વસ્તુપમાણાઈક્રમે, હિરણ્યસુવણ્યુપમાણાઈ-
ક્રમે, ધણુધનપમાણાઈક્રમે, દુરૂપયચતુરૂપયપમાણાઈક્રમે, કુવિય-
પમાણાઈક્રમે. એ પાંચં ૫.

૬ છઠું દ્વિશિવ્રત, ત્રિવિધે જાણુપું. ઉઠ્ઠદિસિવએ, અહો-
દિસિવએ, તિરિયદિસિવએ. એ છઠાં ઉઠ્ઠદિસિપમાણાઈક્રમે,
અહોદિસિપમાણાઈક્રમે, તિરિયદિસિપમાણાઈક્રમે, ખિત્તપુહિ
સચંતરદ્ધા. એ પાંચં ૬.

૭ સાતમું ભોગોપભોગવ્રત. દ્વિવિધ ભોજનતઃ કર્મતશ્ચ
તત્ર ભોજનતઃ—

સચિત્ત-દંબ-વિગર્ધ, ઉંવાણ-તંબોલ-ચીર-કુસુમેસુ;
વાહણ સયણ વિલેવણ, ખંભ દિસિ નહાણુ;ભત્તેસુ. ૧.

એ સાતમાં સચિત્ત આહારે, સચિત્ત પડિખદ્ધઆહારે,
અખોસાહિભક્ષણયા, દુરૂપોસહિભક્ષણયા, તુચ્છોસહિભ-
ક્ષણયા. એ પાંચ અતિચારં ૭.

કર્મતો પત્રે કર્મદાન, ઇંગાલક્રમે, વણક્રમે, સાહીક્રમે,
ભાહીક્રમે, ફોહીક્રમે, દંતવાણિજ્જે, લક્ષવાણિજ્જે, રસવા-
ણિજ્જે, વિસવાણિજ્જે, કેસવાણિજ્જે, જંતપીલણક્રમે,
નિત્તંછણક્રમે, દવગિદાવણયા, સરદહતલાવસોસણયા, અસધ-

પોમણુયા એ પત્તર કર્માદાન મ્થલ નિયમ, સૂક્ષ્મતણી જયણા.
એ પત્તર૦

૮ આઠમુ અનર્થદહ વિરમણુવ્રત, ચતુર્વિધ અવજ્ઞા-
ણાયરિએ, પમાયાયરિએ, હિ સમ્પયાણે, પાવકમ્ભોવએસે, એ
આઠમા૦ કદમ્પે, કુકકુમ્પએ, મુહુરિએ, સંજુતાઅહિગરણે,
ઉવમોગ-પરિમોગ-અધરેગે, એ પાચ૦ ૮.

૯ નવમુ સામાયિકવ્રત સામાધય નામ સાવજ્ઞજ્ઞેગ-
પરિવજ્ઞણુ, નિરવજ્ઞજ્ઞેગઆમેવણુ ચ. એ નવમા૦
મણુદુમ્પણિહાણે, વયદુમ્પણિહાણે, કાયદુમ્પણિહાણે, સામાધ-
યરસ અકરણુયા, સામાધઅરસ અણુબુદ્ધિયરસ કરણુયા, એ
પાચ૦ ૯.

૧૦ દશમું દેગાવગાશિકવ્રત. ત્રિમિત્યગહિયમ્સ,
દિસાપરિમાણુમ્સ, પદદિણુ પરિમાણુકરણુ. એ દશમા૦.
આણુવણુમ્પઓગે, પેસવણુમ્પઓગે, સદાણુવાધ, રવાણુવાધ,
બહિયાપુગ્ગલપદ્ધએવે, એ પાચ અતિચાર૦. ૧૦.

૧૧ અગ્યારમુ ધૌપધવ્રત. ચિહુ ભેદે જાણુવુ. આહાર-
પોસહે, સરીરસક્કારપોસહે, બ ભચેરપોસહે, અવ્યાવારપોસહે.
એ અગ્યારમા૦ અમ્પરિલેહિય દુમ્પરિલેહિય મિન્નસંથારે,
અમ્પમન્નિજય દુમ્પમન્નિજય સિન્નસંથારે, અમ્પરિલેહિય
દુમ્પરિલેહિય ઉચ્ચારપામવણુભૂમિ, અમ્પમન્નિજય દુમ્પમ-
ન્નિજય ઉચ્ચારપાસવણુભૂમિ, પોમહોવવામમ્મ, સમ્મ
અણુજુપાલણુયા. એ પાંચ૦. ૧૧.

૧૨ બારમુ અતિથિસવિભાગવ્રત. અતિથિમ વિભા-
ગો નામ, નાયાગયાણુ, કમ્પણિન્નજાણુ, અન્નપાણાણુ દેવાણુ

દેસ-કાલ-સદ્દા-સકાર-કમ્મજોગે પરાધલત્તિએ, આયાણુગાહ-
બુદ્ધિએ, સંજયાણું દાણું એ આરમાઠ, સચિત્ત નિષ્ક્રમેવણ્યા,
સચિત્તપિહણ્યા, કાલાધક્કમદાણે, પરોવએસે, મચ્છરયા. એ
પાંચ૦ ૧૨.

સંલેષણા તણા પાંચ અતિચાર શોધું, ઇહ લોગાસંસ-
પ્પઓગે, પરલોગાસંસપ્પઓગે, જીવિઆસંસપ્પઓગે,
મરણાસંસપ્પઓગે, કામલોગાસંસપ્પઓગે, એ પાંચ૦.

એવંકારે શ્રી સમકિત મૂલ આરવ્રત વિષે પંચાશી
અતિચાર માંહે જે કોઈ અતિચાર, અનાચાર, અતિક્રમ,
વ્યતિક્રમ, હુઓ હોય, તથા જાણતે, અજાણતે; સૂક્ષ્મ, ખાદર,
કાનો, માત્ર, મિંઠી, પદ્મ, અક્ષર, ઓછો, અધિકો, હલવો,
ભારી, આગલ-પાછલ, કહ્યો કહેવાણો હોય તે સર્વિ હું
મન, વચન, કાયાયે કરી મિચ્છા મિ દુક્કડં.

દેસાવગાસિઅં ઉવલોગં, પરિલોગં, પચ્ચક્ખામિ,
અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમા-
હિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

ઇતિ લઘુ અતિચાર.

એચોથું પડિક્કમણનામે આવશ્યક અને પાંચમું ખમાસમણ પુરું
થયું. ૪.

પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણ પૂર્વક હેડા બેસીને “ ઇચ્છાકારેણ
સંદિસહ ભગવન! ચૈત્યવંદન કરુંજી. એમ કહીને ‘ઇચ્છ’, જય
જય મહા પ્રભુ’ એ ચૈત્યવંદન કહેવું. તે કહીને પછી ચાર સ્તવન
અથવા અષ્ટોત્તરી તીર્થમાલા કહેવી. પછી ઉભા થઇને “ઉવસગ્ગહર”
કહેવું. તે કહી રહ્યા પછી નીચા બેસીને “ નમુત્થુણું ” કહેવું. એ
છઠ્ઠું ખમાસમણ પુરું થયું, પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણ પૂર્વક ઇચ્છાકારેણ

સ દિમહ ભગવન્' ગુરુના કરુ, એમ કહી ગુરુદના કહીયે તે
આ પ્રમાણે —

ગુરુવંદના.

અઠ્ઠાઇજાણેસુ દીવ-મમુદેસુ, પનરસગુ કમ્મભૂમીસુ જાવંત
કે વિ સાહુ, રચહરણગુચ્છપહિગાહધારા ૧. પચમહવ્યધારા.
અઠ્ઠાગ્ગહમ્મસીલંગધારા અફળયાયારચરિતા, તે સવ્વે
સિરસા મણુસા મત્થએણુ વદ્ધામિ. ૨. પહેલે પાટે મુધર્મા-
મ્વામી, બીજે પાટે જબૂગ્ગવામી, ત્રીજે પાટે પ્રભવમ્વામી,
ચોથે પાટે સિલ્લભવસૂરિ, પાંચમે પાટે યગોભદ્રસૂરિ, છઠ્ઠે
પાટે સભૂતિવિજયસૂરિ, સાતમે પાટે ભદ્રબાહુમ્વામી, આઠમી
પાટે સ્થૂલભદ્રમ્વામી, એવા પાટાનુપાટે છેલ્લા શ્રી દુષ્પસહ-
નામા આચાર્ય થયે, તેમને મહાગી એકએ આઠવાર ત્રિકાલ
વદના હોજો.

પુજ્જસિરિ અભ્જરફિખય, ગુરુણો તપ્પદિ પુજ્જજયસિહા;
સૂરિસિરિધમ્મધોસા, મહિદસિહા તઓ ગુરુણો. ૩

તપ્પય સિગિસિહપહા, તેસિ પયે અજિયસિહવરગુરુણો,
દેવિદસિહ ગુરુણો, તપ્પય સિરિધમ્મપહસૂરિ. ૪

સિરિસિહતિલયસરિ, તપ્પય મિરિમહિદપ્પહગુરુણો,
મિગ્ગિમેગ્ગુગગુરુણો, તપ્પય જયકિત્તિગુરુગઓ. ૫

સિરિજયકેમરિસૂરિ, તપ્પય મિદ્ધતસાયગે મુગુરુ,
સિરિભાવમાયર ગુરુ, તપ્પય-સૂરિગુણુ-નિહાણો. ૬

સિરિધમ્મમુત્તિસૂરિ, તપ્પય કલ્લાણુસાયરમુણિદા,
સિગિ અમરમાયગુરુ, કલ્લાણુ કુણ્ઠિ મધમ્મ. ૭

તપ્પદિ પુન્ન પુન્નય-ભાણુ વિજ્ઞતયસાયર સૂરિ,
સિરિ-ઉદયમાયગ્ગરિ, તપ્પયગુણમણિરહાણ. ૮

શ્રી કીર્તિસાગરસૂરિ, શ્રી પુણ્યસાગરસૂરિ, શ્રી રાજેન્દ્ર-
સાગરસૂરિ, શ્રી મુક્તિસાગરસૂરિ, શ્રી રત્નસાગરસૂરિ, શ્રી
વિવેકસાગરસૂરિ, શ્રી જિનેન્દ્રસાગરસૂરિયં વંદે. અચલગચ્છ-
નાયકં વંદે, વિધિપક્ષગચ્છનાયકં વંદે.

એ સાતમું ખમાસમણ પુરું થયું. પછી—

ઈચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક ઈચ્છાકારેણ સંદિસાહ ભગ-
વન્! સજ્જાય સંદિસાહું, સજ્જાય કર્ણ. અહીં નવકાર
કહીને સજ્જાય કહેવી. એમ આદેશ માગી દેવગુરુ ધર્મના
મહિમાવાલી ગમે તે ભાષામાં સજ્જાય કહેવી.

ધર્મોમંગલની સજ્જાય.

ધર્મો મંગલમુક્ષિદું, અહિંસા સંજમો તવો;
દેવાવિ તં નમંસતિ, જરસ ધર્મો સયા મણો. ૧

જહા દુર્ભરસ પુરેસુ, ભમરો આવિયઈ રસં;
ન ચ પુરેં કિલામેઈ, સોય પીણુઈ અપ્પયં. ૨

એ મે એ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણા;
વિહંગમા વ પુરેસુ, દાણુભત્તેસણે રયા. ૩

વયં ચ વિત્તિં લખ્ભામો, ન ચ કોઈ ઉવહમ્મઈ;
અહાગડેસુ રીયંતે, પુરેસુ ભમરા જહા. ૪

મહુકારસમા યુદ્ધા, જે ભવંતિ અણિરિસયા;
નાણાપિંડરયા દંતા, તેણુ વુચ્ચંતિ સાહુણા તિ. ઐમિ. ૫

ઈતિ પ્રથમ દુમપુષ્પિકાધ્યયનં સંપૂર્ણમ્.

પંચપરમેષ્ઠિની સજ્જાય.

અરિહંતા મંગલં મુજ્જ, અરિહંતા મુજ્જ દેવયા;
અરિહંતા કિત્તિયં તાણં, વોસિરામિત્તિ પાવગં. ૧

સિદ્ધા ય મગલ મુજઝ, સિદ્ધા ય મુજઝ દેવયા,
સિદ્ધા કિત્તિય તાણુ, વોસિરામિ તિ પાવગ. ૨.

આયરિયા મગલ મુજઝ, આયરિયા મુજઝ દેવયા,
આયરિયા કિત્તિય તાણુ, વોસિરામિ તિ પાવગ. ૩.

ઉવજઝાયા મગલ મુજઝ, ઉવજઝાયા મુજઝ દેવયા,
ઉવજઝાયા કિત્તિય તાણુ, વોસિરામિ તિ પાવગ. ૪.

સાહુ મગલ મુજઝ, સાહુ મુજઝ દેવયા,
સાહુ કિત્તિય તાણુ, વોસિરામિતિ પાવગ. ૫.

એ પચે મગલ મુજઝ, એ પચે મુજઝ દેવયા,
એ પચે કિત્તિય તાણુ, વોસિરામિ તિ પાવગ. ૬.

એમો પચણુમુકારો, સવ્વ-પાવપણાસણો,
મગલાણુ ચ સવ્વેસિ, પઠમ હોઈ મગલ. ૭. ઇતિ.

એ પ્રમાણે કોઈ પણ એક સજ્જાય કહી વળી એક નનકાર
કહેવો એ આઠમું ખમાસમણુ થયું

પછી હિલા વખતે દરજામિ ખમાસમણુપૂર્વક ‘દરજાકારેણુ સદ્ધિ-
સહ ભગવન’ પાચમા આનન્ધક ભણી દૈનમિક પ્રાયશ્ચિત વિગોધનાથ
કરેમિ કાઠિમ્મગ્ગ’ અનત્યઠ ઇત્યાદિક કહીને ચ દેસુ નિમ્મલસયરા મુધી આગ
લોગમ્મતો કાઠિમ્મગ્ગ મનમા કરવો. પછી “ નમો અરિહ તાણુ ” એ
એક પદ કહીને કાઠિમ્મગ્ગ પાચીયે પછી પ્રગટ લોગમ્મ કહીયે એ
નનમું ખમાસમણુ થયું. ફરી દરજામિ ખમાસમણુપૂર્વક ‘દરજાકારેણુ
મદ્ધિસહ ભગવન’ અલિલન કાઠિમ્મગ્ગ યાઉ ઇત્થ અભિભર અગેય
દુકખકપ્પય કમ્મકપ્પય નિમિત્ત કરેમિ કાઠિમ્મગ્ગ’ અનત્યઠ ઇત્યાદિક
કહીને મિદ્ધા સિદ્ધિ મમ દિસતુ, પર્થ ત પૂરેપૂરા પાચ લોગમ્મતો
કાઠિમ્મગ્ગ મનમા કરવો. પછી નમો અરિહ તાણુ એ એક પદ કહીને
કાઠિમ્મગ્ગ પાચે. પછી પ્રગટ લોગમ્મ કહેવો, એણે ફરી પચ્છમણુમા

જે અશુદ્ધ આચાર રહ્યા, તે સર્વ એ પાંચ લોગસસના કાઉરસગ્ગ થકી શુદ્ધ થાય છે. એ પાંચમું કાઉરસગ્ગ નામે આવશ્યક અને દશમું ખમાસમણ પૂરું થયું. ૫

પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક 'ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! છઠ્ઠા આવશ્યક ભણી પરચક્રખાણ વાંદણાં કરું છું.' એમ કહી જે વાર વાંદણાં દીને. પછી ગુરુ મુખે પરચક્રખાણ કરીયે. ગુરુના અભાવે વડીલ પાસેથી લેવું અને તેના અભાવે પોતે લઈ લેવું. એ છઠ્ઠું પરચક્રખાણ નામે આવશ્યક અને અગીયારમું ખમાસમણ પૂરું થયું. ૬. પછી ઉભા થકાળ કહેવું કે-પહેલે સામાયિક, ખીજે ચઉવિસતથો, ત્રીજે વાંદણાં, ચોથે પડિછમણું. પાંચમે કાઉરસગ્ગ, છઠ્ઠે પરચક્રખાણું.

પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક હેડા ખેસીને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક પારવા ત્રણ નવકાર ગાણુંછ. એમ કહી પાથરણા ઉપર જમણો હાથ થાપી ત્રણ નવકાર મનમાં ગણવા. પછી 'નમો અરિહંતાણું' એ એક પદ પ્રગટ કહીને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક પારવા ગાથા ભાણુંછ, એમ કહી નીચે મુજબ ગાથા ભણવી.

સામાયિક પારવાની ગાથા.

- જં જં મણેણ ખદ્દં જં જં વાયાએ ભાસિયં પાવં;
કાએણ વિ દુદ્ધકયં, મિચ્છા મિ દુક્કડં તરસ. ૧.
- સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદ રજ્જ લમંતં;
તે મેં સવ્વ ખમાવિયા, મુજ્જ વિ તેહ ખમંત. ૨.
- ખમી ખમાવી મેં ખમી, જીવિહજીવનિકાય;
શુદ્ધ મને આલોવતાં, મુજ મન વેર ન થાય. ૩.
- દિવસે દિવસે લક્ષણં, દેઘ સુવત્તરસ ખંડિયં એગો;
એગો પુણ્ણ સામાઈયં, કરેઘ ન પહુપ્પયે તરસ. ૪.

કુણે પમાએ બોલઈ, હુઈ વિરૂં બુદ્ધિ,
જિણસાસણમે બોલિયુ, મિચ્છા મિ દુકક યુદ્ધિ. ૫.

મામાઈયવયજીતો, જવ મણે હોઈ નિયમ-સ જીતો,
છિન્નઈ અમુહ કમ્મ, સામાઈય જતિયા વારા. ૬.

સામાઈયમિ ઉ કએ સમણો ઈવ સાવઓ હવઈ જગહા,
એએણ કારણેણ, બહુઓ મામાઈય કુળ્લ. ૭.

મામાયિક નત નમિય, પાલિય, પુરિય, તીગિય કિતિય,
આરાહિય, વિધે લીધુ, વિધે કીધુ, વિધિએ પાલ્યુ, વિધિ ઠરતા,
[મ્મી અવિવિ આશાતના હુઈ હોય, તે મનિ મને, વચને કાયાએ કરી
મિચ્છા મિ દુકક ૧ પાટી, પોથી, વનથી, દનણી, નોઝરવાથી, લખિન
કાગયે પગ લગાડ્યો હોય, ગુરને આસણે, બેમણે, ઉપકરણે પગ લગાડ્યો
હોય, જ્ઞાનદ્રવ્યતણી આશાતના થઈ હોય, તે સવિ મને, વચને, કાયાએ
કરી મિચ્છા મિ દુકક અઠીદાપને વિગે માધુ, માધી, આનઠ, ત્રાવિઝા,
જે કોઈ પ્રભુ શ્રી વીતગગદેનની આજ્ઞા પાને, પળાવે, ભણે, ભણાવે
અનુભોદે તેહને મહાગી ત્રિકાલ વદના હોત્તે મીમ ધર પ્રમુખ નીશ વિદરમાન
જિનને મહાગી ત્રિકાલ વદના હોત્તે અતીત ચોવીશી, અનાગત
ચોવીશી, વર્તમાન ચોવીશીને માગી ત્રિકાલ વદના હોત્તે, સપલાનન,
ચક્રાનન વર્દમાન, વારિપેણેણ, એ ચાર સાશ્વત જિનને મહાગી ત્રિકાલ
વદના હોત્તે દશ મનના, દશ વચનના, બાર કાયાના એ બારાશ
દોષ માહેણે સામાયિકનત માહે જે કોઈ દોષ લાગ્યો હોય, તે મવિ
મને, વચને કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુકક તમેન સચ્ચ નિરસ ૮
૦૮ જિણેહિ પવેછય, ત ત ધમ્મ મવ્વ દલ મમ હોઈ સાચાની
મદ્દણા, જુઝાનુ મિચ્છા મિ દુકક, પત્રી તણુ નવકાર મનમા ગણી
ખમાસમાણુ દેઈ જ્યણાપૂર્ક ઉત્તુ અને પુત્તક ગરેરેની ગ્યાપના કરી
હોય તે લગ લેરી, એ બારમુ ખમામમણુ પૂઝ થયુ

ઈતિશ્રી દેવસિક પ્રતિક્રમણુવિધિ અમામ

અથ શ્રાવકસ્ય રાઘપડિક્કમણુ વિધિ.

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણુ આખી ઇચ્છકારિં કહીને પછી એક નવકારપૂર્વક પાંચિંદિઓ પાઠ (ગુરુના અભાવે) કહેવો. પછી ઇરિયાવહી પડિક્કમિ પછી તરસઉત્તરી કહી ગમણાગમણે આલોવવું. એટલે માર્ગને વિષે જાતાં આવતાં, એ કહીને પછી સામાયિક હાવા ત્રણ નવકાર ગણીયે. પછી જીવરાશિ ખમાવી, અદાર પાપસ્થાનક આલોવી, પછી દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, ભાવ ધારવા, પછી સામાયિક ઉચ્ચાર કરવા એક નવકાર ગણીને સામાયિક વ્રત ઉચ્ચાર કરીયે. પછી ફરી ખીજા આવશ્યક ભણી ઇરિયાવહી તરસઉત્તરી કહી એકલોગસ્સનો કાઉરસગ્ગ કરી લોગસ્સ પ્રગટ કહેવો. પછી ત્રીજા આવશ્યક ભણી ઇચ્છં અભિભવ અશેપ દુક્ખદુખ્ય કમ્મદુખ્ય નિમિત્તે પાંચ લોગસ્સનો કાઉરસગ્ગ કરવો. પછી લોગસ્સ એક પ્રગટ કહીને પછી કુસુમિણુ દુસુમિણુ ઉડ્ડામણિ નિમિત્ત કરેમિ કાઉરસગ્ગ એમ કહી ચાર લોગસ્સનો કાઉરસગ્ગ કરવો. પછી એક લોગસ્સ પ્રગટ કહીને ઉત્તરાસંગનો છોહડો પડિલેહવો. પછી, ચોથા આવશ્યક ભણી એ ચાર વાહણાં દેવાં. પછી એક જાણે પાંચમા આવશ્યક ભણી લઘુ અતિચાર કહેવા.

પછી ખમાસમણુપૂર્વક ચૈત્યવંદન કરવું.

પછી કેવલનાણી નીચે પ્રમાણે બોલવી.

જંગમ સ્થાવર શાશ્વત અશાશ્વત તીર્થવંદના.

કેવલનાણિ શ્રી નિરવાણી, સાગર મહાજસ વિમલ તે જાણી;
સર્વાનુભૂતિ શ્રીધર ગુણખાણી, દત્ત દામોદર વંદા પ્રાણી. ૧.
સુતેજસ્વામી સુનિસુવ્રત જાણી, સુમતિ ને શિવગતિ પંચમનાણી,
અસ્તાગ નમિસર અનિલ તે જાણી, જશોધર સેવો મનમાંહે આણી.
કૃતાર્થ જપતાં નવિ હોવે હાણી, ધમ્મીસર પામ્યા શિવપુરરાણી,
શુદ્ધમતિ શિવકર સ્યંદન ઠાણી, સંપ્રતિના ગુણ ગાએ ઇંદ્રાણી ૨.

વાચક મૂલા કહે ઉગતે ભાણી, ગતવન ભણે જિમ થાઓ નાણી,
એ ચોવીસી નિત્ય નિત્ય ગાણી, મુજિ તણાં સુખ જિમ દ્યો પ્રાણી. ૪

ઢાળ બીજી.

આદિ અજિત જ રે, સ ભવ અભિન દન ભણુ,
શ્રી સુમતિ જ રે, પદ્મપ્રભુજના ગુણુ યુણુ.
શ્રી સુપારસ રે, ચદ્રપ્રભ જિન જાણીયે,
સુવિધિ શીતલ રે, શ્રેયાંસ હરખે વખાણીયે. ૧

ગુરુક—

વખાણીયે શ્રી વાસુપૂજ્ય, વિમલ અનત ધર્મ શાંતિ એ,
કુંથુ અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત, નમિ નેમિ ધ્યાઉ ચિત્ત એ,
શૂર ધીર પાર્શ્વ વીર, વર્તમાને જિનવર,
કર જોડી વાચક ભણે મૂલા, મ્યામી સેવક સુખકર. ૨

ઢાળ ત્રીજી.

પદ્મનાભ સુરદેવ, સુપાર્શ્વ સ્વયંપ્રભ હોઇ,
સર્વાનુભૂતિ દેવમુત, ઉદય પેઢાલ જ જોઇ. ૧
પોદિલ સતકીર્તિ, મુનિસુવ્રત, અમમ નિ કપાય,
નિપુલાયક નિર્મમ, ચિત્રગુપ્તિ વડુ પાય. ૨
મમાધિ મુસવર જગોધર વિજય મલ્લી દેવ,
અનતવીરજ ભદ્રકૃત, તેહની કીજે એવ. ૩
અનાગત જિનવર, હોગે તેહના નામ,
ભણે વાચક મૂલા, તેહને કર પ્રણામ. ૪

ઢાળ ચોથી

મહાવિદેહ પચ મઝાર, પ્રત્યેકે જિન ચાર,
મીમધર વ્રુગમધર બાહુ, મુખાહુ એ સુખકાર. ૧

- સુજાત રવયંપ્રભરવામી, ઋપભાનન લેહું નામી;
અનંતવીરિય દેવ, સૂરપ્રભ કર્ષં એ સેવ. ૨
- વિશાલ વજ્રધર સાહુ, ચંદ્રાનન ચંદ્રબાહુ;
ભુયંગ ઇશ્વર ગાઉં, નેમિ પ્રભુ ચિત્ત એ લાઉં. ૩
- વીરસેન મહાભદ્ર વંદું, દેવજસા દીઠે આનંદું;
અજિતવીરિય વંદન, શાશ્વતા ઋપભ ચંદ્રાનન. ૪
- વર્ધમાન વારિષેણ ઇશ, એ હુઆ જિન ચોવીશ;
એવા છનું એ જિનવર, વાયક મૂલા કાંડે સુખકર. ૫

ઢાળ પાંચમી.

- હવે પાયાલે લોક મજા, જિહાં અસુરકુમાર;
લાખ ચોસઠ જિનભવન અછે, તિહાં કર્ષં જુહાર. ૧
- નાગકુમારમાંહે કહ્યા, તિહાં લાખ ચોરાસી;
એતા જિનહર તિહાં નમું, થાઉં સમકિતવાસી. ૨
- સોવનકુમાર મજા લાખ, બહુંતેર પ્રાસાદ;
છનું લાખ વાયુ મજા, સુણિયે સુરનાદ. ૩
- દીપકુમાર દિશાકુમાર, વલી ઉદ્ધિકુમાર;
વિદ્યુત સ્તનિતકુમાર અને વલી અશ્નિકુમાર. ૪
- એ છએ થાનક જાણિએ, પ્રત્યેકે જિનહર;
છહુંતેર છહુંતેર લાખ તિહાં, ભવિષ્ય જિન સુખકર. ૫
- એવંકારે સવિ મલી, બહુંતેર તિહાં લાખ;
સાત કોડી જિનહર નમું, શ્રી જિનવર લાખ. ૬
- લાખ સાઠ નેવ્યાસી કોડી, અને તેરસેં કોડી;
જિનપડિમા શ્રીજિન તણી, વંદું એ કર જોડી. ૭

અસખ્યા વ્યતર જોઈસી, અસખ્યા જિનહર,
અસખ્ય પડિમા જિન તણી, નમિયે નહિ દુર્ગતિ ઠર. ૮
વાચક મૂલા કહે દેવ, દીઓ સુમતિ સદા મુજ,
જિનવચને હું લીન થઈ, ગાઉં જિનજી તુજ. ૯

ઢાળ છઠી.

મોહમ ઈશાન સનતકુમાર એ, માહિંદ બલ રે લાંતક
સાર એ. ત્રુટકં સાર ચુક અને સહસારહ, આનત પ્રાણત
આરણા, અચ્યુત નવ ઐવેયક ત્રિક તિહા, પચ અનુતર તારણા,
અનુકમે પ્રાસાદ કહીયે, લાખ મહસ સત સખ્યા, બતીસ
અઠાવીસ આરહ, અઠુ ચહિલખ અફખયા. ૧. ચાલં પન્નાસ
ચાલીસ છ સહસ જિનહરા, દો દો દોઢજ દોઢજ સતવરા.
ત્રુટકં વરા સતવરા ઇઆરોતર, સતોતરમો જાણીએ, એકમો
ઉપર પચ અનુતર, અનુકમે વખાણીયે, મર્વે મલી જિનહર
જિનહર, લાખ ચોરાસી સાખ એ, મહસ સતાણુ આગલા
તિહા, વીશ ને ત્રણ દાખ એ. ૨. ચાલં એકસો કોઠી રે,
ખાવન કોઠી એ, લાખ ચોરાણુ રે, સખ્યા જોડીએ. ત્રુટકં
જોડીએ ચોસઠુ સહસ એકમો, ચાલીસ તિહા આગલી, જિન-
પ્રાસાદ એકમો અમિઅ લેખે, વહુ પ્રતિમા ઉજજલી, ચેત્ય
સખ્યા ઉર્વલોકે, વીર વચન વિખ્યાત એ, વાચક મૂલા
કહે ભજુજો, સ્તવન એ પરભાત એ. ૩.

ઢાળ સાતમી.

વેયઠ્ઠગિરિ સિતરિ મો જિનહર, વૃષધરના તિહા ત્રીગજી,
કુન્દુમના દશ જિનહર બોલ્યા, ગજદતે તિહા વીગજી. ૧
અસિઅ તે જિનહર કુન્દુમ પરિધે, અસિઅ વખારે જાણુજી,
મોરતણા પચામી જિનહર, ઇફખુકાં ચાર વખાણુજી. ૨

માનુષોત્તર પર્વત તિહાં ચારજ, નંદીસરના વીશજ;
 કુંડલ રૂચક તિહાં ચાર ચાર જિનહર, ઋષભાદિક તિહાં ઇશજ. ૩
 પંચ સયા ઇચારે અધિકા, જિનહર તિરૂછે લોકેજ;
 પડિમા એકસઠ સહસ ચારસે, બોલી સઘલે થોકેજ. ૪
 અથો ઉર્ધ્વ ને તિરૂછે લોકે, સવે મલી કોડી આઠેજ;
 લાખ છપ્પત્ર ને સહસ સત્તાણું, પણસય ચોત્રીશ પાઠેજ. ૫
 જિનપડિમા પત્રરસે કોડી, બેંતાલીશ વલી કોડીજ;
 લાખ પંચાવન સહસ પણવીસ, પણસય ચાલીસ જોડીજ. ૬
 એતા સ્તવન ભણે જે ભાવે, પ્રહ ઉગમતે સૂરેજ;
 વાચક મૂલા કહે ગુણ ગાતાં, દુર્ગતિ નાસે દૂરેજ. ૭

ઢાળ આઠમી.

અદ્વાવય સમેતશિખરગિરિ સાજિનજિઅ, રૈવતગિરિ સેતુંજ;
 ગજપદે ધમ્મચક્ક કહું, સાં વૈભારગિરિ ઉત્તંગ. ૧
 રાવતે કુંજરાવતે, સાં તિહુઅણગિરિ ગ્વાલેર;
 કાશી અવંતી જાણીયે, સાં નાગોર જેસલમેર. ૨
 સોરિપુર હતિણાઉરે, સાં અવલ ઇરાવણ પાસ;
 પીરોજપુરે ભૂઅઠ ભલો, સાં ફલવૃદ્ધિ પૂરે આશ. ૩
 બિકાનેર ને મેડતે, સાં સીરોહી આણુશુંગ;
 રાણકપુર ને સાદ્દી, સાં વરકાણે મનરંગ. ૪
 ભીનમાલ ને કોટડે, સાં બાહડમેર મુઝાર;
 રાયધણપુર રણિઆમણું, સાં શાંતિનાથ દ્વ્યોદ્ર જુહાર. ૫
 સાચોર જલોર રાડદે, સાં ગોડીપુરવર પાસ;
 પાટણ અમદાવાદ વલી, સાં શંખેશ્વર દીજે ભાસ. ૬

અમીઝરે નવ પલ્લવે, સાં નવખડ થરાદે ઠામ,	
તાંગે યુરહાનપુરે, સાં વડુ માણિક્ય શામ.	૭
ખલાયત ને તારાપુરે, સાં માતર ને ગધાર,	
લોહણ ચિતામણિ વરુ, સાં સુરત હસોઈ જીહાર.	૮
દેવકપાટણ દેવગિરિ, સાં નવેનગર વદી જોય,	
દીવાદિક સવિ બદરે, સાં અતરિક સિરિપુર હોય.	૯
વડનગર ને હુગરપુરે, સાં ઇંદર માલવદેશ,	
હથાણક જિહા જિન તણા, સાં મન સુધે પ્રણમેશ.	૧૦
કચ્છ દેશે ગોલતા, સાં ભદ્રિકા નયરી મઝાર,	
મહાવીરમ્વામી સમોસર્યા, સાં વડુ વારવાર.	૧૧
પશ્ચિમ દિશે દીપતા, સાં સુથરી કીધો વાસ,	
આગા પુરે સહુ તણી, સાં ઘૂતકલ્લોલ પ્રભુ પાસ.	૧૨
ગામ નગર પુર પાટણે, સાં જિનમૂરતિ જિહા હોય,	
વાચક મૂલા કહે મુજ, સાં વદતા શિવમુખ હોય.	૧૪

કલશ.

છનુએ જિનવર છનુએ જિનવર, અધો હોધર્ ને
લોક તીર્થ જાણુ એ, માસય અસાસય જૈન પડિમા, તે
સવે વખાણુ એ, ગચ્છવિધિપક્ષ પૂજ્ય પ્રગટ, શ્રી ધર્મમૂર્તિ
સૂરીદુ એ, વાચક મૂલા કહે લણતાં, કદિવૃદ્ધિ આણુ દુએ. ૧.

એમ કેનળનાણી કડી રવા પછી, હિસગહર, નમુતયુણુ અને
ગુપ્તદના કડીને ખમામણુપૂર્વક, ઇન્જાકાણે સદિમહ ભગવન્
મગ્ગાય સદિમાદુ અને મગ્ગાય ૩૩, એમ આદેશ માગી નીચે
મુજમ મગ્ગાય બોલવી

વાનને મારી ત્રિકાલવંદના હોજો. સીમંધર પ્રમુખ વીશ વિહરમાન સ્વામી જ્યાં વિચરતા હોય તેમના ચરણકમળને વિષે મારી ત્રિકાલવંદના હોજો. શાશ્વતી અશાશ્વતી જિન-પ્રતિમાને મારી ત્રિકાલવંદના હોજો.

શ્રી વિધિપદ્મગચ્છશૃંગારહાર જંગમ યુગપ્રધાન દાદાશ્રી આર્યરક્ષિતસૂરિગુરુજ્યો નમઃ, શ્રી વિધિપદ્મગચ્છશૃંગારહાર જંગમ યુગપ્રધાન દાદા કલ્યાણસાગરસૂરિગુરુજ્યો નમઃ, સર્વ સુવિહિત આચાર્ય મહારાજોને, સર્વ સુવિહિત ઉપાધ્યાય મહારાજોને, સર્વ સુવિહિત-સાધુ-સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકાણેય ચતુર્વિધ સંઘ તથા સમકિતદષ્ટિવંત સર્વ જીવોને મારી ત્રિકાલ ત્રિકાલ વંદના હોજો.

મંગલં લગવાન્ વીરો, મંગલં ગૌતમપ્રભુઃ;
મંગલં સ્થૂલભદ્રાધા, જૈનો ધર્મોડસ્તુ મંગલમ્. ૧
એક જંબૂ જગ જાણીયે, ખીજા નેમકુમાર;
ત્રીજા વચર વખાણીયે, ચોથા ગૌતમસ્વામ. ૨
અંગૂઠે અમૃત વસે, લખિધતણા લંડાર;
તે ગુરુ ગૌતમ સમરીએ, વાંછિત ફલ દાતાર. ૩
ગામતણે પેસારણે, ગાયમ ગુરુ સમરંત;
ઇચ્છા ભોજન ઘર કુશલ, લચ્છી લીલા કરંત. ૪
સર્વ-મંગલ-માંગલ્યં, સર્વ-કલ્યાણ-કારણમ્;
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્. ૫

એવી રીતે ‘ૐ નમો જંબૂદ્વીપે’ કહી રહ્યા પછી નમુકારસી આદિ પરચક્ષ્ણાણુ યથાશક્તિ ગુરુનો જોગ હોય તો ગુરુ મુખેથી અને ગુરુનો જોગ ન હોય તો વડીલ પાસેથી લેવું. પછી દૈવસિકની પેઠે સામાયિક પારવું.

ઇતિ રાષ્ટ્રય પ્રતિક્રમણુ વિધિ.

નમસ્કાર મહામંત્ર મહિમા.

સમરો મંત્ર ભલો નવકાર, એ છે ઔદ્યૂર્વનો સાર;
એના મહિમાનો નહિ પાર, એનો અર્થ અનંત ઉદાર. ૧

સુખમાં સમરો દુઃખમાં સમરો, સમરો દિવસ ને રાત;
જીવતાં સમરો મરતાં સમરો, સમરો સૌ સંધાત. ૨

યોગી સમરે ભોગી સમરે, સમરે રાજા રંક;
દેવો સમરે દાનવ સમરે, સમરે સૌ નિઃશંક. ૩

અડસડ અક્ષર એના જાણો, અડસડ તીરથ સાગ;
આડ સંપદાથી પરમાણો, અડસિદ્ધિ દાતાર. ૪

નવપદ એનાં નવનિધિ આપે, ભવો ભવનાં દુઃખ કાપે;
વીગ વચનથી હૃદયે થાપે. પરમાત્મ પદ આપે. ૫

હોય, અળપડવો, બલેવ, ભાઇખીજ, અખાત્રીજ, વિણાયગ-
ચોથ, નાગપાંચમ, જીલણાછટ્ટ, શીલસાતમ, ધ્રુઆઠમ, માહી-
નામ, અહવદશમી, વિજયાદશમી, લીમચોદાદશી, વચ્ચ-
ખારશી, ધનતેરશી, શિવચતુર્દશી, પૈતૃકી અમાવાસ્યા, માહિ-
પૂનમ, તથા સંક્રાંતિ, ગ્રહણ, વ્યતિપાત, વૈશ્વત પ્રમુખ લૌકિ-
કપર્વ, અને અષ્ટમી, ચતુર્દશી, પૂર્ણિમા, અમાવાસ્યા તથા
પર્યુષણપર્વતણી ત્રીજ, ચોથ, પાંચમ યાદી અનેરે દિવસે
પર્વ બુદ્ધે તપ કીધું હોય, અનેરું જે કાંઈ જિનવચન વિરાધ્યું
હોય, અનેરો સમ્યક્ત્વ વિષે પક્ષદ્વિસમાંહે જે કોઈ સૂક્ષ્મ,
બાદર અતિચાર હુઓ હોય, તે સવિ હું મને, વચને, કાયાએ
કરી મિચ્છા મિ દુક્કડં.

૧ બાર વ્રતમાંહે પહેલું પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રત સ્થૂલ
બેંદ્રિયાદિક ત્રસ જીવ નિરપરાધ ઉપેતકરણ સંકલ્પી કરી
હણવા નિયમ, આરંભે જયાણા. એ પહેલા પ્રાણાતિપાતવિ-
રમણવ્રતતણા પાંચ અતિચાર શોધું.

ખંધે, વહે, છવિચ્છેએ, અર્ધભારે, ભત્તપાણુવુચ્છેએ.
દ્વિપદ, ચતુષ્પદપ્રત્યે નિખિડખંધ બાંધ્યા હોય, રીસવશેં ઢાર
શ્વાન, માંજર, દાસ, કુમાર, છોરું, વાછરૂપ્રત્યે ગાઢો પ્રહાર
દીધો હોય. છવિચ્છેદઃ—કર્ણ કંબલાદિક તણા છેદ કીધો
હોય, ચઉકરી કુંડલી પડાવી હોય, બલીવર્દ નથાવ્યા હોય,
અતિભાર આરોપણ-પોઠીયા, વહીત્રા ઉંટ, બલદ, ખર,
વેસરને અતિભાર આરોપ્યો હોય. ભક્તપાનવ્યવચ્છેદ-
કુટુંબ નાયક હુંતે ભૂખ્યાં તરસ્યાં, ગ્લાન, વૃદ્ધ, છોરૂ, વાછરૂ-
તણી સાર-સંભાળ કીધી ન હોય, લહેણુ દેવે અજિમવો
સોંહ દીધો હોય, લાંઘણ પાઠી હોય; ખાલ વાઘા હોય,
શલ્યાં ધાન ફલાવ્યાં-ભરડાવ્યાં હોય; ગલણું વહેલું આપ્યું

ન હોય, નીલકુલની જયણા કીધી ન હોય, ધાખા માંડ્યા હોય, કોઉ ઘાતી હોય, પૂંજે આગ દીધી હોય; વરામે દીવો ઉઘાડો મૂક્યો હોય, વાશી ગારે લીંપણું કીધું કરાવ્યું હોય, વરમાલે ખાત્ર ચલાવ્યું હોય, તડકે માંકડ પખોડ્યો હોય, રાત્રે મ્નાન, અઘોલ કીધું હોય, આખું ફેફલ દાતે લાગ્યું હોય, ઘરના માણસને જયણાવિષે શિખામણ દીધી ન હોય, અનેરૂ એ પહેલા પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રત વિષે પક્ષ દિવસમાંહે જે કોઈ સૂક્ષ્મ બાદર અતિચાર હુઓ હોય, તે સવિ હું મને વચને, કાયાયે કરી મિચ્છા મિ દુક્કડં.

૨ ઊભી મૂલ મૃપાવાદ વિરમણ વ્રત પંચવિધ. કત્તા-લીએ, ગોવાલીએ, બૂમાલીએ, નાસાવહારે, કૂડસદ્ધિખળે. એ પાંચ મોટકા કૂડાં આપણને કાળે, મ્વજનને કાળે, ધર્મ ધર્મને કાળે મૂકી, પરકાળે, કૂડ બોલવા નિયમ. સૂક્ષ્મ અલિક-તણી જયણા. એ ઊભી મૂલ મૃપાવાદવિરમણવ્રતતણા પાંચ અતિચાર ગોધું. સહમ્માભક્ષખાણે, રહસ્માભક્ષખાણે, સદા-રામતમેએ, મોગોવએમે, કૂડલેહકરણે. સહસાતકારે-હારતે, દીરને, કુણહમત્યે કૂડ ચાલ દીધું હોય એ અમુકતણું કામ અમુકેજ કીધું ઇચ્છ્યું લખ્યું હોય રહમ્માભક્ષખાણે-એ જણ એકાતે મત્ર મંત્રતા દેખી, એ જાણ્યું, તુમે અમુકે અમુકે ગાજવિરૂદ્ધ ચાલોચો છે, ઇચ્છ્યું બોલ્યું હોય. મ્વકીય કલત્ર મિત્રતણો મત્ર અનેરા આગલે પ્રકાર્યો હોય. મૃપા-કૂડા મિદ્ધાતતણો ઉપદેશ પરપ્રત્યે દીધો હોય, અથવા અનેરા પામે કૂડ બોલાવ્યું હોય, કૂડ લેખ લખાવ્યા હોય, મરી-બેદ કીધો હોય, કૂડી હુડી, કૂડી મુદા સચાગી હોય, તથા કૂળદમુ કૂડા ઝગડો માડ્યો હોય, હું જાણું છું તુજને નિધાન લાધું છે. તુજ કને અમુકા અમુકતણું દ્રવ્ય રહું છે. ઇચ્છ્યું

ચાર શાધું-ઉદ્દિસિપ્પમાણાધકમે, અહોદિસિપ્પમાણાધકમે,
તિરિયદિસિપ્પમાણાધકમે, ખિતવુટ્ટી, સયંતરદ્વા. ઉર્વદિસિ,
અધોદિસિ, તિર્યગ્દિસિ-વિસ્મૃત કરી સહસાટારે ગમન-
પ્રમાણ તણે અતિક્રમ કીધો હોય, ક્ષેત્રવૃદ્ધિઃ—એક પખા
ભૂમિકા આછી કરી ખીજી પખા વધારી હોય, સ્મૃતિ
અંતર્ધાન-દિસિવ્રતતણું પ્રમાણ કરી વિસાર્યું હોય, વડ
સફર કીધા હોય, લોભલગે અતિવિપમપથ વાઘ્યાં હોય.
અનેરું એ છટ્ટા દિસિવ્રત વિષે ૬.

૭ સાતમું ભોગોપભોગવ્રત દ્વિવિધ-ભોજનતઃ કર્મતઃ,
તત્ર ભોજનતઃ—ધણે વ્રતે—

“પંચુબરિ મહાવિગધ, હિમ વિસ કરગે ય સંવ મટ્ટી ય;
રાધભોયણુગં ચિય, બહુખીય, અણુંતસંધાણું.” ૧
ઘોલવડા વાયંગણ, અમુણિયનામાણિ કુલફલયાણિ;
તુચ્છફલં ચલિયરસં, વજ્જય ભુજ્જાધં ખાવીસં.” ૨

એ ખાવીસ અલક્ષ્ય.

“સંવાઓ કંદળાધ, સૂરણુકંદો ય વજ્જકંદો ય;
અદ્દહલિદ્દા ય તહા, અદં તહ અદલકચ્ચૂરો.” ૧
સત્તાવરી વિરાલી, કુંઆરિ તહ થોહરી ગલોધ ય;
હહસણ વંસકરિલ્લા, ગજ્જર તહ લૂણુઓ લોહો.” ૨
ગિરિકણિણ કિસલપત્તો, ખીરિસુઆ થેગ અદલમુત્થા ય;
તહ લોણુરૂખજ્જદલી, ખિલ્લુહરો અમયવદ્ધી ય.” ૩
મૂલા તહ ભૂમિરુહા, વિરહાધ ઢક્ક વચ્ચુલો પઢમો;
સૂઅરવદલો ય તહા, પલ્લકો કોમલંખિલિયા.” ૪
આલૂ તહ પિંડાલૂ, ખત્તીસં જાણિઉણુ ણુંતાધં;
ધયાધં બુદ્ધિમયા, પરિહરિયન્વા પયત્તેણું.” ૫

એ ખત્રીશ અનતકાય યથાગતે રોગ દુર્લિક્ષાદિક
મૂઢી પરિહર. એ માતમા ભોજન વ્રતતણા પાચ અતિ-
ચાર ગોધુ —

સચિત આહારે, સચિતપડિખદઆહારે, અપોસહિલ-
દખણ્યા, દુપોસહિલદખણ્યા, તુરંગોસહિલદખણ્યા, સચિ-
તતણા નિયમ લીધે અજાણતા અવિકૃ સચિત લીધુ હોય.
મચિત પ્રતિખદ - રાયણ મુહ ઘાલી નિકોલી હોય, વૃક્ષ-
તણા ગુદ ઉખેડી તત્કાલ અચિતખુદ્રે આહાર્યો હોય, અદપી-
પવિ-પોલીમાહેલો કણ લખ્યો હોય, દુપોપધિ-ગોલા,
પહોંક અચિત ખુદ્રે આહાર્યો હોય. તુરંગપવિ — દૂ અડી
આખડી, કૂ અલા વાગરણ, મોહરી, કૂ પલી, સૂદમ કેરીતણું
ભક્ષણ કીધુ હોય, અને રાત્રે ભોજન કીધુ હોય, લગલગ
વેલાયે જિમ્યા હોઇએ, જિમ્યા અધારે ખેઠા હોઇએ,
ગુલલે પાણી પીધુ હોય, “ સચિતદવ્ય વિગઈ ” એ ચૌદ
નિયમ, દિવમગત, રાત્રિમગત ચિતવ્યા ન હોય, વર્ષાકાલે
બુતુ દોપર, ખાંચે, ખબુર, આહાર્યો હોય, આમણમોર,
જાખુ, પીધુ, આખી વાંદોલી લીધી હોય, પહોંક મ્વદસ્તે
કીધા હોય, કાચું લુણ, વાગી વડાં, વાગી પોલી, મોળ
પાંદાર ઉપરાત દહી વાવર્યું હોય, સસકત ફૂલ, ફૂલ,
ઉપજીવ્યા હોય, આગલ પાણી પીધુ હોય, અને એ
સાતમા ભોગોપભોગ વ્રત નિયે ૭.

કર્મતો તલાર, ગુપ્તપાલ પ્રમુખ ખરકર્મ અને આજી-
વિકા અર્ધ કૃત્યવગાય પરિહર. કર્મતો એ વ્રતતણા પદર
અતિચાર ગોધુ — ગાલકર્મે, વાગકર્મે, ગાડીકર્મે, ભાડીકર્મે,
કેડીકર્મે, દતવાજિત્તે, લક્ષવાજિત્તે, રસવાજિત્તે, વિગ-
વાજિત્તે, કેગવાજિત્તે, જતપિત્તકર્મે, નિત્તજ્જકર્મે,
દવગિદાવણ્યા, મન્દદનવાવનાગણ્યા, અસદ્ધિગણ્યા,

૧ ઇંગાલકમ્મે-લાભાર્થે રાંગણુ, લીહાલા, સોનારા, કંસારા, ઠંઠારા, ભાડભુજ, ઇંટવાહ, નીમાહ, ધાતુધમનાદિક અગ્નિકર્મ કીધાં હોય.

૨ વણકમ્મે-કણુ, કપાશીયા, ટુલ, ફેલ, પાનતણુ વિક્રય કીધો હોય, દલાવણુ, લોઠાવણુ મંડાવ્યું હોય. વાંસ, વસી, કાંઠ વઢાવ્યા ફેડાવ્યા હોય.

૩ શકટકમ્મે-ગાડાવાહિની ધરી. ઊઘી પદ્ધતણુ વિક્રય કીધો હોય.

૪ ભાટકકમ્મે-પોઠીયા, વહીત્રા, ઉંટ, ખલદ, ખર, વેસર, શકટતણુ ભાડું કીધું હોય.

૫ ફેડીકમ્મે-આજીવિકાર્થે ખાણુ, પાખાણુ, માટી, મુરડ, ખણાવ્યા હોય, કરસણ કીધું હોય.

૧ દંતવાણિજ્જે-આગર જઈ ગજદંત, ચમર, કસ્તૂરી, નખ, રોમ, ચર્મ લીધાં હોય.

૨ લક્ષ્મવાણિજ્જે-લાખ, ગલી, મણસિલ, ધાઉડી, મહુડા, સાજી, તૂરી, સાકરોડ, ભાંગ, સાખૂ, કંદાદિક વહોર્યા હોય.

૩ રસવાણિજ્જે-રસ, મધ, મધાંગ, મધુ, માખણ, વેશણતણુ વિક્રય કીધો હોય.

૪ વિસવાણિજ્જે-વિષ, હુલ, હથીયાર, લોહયંત્ર હરિયાલ, કાંકસી પ્રમુખ જીવઘાતક વસ્તુ વેચી વેચાવી હોય.

૫ કેસવાણિજ્જે-દ્વિપદ, ચતુષ્પદતણુ વિક્રય કીધો હોય.

૧ યંત્રપીલણકમ્મે-અરહદ, પાવદ, કોલહું, લોઠણુ, ઊખલ, મૂશલ, ઘંટી, ઘાણી વાણી હોય.

૨ નિલેછણકમ્મે-દ્વિપદ, ચતુષ્પદ પ્રત્યે આંક, ડાંલ, પાછણાં કર્ણ, કબલ, મુષ્કચ્છેદ, યૃષ્ટિગાલન, નાસાવેધાદિક કીધાં કરાવ્યા હોય.

૩ દવગ્ગિદાવણ્યા-ખડ, અન્ન તણી ઘણી નિષ્પત્તિભણી દવ દીધા દેવરાવ્યા હોય.

૪ સરદહતલાવસોસણ્યા-સર રોષાવ્યા હોય. ખિદ્ધ ખેડાવ્યા હોય, કયારા ગહરાવ્યા હોય, દ્રહ, તલાવ ફેડાવ્યા હોય.

૫ અસત્તીપોપણુ-ધ્યાન, ખિડાલ, સૂડા, સાલહિ, મોર કુર્કદ, દુરાચાર, દાસ, દાસર પોખ્યા હોય, અનેરા બહુ પાપ-વ્યાપાર વ્યવસાય કીધા હોય. એ પત્રરે કર્માદાન વિષે સ્થૂલનિયમ, સૂક્ષ્મ તણી જયણા. એ પત્રર અતિચાર માહે

૮ આઠમુ અનર્થદહવિરમણપ્રત ચતુર્વિધ. અવજાણા-યરિએ, પમાયાયરિએ, હિ સમ્પયાણે, પાવકમ્ભોવએસે, ૧ આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, અતર્મુહૂર્ત ઉપહરૂ ધરુ હોય, અને વચર, કલહવાદ, વેદિ, અખોલા, રૂપણા, સરાપ, ગાલ, કર્ક-શવચનતણુ ધ્યાન તે અપધ્યાનાચરિત.

૨ તથા છલણુ, છાંટણુ, હીચણુ, છૂત, હોડ, વાદ, વિક-થાદિક હાસ્યરસ પુણ્યપ્રભાવનાગ ઢાલી નાટક, ગીત, ફાગ, ચાચર, ખેલવાહી વેશ કરાવવા, અને મદ્ધ, મહિષ, ધ્યાન કુર્કદ છુડાડવા. રોગ, શ્રમ મૂકી સર્વ રાત્રે સૂઈ રહેણુ. આલે ફુલ, ફેલ, પાનતણુ તોડણુ. દહરે, પોશાલે, તાબૂલાદિક દશ આશાતનાતણુ કરણુ, તે પ્રમાદાચરિત.

૩ તથા દાક્ષિણપાખે કોશ, કોદાલો, પાવડા, ધનુપ, ખડ્ગ, આગ આપીયે, તે હિ સાપ્રદાન.

૪ તથા ઘોડા, કલ્હોડા સમરાવ, ખેત્ર ખેડ, ગાડું વાહ, હાટ માઠ, ઇચું જે બોલીયે, તે પાપોપદેશ કહીયે. એ અનર્થદંડ ચતુર્વિધ જે પરિહરિયે. તે આઠમા અનર્થદંડ વિરમણપ્રત તણા પાંચ અતિચાર શોધું.

કંદર્યે કુંકર્યંએ, મોહરિએ, સંજુતા અહિગરણે, ઉપ-ભોગ-પરિભોગ-અધરેગે, કંદર્પલગે-સવિકાર વચન બોલ્યાં હોય. કૌકુચ્ય-ભાંડચેષ્ટા, મુખ નયન વિકાર કરી લોક હસાવ્યા હોય. મૌખર્ય:-વાચાલપણે પીયારી તાંતી રાઢિ, મર્મ, મોસો બોલ્યો હોય. સંયુક્તાધિકરણ-ઉખલ, મૂશલ, ઘંટી, ઘાણી, નિસાહ, લોહું, ધતુષ, ખાણ, જોત્ર, પરાણા મેટી મેહલ્યાં હોય. સ્નાને, ભોજને, પહેરવે, ઓઢવે, અત્યાસક્તિ કીધી હોય, તથા રાત્રે માથું ગૂંથ્યું-ગૂંથાવ્યું હોય. વાસીગારે લીંપણું કચું-કરાવ્યું હોય, નિકર્કશવચન-અસત્ય વચન બોલ્યા હોય. અનેરૂં એ આઠમા અનર્થદંડવિરમણપ્રત વિષે ૮.

એટલે ત્રણ ગુણપ્રત હુઆ. હવે ચાર શિક્ષાપ્રત કહે છે.

૯ પહેલું સામાયિક પ્રત, સમે રાગદ્વેષ રહિત ભાવ કીજે, તે સામાયિક કહીયે. એ નવમા સામાયિક પ્રતતણા પાંચ અતિચાર શોધું.

મણદુષ્પણિહાણે, વયદુષ્પણિહાણે, કાયદુષ્પણિહાણે, સામાઈયસ્સ અકરણયા, સામાઈયસ્સ અણુવુઠ્ઠિયસ્સ કરણયા. સામાયિક કીધે આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, આહુદ્દ દોહુદ્દ ચિંતવી મનદુઃખણિધાન કીધું હોય. વચને કરી જા, આવ, લે, દે, આણ, મૂક, ઇચું સાવધ વચન બોલ્યું હોય, ઉઘાડે મુખે વાત કીધી હોય, કાયાએ કરી પડિલેલ્યા-પ્રમાજ્યા પાખે ખમાસમણ, વાંદણાં દીધાં હોય. હાથ, પગ, આસણ હલાવ્યાં

હોય, છતી વેલાએ સામાયિક કીધું ન હોય, કરીને વિસ્મૃત કીધું હોય, અનવસ્થિત સામાયિક કરતા વેલા, અવેલા જોઈ ન હોય. જે ઘડી પૂગી પાએ પાર્થ હોય, કરીને અરહું પરહું પરિભ્રમણ કીધું હોય. કણ, કપાશીયા, ફૂલ, ફલ, માટી, પાણી ત્રી આદિકતણે સઘટ્ટ (સ્ત્રીઓ કહે- પુરુષાદિકતણે સઘટ્ટ) હુંઓ હોય, નિદ્રા વિકથાદિક પ્રમાદ કીના હોય, સચિત્તને સઘટ્ટે ધીરિયાવહિ પડિશ્કમી ન હોય. અનેરૂ એ નવમા સામાયિક વ્રત વિષે ૦ ૯.

૧૦ દશમુ દેશાવગાશિકવ્રત. છટ્ટે દિગિવ્રતે જે દિગિ તણુ પ્રમાણ કીધું હોય, તે પ્રતિ દિવમે સકોઠીએ, અનેરા- એ સર્વ વ્રતતણા નિયમ સક્ષેપિએ, તે દેશાવગાશિક વ્રત કહીયે. એ દશમા દેશાવગાશિક વ્રતતણા પાચ અતિચાર ગોધુ.

આણુનણુપ્પઓગે, પેસવણુપ્પઓગે, સદાણુવાઈ રૂવાણુ- વાઈ, બહિયા પુગલપફળેવે દેશાવગાશિક કીધે નિયમી ભૂમિકા બાહેર હુંતી જણુપાહે વસ્તુ અણુવી હોય અથવા કોઈ પાહે વસ્તુ મોકલાવી હોય, માદ કરી ખાસી હૂં કાગે કરી ગાઠે ગુણે રૂપ દેખાઠી કાકરી નાખી આપણુપુ છટ્ટું જણુવ્યુ હોય, એ દશમા દેશાવગાશિકવ્રત વિષે ૦

૧૧ અચારમુ પૌષધવ્રત ચઉશેઠે જણુવુ. ચતુર્વિધ આહારપોસહે-ચતુર્વિધ આહારગતણા પરિહાર, સગીરમકાર- પોમહે-મર્વથા મ્નાનાદિક સગીરશુશ્રુયાતણા પરિહાર, બભ- ચેર પોમહે-મર્વથા ઔદારિક વૈકલ્ય મેથુનતણા પરિહાર. અન્નાવારપોમહે-મર્વથા માવઘ વ્યાપારતણા પરિહાર. એ અચારમા પૌષધ વ્રતતણા પાચ અતિચાર ગોધુ.

અપ્પહિલેહિય દુપ્પહિલેહિય સિન્નમયાઠે. અપ્પમ- નિજય દુપ્પમનિજય મિન્નમયાઠે. અપ્પહિલેહિય દુપ્પહિ-

દેવ પૂજ્યા હોય, ગુરુને આસણે, ખેસણે, ઉપગરણે પગ લગાડ્યો હોય, ગુરુ વચન દ્રેષ લગે વાલ્યું હોય, ખિંખ હાથ થકી વિછુટ્યું હોય, ખિંખતું વૈયાવચ્ચ કીધું ન હોય, દેવદ્રવ્ય આપણે વ્યવસાયે ઘાલ્યું હોય, દેવદ્રવ્ય વિણસતું ઉવેખ્યું હોય, અનેરૂં એ દર્શનાચાર વિષે ૨.

૩ તપાચારે છતી શકતે પચ્ચક્ષ્ણાણ કીધું ન હોય, કરીને ભાંગ્યું હોય, પચ્ચક્ષ્ણાણ પાલ્યું ન હોય, નિયમ અભિગ્રહ લેઈ ભાંગ્યા હોય. છ ભેદ અભ્યંતર, છ ભેદ બાહ્ય-તપ, અવસરે સાચવ્યું ન હોય, અનેરૂં એ તપાચાર વિષે ૩

૪ વીર્યાચારે છતી શકતે છ આવશ્યક સમ્યક્ સાચવ્યાં ન હોય, છતી વેલાયે પોસલ સામાયિક કીધું ન હોય, ખેડાં વાંદણાં દીધાં હોય, કાઉસ્સગ્ગ અધિકા અધિકો વધાર્યો ન હોય, છતી શકતે તપ કીધું ન હોય; દ્રેષ કરતો કોઈ વાર્યો ન હોય, નવું પઠતાં, આગલું ગણતાં, અર્થવિચાર પૂછતાં, કહેતાં આલસ કીધું હોય, છતી સામગ્રીએ દાન દીધું ન હોય, દેવયાત્રા, ગુરુયાત્રા કીધી ન હોય, સાહુમ્મી તણી ભક્તિ સાચવી ન હોય, ધર્મવંતની આપદા ભાંગી ન હોય, અનેરૂં એ વીર્યાચાર વિષે ૪

અનેરૂં જે કાંઈ જિનવચન વિરૂદ્ધ મન, વચન, કાયાએ, કરણ, કરાવણ, અનુમતિએ કરી સમાચર્યું હોય, તે સવિ હું મને, વચને, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુઃકડં.

“ પહિસિદ્ધાણું કરણે, કિચ્ચાણુમકરણે પહિક્કમણું;

અસદ્દહણે ય તહા, વિવરીયપરવણાએ ય. ” ૧.

વિધિ-એ પ્રમાણે બૃહદતિચાર કહી રહ્યા પછી “ દેસાવગાસિય ” નું પચ્ચક્ષ્ણાણ લહિયેં.

ઈતિ શ્રીમદ્વિધિપક્ષગચ્છાલંકારપૂજ્ય શ્રી જયશેખર-
સૂરિવિરચિતં શ્રાવકસ્ય બૃહદતિચાર સૂત્રમ્.

વિધિ -એ પ્રમાણે બૃહદ્ અતિયાર કલા પછી ખમાસમણુ દઈ, ચૈત્યવદન કરતી નખતે જેમ બેસાય છે, તેમ બેગીને “ ઇન્દ્ર જય જય મહાપ્રભુ ” નું ચૈત્યવદન કરીને “ ઇન્દ્રજાકારેણ સદિસહ ભગવન્ । અષ્ટોતરી તીર્થમાલા ભણુજી ” ત્યારે ગુરુ કહે “ ભણુહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇન્દ્ર ” એમ કહી નીચે મુજબ અષ્ટોતરી તીર્થમાલા કહેતી

શ્રી અચલગચ્છેશ્વર શ્રી મહે દ્રસિ હસૂરિ વિરચિતા શ્રી અષ્ટોતરી તીર્થમાલા

- અરિહંત ભગવત, સર્વન્નુ સર્વદસિ તિથયર,
સિદ્ધ બુદ્ધ નિશ્ચ, પરમપયત્થ જિણુ થુણિમા. ૧
- જય જય તિહુઅણુમગલ-ભદ્રારય સામિસાલ ભયચત,
દેવાહિદેવ જગપહુ, પરમેસર પરમકાર્ણિય. ૨
- જય જય જગિશ્ચક્રધવ, ભવજલાહદીવ તિહુઅણુપર્ધવ,
જય જય જગચિતામણિ, તિહુઅણુચૂડામણિ જિણિંદ. ૩
- જય જય સિવપહુ-મદણુ, અસરણુ-જણુ-સરણુ દીનઉદ્ધરણુ,
જય જય ભવ-ભય-ભજણુ, જણુરજણુ છિન્નજરમરણુ. ૪
- જય કર્મજલહિ-તાન્ણુ-તરહ, ગુણુ-રયણુ-નારણુ-કરહ;
જય વિમમખાણુવારણુવ-હ, મુણિમુમણુ-વણુસહ. ૫
- ધત્રોહ પુણ્ણોહ, મહલો મહ એસ માહુમો જમ્મો,
જ જિણુ તુહ પયપકય-પમાયપામાયમણિરૂપો. ૬
- ધત્રો એમો દિવમો, જમ મુહુતોવિ એમ ગુપવિત્તો,
જમિ તુમ તિજગચુર. ભવમરૂપહ-મુરતગ પત્તો. ૭
- અન્ન મદ ચિતામણિ, ગુરુતર ગુરુગાવિ ભદ્રહસાઈ,
મયવ ગુલાહ જ પહુ, અવદ્ધપુવ્વો તુમ લક્ષો ૮

નરય ભવ તિરિય નર સુર, વર સમુદય નમિય ચલણકમલદુગં;
તિહુઆણ જણ સુરતરસમ, મહનિસમવિ નમહ તિજગપહું. ૯
અદ્દસ-દોસ-રહિએ, સહિએ ચઉતીસ-અર્ધસયવરેહિં;
હય કો હે કય સો હે, અ દુ-મ હા પા ડિ હે રે હિં. ૧૦

જિયરાગે જિયદોસે, જિયમોહે અદ્દકમ-નિમ્મહણે;
સિવપુરપહસથાહે, ગયખાહે થામિ જિણનાહે. ૧૧

ભરહંમિ તીય કાલે, પઠમં વંદામિ કેવલિજિણિંદં;
નિવ્યાણી જિણ સાયર, મહાજસં એવ વિમલજિણં. ૧૨

સવ્યાણુભૂઈસિરિહર, દત્તં દામોયરં સુતેયં ચ;
સામિ જિણં મુણિસુવ્યય, સુમઠં સિવગઈ તહથાહં. ૧૩

નમિમો નમીસરજિણં, અનિલં જસોહરં કયત્થં ચ;
ધમ્મીસર સુદ્ધમઠં, સિવકર જિણ સંદણજિણિંદં. ૧૪

સંપઠં નામં વંદે, ચઉવીસઠમં જિણં સિવં પત્તં;
અહુણા ઉ વદમાણે, કમેણુ થુણિમો જિણુવરિંદે. ૧૫

નમિમો રિસહજિણિંદં, અજિયજિણં સંભવં ચ તિત્થયરં;
અભિણુંદણજિણચંદં, સુમઠં પઠિમપ્પહં સુપાસં. ૧૬

ચંદપ્પહં ચ સુવિહિં, સીયલનામં જિણં ચ સિજ્જંસં;
વાસુપુજ્જં વિમલં તહે, અણુંત ધમ્મં જિણં સંતિં. ૧૭

કુંથુજિણં અરનાહં, મહિં મુણિસુવ્યયં ચ નમિનાહં;
નેમિં પાસં વંદે, ચઉવીસઠમં ચ વીરજિણં. ૧૮

સિરિપઉમનાહ નાહં, વંદામિ સુરદેવ તિત્થયરં;
તર્થયં સુપાસનામં, સયંપહજિણં તહા તુરીયં. ૧૯

સવ્યાણુભૂઈ દેવં, દેવસુયં ઉદયસામિ પેઠાલં;
પોદ્દિલ સયકિત્તિજિણં, મુણિસુવ્યય અમમસામિં ચ. ૨૦

- પણુમામિ નિક્કસાય, નિપુલાયં ચ નિમ્મમં તં ચ;
સિરિચિત્તગુત્તસામી, સમાહિજિણુ સ વરજિણિદ્. ૨૧
- જસહર વિજય મહિ, દેવુવ્વાય અણુતવિરિય ચ;
ચઉવીસધમ ભદ્, ધય ભાવિ જિણે નમ સામિ. ૨૨
- વ દે વેયઠ્ઠેસુ, સાસયજિણુ-ચેધયાણિ સિતરિસય,
તીસ વાસહરેસુ, વીસ ગયત્ત-સેલેસુ. ૨૩
- દસ કુદ્ધત્ત-સિહરેસુ, તેસિ પરિહિવણેસુ તહ અસિધં;
વક્ખારગિરિસુ અસિધં, પણુસીધ મેરુપણુગ મિ. ૨૪
- ઉસુયારગિરિસુ ચઉરો, ચત્તારિ નમામિ મણુઅમેલ મિ;
નદીસરમિ વીસં, કુહલ-રૂઅગેસુ ચઉ ચઉરો. ૨૫
- એન ગિરિકુડેસુ, ગિરિણુધ્ધતરુસુ તરણુ કૂડેસુ,
ધક્કારાહિય પણુસય, સાસય જિણુભવણુ મહીવલએ. ૨૬
- ખાવત્તરિ લક્ખાહિય, કોડી સત્તેવ ભવણુ ભવણેસુ,
જિણુભવણે ઉ અસ યે, વતરનયરેસુ પણુમામિ. ૨૭
- વણુચેધય સખગુણે, જોધસિએસુ તહા વિમાણેસુ;
તેવીસાહિય સહસા, સગનઉધ લક્ખચુલસીધ. ૨૮
- સુરઠાણેસુ સવ્વહિ, સભપણુગે સદ્ધિ હોધ પડિમાણુ,
ચેધય મજ્ઞઠ્ઠસય, ચેધયદારેસુ ખારસગ. ૨૯
- મિલિય સય આસીય, ચઉવીસસય તુ નદીસરદીવે,
પધચેધય મેમેસુ, વીસસય પડિમ તિરિયલોએ. ૩૦
- ભવણુવધ્ધ ભવણેસુ, કપ્પાધવિમાણુ તહય મહિવલએ,
સાસયપડિમા પનરસ, કોડીસય ખિયત્તકોડીઓ. ૩૧
- પણુપત્તલક્ખ પણુવીસ, મહ્મસ પચસયાઉ ચાદ્દીસા,
તહ વણુ-જોધ-સુરેસુ, સાસય-પડિમા પુણુ અસ ખા. ૩૨

- ઉસલા ચંદાણુણ વદ્ધમાણુ તહય સિરિવારિસેણા ય;
 સન્વા સાસય-પડિમા, પુણુ પુણુરવિ એ અચઉ નામા. ૩૩
- જંખૂ ધાયઈ પુફખર, દીવેવિજયાણુ સત્તરિસયંમિ;
 ભવિએ ભુવિ યોહંતે, વિહરંતે જુગવમરિહંતે. ૩૪
- નમિમો ઉક્કોસપએ, સતરિસયં તહ જહંતઓ વીસં;
 કણુગકલહોય વિદ્દુમ, મરગય-વર-રિટ્ટરયણુનિમે. ૩૫
- જંખૂદીવે ધાયઈ-સંડે તહ એવ પુફખરદે ય;
 સીમંધર જુગમંધર, બાહુ-સુબાહુ સુજાઓ અ. ૩૬
- છટ્ટો સયંપહ પહુ, ઉસલાણુણ તહ અણુંતવિરિઓ અ;
 સૂરંપહો વિસાલો, વજ્જધરો તહ ઇંગારસમો. ૩૭
- ચંદાણુણો સિરિચંદ, બાહુ દેવો ભુજંગ ઇસરઓ;
 નેમિપહ વીરસેણા, મહલદો દેવજસ સામી. ૩૮
- સિરિ અજિયવીરિયજિણો, ઇય એએ સંપયં વિહરમાણુ;
 વંદે વીસ જિણિંદે, તિહુયણુવંદે સુકયકંદે. ૩૯
- ઇયતીય અણાગય, વદ્ધમાણા સાસયા ય વિહરંતા;
 થુણિઆ જિણિંદચંદા, પયપંકયપણુયમાહિંદા. ૪૦
- અટ્ટાવયમુજ્જંતે, ગયઅગ્ગપએ અ ધમ્મચક્કે ય;
 પાસ રહાવત્તણુયં, ચમરુપ્પાયં ચ વંદામિ. ૪૧
- અટ્ટાવય ગિરિરાએ, પણુમેમિ થુણુમિ તહય ઝાએમિ;
 ધમ્મધુર ધરણુ વસલં, ઉસલં પણુમંત સુરવસલં. ૪૨
- અજિયાઇણા વિ સેસે, વરઅઇસેસે જિણુ ઉ તેવીસં;
 તહ સાસય ચઉનામા, સોલસ પડિમા ઉ થુલેસુ. ૪૩
- ઉસલરસ સમોસરણા, પયપંકય અંકણાઉ સિવગમણા;
 તવ લક્કી રોહંગસિદ્ધિ, ઉય અટ્ટાવયંમિ થુણુ ઉસલં. ૪૪

મુર અમુર ખયર નગ્વરનુમુરિદ વ દિનજમાણુ જિણુલવણુ;
અટ્ટાવય ગિરિતિથ, નદઉ જા વીરજિણુતિથ. ૪૫

જાયવકુલસિરિતિલઓ, નમી વયગ્ગહણુ નાણુ નિવ્વાણુ;
જહિ પત્તો સો નદઉ, ઉજ્જતો તિગુણુમિહ તિથ. ૪૬

તં રેવધગિરિસિહર, તિલોયસાર તિલોયજણુમહિય,
હાણુ તિલોય-તિલઓ, તિલોયપહુ નમિ જહિ પત્તો. ૪૭

રેવયગિરિમિ ભવજહિ, પોયભૂયમિ નેમિનિજ્જામો,
હુહિય હુથિયવગ્ગ, સગ્ગપવગ્ગ લહુ નેધ ૪૮

સેલે દસન્નકૂડે, દસન્નભદ્દસ્સ ગવ્વહરણુદો,
સક્કો દેવાહિવધ, નિયધદ્ધિ દસએ એવ. ૪૯

ચઉસદ્ધિ કરિસહમ્મસા, સવ્વે ચઉસદ્ધિ અટ્ટમુહચ્ચુતા,
પધ મુહદ્દતા અટ્ટ ઉ, પધદ્દતા અટ્ટ વાવીઓ. ૫૦

પધવાવી અટ્ટ કમલા, પધકમલ લક્ષ્મપત્ત પધપત્ત,
ખત્તીસવિહ નાહય, પધદ્ધિણુઅ રયણુપાસાઓ. ૫૧

પધપાસાય અટ્ટ ઉ, ભદ્દાસણુયાધં રયણુચિતાધ,
સીહાસણુમેગ્ગ, સપાયપીઠ રયણુમયચિત્તં. ૫૨

પધસિહાસણુમિદો, પધભદ્દાસણુગમગ્ગમહિસીઓ,
ધય તિપયાહિણુપુવ્વ, ગયઅગ્ગપયાણિણુવિ દોવિ. ૫૩

પહિખિખિય તો સક્કો, વદ્ધ વીર તઓ દસણુભદ્દો;
વિમિહયમણુમે હરિઓ-ચણેણુ વિલકિય પવ્વધઓ. ૫૪

તો મુરવધ મુણિયલણે, ખામિય ઉવઓહિય દિવ પત્તો,
ગયઅગ્ગપઓ એવ, જાઓ તહિ થુણુહ, વીરજિણુ. ૫૫

તક્ખમિલાએ ઉમઓ, વિઆલિઆગમ્મ પહિમ ઉજ્જાણે,
જા ખાહુખલિ ખપ્પાઓ, એધ તા વિહરિઓ લયવ. ૫૬

- તો તહિયં સો કારઇ, જિણપયઠાણુંમિ રયણમયપીઠં;
તદુવરિ જ્ઞેયણમાણું, મણિરયણ-વિણિમ્મિયં દંડં. ૫૭
- તસ્સોવરિ રયણમયં, જ્ઞેયણપરિમંડલં પવરચક્કં;
તં ધમ્મચક્કતિથં, ભવજલનિહિ-પવર-ઓહિત્યં. ૫૮
- સિવનયરી કુસગ્ગવણે, પાસો પડિમં ટિઓ ય ધરણિંદા;
ઉવરિ તિરત્તં છત્તં, ધરિંસુ કાસીઅ વરમહિમં. ૫૯
- તં હેઉ સા નયરી, આહિછત્તા નામઓ જણે જાયા;
તાહયં નમિમો પાસં, વિઘવિણાસં ગુણાવાસં. ૬૦
- પડિમાએ ઠિયં પાસં, કમઠો હરિ-કરિ-પિસાય-પમુહેહિં;
ઉવસગ્ગિયત્તો વરિસઇ, અખંડજુગમુસલધારાહિં. ૬૧
- ઉદ્દગં જિણનાસગ્ગં, પત્તંતો લહુ કરેઇ ધરણિંદા;
જિણ ઉવરિ ફણાછત્તં, ભોગેણ ય દેહખહિપરિહિં. ૬૨
- ચરણાહો ગુરુનાલં, કમલંતો કમહુ ખામિઉં નદ્દો;
ધરણા ગઓ સવાસં, જિય-ઉવસગ્ગં નમહ પાસં. ૬૩
- સિરિ વયરસામિ પઠમા, રહિએ સેલંમિ તેસિં ખુદ્દુણ;
પઠમં કયમારાહણ, લોગપાલા તઓ ચઉરો. ૬૪
- રહરૂઠા પાયાહિણ, કાઉં મહિમં કરિંસુ ખુદ્દુસસં;
તં હેઉં તયં તિથં, રહઆવત્તં તિ તં નમિમો. ૬૫
- સિરિ વયરસામિરાહણ, ગિરિમ્મિ સક્કો રહેણ અહ કરિણા;
પાયાહિણુતો સોવિય, રહાવત્તો કુંજરાવત્તો. ૬૬
- જાત્ય ય વજ્જપલાણો, ચમરો વીરપયંતરે નિલુક્કો;
હરિણા મુક્કો તત્તો, જિણપુરઓ દંસએ નદ્દં. ૬૭
- તો તહિં તિથં જાયા, ચમરુખાયાં ચ સુસુમારપુરે;
સોમવણે તહિં વીરં, તિહુઅણજણવચ્છલં નમિમો. ૬૮

- ધૃય બહુવિહ અચ્છેરય, નિહીમુ અદ્વાવયાઇઠાણેસુ,
પણુમહ જિણુવરચ દે, સુભતિભર નમિરમાહિ દે. ૬૯
- માસ પાઓવગયા, વઘારિય પાણિણે જિણા વીસ,
સિદ્ધિગયા જત્ય તહિ, નમિમે સંમેયગિરિસિહર. ૭૦
- જ સંમેએ સઘા, અજિયજિણિહા પરપિ આધસુ,
તેણુ ય મેા મહતિત્ય, તિલોયજણુ-તારણુ-સમત્ય. ૭૧
- જત્ય ય પદ્મ સિદ્ધો, પુહરીઓ લેગમુણિસહસ્સજીઓ,
તક્કાલા જા જખૂ, અસખકોડિઓ તા સિદ્ધા. ૭૨
- જત્ય ય સિદ્ધા પઠવ, પજજીત મળાઇ જાયવા બહવે,
ત વિમલ વિમલગિરિ, થુણિમે અર્ધવિમલપયહેઉ. ૭૩
- જત્ય ય નેમિ સુત્ત, નૂણુ ઉસલાઇણે જિણા રૂહિયા,
કહમજહ તેવીસ, જિણુ-પય-જીયલાણુ પહિમિયા. ૭૪
- તહિય સિરિ સેતુજે, સુરનરપુજે અણેગવરચુજે,
પણુમહ જિણુવર વેસલા, વસલાક વમલમુમિણુ ચ. ૭૫
- તચ્ચ નિયાણુવાએ, મેયપડાગા નિમાઈ જહિ, જાયા,
ખવગપલાવા ત થુણિ, મહુરાઈ મુપાસજિણુથુભ. ૭૬
- ભરૂઅચ્છે કોરટગ, મુલ્લય જિયસતુ દુરેગ જાઈસગે,
અણુમણુ મુગ આગતુ, જિણુમહિમમકાસિ તો તહિય. ૭૭
- અમ્સાવમોહતિત્ય, જાય ત નામ પુણવિ ણીયમિણુ,
ગિરિ સમલિપાવિહાગે, મિહલધુયકારિ ઉદ્ધાગે. ૭૮
- જિયગતુ આગ સમલી, પાગ મુપાસા મુદસણા દેવી,
નિય નિય મુત્તિહિ અનજવિ, મેવતે મુલ્લય તહિય. ૭૯
- ઇક્કાર લક્ષ્મ સુલસીડ, સહસ્ત્ર કિચ્છા વરિસ જમ્સ તહિ,
જ્યતસામિતિયે, ભરૂઅચ્છે મુલ્લય નમિમે. ૮૦

- સન્નિહિયપાડિહરં, પાસં વંદામિ થંભણુપુરંમિ;
પાવયગિરિવરસિહરે, દુહદવનીરં થુણુ વીરં. ૮૧
- કન્નઉજ્જનિય-નિવેસિય, વરજિણુભવણંમિ પાડલાગામે;
અર્ધચિરમુત્તિં નેમિં, થુણુ તહ સંખેસરે પાસં. ૮૨
- પારકરદેસમંડણુ, ભુએ ગુરુરગિરિમિ ઉસભજિણુ;
નંદી તિલોયતિલઓ, અવલોયણુમિત્ત દત્તંલો. ૮૩
- સૂરા ચંદ દુન્નિય દુન્નિય, છેવટુણંમિ જિણુભવણુ;
ચજિરો બાહડમેરે, પાસં ચ થુણુમિ રાહદે. ૮૪
- સિરિ કન્નઉજ્જ નરવધ, કારિય ભવણંમિ કીરદ્વારમએ;
તેરસ વચ્છર સધએ, વીરજિણુ જયડી સમ્યઉરે. ૮૫
- બહુવિહ અચ્છરિય નિહિ, રહો ય પહો ય પયડસાદિવો;
બલભિમ્યગાઇ દુન્નિય, જાલઉરે વીરજિણુભવણુ. ૮૬
- નવનવધ લક્ષ્મ ધણુવધ, અલદ્ધવાસે સુવન્નગિરિસિહરે;
નાહડનિવકાલીણું, થુણુ વીરં જક્ષ્મવસહીએ. ૮૭
- તહ ચિર ભવણુ ખીએ, વંદે ચંદ્રપહં તઓ તધએ;
પણુજણુપુરિયાસં, કુમરવિહારમિ સિરિપાસં. ૮૮
- બંભેવિ પહિલનાણુય, દેવાણુંદીસુ વીરનાહસ્સ;
પયપઉમળુઅલઅંકિય, થુભળુએ ચેધએ વંદે. ૮૯
- મેવાહદેસગામે, થુણુમિ ભત્તીઇ નંદિસમનામે;
સકકાલમતિકારિય, જિણુભવણુ નાયકલતિલયં. ૯૦
- સુક્કોસલમુણિ સુચરિય, પવિત્તસિહરંમિ મુગ્ગલગિરિમિ;
સંપઇ ચિત્ત ઉઠખએ, ચિરતર બહુ ચેધએ થુણુમો. ૯૧
- અખખુઅ-ગિરિવર-સિહરે, જિણુભવણું વિમલઠાવિયં વિમલં;
વિમલપિયરેહિં દસાહં, ગયંદરેહિં કયમહિમં. ૯૨

અમરમ મહાવિસાલ, મહિદ્વિય મુરકય વ પડિહાઇ,
વરજિણલવણ ખીચ, તથ સિરિવત્થુપાલકય. ૯૩

ધોયકલધોયનિમિય, પયડ-ધયદડ-મહિય ઉભય,
વરસાયકુભગયદભ, કુંભમેભ તથુભગ. ૯૪

પદમજિણલવણજલનિહિ, ગખ્ખે ચિતામણિ થુણે ઉસભ,
અવર વર ભવણ સુરગિરિ, તડિઅમરતરુવ નેમિજિણ. ૯૫

નયણદુગ્ગવ સુતાર, સિરિ ઘર જુઅલ વ રયણ પડિપુણ,
રેહઇ જિણલવણદુગ, અખુઅ-ગિરિવર-નરિદસ. ૯૬

અખુઅ-ગિરિવર-મૂલે, મુડથલે ન દિરૂખ અહભાગે;
હિમતકાલિ વીગે, અચલસરીરો ડિઓ પડિમ. ૯૭

તો પુનરાયનામા, કોઇ મહાપ્પા જિણસ ભત્તીએ;
કારઇ પડિમ વરિએ, સગતીએ વીરજમ્માઓ. ૯૮

ચૂણા અદ્ધારસ, વાસસયાએ વ પવરતિથઅસ,
તો મિચ્છ-ઘણ-સમીર, થુણેમિ મુડથલે વીર. ૯૯

મહઇ મહાલય અમસય, નિમ્મલ અચ્છેરભૂય વરમુત્તી,
અજિયજિણ તારણગિરિ, કુમારનિવ-ઠાવિઓ જયઉ. ૧૦૦

વાયડનયગે મુણિમુવ્વયઅસ, જીવતસામિ પડિમમહ,
વદે તહ વીરજિણ, સત્તર અવચ્છરે સયા જઅસ. ૧૦૧

તહ સિરિમાલા રાસણ, બભાણાણદ સિદ્ધિપુર-પમુદે,
કામદહ અજગહર, પુગેમુ ચિર ચેઇએ થુણિમો. ૧૦૨

ગુલ્લર માલવ કુકણ, મહરદુ મોરદુ કચ્છ પચાલે,
મરૂમભરિ મહુરાઉરિ, હથિપુર મોરિયપુરાઇ. ૧૦૩

તિદુઅણગિરિ ગાવગિરિ, કાસી અવતિ મેવાઠમાઇમુ,
દેમેમુ નિજે થુણિમો, દિદુ-અદિદુ મુએ અમુએ. ૧૦૪

તાહ જ'ખૂદીવ ધાયઈ, પુફખરદીવદ્ધ વિજય સતરિસએ;
જે કેઈ ગામાગર નગ, નગરાઈય તહિયં તુ. ૧૦૫

જાણિ ગિહચેઈયાણિ ય, જાણિ ય જિણુભવણુ તેસુ જા પડિમા;
ગુરુઆ જા પણ ધણુ સય, લહુઆ અંગુદ પવ્વ સમા. ૧૦૬

સુર-નર-કય-મણિકંચણુ, રીરી રૂપાઈ જવ લખ્યમયા;
છઉમથેહિં અમુણિય, સંખા ઉ નમામિ તા સવ્વા. ૧૦૭

જે અઈયા તિથયરા, જે અ ભવિસ્સા અણાગએ કાલે;
જે આપિ વદ્ધમાણા, તે સવ્વે ભાવઓ નમિમા. ૧૦૮

સુરકય મણુયકયં વા, ભુવણુતિગે સાસયં ચ જ' તિથય;
તં સયલમિહિઈઓ વિહુ, મણુ-વયણુ-તણુહિં પણમામિ. ૧૦૯

જત્ય જિણાણું જમ્મે, દિક્ખા નાણું નિસીહિયા આસી;
જયં ચ સમેસરણું, તાઓ ભૂમિઓ વંદામિ. ૧૧૦

એવમસાસય સાસય, પડિમા થુણિયા જિણિંદચંદાણું;
સિરિમં મહિંદ ભવણિંદ, ચંદ-મુણિવંદ-થુઅમહિઆ. ૧૧૧

ઇતિ શ્રીમદ્ અંચલગચ્છેશ્વર શ્રીમન્મહેન્દ્રસિંહસૂરિ-
વિરચિતા શ્રી અષ્ટોત્તરી તીર્થમાલા.

વિધિ:-એવી રીતે તીર્થમાલા કહી રહ્યા બાદ ઉભા થઇ 'ઉવ-
સગહર" કહેવું, પછી 'જંકિંચિ' કહી, હેઠા બેસી 'નમુત્થુણુ'
કહેવું. પછી ઉભા થઇ કહેવું: "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પાક્ષિક
પ્રતિક્રમણુ સંખંધિ બાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કર્" ત્યારે ગુરુ કહે
" કરેહ, " ત્યારે શિષ્ય કહે " ઇચ્છં " એમ કહીને " તરસ ઉત્તરી "
તથા " અન્નતથ "નો પાઠ સંપૂર્ણ કહીને બાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ
કરવો. કાઉસ્સગ્ગ પાર્યા પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી એક ખમા-
સમણ દેખને ગુરુવંદના કહેવી. પછી નીચે જણાવ્યા મુજબ નંદીસૂત્રની
બે સન્ઝાય કહેવી.

શ્રી નદીસૂત્રની પ્રથમ સંજ્ઞાયા.

જયઈ જગજીવ જોણી, વિચાર્યો જગગુરુ જગાણ દો,
જગનાહો જગખ ધુ, જયઈ જગધિયામહો ભયવ. ૧

જયઈ સુચારુ ચલવો, તિથિયરાણ અપચ્છિમો જયઈ,
જયઈ ગુરુ લોગાણ, જયઈ મહાપ્પા મહાવીરો. ૨

ભદ્ર સંવત્સરગુણો-યગસ્સ ભદ્ર જિજ્ઞુસ્સ વીરસ્સ,
ભદ્ર મુરસુર-નમસિયમ્સ ભદ્ર ધૂયરયમ્સ. ૩

ગુણભવણ-ગહણ-સુચરણ, ભરિય-દસણ-વિમુક્ક-રત્થાગા,
સ ઘ-નયર ભદ્ર તે, અખઠ-ચરિત્તપાગારા. ૪

સજમતય તુખારગસ્સ, નમો સમ્મત પારિયદ્ધસ્સ,
અપ્પહિચક્કમ્સ જઓ, હોઈ સયા સ ઘચક્કમ્સ. ૫

ભદ્ર સીલપઠાગુસિયસ્સ, તન-નિયમતુરયણુત્તસ્સ,
સ ઘરહસ્સ ભગવઓ, સિજ્ઞાય સુનદીધોસમ્સ. ૬

કમ્મરયજ્જોહ-વિણ્ણિગયમ્સ, સુચરણદીહનાલમ્સ,
પચ્ચમહંવચ ચિરક-ણ્ણિયસ્મ ગુણકેસરાલમ્સ. ૭

સાવગ-જણ-મહુઅરિ પરિવુટ્ઠમ્સ જિણ સુરતેયણુદ્ધસ્સ,
સ ઘપઉમમ્સ ભદ્ર, સમણગણ-સહસ્સ-પત્તમ. ૮

તન-સજમ-મિયલ છણ, અકિરિય-રાહુ-મુહુ-દુદ્ધરિસ નિચ્ચ,
જય સ ઘચદ નિમ્મલ, સમ્મત-વિમુક્ક-ણ્ણણાગા. ૯

પરતિત્થિયગહપહનામગમ્મ તવ-તેઅ-દિત્ત-લેસમ્સ,
નાણ્ણજોયમ્સ જઓ, ભદ્ર દમસ ઘસુરસ્મ. ૧૦

ભદ્ર ધિધેલા પગ્ગિયમ્સ સંજ્ઞાયજોગ મગરસ્સ,
અક્કોહમ્સ ભગવઓ, સ ઘમમુદ્ધમ્સ રૂદ્ધમ્સ. ૧૧

- સમ્મદંસણ વર વધર, દઢરૂઠ ગાઠાવગાઠપીઠરસ;
ધરમ-વર-રયણ-મંડિય, ચામીયર મેહલાગરસ. ૧૨
- નિયમૂસિય કણુયસિલા-યલુજ્જલજલંત ચિત્તકૂડરસ;
નંદણવણમણહર-સુરભિસીલ ગંધુધુમાયરસ. ૧૩
- જીવદયા સુંદરકંદર, દરિયમુણિવર મધંદધણુરસ;
હેઉ સય ધાઉ પગલંત, રયણ દિત્તોસહિગુહરસ. ૧૪
- સંવરવર જલ પગાલિય, ઉજ્જર પવિરાયમાણહારસસ;
સાવગજણ પઠિરવંત, મોર નચ્યંત કુહરસસ. ૧૫
- વિણુયણુય પવર મુણિવર, ધુરંતવિજ્જુજ્જલંતસિહરસસ;
વિવિહ-ગુણ-કપ્પરૂખગ, ફેલભર-કુસુમાઉલવણુરસ. ૧૬
- નાણુવર -રયણ-દિપ્પંત કંત, વેશલિય-વિમલ-ચૂલરસ;
વંદામિ વિણુયપણુઓ, સંઘમહામંદરગિરિસસ. ૧૭
- ગુણુરયણુજ્જલકડયં, સીલસુગંધિ તવ મંડિઉદેસ;
સુય ખારસંગસિહરં, સંઘમહામંદરં વંદે. ૧૮
- નયર-રહ-ચક્ક-પઉમે, ચંદે સૂરે સમુદ-મેરૂમિમ;
જો ઉવમિમજ્જઘ સયયં, તં સંઘગુણાયરં વંદે. ૧૯
- વંદે ઉસલં અજિયં, સંભવમભિણંદણુ સુમધ પઉમપ્પહ સુપાસં;
સસિ પુરૂંદંત સીયલં, સિજ્જંસં વાસુપુજ્જં ચ. ૨૦
- વિમલમણંતં ચ ધરમં, સંતિ કુંથું અરં ચ મહિં ચ;
મુણિસુવ્વય નમિ નેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ. ૨૧
- પઠમિત્થ ઇંદભૂઈ, ણીએ પુણ હોઈ અગ્ગિભૂઈત્તિ;
તઈએ ચ વાઉભૂઈ, તઓ વિયત્તે સુહમ્મે ચ. ૨૨
- મંડિય મોરિયપુત્તે, અકપિએ એવ અયલભાયા ય;
મેયજ્જે ચ પહાસે, ગણહરા હુંતિ વીરસસ. ૨૩

નિવુઘપહસાસણ્ય, જયઘં સયા સવ્યભાવદેસણ્ય,
કુસમયમયણાસણ્ય, જિહ્વિદવર-વીર-સાસણ્ય. ૨૪

ઇતિ શ્રી નદીસૂત્રની પ્રથમ સજ્જાય

શ્રી નદીસૂત્રની બીજી સજ્જાય

મુહુર્મ અગિવેસાણ, જળૂનામ ચ કાસવ,
પલવ કમ્યાયણ વદે, વચ્છ સિજઝલવ તહા. ૧

જસભદ્ર તુગીય વદે, સભૂય ચૈવ માઠર,
ભદ્રબાહુ ચ પાર્ષ્ણ, થૂલભદ્ર ચ ગાયમ. ૨

એલાવચ્ચસગુત, વદામિ મહાગિરિ મુહુર્થિ ચ,
તત્તો કોસિય ગુત, બહુલચ્ચ મિરિવય વદે. ૩

હારિયગુત સાધ ચ, વદિમો હારિય ચ સામજજ,
વદે કોસિયગુત, સહિસ અજજજયધર. ૪

તિસમુદ્-ખાયકિત્તિ, દીવ-સમુદ્દેમુ ગહિયપેયાલ;
વદે અજજસમુદ્, અદ્ધુલિય-સમુદ્-ગલીર. ૫

ભણગ કરગ જઝરગ, પશ્તાવગ છાણ-દસણ-ગુણાણ,
વદામિ અજજમગુ, મુયસાગરપારગ ધીર. ૬

વદામિ અજજધમ્મ, વદે તત્તો ય ભદ્રગુત ચ,
તત્તો ય અજજવધર, તન-નિયમ-ગુણેહિ વધરસમ. ૭

વદામિ અજજરહિખય, ખમણે રહિખય ચરિત સવ્યસ્સે,
ચણ-કરકગભૂઓ, આણુઓગો રહિખઓ જેહિ. ૮

નાણમિ દસણમિ અ, તન વિણુએ નિચ્ચ કાલમુજ્જગુત,
અજજણ દિલખમણ, સિરસા વદે પસન્નમણ. ૯

વઠ્ઠી વાયગવઓ, જમ વઓ અજઝનાગહથીણ,
વાગરણ કરણ ભગીઅ, કમપયદીપ્પહાણાણ. ૧૦

ઝંનમો અરિહંતાણું, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં;	
ઝંનમો સિદ્ધાણું, મુખે મુખપટં વરમ્.	૨
ઝંનમો આયરિયાણું, અંગરક્ષાતિશાયિની;	
ઝંનમો ઉવજ્જાયાણું, આયુધં હસ્તયોદ્ધમ્.	૩
ઝંનમો લોચે સવ્વસાહુણું, મોચકે પાદ્યોઃ શુભે;	
એસો પંચ-નમુક્કારો, શિલા વજ્જમયી તલે.	૪
સવ્વપાવપ્પણાસણો, વત્તો વજ્જમયો ખલિઃ;	
મંગલાણું ચ સવ્વેસિં, ખાદિરાંગારખાતિકા.	૫
સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં, પદમં હોઈ મંગલં;	
વત્તોપરિ વજ્જમયં, પિધાનં દહરક્ષણુ.	૬
મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, શુદ્ધોપદ્રવનાશિની;	
પરમેષ્ઠિપદોદભૂતા, કથિતા પૂર્વસૂરિભિઃ.	૭
યશ્ચૈવં કુરુતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા;	
તસ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ-રાધિશ્ચાપિ કદાચન.	૮

ઇતિ શ્રી બૃહત્તમસ્કારઃ પ્રથમ સ્મરણમ્.

શ્રી અજિતશાંતિસ્તવ દ્વિતીય-સ્મરણમ્.

અજિઅં જિઅસવ્વભયં, સંતિં ચ પસંત-સવ્વગયપાવં;	
જયગુરુ સંતિ ગુણુકરે, દોવિ જિણુવરે પણિવયામિ. ગાહા.	૧
વવગયમંગુલભાવે, તેહં વિઉલ-તવ-નિમ્મલસહાવે;	
નિરુવમ-મહપ્પભાવે, થોસામિ સુદ્ધિ-સખભાવે. ગાહા.	૨
સવ્વદુક્ખપ્પસંતીણું, સવ્વપાવપ્પસંતિણું;	
સયા અજિયસંતિણું, નમો અજિયસંતિણું. સિલોગો.	૩

અજિય-જિણ સુહૃદ્ધવતણ, તવ પુરિસુત્તમ નામકિતણ;
તહ ય ધિર્ધ-મર્ધધવતણ, તવ ય જિણુત્તમ સતિ કિતણ.
માગહિયા. ૪

કિરિઆવિહિસ ચિઅ-કમ્મકિલેસવિમુક્ખયરં,
અજિય નિચિય ચ ગુણેહિ મહા-મુણિ-સિદ્ધિગય,
અજિયસ્સ ય સંતિ-મહામુણિણોવિ અ સતિકર,
સયય મમ નિબ્બુધ-કારણય ચ નમસણય. આલિ ગણય. ૫
પુરિસા જઈ દુક્ખવારણ, જઈ અ વિમગ્ગહ મુક્ખકારણ,
અજિય સતિ ચ ભાવઓ, અભયકરે સરણ પવનજહા.
માગહિયા. ૬

અરધ-રધ-તિમિર-વિરહિય-મુવરય-જરમરણ,
સુર-અમુર-ગરુલ-ભુયગવધ-પયય-પણિવધઅ,
અજિઅમહમિ ય મુનયનયનિઉણમભયકર,
સરણમુવમરિઅ ભુવિ-દિવિજ-મહિય સયય-મુવણમે
સગયય. ૭

જ ચ જિણુત્તમ-મુત્તમ-નિત્તમ-સત્તધર,
અનજવ-મદ્વ-જાતિ-વિમુત્તિ-સમાહિનિહિ,
સતિકર પજામામિ દમુત્તમ-તિત્થયર,
સતિમુણી મમ સતિ-ગમાહિવર દિસહિ. મોવાણુય. ૮
માવત્થિપુરપત્થિવ ચ, વરહુત્થિમથયપમત્થવિત્થિત્તમ થિઅ,
થિરસરિમ્મવચ્છ, મયગલલીલાયમાણ-વરગ ધહત્થિપાથાણ-
પત્થિઅ, અથવારિહ, હત્થિહત્થમાહુ, ધત્તકણગરુઅગનિરુ-
વહયપિજર, પવરલક્ખણોવચિયઓમ-ચારુરવ, મુર્ધમુહ-
મજ્જાભિરામપરમગ્ગિજ્જવર-દેવદુહિનિનાયમહુગ્ગયરુમુહ-
ગિર. વેદ્ધઓ. ૯

અજિત્યં જિઆરિગણું, જિઅસવ્ભયં ભવોહરિઉં;
પણુમામિ અહું પયગ્નો, પાવં પસમેઉ મે ભયવં.

રાસાલુદ્ધગ્નો. ૧૦

કુરુજણુવયહૃતિણાઉરનરીસરો પઠમં તગ્નો મહાચક્રવ-
દ્વિભોગ્યે મહૃપભાવો, જો બાવત્તરિ પુરવર-સહસ્સ-વરનગર-
નિગમ-જણુવયવધં, બત્તીસા-રાયવર-સહસ્સાણુયાયમગ્નો,
અઉદસ-વર-રયણુ-નવ-મહાનિહિ—અઉસદ્ધિ-સહસ્સ-પવર-
જીવધણુ સુંદરવધં, ચુલસી-હય-ગય-રહ-સય-સહસ્સ-સામી,
છન્નવધં-ગામ-કોહીસામી આસિ જો ભારહંમિ ભયવં.

વેદુગ્નો. ૧૧

તં સંતિં સંતિકરં, સંતિજણું સવ્ભયયા;
સંતિં શુણામિ જિણું, સંતિં વિહેઉ મે. રાસાનંદિઅયં. ૧૨

ધક્ષાગ-વિદેહ-નરીસર, નરવસહા મુણિવસહા,
નવસારયસસિ-સકલાણુણુ, વિગયતમા વિહુયરયા;
અજિઉત્તમ-તેઅગુણુહિં મહામુણિ અમિઅબલા વિઉલકુલા,
પણુમામિ તે ભવભયમૂરણુ, જગસરણા મમ સરણું.

ચિત્તલેહા. ૧૩

દેવ-દાણુવિંદ-અંદ-સૂરવંદ હૃદુ તુદુદ્ધિનિદુ પરમ,-
લદુરૂવ ધંતરૂપપદ્મસેય-સુદ્ધ-નિદ્ધ-ધવલ;-
દંતપંતિ સંતિ-સતિ-કિત્તિ-મુત્તિ-જીત્તિ-ગુત્તિ-પવર,
હિત્તેઅ-વંદધેય સવ્ભોઅભાવિઅપભાવ જીઅ પધસ

મે સમાહિં. નારાયગ્નો. ૧૪

વિમલ-સસિકલાધરેઅસોમં, વિતિમિરસૂરકરાધરેઅતેઅં;
તિઅસવધગણાધરેઅરૂવં, ધરણિધરપવરાધરેઅ-સારં.

કુંસુમલયા. ૧૫

સત્તે અ સયા અજિઅ, સારીરે અ બલે અજિઅ;
તવ સ જમે અ અજિઅ, એસ થુણામિ જિણું અજિઅ,
ભુઅગપરિરિગિઅં ૧૬

સોમગુણેહિ પાવઈ ન ત નવસરયસસી,
તેયગુણેહિ પાવઈ ન ત નવસરયરવી,
રૂવગુણેહિ પાવઈ ન ત તિઅસગણુવઈ,
સારગુણેહિ પાવઈ ન ત ધરણીધરવઈ. ખિનિજઅય. ૧૭

તિથવરપવત્તય તમરયરહિય,
ધીરજાણુથુઅમિઅ અુઅકલિકલુસ,
સતિ-સુહપવત્તય તિગરણુપયઓ,
સતિમહ મહામુણિ સરણુમુવણુમે. લલિઅયં ૧૮

વિણુઓણુયસિરરઈ-અ જલિ-રિસિગણુ-સ થુઅ થિમિઅં,
વિણુહાહિવ-ધણુવઈ-નરવઈ-થુઅમહિઅમિઅં બહુસો,
અઈરુગય-સરય-દિવાયર-સમહિઅ-સપલ તવસા,
ગયણુ ગણુ-વિયરણુ-સમુઈઅ-ચારણુવ દિઅ સિરસા.
કિસલયમાલા. ૧૯

અસુર-ગરુલ-પરિવ દિઅ, કિન્નરોરગનમસિઅ,
દેવકોડિ-સય-સ થુઅ, સમણુસ ઘપરિવ દિઅ. સુમુહ. ૨૦

અભય અણુહ અરય અરુય,
અજિય અજિય પયઓ પણુમે વિન્નુવિલસિઅ. ૨૧

આગયા વરવિમાણુ-દિવ્વ-કણુગ-રહ-તુરય-પહકર-
સએહિ હુલિય, સસ ભમોઅરણુ-ખલિઅ-હુલિઅ ચલકુહલ-
ગયતિરીઓહ ત-મહિલિમાલા. વેકુઓ. ૨૨

જ મુરસ ઘા સામુરસ ઘા, વેરવિહિતા ભત્તિમુળુતા,
આયરભૂસિઅ-સ ભમપિ ડિઅ-સુદુ મુવિમિહઅ-સવ્વખલોઘા,

- તં બહુગુણપ્રસાયં, મુક્તિમુદેણ પરમેણ અવિસાયં;
 નાસેઉ મે વિસાયં, કૃણુઉ અપરિસાવિચ્ચ-પસાયં. ગાહા. ૩૬
- તં મોચેઉ અ નંદિં, પાવેઉ અ નંદિસેણમભિનાંદિં;
 પરિસા વિચ સુહ-નંદિં, મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં. ગાહા. ૩૭
- પદ્મિચ્ચ-ચાઉમ્માસે, સંવચ્છરિચે અવરસ ભણિચ્ચવ્વે;
 સોચ્ચવ્વે સવ્વેહિં, ઉવસગ્ગનિવારણે એસો. [ગાહા] ૩૮
- જે પદ્મ જે અ નિસુણ્ણ, ઉભચ્ચો કાલંપિ અજિચ્ચસંતિથયં;
 ન હુ હુંતિ તસ્સ રોગા, પુવ્વુપ્પન્ના વિ નાસંતિ. [ગાહા] ૩૯
- વવગય-કલિકલુસાણં, વવગય-નિદ્ધંતરાગ-દોસાણં;
 વવગય-પુણ્ણભવાણં, નમોત્થુ દેવાહિદેવાણં. ૪૦
- સવ્વં પસમઇ પાવં, પુત્તં વડ્ઢં નમંસમાણુરસ;
 સંપુત્ત-ચંદવયણુરસ, કિત્તણે અજિચ્ચસંતિરસ. ૪૧
- જઈ ઇચ્છહ પરમપયં, અહવા કિત્તિં સુવિથઇં ભુવણે;
 તા તિચ્ચલોગુદ્ધરણે, જિણુવયણે આયરં કૃણહ. ૪૨
- સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણમ્;
 પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્. ૪૩
- ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, છિદ્ધંતે વિદ્ધવદ્ધયઃ;
 મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૪૪
- શિવમસ્તુ સર્વ-જગતઃ પરહિતનિરતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ;
 દોષાઃ પ્રયાંતુ નાશં, સર્વત્ર સુખી ભવતુ લોકઃ. ૪૫
- સ્મરણં યસ્ય સત્ત્વાનાં, તીવ્રતાપોષશાંતયે;
 ઉત્કૃષ્ટ-ગુણરૂપાય, તસ્મૈ શ્રીશાંતયે નમઃ. ૪૬

ઇતિ શ્રી નંદિષેણસૂરિવિરચિતં અજિતશાંતિ સ્તવનં

દ્વિતીયં સ્મરણં સંપૂર્ણમ્.

શ્રી વીરસ્તવનં તૃતીયં સ્મરણમ્.

જયઇ નવનલિણુ-કુલવય, -વિઞ્ઞસિઞ્ઞ-સય-વતપતલદલત્યો,
વીરો ગયદ-મયગલ, -સુલલિઞ્ઞ-ગધવિક્રમો ભયવ. ૧

અનજવિ વહઇ સુતિથં, અખડિઞ્ઞં જન્મ ભરહવાસમિ,
સો વદ્ધમાણુસામી, તિઞ્ઞણુકદિવાયરો જ્યહિ. ૨

ગાહાણુઅલેણુ જિણુ, મય-મોહ-વિવનિજ્ઞા જિઞ્ઞકસાય,
યોસામિ તિસ ઝાગ, ત નિસ્સગ મહાવીર. ૩

મુકુમાલ-ધીર-સોમા, રત-કિસન-પડુરા સિરિનિકેયા,
સીઞ્ઞકુસગહલીર, જલથલનહમ ડણા તિન્ની. ૪

ન ચયતિ વીરલીલા, હાઉ જે સુરહિમત પડિપુત્રા,
પકય-ગયદ-ચદા, લોઞ્ઞણુ-ચક્રમિય-મુહાણુ. ૫

એવ વીરજિણિંદો, અચ્છર-ગણુ-સઘ-સથુઓ ભયવ,
પાલિત્તય મયમહિઓ, દિસઉ ખય સવ્વદુરિયાણુ. ૬

ઇતિ શ્રી પાદાલખતસૂરિવિરચિત વીરસ્તવન તૃતીય
સ્મરણ સ પૂર્ણમ્.

શ્રી ઉપસર્ગાહરસ્તોત્ર. ચતુર્થં સ્મરણમ્.

એ ઉપસર્ગાહર સ્તોત્ર આ પુસ્તકમા આગળ આવી ગએલ છે,
ત્યાથી જાણી લેવું

ઇતિ શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામી વિરચિત ઉપસર્ગાહરસ્તોત્ર
ચતુર્થ સ્મરણ સ પૂર્ણમ્.

શ્રી નમિઉણુ ભયહરસ્તોત્ર. પચમં સ્મરણમ્.

નમિઉણુ પણુય-સુરગણુ, -ચુઠામણિ-કિરણુ-રજિઞ્ઞ મુણિણો,
ચલણુણુઅલ મહાભય, -પણાસણુ સથવ વુચ્છ. ૧

શ્રી જીરાપદ્મીપાર્શ્વસ્તવ—નામકં પૃષ્ઠં સ્મરણમ્.

ૐ નમો દેવદેવાય, નિત્યં ભગવતેઽર્હતે;
શ્રીમતે પાર્શ્વનાથાય, સર્વ-કલ્યાણકારિણે. ૧

હ્રીંરૂપાય ધરણીંદ્ર, -પદ્માવત્યર્ચિતાંધ્રયે;
શુદ્ધાતિશયકોટીભિઃ સહિતાય મહાત્મને. ૨

અદ્યે મદ્યે પુરો દુષ્ટ, વિઘ્નદ્યે વર્ણપંક્તિવત્;
દુષ્ટાન્ પ્રેતપિશાચાદીન્, પ્રણુશયતિ તેઽભિધા. ૩

સ્તંભય સ્તંભય સ્વાહા, શતકોટીનમસ્કૃત;
અધિમથ્ કર્મણાં દૂરા, -દાપતંતીર્વિહંબનાઃ. ૪

નાભિદેશોદ્ભવનાભે, બ્રહ્મરંધ્રપ્રતિષ્ઠિતે;
ધ્યાતમષ્ટદલે પદ્મે, તત્ત્વમેતત્કલપ્રદમ્. ૫

તત્ત્વમત્ર ચતુર્વર્ણી, ચતુર્વર્ણવિમિશ્રિતા;
પંચવર્ણક્રમધ્યાતા સર્વ-કાર્યકરી ભવેત્. ૬

ક્ષિપ ૐ સ્વાહૈતિ વર્ણેઃ, કૃતપંચાંગરક્ષણેઃ;
યોઽભિધ્યાયેદ્દિઃ-તત્ત્વં, વશ્યાસ્તસ્યાખિલશ્રિયઃ. ૭

પુરુષં બાધતે બાઢં, તાવત્કલેશપરંપરા;
યાવન્ન મન્ત્રરાજેઽયં, હૃદિ જગતિ ભૂર્તિમાન્. ૮

વ્યાધિબંધવધવ્યાહા, -નલાંડભઃસંભવં ભયમ્;
ક્ષયં પ્રયાતિ શ્રીપાર્શ્વ-નામસ્મરણમાત્રતઃ. ૯

યથા નાદમયો યોગી, તથા ચેત્ત-મયો ભવેત્;
તદા ન દુષ્કરં કિંચિત્, કથ્યતેઽતુલવાદિદમ્. ૧૦

ઇતિ શ્રી જીરિકાપદ્મી-સ્વામી પાર્શ્વજિનઃ સ્તુતઃ;
શ્રી મેરુતુંગસૂરેઃ સ્તાવ, સર્વસિદ્ધિપ્રદાયકઃ. ૧૧

- છરાપટ્ટીપ્રભુ પાર્શ્વ, પાર્શ્વયક્ષેણ સેવિતમ્
અર્ચિત ધરણે દ્રેણુ, પદ્માવત્યા પ્રપૂજિતમ્. ૧૨
- સર્વ-મંત્રમય સર્વ-કાર્યસિદ્ધિકરં પરમ્,
ધ્યાયામિ હૃદયાંભોજે, ભૂતપ્રેતપ્રણાશકમ્. ૧૩
- શ્રી મેરુતુગસુરીદ્ર શ્રીમત્પાર્શ્વપ્રસો પુર,
ધ્યાનમ્થિત હૃદિ ધ્યાયન્, સર્વસિદ્ધિ લક્ષે ધ્રુવમ્. ૧૪
- ઇતિ શ્રી મેરુતુગસુરિ-વિરચિત છરાપટ્ટી-પાર્શ્વસ્તવનામક
પદ્ય સ્મરણ સમાપ્તમ્ ૬.

“ જ કિચિ નામ તિથ્ય ” કીર્તિ “ નમુત્યુણ કહેવું
ઇતિ શ્રી શકુન્તલનામક સક્ષમ સ્મરણમ્ ૭.

શ્રી લક્ષ્મ્યાનિતશાંતિ-સ્તવનમ્.

- ગમ્ભીરઅનયાર-મોહમ-સુર-સામીઓ,
જણણિ જે ય સ ધુણઈ ભક્તિભરભાવિઓ,
તિ જિણ ઇક્ષ્ણાગદ્ગુરુ-વસ-ભૂસણ-ધરા,
અનિઅ-સતી અ નંદતુ મગલકરા. ૧
- જમકાલમિ જે અમુરમુગ્ધામુરે,
નહવિય ખત્તીમ-ઇદેહિ મુરગિરિગિરે;
ખયર-નર-અમર-આણુદ-વદારયા,
જયડે જગિ અનિઅ-સતીય ભદારયા. ૨
- ખવિય-રિડેવગવર-રજ્જમુહ-માપિડે,
પનરદાણેણ જગ-સયલ-સમ્ભાણિડે,
જેહિ મુક્ષ કરી દ્વિધન ક ખીકયા,
તાહિ યુજિ અનિઅ-ગતીઅ-પયપ કયા. ૩

ધાર-તવ-ચરણ-ઉવસગ્ય અહિયાસિઉં,
 દુજજએ ઘાઇકમ્માઇ નિત્તાસિઉં;
 જેહિં નાણું સમુપાડિઅં વિમલયં,
 દુઇય-સોલસમ-જિણુ તિજણુમહ-સુવિણુયં. ૪

પવર-દેસણુય-તિહુઅણુ-વિપડિઓહિયં,
 ભવોવગાહિ-કમ્માઇ મસમૂરિઅં;
 પવર-સુહ-પરમ-નિવ્વાણુપુરિ જે ગયા,
 હટ્ટ તે નમહ જિણુ અજિઅ-સંતી સયા. ૫

કુવિઅ-રિઉવગા-હરિ-સરહ-ગય-જોઇણી,
 ભૂય-વેયાલ-અહિ-રક્ખસી-ડાયણી;
 તાસુ ઉવસગા કીરેઇ નાસેસયં,
 હિયઇ જે એહુ સમરેઇ જિણુ-જુઅલયં. ૬

જઇ ન અહિલસહ દાલિદ-દોહગયં,
 તુમહ અહિલસહ જઇ લચ્છિ સોહગયં;
 ભવહ જઇ ભીઅ જઇ સિવ-સુહા-સતયા,
 હવહ એયસ્સ જિણુદુગઇતો ભતયા. ૭

એય સંવચ્છરિય-પક્ષિય-ચઉમાસિએ,
 અજિઅ-સંતિથયં ભણઇ જે નિસુણઇ;
 કહઇ કવિવીરગણિ ભવિઅ-જણુ-અગાએ,
 અસુહ તસુ જઇ સુહ સયલ સંપજાએ. ૮

ઇતિ શ્રી વીરગણિકૃત લઘુ અજિતશાંતિ સ્તવન સંપૂર્ણમ્

શ્રી બૃહદ્જિતશાંતિ રતવનમ્

સકલસુખનિવહ્નનાય સુરપાદ્ય,
પાદ્ય કજનતાનેકનાકાધિપ,
અચલશિવનિલયમપ્રલયગુણગોભિત,
નોમિ જિનમજિતમહમજિતમુદિતોદિતમ્. ૧

શાંતિમુપશાંતભવભૂરિભયપરિભવ,
ભુવનવનમુઘનઘનવારિવરવૈભવમ્,
પરમશમમિદુસમમમમમહિમોદ્ધે,-
ર્ન પુમીહામનતામહ સદ્ધે ૨

પુણ્યરથસુપથનયનાય વૃષભક્ષમૌ,
વિપુલસસારસરિદાઘપુલિનોપમૌ,
સિદ્ધિસિમતિનીશ્રુતિવતસાયિતૌ,
સપદે જિનપતી અજિતશાંતિયુતૌ. ૩

ય સમૂહો મુદ્ધામજિનિ જનકાખયૌ,-
ન્તારમવતારમવગમ્ય સમ્યગ્યયૌ,
ગજવૃષપ્રમુખસુસ્વન્નસદર્શનાત્,
તમલમવગપુમન્યે ન મન્યે જના. ૪

જનનસમયે યયોરસુરસુરનાયકા,
નવનવાનેકનેપથ્યપરિધાયકા,
વિદ્ધુરુત્સવમતુચ્છ ગિરૌ મદ્ધે,
વાસયે તૌ જિનૌ નિજમનોમદ્ધિરે. ૫

કોગલા-પુરવરે પૂતવિજયોદર,
ભૂપજિતશત્રુકુલકમલવનદિનકર,
દ્વિગુણવગતકરપ્રમિતવરભૂધન,
નોમિ કનકાભિભયચિહ્નમજિત જિનમ્. ૬

- ગજપુરે વિશ્વસેનેશકુલભૂપણું;
 રૂચિરમચિરાંગરૂઢમનઘમૃગલક્ષણું;
 ષષ્ઠ્યધિકહસ્તશતવપુપમુત્તમસુખં;
 શાંતિનાથં ચ ગાંગેયગેયત્વિષમ્. ૭
- જલધિરશનાવનીવિતતવરશાસનં;
 ચિંતિતોપસ્થિતદ્વિરદ્વરગારસનમ્;
 લલિતલલનાજનાખદ્ધખહુખર્કરં;
 યૌ ચિરં રાજ્યમવતઃ સ્મ વિરમયકરમ્. ૮
- તદ્દત્તુ દ્વનુજાહિતપ્રથિતમહિમોદયં;
 વર્ષદાનેન પરિતુષ્ટજનસમુદયમ્;
 જગૃહ્ણતુઃ સ્વહિતકામાવકામવ્રતં;
 તૌ નમસ્કૃત્ય તોષં ભજેડનવરતમ્. ૯
- તમસિ જીને યયોરખિલદોષોદિતે;
 નિપુણનીરજવને નિખિડમામોદિતે;
 ઉદિતવતિ કેવલજ્ઞાનભાનો દુતં;
 દિવસપતિનાપિ ખલોતપોતાયિતમ્. ૧૦
- યત્પદ્મભોજભજનાય જાતત્વરૈઃ;
 સંઘસંઘદ્ધનઘૃષ્ટભૂષણભરૈઃ;
 વ્યૂહમપિ રૂચિરચિરરૂઢરસનિર્ભરૈઃ;
 પાણિતલમાનમભવત્રભોનિર્જરૈઃ. ૧૧
- ભરિતભવદુરિત-દ્વવદ્ધનપરિતાપિતાઃ;
 સદસિ યદ્વાચમતિપુણ્યશુદ્ધયાપિતાઃ;
 સત્યસંધાઃ સુધાસારસેકં નરે—;
 શામરેશા મુદ્ધા સર્વદા મેનિરે. ૧૨
- આતપત્રત્રયં ચારવશ્ચામરાઃ;
 કોઠિસંખ્યા ભજંતેડભિતશ્ચામરાઃ;

અનુપહતદુ દુલ્લિધ્વનિતમચ્યુતપદે,
યદ્દતિશયરાજિરેષા ન કેષાં મુદે. ૧૩

બોધયિત્વાથ તત્ત્વાનિ ધીર જન,
યોગતો યૌ ગતૌ ધામ નીરજન,
તમહમજિત ચ શાંતિ ચ ચચદ્ધુતિ,
સુચિરમર્ચામિ પથેષુવિજયોદ્યતમ્. ૧૪

દ્વિપરિપુવ્યાલવેતાલરોગાનલા,
નીરયૌરાદ્યોડ-યેડપિ સકલા ખલા,
ત ન હુ પતિ કચુકિન ઇવ વજ્જુલ,
નમતિ યો વિમદ્મિદમેવ જિનયામલમ્. ૧૫

પાક્ષિકે કિલ ચાતુર્માસિકે વાર્ષિકે,
પર્વણિ પ્રકૃતવરપુણ્યનરનાયકે,
યોડમૃમતિસોમમતિરજિતશાંતિસ્તવ,
પઠતિ નિશ્ચલોતિ લલતે સુખ સ દ્રુવમ્. ૧૬

ગુહુરાજિવિરાજિતમરિપુપરાજિત,-
મજિતશાંતિજિનયુગલમિદમ્,
મતિશુભ્રસભાજનમતિશયભાજન,-
મુપજનયતુ સઘસ્ય મુદમ્. ૧૭

ઇતિ શ્રી જયગેખરસૂરિકૃત બૃહદ્દજિતશાંતિસ્તવનામક
નવમ સ્કન્ધે સ પૂર્ણમ્. ૯

વિધિ —આ પ્રમાણે નવ અરણ્ય કહી રહ્યા પછી ઉભા થઈ
જહા આનંદચક્રના બે વાદળા દેવા, તે દીધા પછી પચ્ચક્ષ્ણાણુ લેવું,
પછી એક ખમાસમણુ દેખને ઉભા થઈ કહેવું કે “ધ્વજાકારેણ
સદિસહ લગનન” પાખીખામણા નિમિત્તે વાદળા દઉં ” એમ
આદેશ માગીને “ધ્વજ” કહી બે વાદળા દેવા, તેમા એટલું વિગેય

કે ‘દેવસી’ શબ્દ આવે; તેને બદલે “પદ્મી” શબ્દ કહેવો. એમ બે વાંદણાં દીધા પછી ગુરુને અબલુદ્ધિઓ ખમાવવો. પછી સર્વ સંઘને પોતાથી થયેલ અપરાધ ખમાવવો. પછી સામાયિક પારવાની વિધિ માફક સામાયિક પારવું, પછી ખામણાં કહેવા, તે નીચે પ્રમાણે—

શ્રી પદ્મીખામણાં.

- અરિહંતજીને ખમાવીયે રે,
જેહુના ગુણ છે ખાર, ખમો ભવિ ખામણા રે;
સર્વે સિદ્ધને ખમાવીયે રે,
ગુણ આઠોયે મનોહાર. ખમો ભવિં ૧
- આચારજને ખમાવીયે રે,
જેહુના ગુણ છત્રીશ. ખમો ભવિં
ઉપાધ્યાયજીને ખમાવીયે રે,
જેહુના ગુણ પચ્ચીશ. ખમો ભવિં ૨
- સાધુ સર્વેને ખમાવીયે રે,
શોભે ગુણ સત્તાવીશ. ખમો ભવિં
શ્રાવક-શ્રાવિકાને ખમાવીયે રે,
જેહુના ગુણ એકવીશ. ખમો ભવિં ૩
- આઠમ પાખી ખમાવીયે રે,
ચોમાસું ત્રણ વાર. ખમો ભવિં
સંવતસરી શુદ્ધ ખમાવીયે રે,
ખમાવીયે વારંવાર. ખમો ભવિં ૪
- રૂઠડો સંઘ મનાવીયે રે,
મનાવીયે વારંવાર. ખમો ભવિં
આયરક્ષિતસૂરિ ખમાવીયે રે,
વિધિપક્ષગચ્છ શણગાર. ખમો ભવિં ૫

ચોમાસી ગુરુને ખમાવીયે રે,
 (વર્તમાન ગુરુને ખમાવીયે રે,)
 વાચે સૂત્ર સિદ્ધાંત. ખમો ભવિં
 ઇતિ શ્રી વિધિપક્ષગચ્છીય આવકપક્ષી પ્રતિક્રમણમ્.

શ્રી વિધિપક્ષગચ્છીય આવકસ્ય ચાતુર્માસિક પ્રતિક્રમણ વિધિ.

વિધિ -ચાતુર્માસિક પ્રતિક્રમણની વિધિ પણ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણની
 પેઠે જ જાણવી પરંતુ એટલું વિશેષ કે જ્યાં જ્યાં “પક્ષિખ” શબ્દ
 આવે, ત્યાં ત્યાં તેને બદલે “ચક્રિમાગી” શબ્દ કહેવો અને બાર
 લોગસના કાઉન્સગને બદલે વીશ લોગસ અને એક નવકારનો
 કાઉન્સગ કરવો. બાકીની સર્વ વિધિ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણની પેઠે જાણવી
 ઇતિ શ્રી ચાતુર્માસિક પ્રતિક્રમણ વિધિ.

શ્રી વિધિપક્ષગચ્છીય આવકસ્ય સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણ વિધિ.

વિધિ -સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણની વિધિ પણ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણની
 વિધિ પ્રમાણે જાણવી પરંતુ એટલું વિશેષ કે જ્યાં જ્યાં “પક્ષિખ”
 શબ્દ આવે, ત્યાં ત્યાં “મવચ્છગિ” શબ્દ કહેવો અને બાર લોગ
 સના કાઉન્સગને અને ચારીસ લોગસ અને એક નવકારનો કાઉન્સગ
 કરવો. બાકીની સર્વ વિધિ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણની વિધિ પ્રમાણે જાણવી
 ઇતિ સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણ વિધિ.

પૌષધવિધિ

પોસહમાં જોષ્ઠતા ઉપકરણો

દિવસ પોસહમાં જોષ્ઠતા નીચે પ્રમાણે ઉપકરણો સ્થાપીન કરી લેવાં—પોંજણી (ચરવણો) ૧, કટાસણુ (પાથરાણુ) ૨, દોતીઈ ૩, ઉત્તરાસંગ ૪, મૂતરનો કંદોરો ૫. માત્રુ કરવા જ્યાં વખતે પહેરવાનું વસ્ત્ર ૬, ખેળીયું એટલે નાક સાફ કરવાનું વસ્ત્ર ૭, માત્રુ કરવાની કુંડી તથા પોંજણી ૮, કામલી ૯, એટલી ચીજ ઉપરાંત પણ પોસહમાં ખપતી વસ્તુઓ લેવી તથા જે આહારાત્રિનો પોસહ લેવો હોય તો રાત્રિ માટે વધારે લેવાનાં ઉપકરણો નીચે પ્રમાણે જાણવાં—ઉનની કામલી (શીતકાલે જે, તથા ઉજ્જુકાલે એક). ઉનનો સંધારો ૨, મૂતરનો ઉત્તરપટો ૩, કુંડલ એટલે કાનમાં રાખવા માટે કાપુસ ૪, દંડાસણુ ૫, રાત્રે પાણી રાખવાનું પાત્ર ૬, પાણીમાં નાંખવા માટે ક્લીચુનો ૭, લોટો ૮, વાટકો ૯ એ કરતાં વધારે જોષ્ઠતા વસ્તુઓ પણ યોગ્ય રીતે લઈ લેવી.

શ્રી. પૌષધ લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ સામાયિક લેવાનો વિધિ આજ પુસ્તકની શરૂઆતમાં આવી ગયો છે, ત્યાંથી જાણી લેવો. તેમાં એટલું વિશેષ કે, જ્યાં જ્યાં સામાયિક શબ્દ આવે ત્યાં પોસહ શબ્દ કહેવો. (તથા દ્રવ્ય ક્ષેત્ર ધારતી વખતે જોષ્ઠતાં ઉપકરણો ધારવાં, સ્થંડલ, માત્રુ જવાની જગ્યા તથા દિશાઓ, તથા જેટલા ધરતું પાણી મોકલું રાખવું હોય તે ઘર પણ ધારી લેવું. ઉપકરણ વગેરે ધાર્યા વિના પોતાની મેજે જ પૌષધમાં લેવાય નહી, સ્વામીભાઈ પાસેથી જાણીને લેવાય. દેવવંદન કે ગુરુવંદન અથવા જવા માટે દિશાઓ ધારવાની જરૂર નથી) જ્યાં સામાયિક

લેનામા ' કરેમિ ભતે ' નું પચ્ચકખાણુ લેનામા આવે છે ત્યા તેને બન્ને ગુરુ આફિકના મુખથી નીચે પ્રમાણે પૌપધનું પચ્ચકખાણુ લેતુ

શ્રી પોસહનું પચ્ચકખાણુ-કરેમિ ભતે

કરેમિ ભતે પોસહ સવ્વઓ, આહારપોસહ દેસઓ મવ્વઓ, સારીરસકારપોસહ મવ્વઓ, બભચેરપોસહ મવ્વઓ, અવ્વાવારપોસહ સવ્વઓ, ચકિવ્વિહ પોસહ ઠામિ, જાવ દિવસ, જાવ રત્ત, જાવ આહોરત્ત (ગત્રિ પૌપધ લેતા જો દિવસ હોય તો કરેમિ ભતે લેના વખતે " જાન સેસદ્દિનસ રત્ત પન્નુવાસામિ એવો પાઠ કહેવો) પન્નુવાસામિ, દુવિહ તિવિહેણુ, મજ્જેણુ, વાયાએ, કાએણુ, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્મ ભતે પદિક્કમામિ નિદ્દામિ ગરિહામિ અરપાણુ વોસિરામિ.

વિધિ — પૌપધનું પચ્ચકખાણુ લીધા પછી એક ખમામમણુ દઈ ઉભા થઈ કહે કે " ઇચ્છાકારેણુ સ દ્વિમહ ભગવન્ ! પોસહ સામાયિક સન્નિમાહુ " ત્યારે ગુરુ કહે " સન્નિમાવેહ " ત્યારે શિષ્ય કહે " ઇચ્છ " વળી એક ખમામ દઈ ઉભા થઈ કહે કે " ઇચ્છાકારેણુ મદ્દિસહ ભગવન્ ! પોસહ સામાયિક ઠાવા ત્રણ નવકાર ગાણુ, " ત્યારે ગુરુ કહે " ગણેહ " ત્યારે શિષ્ય કહે " ઇચ્છ " એમ કહી એમ એમી પાચણુ ઉપર જમજો હાથ ચાપીને ત્રણ નવકાર મનમા ગાણવા પછી વળી ઉભા થઈ એક નવકાર મનમા ગાણી, ઉભા થઈ જઈ કહે કે " ઇચ્છાકારેણુ મદ્દિસહ ભગવન્ પમાઓ કહી પોમહ સામાયિકવત ઉચ્ચરવોશ " એમ આદેશ આપીને ગુરુ આફિકના મુખથી પોમહ સામાયિકવતનું પચ્ચકખાણુ નીચે પ્રમાણે લેતુ

શ્રી પૌપધમાં સામાયિકનું પચ્ચકખાણુ.

કરેમિ ભતે ગામાપ્પય, ગાવજ્જ જોગ પચ્ચકખામિ, નત્ત પોગા પન્નુવાસામિ, દુવિહ તિવિહેણુ મજ્જેણુ વાયાએ

કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ, તરસ ભંતે પડિઠ્ઠમામિ
નિંદામિ ગરિહામિ અપાણું વોસિરામિ.

વિધિ:—એ પ્રમાણે પોસહ સામાયિકનું પચ્ચક્ષમાણુ લીધા પછી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! બહુવેલ સંદ્વિસાહું ” ત્યારે ગુરુ કહે “ સંદ્વિસાવેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છ ” વળી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! બહુવેલ કરશું ” ત્યારે ગુરુ કહે “ કરેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છ ” પછી એ વાંદણાં દેવાં.

પૌષધ લીધા પછી પ્રભાતનો પડિલેહણુ વિધિ.

પ્રથમ એક ખમાં દેઈ, ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! રાઈ-પડિલેહણુ-નિમિત્તં ઇરિયાવહિયં પડિઠ્ઠમું ” ત્યારે ગુરુ કહે પડિઠ્ઠમેહ, ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છ ” એમ કહી ઇરિયાવહી પડિઠ્ઠમીને તસ્સુત્તરી, અન્નતથ, એ પાઠ સંપૂર્ણ કહી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી કાઉસ્સગ્ગ પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી એક ખમાં દેઈ, ઉભાડક આસને હેડા બેસી કહેવું કે—“ ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! રાઈ પડિલેહણુ ઉત્તરાસંગના છેડાની પડિલેહણુ કરું, ” એમ આદેશ માંગીને છેડાની પડિલેહણુ કરવી. પછી દશ બોલ વડે ઉત્તરાસંગની પડિલેહણુ કરવી. ૧. પછી દશ બોલ વડે પુંજણી એટલે ચરવલાની પડિલેહણુ કરવી. ૨. પછી દશ બોલ વડે સુતરના કંદોરાની પડિલેહણુ કરવી. ૩. પછી પચીસ બોલ વડે ઘોતિયાની પડિલેહણુ કરવી. ૪. પછી પચીસ બોલ વડે પાથરણું એટલે કટાસણાની પડિલેહણુ કરવી. ૫. એમ પાંચ વાનાની પડિલેહણુ કર્યા પછી ઘોતીયું પહેરીને સુતરનો કંદોરો કેડે ખાંધી લેવો, પછી જમીન પુંજ, પાથરણું પાથરી, ઉત્તરાસંગ કરી, પાથરણુ ઉપર ઉભીને એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ આજ્ઞા

માગી ધરિયાનહિ પડિછમી એક લોગસ્સનો કાહિમ્સગ્ગ કરી પ્રગટ લોગમ્સ કહેવો. પત્રી એક ખમાં દેઇ જિલા થઇ કહે કે ‘ઇચ્છાકાં સંભવં પમાય કરી પડિલેહણા પડિલેહણોજી,’ ત્યારે ગુરુ કહે “ પડિલેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છા, ” એમ કહી પત્રી પ્રતિષ્ઠિત આચાર્યજીની જે સ્થાપના હોય, તો તેની એક જણે નીચે પ્રમાણે તેર બોલ વડે પડિલેહણા કરવી

શ્રી સ્થાપનાઆચાર્યજીની પડિલેહણાના તેર બોલ.

શુદ્ધ સ્વરૂપના ધારક ગુરુ ૧, જ્ઞાનમયી ૨, દર્શનમયી ૩, ચારિત્રમયી ૪, શુદ્ધ શ્રદ્ધામયી ૫, શુદ્ધ પ્રરૂપણામયી ૬, શુદ્ધ સ્પર્શનામયી ૭ પચાચાર પાલે ૮, પંચાચાર પલાવે ૯, પચાચાર અનુમોદે ૧૦, મનગુપ્તિ ૧૧, વચનગુપ્તિ ૧૨, કાયગુપ્તિ ધારક ૧૩.

અને પ્રતિષ્ઠિત સ્થાપનાઆચાર્યનો અભાવ હોય અને સ્થાપનાઆચાર્યને સ્થાનકે જ્ઞાનની જે સ્થાપના કરેન હોય તો તેની તેર બોલથી પડિલેહણા કરવાની જરૂર નથી પણ ગુરુપડિલેહણાનો આદેશ માગીને પૌગધધાગી ગુરુરત્નાધિક જદ્દ શ્રાવકના ઉત્તગસગતી પડિલેહણા કરવી કદી એકવાજ પોપધમા હોય તો ગુરુપડિલેહણાનો આદેશ માગીને પત્રી એક ખમાં દેઇ બામીની અણુપડિલેહી ઉપધિ એટલે વચ્ચાદિકતુ પત્રીમ બોલથી પડિલેહણુ કરવું પત્રી ૧ ડાસણની દાડીને પુજણીવી દશ બોનવડે પડિતેડીને ચતનાપૂર્વક સઘળા પૌગધધાવામાથી કાળે કલાવો (ચતનાપૂર્વક કાળે કલાદનારને એક આય બિનનો લાભ છે) પત્રી તે એકરો કરેન કાળે સુપડીમા પુજણીવી ચતનાપૂર્વક વેઇ નિરવઇ જગાએ આરી “ અણુજાણુહ જમ્મુગાહો ” કતી છુગે છુગે કાળે પરમવો પત્રી ત્રણગા “ વોમિરે ” કહેવું પત્રી તે સુપડી તથા પુજણીને ચતનાથી કેકાણે મૂકતી પત્રી ગુરુ અથવા સ્થાપનાઆચાર્યજીની પામે આરી કાળમાથી સચિત આદિક જે કાઇ

નીકળ્યું હોય, અથવા કોઈ જીવ દ્વણ્ણો હોય, તે પ્રકાશવું. અને તે માટે ગુરુ મહારાજ જે આલોચણા આપે તે મુજબ શુદ્ધ ભાવથી તપ કરવો. પછી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ ધરિયાવહિનો આદેશ માગી ધરિયાવહી પડિઝમી એક લોગરસનો કાઉરસગ્ગ કરવો. પછી કાઉરસગ્ગ પારી પ્રગટ લોગરસ કહેવો. પછી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ કહેવું કે “ ઇચ્છાકાં સંં ભં સજ્જાય સંદિસાહું ” ત્યારે ગુરુ કહે “ સંદિસાવેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છં, ” વળી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકાં સંં ભં સજ્જાય કર્” ત્યારે ગુરુ કહે “ કરેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છં ” એમ કહી ઉભડક આસને હેડા ગેમી એક નવકાર કહી “ અરિહંતા મંગલ ” એ સજ્જાય કહેવી. પછી એક નવકાર કહેવો. પછી એક ખમાં દેઈ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકાં સંં ભં રાઇ પડિલેહણુ કરતા જે કાંઇ અવિધિ થઈ હોય, તે સવિ હું મને, વચને, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કં. ”

ઇતિ પડિલેહણુ વિધિ.

પૌષધમાં દેવવંદન વિધિ.

પ્રથમ એક ખમાં દેઈ આદેશ માગીને ધરિયાવહિ પડિઝમવી. પછી ત્રણ ખમાં દેઈ ચૈત્યવંદન કરતી વખતે જેમ બેસાય છે તેમ હેડા બેસી કહેવું કે—

“ ઇચ્છાકાં સંં ભં ચૈત્યવંદન કર્” એમ આદેશ માગીને ચૈત્યવંદન કરવું, તેનો વિધિ આજ પુસ્તકની શરૂઆતમાં છે, તે મુજબ અહિં પણ દેવવંદનવિધિ કરવો. તેમાં એટલું વિશેષ કે સ્તવન ચાર કહેવાં.

ઇતિ દેવવંદન વિધિ:

શ્રી પૌષધધારી આવકને

ઉઘાઠા પોરસી ભણાવવાનો વિધિ

છ ઘડી દિનસ ચડ્યા પત્રી ગુરુ પામે આદેશ માગીને ધરિયાવહિ પડિકમવી પત્રી એક ખમાં દેધ આદેશ માગીને ઉભડક આસને બેમી પચાસ બોલ વડે ઉત્તરાસગના છેડાની પડિનેહણ કરવી (ગુરુનો અમાન હોય તો એ સર્વ આદેશ સ્થાપનાચાર્ય પામે માગીને સર્વ વિધિ કરવો) પત્રી બે વાદણા દેના, પત્રી બે ખમાં દેધ “હમ્મજારી મુહુરાર્ધ” એ પાદ વડે સુખતાતા પૂછી “અબ્બુકિઓ” ખમાવવો

ધતિ પૌષધવ્રતધારી આવકને ઉઘાઠા પોરસીનો વિધિ

પૌષધવ્રતધારી આવકને

લધુનીતિ કરવા જવાનો વિધિ

પૌષધવ્રતધારીને જો લધુનીતિ કરના જવું હોય તો પ્રથમ ધોનીયુ બલ્યુ અને કામળાનો કાળ હોય તો ગમળી ઓઢવી પત્રી અમિત જલનો ડોટો લધને પૌષધવાનાની બહાર જ્યાં લધુનીતિ કરનાનું મકાન હોય ત્યાં આવી ગાત્રુ કરવું પત્રી જલથી શરીરને તુલ્ય કરીને લધુનીતિ પરકવના જતા બહાર નીકળતી વખતે મનમાં કહેવું કે “આવમ્સહી” પત્રી જવાત વિનાની જગ્યા દિટ્ટી જોઇને “આહુતજહુ જમ્મુગાહો” એમ મનમાં કહી પત્રી ચોકુ ચોકુ પદમુ પત્રી ત્રણ ગા “વોગિરે” કહેવું પત્રી પાછા પૌષધવાનામાં પેમના “નિમ્મીહી” મનમાં કહેવું (લધુનીતિ કરતા, તથા લધુનીતિની દુટ્ટી જ્યાંમુવી લાયમા હોય ત્યાંમુડી મોટે મોટે કહું પધુ રાત્રે બોરો નદિ બોલવાથી જાનાવખીય કર્મનો અધ યાય છે મોટે જે અમરય કદના છે, તે મનમાં જ કહેવું)

પછી લઘુનીતિની કુંડી ચતનાપૂર્વક યોગ્ય સ્થાનકે જલથી સાફ કરીને મૂકવી, તથા હાથ પણ જલથી ધોઈ સાફ કરવા પછી માત્ર કરવા જવાનું ઘોતિઉં બદલીને પૌષધમાં પહેરવાનું ઘોતિઉં પહેરી સ્થાપનાજી સન્મુખ આવીને એક ખમાં દધને આદેશ માગી, ધરિયાવહિ પડિઝમવી.

ઇતિ લઘુનીતિ જવાનો વિધિ:

શ્રી પૌષધવ્રતધારી શ્રાવકને સ્થંડિલ જવાનો વિધિ.

પૌષધ લીધા પછી કદાચ જો સ્થંડિલ જવું પડે તો ઘોતીઉં બદલાવીને જો કામળીનો વખત હોય તો ઉતનું વસ્ત્ર એટલે કામળી ઓઢીને જવું, સાથે ડાબી કાખમાં ચરવલો રાખવો, અચિત્ત જલનો લોટો ભરી લેવો, માર્ગમાં ચાલતાં ધર્યાસમિતિથી ચાલવું, અવ્રતી સાથે બોલવું નહિ, કદી કારણે બોલવું પડે તો ઉભીને જ્યણાથી બોલવું, ઉઘાડે મુખે બોલવું નહિ. કદી રાત્રે જરૂર પડે તો સાથે દંડાસણ લઇને જવું. રાત્રે પૌષધશાલાથી એકસો હાથ ઉપરાંત જવું નહિ. પૌષધશાલામાંથી નીકલતી વખતે “આવસ્સહિ” એમ કહેવું. જીવાત વિનાની જગામાં ‘આજીજીજી જસ્સુગાહો’ કહીને સ્થંડિલ બેસવું, વડીનીતિની આ બાધા ટલ્યા પછી શરીર જળથી શુદ્ધ કરવું. પછી ઉઠતી વખતે “વોસિરે” એમ ત્રણવાર કહેવું. પછી પૌષધશાલાએ પેસતાં “નિસીહિ” એમ એકવાર કહીને પેસવું. પછી જલથી હાથપગ ધોઇને શુદ્ધ કરવા. પછી વડીનીતિનું ઘોતિઉં બદલાવી પૌષધમાં પહેરવાનું ઘોતિઉં પહેરવું. પાસે આવીને કટાસણા ઉપર ઉભી એક ખમાસમણ દેઈ આદેશ માગી ધરિયાવહિ પડિઝમવી. પછી ઉભા થકાં જ ગમણાગમણનો પાઠ કહેવો. પછી ચતનાથી ખેસી સ્વાધ્યાય કરવો.

ઇતિ સ્થંડિલ વિધિ.

પૌપધ લીધા પછી પડિલેહણ કરીને દેવવદન કરવું.

પત્રી જ્યાં ગુરુ મહારાજ વ્યાખ્યાન વાચતા હોય ત્યાં જઈ વ્યાખ્યાન સાંભળવું, જિનચૈત્યોમા જઈ ત્યાં પ્રથમની પેઠે દેવવદન કરવું, જ્યાં જ્યાં મુનિરાજ ગિરાજતા હોય ત્યાં ત્યાં જઈ ગુરુવદન કરવું, જે છતી શક્તિએ પ્રમાદથી દેવવદન અથવા ગુરુવદન કરના ન જાય તો તેને આલોચણ આવે મધ્યાહ્ન દેવવદન, તો અન્ય કરવું, તે દેવવદનનો વિધિ પ્રથમની પેઠે જ જાણવો. મધ્યાહ્નના દેવવદન કર્યા પછી જે તિવિહાર ઉપનાસ હોય તો પચ્ચક્ષ્ણાણ પારીને પાણી વાપરવું મધ્યાહ્નના દેવ વાઘા સિવાય પચ્ચક્ષ્ણાણ પારી શકાય નહીં, હવે તે પચ્ચક્ષ્ણાણ પારવાનો વિધિ નીચે પ્રમાણે છે

પૌપધવ્રતધારીને પચ્ચક્ષ્ણાણ પારવાનો વિધિ.

પ્રથમ એક ખમાં દેહ હિમા ચર્ચ આદેશ માગી ઇરિયાવહી પડિક્કમીને એક લોગસ્સનો કાઉમ્સગ્ગ કરવો પછી નણ ખમાં દેહ હિમા એમી ચૈત્યવદનનો આદેશ માગી પછી “ “ચૈત્યવદન” “જકિચિ નામ” “નમુતથુણ” પછી “જાવતિ” તથા “જાવત કે” કહીને હે કે “ધમ્માકાં સં ભં સ્તવન ભણ” એમ કહી એક નવકાર ગણી “ઉવસગ્ગહર” કહેવું પછી “જય વીયરાય” કહેના પછી એક ખમાં દેહ ઉમડક આમને જેમી કહેવું કે “ધમ્માકાં સં ભં પચ્ચક્ષ્ણાણ પારવા છેલ પડિલેહણ કર” એમ આદેશ માગ્યા પછી ઉત્તરાસગના છેડાની પચાસ જોવવડે પડિલેહણ કરવી પછી એક ખમાં દેહ, ઉમડક આમને દે’ જેમીને જમણા હાથની મુખી વાળા કટામણા ઉપર ગ્યાપીને કહેવું કે “ધમ્માકાં સં ભં પચ્ચક્ષ્ણાણ પાર” એમ આદેશ માગીને, એક નવકાર કહી કહેવું કે “તિવિહાર ઉપનાસ પચ્ચક્ષ્ણાણ કર્ય પાણહાર નમુકારસહિઅ પારિસિ સાપ્પારિસિ” પુરિમઠ્ઠ મુઠ્ઠિમહિઅ પચ્ચક્ષ્ણાણ ચાવિહાર”

પૌષધવ્રતધારીને ત્રીજા પોહોરનો પડિલેહણુ વિધિ:

પ્રથમ એક ખમાં દેધ, ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકાં સંભવં પડિપુત્રા પૌરિસી ૫૦ સંદિસાહુ ” ત્યારે ગુરુ કહે “ સંદિસાવેહ, ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છ, ” કહી વધી એક ખમાં દેધ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇચ્છાકાં સંભવં પડિપુત્રા પૌરિસી ૫૦ કરે, ” ત્યારે ગુરુ કહે “ કરેહ, ” ત્યારે શિષ્ય “ ઇચ્છ ” કહી ધરિયાવહિ પડિઝમી પછી ગમણાગમણનો પાઠ કહેવો. પછી એક ખમાં દેધ ઉભડક આસને હેડા બેસી કહે કે “ ઇચ્છાકાં સંભવં પડિપુત્રા પૌરિસી છેડા પડિલેહુ, ” “ ઇચ્છ ” કહીને પચાસ બોલ વડે છેડાની પડિલેહણુ કરવી. એવી રીતે છેડાની પડિલેહણુથી માંડીને છેવટ ગુરુપડિલેહણુ સુધી પ્રભાતની પડિલેહણુ પ્રમાણે જ જાણવું (તિવિહાર ઉપવાસવાલાએ છેડાની પડિલેહણુ કરવી. ચૌવિહાર ઉપવાસવાલાએ ન કરવી, આયંબિલ, નીવી કે એકાસણું જોણું કર્યું હોય, તેણે છેડાપડિલેહણુ કર્યા પછી બે વાંદણાં દેવા. જો પાણી ન વાપરવું હોય તો “ દિવસચરિત્ત ” નું પચ્ચ-ફખાણુ લેવું. કદાચ પાણી વાપરવું હોય તો ગંઠસીનું પચ્ચફખાણુ લેવું. પાણી પીવા વખતે ત્રણ નવકાર ગણીને પીવું.) પછી બાકીની ઉપધિ પડિલેહવાનો આદેશ માંગવાથી માંડીને છેક અવિધિ આશાતનાના મિચ્છામિ દુઝ્ઝડં સુધીનો વિધિ પ્રભાતના પડિલેહણુ પ્રમાણે જાણી લેવો, તેમાં એટલું વિશેષ કે સજ્જાયને ફેકાણે “ ધમ્મા મંગલ ” ની સજ્જાય કહેવી.

ઇતિ ત્રીજા પોહોરનો પડિલેહણુનો વિધિ:

ત્રીજા પોહોરની પડિલેહણુ કર્યા પછી ચાલતાં સુધી પાણી ન વપરાય તો સારું. વાપરવું પડે તો આસન ઉપર બેસી ત્રણ નવકાર

ગણી ગદ્યમીનુ પચ્ચક્ષ્ણાણુ પાગીને પાણી વાપરતુ અને પછી પાણી ન પીતુ હોય તો તે વખતે જ “દિવસચરિત” નુ પચ્ચક્ષ્ણાણુ કરી લેતુ

પૌષધ પારવાનો વિધિ.

ઘરિયાનહી પડિસ્ત્રમીને પછી પૌષધ પારવો, તે પૌષધનત પારવાનો વિધિ સામાયિક પારવાના વિધિ પ્રમાણે જ જાણવો પણ તેમા એટલુ વિશેષ છે કે-જ્યાં જ્યાં સામાયિક પારવાના આદેશ મળાય છે, તેને બદલે “પૌષધ સામાયિક” એ શબ્દ કહેવો પરતુ પ્રથમ નીચે પ્રમાણે ગાથા ૩ કહેવી —

પૌષધનત પારવાની ત્રણ ગાથા.

સાગરચઢો કામો, ચઢવડિસો મુઢસણો ધત્તો,	
જેસિ પોસહ-પડિમા, અખડિયા જીવિયતે વિ.	૧
ધત્તો સલાહણિજ્જા, મુલસા-આણુદ-કામઢેવા ય,	
જેસિ પસસઈ લયવ, હઢવયત્ત મહાવીરો.	૨
પોસહ સામાજ્ય સ-ઠિયરસ જીવમ્મ જઈ જો કાલો,	
મો સફલો બોધવો, મેમો સસાર-ફલ-હોઉ.	૩

એ પ્રમાણે ત્રણ ગાથા કહીને પછી “જ જ મણેણુ બદ્ધ” એ આદિ મપૂર્ણ પાઠ કહેવો, અને પછી યતનાથી હિંદુ

ઇતિ પૌષધ પારવાનો વિધિ.

રાત્રિના ચાર પોહારનો પૌષધ કરવાનો વિધિ.

ગત્રિ પૌષધ કરનારે દિનમે વહેતા આનનુ, કેમકે પૌષધ લીધા પછી પડિયેલયુ કરવી જોઈએ, તથા દેવ વાદના જોઈએ, રાત્રિનો પૌષધ નેનાનો વિધિ નિવમના પૌષધ નેનાના વિધિ પ્રમાણે જ જાણવો,

પરંતુ તેમાં એટલું વિશેષ છે કે ‘ કરેમિભંતે ’ નો પાઠ ઉચ્ચારતાં, તેમાં જે ઠેકાણે “ દિવસં પન્નજીવાસામિ ” એવો પાઠ આવે છે, ત્યાં તેને બદલે “ જાય સેસં દિવસં રત્તં પન્નજીવાસામિ ” એમ પાઠ કહેવો. પછી ત્રીજા પોહોરની પડિલેહણની વિધિ પ્રમાણે પડિલેહણ કરવી, પછી દેવ વાંદવા. પ્રતિક્રમણ કરતા પહેલાં નીચે મુજબ ચોવીશ માંડલા કરવા તે આ પ્રમાણે—

ચોવીશ માંડલાની વિધિ

આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૧	
આઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૨	
આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૩	(૧)
આઘાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે	૧	
આઘાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે	૨	
આઘાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે	૩	(૨)
આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે	૧	
આઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે	૨	
આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે	૩	(૩)
આઘાડે આસન્ને પાસવણે અહિયાસે	૧	
આઘાડે મજ્જે પાસવણે અહિયાસે	૨	
આઘાડે દૂરે પાસવણે અહિયાસે	૩	(૪)
અણાઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૧	
અણાઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૨	
અણાઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે	૩	(૫)
અણાઘાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે	૧	
અણાઘાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે	૨	
અણાઘાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે	૩	(૬)

- અણાઘાટે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે ૧
 અણાઘાટે મળે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયામે ૨
 અણાઘાટે દૂરે ઉચ્ચારે પામવણે અહિયામે ૩ (૭)
 અણાઘાટે આસન્ને પાસવણે અહિયાસે ૧
 અણાઘાટે મળે પાસવણે અહિયામે ૨
 અણાઘાટે દૂરે પાસવણે અહિયામે ૩ (૮)

શ્રી રાઇ સથારા પોરસી લણાવવાનો વિધિ.

રાત્રિનો અથવા અહોરાત્રિનો પૌષ્ઠ કરવાવાદાએ પ્રતિક્રમણ કર્યો બાદ લણુનુ, ગણુ તથા સ્વાધ્યાય કરવો, તથા નનકારનાળી ગણુની, પરંતુ નિદ્રા-પ્રમાદ કરવો નહિ બાદ સ્થાપનાચાર્યજીની સન્મુખ રહીને, કટાસણા ઉપર ઉભી એક ખમાં દેઇ ઉભા થઇ કહે કે ઇચ્છાકાં સં ભં બહુ પડિપુત્રા પોરસી રાઇય સથારાએ ઠાએમિ ” એમ આદેશ માગીને ચતનાપૂર્વક સથારો કરવાની ભૂમિને દડામણથી પ્રમાણેને ત્યાં સથારો કરવો પછી સથારા ઉપર ઉભીને, એક ખમાં દેઇ, બેભા થઇ આદેશ માગીને ધરિયાનહિ પડિક્રમીને ગમણાગમણનો પાર કહી આદેશ માગીને હેરા બેગી વડીયો નીચે જણાવ્યા મુજબ “ ચઉક્કસાય ” નું ચૈત્યવદન કહે

શ્રી ચઉક્કસાય ચૈત્યવદન.

ચઉક્કસાયપડિમલ્લુલ્લુરણુ, દુજજયમયણબાણુસુસુમૂરણુ,
 સરસપિચ્ચ ગુવન્નુ ગયગામિઉ જયઉ પાસુ ભુવણતયસામિઉ ૧
 જમુ તણુક તિકકમ્પસિણિદ્ધઉ, મોહઇ ક્ષણિમણિકિરણાલિદ્ધઉ,
 નનવજલહરતડિધ્વયલ્લ છિઉ, મો જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વ છિઉ ૨

વિધિ — પછી “ જ કિ ચિ ” તથા “ નમુત્થણુ ” તથા “ જાવતિ ” અને “ જાવત કેં ” કહ્યા પછી કહેનું કે “ ઇચ્છાકાં

સં૦ ભ૦ સ્તવન ભણું” એમ કહી “ઉવસગ્ગહરં” તથા
 “જય વીયરાય” કહેવા. પછી આદેશ માગી ઉભડક આસને બેસી
 બહુ પડિપુત્રા પોરિસિ રાધસંથારા છેડા પડિલેહણુ કરીને પછી એક
 “નવકાર” તથા એક “કરેમિ ભંતે”ના પાઠ ત્રણ વખત
 કહેવો. પછી “ધંચ્છાકાં સં૦ ભ૦ રાધ સંથારા પાઠ ભણું”
 એમ આદેશ માગી નીચે પ્રમાણે રાધ્ય સંથારા ભણાવવાની વીસ
 ગાથા કહેવી.

શ્રી રાધ્ય સંથારા પોરિસીની વીસ ગાથા.

- આસિજ્ઞઝ આસિજ્ઞઝ આસિજ્ઞઝ નિસીહી નિસીહી,
 નિસીહી નમે બમાસમણાણું ગાયમાર્ણણું મહામુણીણું,
 અણુજાણુહ જિટ્ઠિજ્ઞ, અણુજાણુહ પરમગુરૂ, ગુરુગુણરયણુહિં
 મંહિઅસરીરા બહુપડિપુત્રા પોરિસી, રાધ્ય સંથારએ ઠામિ ૧.
 અણુજાણુહ સંથારં, બાહુવંહાણુણ વામપાસેણું;
 કુંકુડિ પાયપસારણ, અતરંત પમજ્ઞએ ભૂમિં. ૨.
 સંકોધંચ સંઠાસા, ઉવદંતે ચ કાયપડિલેહા;
 દંબાધં-ઉવઓગં, ઉસાસ-નિરુંભણા-લોએ. ૩.
 જધ મે હુજ્જ પમાઓ, ધમસ્સ દેહસ્સિમાધં રયણીએ;
 આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણુ વોસિરિઅં. ૪.
 પાણાધવાયમલિયં, ચોરિક્કં મેહુણું દ્વિણુમુચ્છં;
 કોહં માણું માયં, લોહં પિજ્જં તહા દોસં. ૫.
 કલંહં અબ્ભક્ખાણું, પેસુત્તં રધં-અરધં-સમાઉત્તં;
 પરપરિવાયં માયા-મોસં મિચ્છત્તસદ્ધં ચ. ૬.
 વોસિરસુ ધમાધં, મુક્ખમગ્ગ-સંસગ્ગ-વિગ્ધભૂઆધં;
 દુગ્ગધં-નિઅધણાધં, અટ્ટારસ પાવટ્ટાણાધં. ૭.
 એગોહં નત્થિ મે કોધં, નાહમત્તસ્સ કરસધં;
 એવં અદ્દીણમણ્ણસો, અપાણમણ્ણસાસધં. ૮.

- એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંભુઓ;
સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્યે સજોગલક્ષણા. ૯.
- સજોગમૂલા છવેણ, પત્તા દુક્ખપરપરા;
તમહા સજોગસખધ, સવ્ય તિવિહેણ વોસિરિઅ. ૧૦.
- અરિહતો મહુદેવો, જવજીવ સુસાહુલો ગુરુલો;
જિણપત્ત તત્ત, ઈય સમ્મત મએ ગહિય. ૧૧.
- અત્તારિ મગલ, અરિહતા મગલ, સિદ્ધા મગલ,
સાહુ મગલ, કેવલિ-પત્તતો ધમ્મો મગલ. ૧૨.
- અત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા,
સાહુ લોગુત્તમા, કેવલિપત્તતો ધમ્મો લોગુત્તમા. ૧૩.
- અત્તારિ મરણ પવજ્જમિ, અરિહતે સરણ પવજ્જમિ;
સિદ્ધે સરણ પવજ્જમિ, સાહુ સરણ પવજ્જમિ.
કેવલિપત્તત ધમ્મ સરણ પવજ્જમિ. ૧૪.
- ચઉરગો જિણધમ્મો, ન કઓ ચઉરગસરણમવિ ન કય,
ચઉરગો ભવચ્છઓ, ન કઓ હા હારિઓ જમ્મો. ૧૫.
- અરિહત-સિદ્ધ-સાહુ, કેવલિ-કહિઓ મુહાવહો ધમ્મો;
એઓ ચઉગે ચઉ ગઈ, હરણા સરણ લહઈ ધત્તો. ૧૬.
- એગો વચ્ચઈણ્યો, એગો ચેલુવવજ્જઈ,
એગમ્મ હોઈ મરણ, એગો મિજ્ઞઈ નીરઓ. ૧૭.
- જ જ મજેણ બદ્ધ, જ જ વાયાએ ભાસિય પાવ,
કાએણવિ દુકકય, મિચ્છા મિ દુક્કઠ તમ્મ. ૧૮.
- સવ્યે છવા કમ્મવસ, ચઉદહ રજ્જ ભમત,
તે મે મવ્ય ખમાવિયા, મુજ્ઞવિ તે ખમત. ૧૯.
- ખમિ ખમાવી મે ખમી, છવ્વિહ છવ નિકાય,
ગુદ્ધ મને આલોવતાં, મુઝ મન વેર ન થાય. ૨૦.
- ઈતિ રાઈઅ મધાગ પોરિમી ભાગાવવાની વીગ ગાથાઓ.

વિધિ:—પછી મનમાં સાત નવકાર કહેવા. પછી ધર્મ-ધ્યાન ચિંતવવું. અને પ્રથમ પૂર્વ દિશા સન્મુખ સંધારા ઉપર ઉભીને કહે કે “કર્મનિર્જરાનિમિત્તં કરેમિ કાઉરસગ્ગં, અમ્નતથા” કહીને “ચંદ્રેસુ નિમ્મલયરા” સુધી બાર લોગસ્સનો કાઉરસગ્ગ કરવો. પછી કાઉરસગ્ગ પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. એ પ્રમાણે એકેક પહોર એકેકી દિશાએ બાર બાર લોગસ્સનો કાઉરસગ્ગ કરવો. કદી તેમ ન બની શકે તો પૂર્વ અને દક્ષિણ એ દિશાએ કાઉરસગ્ગ કરવા. અને પશ્ચિમ તથા ઉત્તર એ દિશાના રાષ્ટ્ર પ્રતિક્રમણ કર્યા પહેલાં કરી લેવા. જો નિદ્રા પીડા કરતી હોય તો કરેલ સંધારાને ચરવલાથી પુંજીને શયન કરવું. શયન કરતી વખતે ડાબે પડખે ડાબી ભૂજ મસ્તક નીચે રાખીને સુવું. ચરવલો પોતાથી દૂર ન મૂકવો. સુવાની વિશેષ વિધિ ઉપર લખેલ ગાથાઓથી અથવા ગુરુમુખથી જાણી લેવી. નચિંતપણે નિદ્રા ન કરવી. શ્વાનવત્ નિદ્રાની પીડા ટાલવી. લઘુનીતિ કરતા જે ઘોતીઉં પહેરવાનું છે, તે પહેરી શયન કરવું, કટાસણું તથા ઉત્તરાસંગ એ બન્ને નજીક રાખવાં. નિદ્રામાંથી ઉઠતા વિચારવું કે હું કોણ છું? ક્યાં સૂતો છું? શું વ્રતમાં છું? ઇત્યાદિ વિચારવું.

ઇતિ રાષ્ટ્ર સંધારા લણાવવાનો વિધિ:

સામાયિકમાં બત્રીશ દોષ.

[પ્રથમ મનના ૧૦ દોષ]

- ૧ સામાયિકની શૈલી સમજ્યા વિના સામાયિક કરે તે દોષ.
- ૨ સામાયિક કરીને યશઃકાર્તિની વાંછા રાખે તે દોષ.
- ૩ સામાયિકના પસાયથી ધનની વાંછા કરે તે દોષ.

- ૪ સામાયિક કર્યાનો ગર્વ કરે તે દોષ
- ૫ લોકનિદાના ભયથી મામાયિક કરે તે દોષ
- ૬ સામાયિક કરીને ઘનાન્ન પામનાનું નિયાણું કરે તે દોષ
- ૭ મામાયિકના કલનો મ દેહ કરે તે દોષ
- ૮ વ્યાય સહિત મનથી સામાયિક કરે તે દોષ
- ૯ મામાયિકમા ગુનેા તથા ન્યાપનાચાર્યનો નિનય ન સાચવે તે દોષ
- ૧૦ બકિલભાનપૂર્વક સામાયિક ન કરે તે દોષ

ઇતિ મનના દશ દોષ.

[વચનના દશ દોષ.]

- ૧ સામાયિકમા અપશબ્દ બોલવો તે દોષ
- ૨ ઉપયોગ વિના અણુનિચાર્યુ બોલે તે દોષ
- ૩ મામાયિકમા કોઈની ઉપર બોટુ આળ મૂકે તે દોષ
- ૪ મામાયિકમા શાસ્ત્રની અપેક્ષા વિના અચ્છદે બોલે તે દોષ
- ૫ મૂત્રપાદના નયનો મ ક્ષેપે કરીને બોલે તે દોષ
- ૬ મામાયિકમા કોઈ માને કનહ કરે તે દોષ
- ૭ સામાયિકમા ચાગ પ્રનાગની નિન્ધા કરે તે દોષ
- ૮ સામાયિકમા ઠાઈની હાગી-મગ્ગી કરે તે દોષ
- ૯ મામાયિકમા મૂત્રપાદનો ઉચ્ચાર અનુદ કરે તે દોષ
- ૧૦ મામાયિકમા મૂત્રપાદ ઉતારજો બોલે તે દોષ

ઇતિ વચનના દશ દોષ.

[કાયાના ખાર દોષ.]

- ૧ સામાયિકમાં પગ ઉપર પગ ચઢાવીને બેસે, તથા ઉચે આસને બેસે તે દોષ.
- ૨ સામાયિકમાં પુંજ્યા વિના વારંવાર આસન ફેરવે, તથા ચપલતાપણું રાખે તે દોષ.
- ૩ સામાયિકમાં ચપલ દૃષ્ટિથી જુએ તે દોષ.
- ૪ સામાયિકમાં કાયાથી કાંઈ પણ સાવધ ક્રિયાની સંજ્ઞા કરે તે દોષ.
- ૫ સામાયિકમાં થાંભલા આદિકને ઊઠીંગણુ દેખને બેસે તે દોષ.
- ૬ સામાયિકમાં વિના કારણે હાથ-પગ સંકોચે અને પગ પસારે તે દોષ.
- ૭ સામાયિકમાં આલસ ભરડે, તથા કમરને વાંકી ચુંકી કર્યા કરે તે દોષ.
- ૮ સામાયિકમાં આંગળી પ્રમુખના ટચાકા ફેરડે તે દોષ.
- ૯ સામાયિકમાં પુંજ્યા વિના ખરજ કરે તે દોષ.
- ૧૦ સામાયિકમાં હાથનો ટેકો દેખને બેસે, તથા ગાલે હાથ દેખને બેસે તે દોષ.
- ૧૧ સામાયિકમાં બેઠા બેઠા નિદ્રા કરે તથા ઝોકા ખાય તે દોષ.
- ૧૨ સામાયિકમાં આખું શરીર ઢાંકી બેસે તે દોષ.

એમ સર્વ મલી ખત્રીસ દોષ સામાયિકના કહ્યા. સામાયિકમાં તેમજ પોસહમાં તે સર્વ દોષને ટાળવાનો ખપ કરવો.

ધતિ પૌષધવ્રત લેવા-પાળવા વગેરેની વિધિ:

આવકોને દેશાવગાશિક કરવાનો વિધિ:

દેશાવગાશિકનું અર્થપૂર્વક નતનો નિયમ સંક્ષેપ કડી સવરભાવમા વર્તવું તેને દેશાવગાશિક કડીએ હવે જેમ આવકો એવડી કાળવાળા નવમા આમાયિકનતને તથા આર પહોર અથવા આર પહોરના કાળવાળા અગિયારમા પૌષધવ્રતને કરે છે, તેમજ આ દગમું દેશાવગાશિકનત એ ઘડીના કાળથી માડી જેટલી ઘડીને કાળ ધારે ત્યામુધી આવકોએ કરવું તેમા છ ઘડીના કાળથી આપુ નહીં જ કરવું એવી હાલ આચાર્યોની મર્યાદા છે એ દેશાવગાશિકનત પીધા પછી આમાયિકની પેઠે સવરભાવમા રહી મરાધ્યાય વગેરે કરવું અને જે દેશાવગાશિકનત લીધા પછી લઘુનીતિ અથવા વડીનીતિ જવું હોય તો “ પોસહની વિધિ ” મા છે તે પ્રમાણે લઘુનીતિ તથા વડી નીતિની વિધિ કહેવું છે, તે પ્રમાણે જવું તેમા આટલું વિશેષ- જે ક્ષેત્રની મર્યાદા કરેલ હોય તેની અદર જવું તે ઉપરાંત જવું નહિ હવે પ્રથમ સામાયિક લેવાની વિધિ-પ્રમાણે “ કરમિ બતે ” ના પાઠ મુધી વિધિ જાણુની તેમા એટલું વિશેષ કે-ત્યા ત્યા સામા-યિક શબ્દ આવે ત્યા ત્યા દેશાવગાશિક શબ્દ કહેવા તથા દ્રવ્ય-ક્ષેત્રાનિ ધારની વખતે (દેશાવગાશિકનતમા જોડતા ઉપકરણો ધારના તથા ગ્રહિલ-માના માટે જગ્યા તથા નિશાઓ તથા પાળી કળીચૂનો વગેરે તથા પીસા માટે પાળી વગેરે અનરય જોડતી ચીજોને ધારવી દેવદન કે ગુરુદન કરવા જવું હોય તો નિશાઓ ધારવાની જગ્યા નથી) ત્યા આમાયિક લેવામા “ કરમિ બતે ” નું પચ્ચક્રખાળ લેવાનું આવે છે, ત્યા તેો બન્ને ગુરુ આનિધના મખથી નીચે પ્રમાણે “ દેશાવગાશિક ” નું પચ્ચક્રખાળ લેવું

શ્રી દેશાવગાશિકનું પચ્ચક્રખાળ

આદ્ય બતે તુમદાવ્ય મમિવે દેશાવગાશિક પચ્ચક્ર-ખામિ, ત જગદા-દગઓ, ખિતઓ, કાલઓ ભાવઓ,

દુઃખઓ છું દેસાવગાસિયં ખિતઓ છું ઇત્યં વા અન્નત્યં વા, કાલઓ છું મુહુત્તં પરિમાણં જવધારણાપમાણં પન્નુવાસામિ, ભાવઓ છું જવ ગદેણું ન ગદિજ્જમિ, જવ છદેણું ન છદિજ્જમિ, અન્નેણ કેણ રોગાયકેણ વા પરિમાણું ન પરિવડઇ, તાવ મે અભિગ્ગહો. અન્નત્યણાસોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ. ૧.

વિધિ:-એ પ્રમાણે દેશાવગાશિકવ્રતનું પરચક્ષ્માણુ લીધા પછી એક ખમાસમણુ દઇ ઉભા થઇ કહે કે- “ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેશાવગાસિક સામાયિક સંદિસાહું” ત્યારે ગુરુ કહે-“ સંદિસાવેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે-“ ઇચ્છં ” એમ કહી વળી એક ખમાસમણુ દઇ ઉભા થઇ કહે કે-“ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેશાવગાસિક સામાયિક ઠાવા ત્રણ નવકાર ગણું ” ત્યારે ગુરુ કહે-“ ગણેહ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇચ્છં ” એમ કહી હેઠા બેસી પાથરણા ઉપર જમણો હાથ થાપીને ત્રણ નવકાર મનમાં ગણુવા. પછી ઉભા થઇ એક નવકાર મનમાં ગણી ઉભા થકાં જ કહે કે-“ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પસાઓ કરી દેશાવગાશિકવ્રત ઉચ્ચરાવેહ ” ત્યારે ગુરુ કહે-“ ઉચ્ચરાવેમિ ” ત્યારે શિષ્ય કહે-“ ઇચ્છં ” પછી ગુરુ આદિકના મુખથી “ દેશાવગાશિક સામાયિકવ્રત ”નું પરચક્ષ્માણુ નીચે પ્રમાણે લેવું.

દેશાવગાશિક સામાયિકવ્રતનું પરચક્ષ્માણુ

કરેમિ ભંતે સામાઈયં, સાવજ્જં જોગં પરચક્ષ્મામિ, જવ દેસાવગાસિયં પન્નુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

વિધિ —એ પ્રમાણે પચ્ચદ્ધખાણુ લીધા પછી એક ખમામમણુ દઈ ઉભા થઈ ઠડે—“ ઇન્દ્રાકારેણુ સદિમહ ભગવન્ ! બેસણુ સદિસાહુ ” ગુરુ કહે “ મદિસાવેહુ ” ત્યારે શિષ્ય કહે—“ ઇન્દ્ર ” વળી એક ખમામમણુ દઈ ઉભા થઈ કહે કે—“ ઇન્દ્રાકારેણુ સદિ-સહ ભગવન્ ! બેસણુ ઠાઉ ” ત્યારે ગુરુ ઠડે “ ઠાવેહુ ” ત્યારે શિષ્ય કહે—“ ઇન્દ્ર ” વળી એક ખમામમણુ દઈ ઉભા થઈ કહે કે “ ઇન્દ્રાકારેણુ સદિમહ ભગવન્ ! સન્ઝાય સદિસાહુ ” ત્યારે ગુરુ કહે “ સદિસાવેહુ ” ત્યારે શિષ્ય કહે—“ ઇન્દ્ર ” વળી એક ખમામમણુ દઈ ઉભા થઈ કહે કે—“ ઇન્દ્રાકારેણુ મદિસહ ભગવન્ ! સન્ઝાય કેમ ” ત્યારે ગુરુ કહે “ કેમેહુ ” ત્યારે શિષ્ય કહે “ ઇન્દ્ર ” એમ કહી નીચે બેગી નણુ નનકાર ગણીને મવર-ભાનમા સ્વાધ્યાય વગેરે કરવું પછી ત્યારે દેશાવગાનિકનત સ પૂર્ણ થાય ત્યારે સામાયિક પારનાની ત્રિધિ મુગ્ધ પાગવુ તેમા આટલું ત્રિગેા કે ત્યા મામાયિક શબ્દ આવે ત્યા દેશાવગાનિક શબ્દ ઠડેવેા

ઇતિ દેશાવગાનિકમતની વિધિ સ પૂર્ણ.

દશ પચ્ચક્ખાણુ.

પ્રથમ નમુક્કારસહિયંનું પચ્ચક્ખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ નમુક્કારસહિયં પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહં પિ આહારં અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નતથણાભોગેણું સહસાગારેણું વોસિરઈ.

બીજી પોરિસિ-સાઠ્ઠપોરિસિનું પચ્ચક્ખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ પોરિસિં સાઠ્ઠપોરિસિં પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નતથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરઈ.

ત્રીજી પુરિમહ્ઠનું પચ્ચક્ખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમહ્ઠં પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નતથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરઈ.

ચોથું એકાસણાનું પચ્ચક્ખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ નમુક્કારસહિયં પોરિસિં સાઠ્ઠપોરિસિં પુરિમહ્ઠં પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણું પાણું

ખાઈમ સાઈમ અત્તથણાભોગેણ સહસાગારેણ પચ્છત્તકાલેણ
દ્વિસામોહેણ સાહુવયણેણ મહત્તરાગારેણ સંવસમાહિવત્તિ-
યાગારેણ એકાસણ પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહપિ આહાર અસણ
ખાઈમ સાઈમ અત્તથણાભોગેણ સહસાગારેણ સાગારિઆ-
ગારેણ આઈંટણપસારેણ ગુરુઅબ્બુદ્ધાણેણ પારિદ્ધાવણિઆ-
ગારેણ મહત્તરાગારેણ સંવસમાહિવત્તિઆગારેણ પાણસ્સ
લેવેણ વા અલેવેણ વા અચ્છેણ વા ખહુલેવેણ વા સસિત્થેણ
વા અસિત્થેણ વા વોસિરઈ.

પાંચમું એકલઠાણાનું પચ્ચક્ખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ નમુક્કારસહિઅ ધોરિસિ સારૂંધોરિસિ પુરિ-
મઠું પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહપિ આહાર અસણ પાણ ખાઈમ
સાઈમ અત્તથણાભોગેણ સહસાગારેણ પચ્છત્તકાલેણ દ્વિસા-
મોહેણ સાહુવયણેણ મહત્તરાગારેણ સંવસમાહિવત્તિઆ-
ગારેણ એકલઠાણ પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહપિ આહાર, અસણ
ખાઈમ સાઈમ અત્તથણાભોગેણ સહસાગારેણ સાગારિઆ-
ગારેણ ગુરુઅબ્બુદ્ધાણેણ પારિદ્ધાવણિઆગારેણ મહત્તરાગારેણ
સંવસમાહિવત્તિઆગારેણ પાણસ્સ લેવેણ વા અલેવેણ વા
અચ્છેણ વા ખહુલેવેણ વા સસિત્થેણ વા અસિત્થેણ વા વોસિરઈ.

છઠું વિગઈ-નિવિગઈનું પચ્ચક્ખાણ.

વિગઈઆ નિવિગઈઅ પચ્ચક્ખાઈ, અત્તથણાભોગેણ
મહસાગારેણ લેવાલેવેણ ગિહત્થસસઠેણ ઊદ્ધિખત્તવિવેગેણ
પહુચ્ચમદ્ધિખએણ પારિદ્ધાવણિઆગારેણ મહત્તરાગારેણ સંવ-
સમાહિવત્તિઆગારેણ (ઉણ પાણી પીનાગએ " પાણસ્સ
લેવેણ વા૦ " આદિ છ આગારો કહેવા) વોસિરઈ. ૬

છઠ્ઠું નિવિગધનું એકાસણું સહિત પચ્ચક્ષુખાણું.

સૂત્રે ઉગ્ગએ નમુકારસહિઅં પૌરિસિં સાઠ્ઠપૌરિસિં પુરિમઠ્ઠં પચ્ચક્ષુખાઠ્ઠ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાઠ્ઠમં સાઠ્ઠમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દ્વિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું નિવિગધ એકાસણું પચ્ચક્ષુખાઠ્ઠ, તિવિહંપિ આહારં અસણું ખાઠ્ઠમં સાઠ્ઠમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું લેવાલેવેણું ગિહત્થસંસદ્દેણું ઉદ્દિખત્તવિવેગેણું પદુચ્ચમદ્દિખએણું સાગારિઆગારેણું, આઉંટણપસારેણું, ગુરુઅખ્ખુટ્ટાણેણું પારિટ્ઠાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુરસ લેવેણુ વા અલેવેણુ વા અચ્છેણુ વા ખહુલેવેણુ વા સસિત્થેણુ વા અસિત્થેણુ વા વોસિરઠ્ઠ.

સાતમું આયંખિલનું એકાસણાના આગાર સહિત પચ્ચક્ષુખાણું.

સૂત્રે ઉગ્ગએ નમુકારસહિઅં પૌરિસિં સાઠ્ઠપૌરિસિં પુરિમઠ્ઠં પચ્ચક્ષુખાઠ્ઠ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણું પાણું ખાઠ્ઠમં સાઠ્ઠમં, અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દ્વિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું આયંખિલં એકાસણું પચ્ચક્ષુખાઠ્ઠ, તિવિહંપિ આહારં, અસણું ખાઠ્ઠમં સાઠ્ઠમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું લેવાલેવેણું ગિહત્થસંસદ્દેણું ઉદ્દિખત્તવિવેગેણું સાગારિઆગારેણું, આઉંટણપસારેણું, ગુરુઅખ્ખુટ્ટાણેણું પારિટ્ઠાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુરસ લેવેણુ વા અલેવેણુ વા અચ્છેણુ વા ખહુલેવેણુ વા સસિત્થેણુ વા અસિત્થેણુ વા વોસિરઠ્ઠ.

આઠમું ચક્રવિહાર ઉપવાસનું પચ્ચક્ષ્ણાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધ, ચક્રવિહારિ આહાર અસણુ પાણુ ખાધમ સાધમ અન્નથણાભોગેણુ સહસાગારેણુ પારિક્ષવણિઆગારેણુ મહત્તરાગારેણુ સંવસમાહિવત્તિઆગારેણુ વોસિરધ.

આઠમું તિવિહાર ઉપવાસનું પચ્ચક્ષ્ણાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધ, તિવિહારિ આહાર અસણુ ખાધમ સાધમ અન્નથણાભોગેણુ સહસાગારેણુ પારિક્ષવણિઆગારેણુ મહત્તરાગારેણુ મંવસમાહિવત્તિઆગારેણુ પાણુહાર નમુકારસહિઅ પોરિસિ સાહૂપોરિસિ પુરિમહૂ પચ્ચક્ષ્ણાધ, ચક્રવિહારિ આહાર, અસણુ, પાણુ, ખાધમ, સાધમ, અન્નથણાભોગેણુ સહસાગારેણુ પચ્છન્નકાણેણુ દિસામોહેણુ સાહુવયણેણુ મહત્તરાગારેણુ સંવસમાહિવત્તિઆગારેણુ પાણુસ્સ લેવેણુ વા અલેવેણુ વા અચ્ચેણુ વા ખહુલેવેણુ વા સસિત્થેણુ વા અસિત્થેણુ વા વોસિરધ.

આઠમું ચક્રિય છક્ર ભત્તાદિકનું પચ્ચક્ષ્ણાણુ.

સૂરે ઉગ્ગએ ચક્રિયભત્ત અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધ, સૂરે ઉગ્ગએ છક્રભત્ત અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધં સૂરે ઉગ્ગએ અદ્દમભત્ત અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધં સૂરે ઉગ્ગએ દસમભત્ત અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધં સૂરે ઉગ્ગએ ખારસભત્ત અભત્તક પચ્ચક્ષ્ણાધં ઇત્યાદિ પ્રકારે આગાર સહિત કહેણુ.

નવમું રાત્રે ચક્રવિહારનું પચ્ચક્ષ્ણાણુ.

દિવસચરિમ પચ્ચક્ષ્ણાધ, ચક્રવિહારિ આહાર અસણુ

પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નતથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહ-
ત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરમ્. ૯.

દશમું ગંઠમહિયાદિ અભિગ્રહોનું પચ્ચક્ષુખાણું.

સૂરે ઉગ્ગએ ગંઠસહિઅં મુદ્દિસહિઅં પચ્ચક્ષુખાઈ, ચઉ-
વિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નતથણા-
ભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆ-
ગારેણું વોસિરમ્.

ઈતિ દશ પચ્ચક્ષુખાણું.

ઢાળીયા વગેરેના સંગ્રહ

શ્રી આદિનાથજીનું ચોઢાળીયુ .

ઢાળ પહેલી

(રાયજી અમે તો હીંદુયાણી કે, રાજ ગરાશીયા રે લો-એ દેશી)

જિનજી રૂપણ પ્રભુ મહારાજ કે, નિત નિત વદીએ રે લો,
જિનજી સમકિતદાયક દેખી કે, મન આણુદીએ રે લો,
જિનજી દીકો તુજ મુખ શારદ કે, ચદ સમોવડે રે લો,
જિનજી ખીજો આવે કોણુ કે, તુજ તડોવડે રે લો. ૧

જિનજી પામે મન ઉદ્ધાસ કે, તુજ એવને રે લો,
જિનજી નિરખી ચદ ચકોર કે, મોર ઘનાઘને રે લો,
જિનજી તેમ હુ હરખો આદિ પુરૂષ કે, તુમને જેખીને રે લો,
જિનજી ભવ ભમતા વિસામે કે, તુજ પદ પેખીને રે લો. ૨

જિનજી દરિસણ તાહરે આવ્યા કે, અજરામર લહે રે લો,
જિનજી આજ લગે તુમ આણુ કે, અખડે શિર વહે રે લો,
જિનજી જીગલા નીતિ નિવારી કે, ધર્મ બતાવીયો રે લો,
જિનજી વરત્યો જગ વ્યવહાર કે, તે ઉપજાવીયો રે લો. ૩

જિનજી તાહરા બહુ ઉપગાર કે, કોઈ ન શકે કહી રે લો,
જિનજી ચાહે તુજ પદ સેવ કે, હરિ હર સુર સહી રે લો,
જિનજી આપો અનુભવ મ્વાદ કે, મિથ્યાવનિનારીયે રે લો,
જિનજી જેહધી આતમ શુદ્ધ કે, મ્વરૂપ સભારીયે રે લો. ૪

ઢાળ ખીજી.

(આદિ જિતેશ્વર ચિત્તિ તમારી-એ દેશી.)

આદીસર અરિહંત અનોપમ, લોકાલોક પ્રકાશી રે;
 નાભિ નરેસર નંદ નિરંજન, કેવલ લીલ વિલાસી રે. આં ૧
 મન મોહન મહારાય મનોહર, દેવ દયા-પર સ્વામી રે;
 તજી સંસાર અસાર સ્વભાવી, લહી કેવલ ગુણ કામી રે. આં ૨
 શિવપુર રાજ લઘો જિતરાજે. જન્મ મરણ નિવારી રે;
 શ્રી જિતપ્રતિમા જિતવર સરખી, આગમ વચન વિચારી રે.

આં ૩

ભાવ સહિત ઉલટ અધિકે રે, શ્રી જિનમત અનુસારી રે;
 તેહથી નરભવ સફલ કરીજે, શુદ્ધ સ્વરૂપ સંભારી રે. આં ૪

ઢાળ ત્રીજી.

(સૂરત સુવિધિ જિણુંદની રે લો-એ દેશી.)

પર ઉપકારને કારણે રે લો, વિચરે શ્રી જિનરાજ;
 ભવી પૂજાએ રે, પરમાતમ પરમેસર રે લો. એ આંકણીં
 તેમ હવે શાસન દેવતા રે લો, વંછીત પૂરણ કાજ. ભવીં ૧
 પુરાણ હોઈ જેહને રે લો, આવક કુલ શણગાર; ભવીં
 જિન પ્રતિમા થાપે તીહાં રે લો, સફળ કરે અવતાર. ભવીં ૨
 ઇણુ વિધિ આદિ જિનેસર રે લો, વિચરંતા દેશ અનેક; ભવીં
 રીષભપુરે કચ્છ દેશમાં રે લો, પધાર્યા સુવિવેક. ભવીં ૩
 આવક સહુ જિન વાંદવા રે લો, આવ્યા ભાવ અનુપ; ભવીં
 થાભ કરણ મન તું મલ્યો રે લો, દેખી શુદ્ધ સ્વરૂપ. ભવીં ૪

ઢાળ ચોથી.

(આણા મોકલ ૩ મોરારિ-એ દેશી)

પ્રભુજી પંધરાવ્યા ઘરે રે, વરત્યા મગલ ચાર;
ગુરુ વચને મૂરત કીઓ રે, તેડાવ્યા ગજધાર.

શ્રી જિન પૂજે સહુ નરનાર. ૧

વિત ખચે મન ગહગહે રે, સચે જગનો માલ,
ગિખર કલશ ધ્વજ ગાલતો રે, દહગે ઝાકઝમાલ. શ્રી ૦ ૨
વિધિ કરી શ્રી જિન થાપીઆ રે, મૂલ ગભારામાંદી,
સ્નાત્ર મહોચ્છવ મહુ કીઓ રે, થોભાપુશા ઉછાદી. શ્રી ૦ ૩
યાચક જન સતોપીઆ રે, જુગતો દેઈ દાન,
સાહમીવચ્છલ પણ કીઓ રે, વગ વધાર્યો વાન. શ્રી ૦ ૪
ગામ રીપલપુર ગાલતો રે, ઓશવશ અધિકાર,
ગાંધી ગાત્ર ગુણાકર રે, ગચ્છ વિવિપક્ષ વિચાર. શ્રી ૦ ૫
ભાવિક શાહ ભારા તણે રે, પત્રામલ પુન્યવત,
તેહના સુત જીવરાજ રે, થોભણ બુદ્ધિ મહત. શ્રી ૦ ૬
મવત અદારમો જાણીએ રે, છેતાલીશ સાલ,
વૈગાખ ગુદિ તેરશ દિને રે, થાપ્યા દેવ દયાલ. શ્રી ૦ ૭
યાત્રા કરે સાજન સહુ રે, પૂજે ભાવ ઉદાર,
વહિત ૬ ચક્રેધરી રે, સુખ સપતિ ભાર. શ્રી ૦ ૮
પુન્યમાગર સૂરીસર રે, ગચ્છનાયક ગુણખાણ,
આગાકાગી ચોલતા રે, મુનિવર મુગુરુ સુજાણ. શ્રી ૦ ૯

કલગ

ઇમ ધર્મનાયક મુગતિદાયક કર્મધાયક ભયહર,
ભવ તરણ તારણ દુખવારણ સુખકારણ મુગતર,
ગુરુ કરે વદન નાભિનદન ઋપલપુર મહન વર,
મોભાગ્યવદ ગુરુ ચરણ મેવક મરૂપચદ જય જયકર. ૧૦

શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથજીનું ચોઢાળીયું.

પાસ જિણુંદ પ્રસિદ્ધ સિદ્ધ, ગોડીપુર મંડળ,
મહિમા મંદિર મોહ મયળ, મિથ્યાત વિહંડળ;
એકલ મહ્ત અનેકરૂપ, અગણિત ગુણ આગર,
ત્રિભુવન બંધવ ધવલ ધિંગ, કરુણારસ સાગર. ૧

જિન તુમ અજળ સરૂપ સકલ, કલ અકલ અગોચર,
ન લહે અલહે ઉતપતિ થગિત, થિતિ ભટકે જો ચર;
વૃદ્ધ વચન જીરણ લિખિત, અનુસારે જાણી;
થુણથુ સ્વામી નિરીહપણે, સુણજો ભવિ પ્રાણી. ૨

વિધિપક્ષ ગચ્છ મહેન્દ્રસૂરિ, ગચ્છેસ નિદેશો,
શાખા ચારજ અભયસિંહ, સૂરિ ઉપદેશો;
ગાત્ર મીઠીયા ઓસવંશ, પાટણપુરવાસી.
શાહ મેધો જેણે સાત ધાત, જિન ધર્મે વાસી. ૩

ચૌદ બત્રીસે (૧૪૩૨) ફાગણ શુદ્ધિ, બીજ ને ભૃગુવારે,
ખેતા નોહી તાત માત, નિજ સુકૃત સારે;
તેણે પછદ્રે પાર્શ્વ બિંબ, લેહવા નરભવ ફલ,
ચઉવિહ સંઘ હજૂર હરખે, ખરચી ધન પરિગલ. ૪

ભક્તિ યુક્તિ અતિ શક્તિ ચિત્ત, નિત્ય નિર્મલ સારી,
પણ પસતાલે તુરક ભયે, પ્રતિમા ભંડારી;
મલક મહાબલ હુસનખાન, કીધો ઉતારો,
પાંસઠે તેણે ઠામ જોર, ગુજરાતી વારો. ૫

તરલ તુરંગ કિશોર અસુર, કરતા હય હણતા,
કેઇ એરાકી ઉછલંત, ખુરીયે ભૂંધ ખણતા,
બાંધણ ત્યાંહિં ઘોડારમાંહિ, ખીલી ખોસંતા,
પ્રગટ થયા તિમાં પાસ બિંબ, સુખદાયક સંતા. ૬

ખિજમતગાર નફર ફજર, નજરે ગુજરાવે,
 હોઇ ખુશાલ નિહાલ મલક, યા કોણ કહેલાવે,
 ખાન પરિલ કોઇ વણિક સુતા, તસુ હુરમ ભણે ઈમ,
 કીજે ઈસકુ દડવત, સદા તાજિમ દાજિમ. ૭
 યહ મજબૂત બહુત કૌત, હે ભૂત હિંદુકા,
 ધરિયે ઈસ શિર જાફરાન, સિદ્દલકા ભૂકા,
 ઈબ્રી પરે રહેતા તેણે કામે, વોહોલ્યા દિન દેઇ,
 સિતેરે જે વાત હુઇ, સુણજો મન દેઇ. ૮

ઢાળ ૧ લી.

(ચુનડીની દેખીમા)

ઇલ્લે અવસરે પુર પારકરે, રાણા ખેંગાર રાજાન રે;
 તેહને દરબારે દીપતો, સઘવી કાજલ પરધાન રે. ઇલ્લો ૧
 તસ બન્હેવી નિજ કુલતિલો, દેવાણુદ ગા છે દયાલ રે,
 મેઘો ખેતા ઉત પાટલે, વ્યાપાર કરે ધૂતાલ રે. ઇલ્લો ૨
 મુપનતર સુર કહે ગાહને, છે મલેચ્છ મહોલ જિનખિંબ રે,
 તસ દામ સવામો દેઇને, લેજો મ કરજો વિલખ રે. ઇલ્લો ૩
 પ્રાંતમા લેઇ આવે ગુરુ કન્હે, જોઇ કહે શ્રી મેરુતુગ રે,
 તુમ દેગે એ અતિ અતિશયી, તીરથ થાગે ઉત્તગ રે. ઇલ્લો ૪
 કરિયાણુ લઇ પહોંચે ઘરે, મૂરતિ ઠવેર માહે રે,
 પંથે કોઇ ન ગણે પોઠીઆ, વાધ્યો ઘણો મોહ ઉચ્છાહે રે. ઇલ્લો ૫
 મમનવે નામુ ગેઠને, જયે દેજે મુજ રામ રે,
 માંડો એ નામે માહેરે, પ્રતિમા રહેગે અમ પાગ રે. ઇલ્લો ૬
 મેઘો કહે લેજો રાખશુ, પણ તે સખલો તિણ કામ રે,
 ગાડું ભરી ચાલે થલ દિગે, વાગો વમે ગાદી ગામરે. ઇલ્લો ૭
 ગુલજે ગુર કહે ગાડુલી જિહાં, માડો પ્રાસાદ મરાણુ રે,
 નાણુ તિહાં ઘણુ શ્રીફલ તલે, મીઠું જલ પહાણુની ખાણુરે. ઇલ્લો ૮

ઢાળ બીજી

(નિદ્રા વેરણ હુમ રહી-એ દેશી)

હાં જ ઉદયપાલ ઠાકુર તિહાં, જોરાવર હો ખેતશી
 લૂણાત કે; ઇહાં રહો નિરભય શાહજી, આદરશું હો કહે
 દેઇ મોહત કે; ધન ધન ગોડી જગદણી, પુહરીપાલે હો
 પ્રાણે જસ પીઠ કે. ધન૦ ૧. એ આંકણી. આવે શિલાટ
 દેશાંતરી, યક્ષ પ્રેર્યો હો કરે પ્રથમ તૈયાર કે; ભૂમિ કરું પ્રભુ
 ખેસવા, રહે ચિહું દિશિ લશકર હુશિયાર કે. ધન૦ ૨.
 પુખ્તી બંધાવી પીઠિકા, વર દિવસે હો જાણે અહિનાણ કે;
 સખર ગંભારો શિખર શું, મધ્ય મંડપ હો સહિ મોક્ષ
 મંડાણ કે. ધન૦ ૩. પખાસણે ખેઠા પાસજી, ભરેઆ કરી
 હો પૂજે ભાવ કે; સજલ મધુર જલ લહકતી, વરદાયી
 હો બંધાવી વાવ કે. ધન૦ ૪. એહવે ચઉદ ચોરાણુયે, આયુ
 યોગે હો કર્યો મેઘે કાલ કે; ભાણુજે આણી ધરે, કાજલશા
 હો કરે ચૈત્યની ચાલ કે. ધન૦ ૫. રંગમંડપ રચના બની,
 અતિ ઉંચા હો થંભ ઠામોઠામ કે; કોડે કરાવે કોરણી, વિત્ત
 વાવરી હો ચિર કીધું છે નામ કે. ધન૦ ૬. વડી રે મહા-
 જનની સહાયશું, મેઘાના હો સુત ચલવે કામ કે; મુખ્ય
 મંડપ શુભ માંડણી, કરી જિનહર હો છાબંધ અભિરામ કે.
 ધન૦ ૭. ચોવીશ પદો પંચાણુએ, તેણે થાપ્યો હો આગલ
 રહી જેહ કે; ચોવીશ ગોત્રની દહરી, મહાજનની હો ફરતી
 છે તેહ કે ધન૦ ૮.

ઢાળ ત્રીજી

(ધરણા ઢોલા-એ દેશી.)

ઈણી પરે વર્તે બેહુને રે, માંહોમાંહે વિવાદ; ગિરૂઆ ગોડી,
 ગોડી ગાજેજી જિણુંદ, તેજે દીપેજી દિણુંદ,
 જગ મહિમા અગમ અપાર. ગિરૂં એ આંકણી-

પણ સરખા રાખે પ્રભુ જે, વધવા ન દીધે વિખવાદ. ગિર૦ ૧
 બનેવી મહોદો હશે જે, એ છે પૂજક પ્રાય, ગિર૦
 મેઘાનાં સતત હજી જે, તેણે ગોઠી કહેવાય. ગિર૦ ૨
 શિખર દૃઢ વહી ધ્વજા જે, ચઢનાં કરે જે કલેશ, ગિર૦
 આજ લગે છે એહને જે, ઇમ બહુ વચન વિશેષ. ગિર૦ ૩
 અગુલી બાધી એકઠી જે, પૂજન લીજે કદાપ, ગિર૦
 ઠાકર લે નહી મૂડક જે, એ બિહુનુ અઘાપ. ગિર૦ ૪
 ઉદયવત અતિ ઉજલા જે, વિધિપક્ષ આવક બેહ, ગિર૦
 તેખદાર દિલ દોલતી જે, પ્રભુજી શુ પૂરણ સનેહ. ગિર૦ ૫
 સમકિતધારી જાગતો જે, ધિગ ધવલ ધર ધીર, ગિર૦
 સહાય કરી આગલ રહ્યો જે, ખગધર બેતલ વીર. ગિર૦ ૬
 અવિકૃ આજી જે કહ્યું જે, તે ખમજો મહારાજ, ગિર૦
 ઠેકાણાખધ પણ ખરી જે, વાત છે ગરીબ નિવાજ. ગિર૦ ૭
 પહેલા અત્યન ભણ્યા ઘણાં જે, તિહાં ઝાઝા સવાદ, ગિર૦
 સજ્જન માયો સદહજો જે, શો જે જુઠામા મવાદ ? ગિર૦ ૮

ઢાળ ચોધી.

(રાગ ધનાશ્રી, અથવા આશાવરી)

જયો જયો ગોઠીશ્રી પાસ જિનેગર, ભક્તિ વત્સલ ભગવાન જે,
 દેનલ બાર નેખીજી પ્રતિમા, વિપમા થલ વિચિત્ર થાન જે. જયો ૧
 આયુધ ધારી નીલે ઘોડે, આપ થઇ અસવાર જે,
 કિહા જે બાલક અનધૂત ભુજગમ, દેખાડે દીદાર જે. જયો ૨
 આવે મંદ અનેક વિદેશી, નિરુપમ મહિમા માર જે,
 ચોર ચરહનુ કાઇ ન ચાલે, વિદ્ય નિનાડે પાર જે. જયો ૩
 ૯

જંગલ ભૂલ્યા રાત્રે જાત્રુ, તત્ક્ષણ લેતા નામ રે;
 દીવી રે ધરી માર્ગ દખાડે, મૂકે ચિંતિત હામ રે. જયો ૪
 દરિયા વચમાંહે વહાણ ડાલતા, સમરંતા દીવે સાદ રે;
 સયલ અસુર સુર નરવર રેવે, નવિ લોપે મરજદ રે. જયો ૫
 વિષહર વૈરી વ્યાધિ વૈશ્વાનર, ભય ભાંજે હરિ ભ્રાંત રે;
 પ્રાચે કોઇને અધિક ન રાખે, પંચ દિવસ ઉપરાંત રે. જયો ૬
 આ ભવે વંછિત સકલ હોયે પણ, કર્મ નિમિટ્ત અંધ કોય રે;
 ધ્યાન શુદ્ધે સમકિત નિર્મલતા, સ્વર્ગ મુક્તિ ફલ હોય રે.
 જયો ૭

દ્રવ્ય ભાવ વિધિ પૂજે પ્રણમો, નામ જયો નરનાર રે;
 સ્તવન ભણે મદ મત્સર મૂડી, ઉત્પત્તિ સાચી મન ધાર રે.
 જયો ૮

કલશ.

ઇમ શુણ્યો ગોડી પાસ સ્વામી, હુકુમ પામી જેહનો,
 દશ દિશે પસરતો, અરતિ હરતો, પ્રગટ પરતો જેહનો;
 શ્રી અમરસાગર સૂરિ અંચલ, ગચ્છપતિ રાઉ પસાઉલે,
 પય નમી લક્ષ્મીચંદ્ર વાચક, શિષ્ય લાવણ્ય ઇમ ભણે. ૯

શ્રી મહાવીરસ્વામીનું પંચકલ્યાણકનું ચોઢાળીયું.

દોહા.

ત્રેમે પ્રણમું સરસ્વતી, માણું અવિરલ વાણી;
 વીર તણા ગુણ ગાયશું, પંચ કલ્યાણક જાણી. ૧
 ગુણ ગાતાં જિનજી તણા, લહીએ ભવનો પાર;
 સુખ સમાધિ હોય જીવને, સુણજો સહુ નરનાર. ૨

(ચાલો ગરબો રમીએ રૂડા રામશુ જો-એ દેશી)

જંબૂદ્વીપના ભરતમાં જો, રૂડું માહણકુડ છે ગામ જો;
ઋપભદ્ર માહણ તિહાં વસે જો, તસ નારી દેવાન દાનામ જો. ૧

ચરિત્ર સુણો જિનજી તણા એ. આંકણી.

જેમ સમકિત નિર્મલ થાય જો, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ સ પજે જો,
વલી પાતક દૂર પલાય જો. ચરિત્ર ૨

ઉજલી છઠ્ઠ આપાઠની જો, યોગે ઉતરાફાલ્યુની સાર જો;
પુષ્પોત્તર સુવિમાનથી જો, ચવી કુએ લીચો અવતાર જો.

ચરિત્ર ૩

દેવાન દા તેણી રચણીયે જો, સૂતાં મુપન લલ્યા દશ ચાર જો,
ફેલ પુછે નિજ ક તને જો, કહે ઋપભદ્ર મનધાર જો. ચરિત્ર ૪

ભોગ અરથ મુખ પામશુ જો, તમે લહેચો પુત્ર ગતન જો,
દેવાન દા તે માલલી જો, કીધુ મનમા તહતિ વચન જો ચરિત્ર ૫

સાંસારિક મુખ ભોગવે જો, મુજો અચરજ હુજો તેણી વાર જો;
મુધર્મ ધડ તિહાં કણે જો, જોઈ અવધિ તણે અનુસાર જો.

ચરિત્ર ૬

ચરમ જિલોસર ઉપના જો, દેખી હરખ્યો ધદ્ર મહારાજ જો;
સાત આઠ પગ સાશી જઈ જો, એમ વંદન કરે શુભ સાજ જો.

ચરિત્ર ૭

શકુન્તલ વિધિશુ કરી જો, ફરી બેઠા સિદ્ધામન જામ જો,
મન વિમાસણમાં પડ્યુ જો, ચિત્ત ચિતવે મુરપતિ તામ જો

ચરિત્ર ૮

જિન ચટ્ટી હરિ રામજી જો, અ ત પ ત માહણકુલે જોય જો,
આવ્યા નહીં નહી આવગે જો, એ તો ઉમ ભોગ રાજકુલે

હોય જો. ચરિત્ર ૯

અતિમ જિજ્ઞેસુર આવિયા જો, એતો માહાબુદ્ધમાં જોણુ જો;
એ તો અછેરાભૂત છે જો, થયું હુંડા અવસર્પિણી તેણુ જો.

ચરિત્રં ૧૦

કાલ અનંત જાતે થકે જો, એહવાં દશ અછેરાં થાય જો;
ધણુ અવસર્પિણીમાં થયા જો, તે કહીયે જે ચિત્ત લાય જો.

ચરિત્રં ૧૧

ગર્ભ હરણ ઉપસર્ગના જો, મૂલ રૂપે આવ્યા રવિચંદ્ર જો;
નિષ્કંદ દેશના જે થઇ જો, ગયો સૌધર્મે અમરેન્દ્ર જો. ચરિત્રં ૧૨
એ શ્રી વીરની વારમાં જો, કૃષ્ણ અમરકંઠા ગયા જાણુ જો;
નમનાથને વારે સહી જો, સ્ત્રી તીર્થ મલ્લિ ગુણુ ખાણુ જો.

ચરિત્રં ૧૩

એકસો અઠ્ઠ સિધ્યા ઋષભને જો, વારે સુવિધિને અસંયતિ જો;
શીતલનાથ વારે થયું જો, કુલ હરિવંશની ઉત્પત્તિ જો.

ચરિત્રં ૧૪

એમ વિચાર કરે ઇંદલો જો, પ્રભુ નીચ કુલે અવતાર જો;
તેહતું કારણ શું અછે જો, ઇમ ચિંતવે હૃદય મોઝાર જો.

ચરિત્રં ૧૫

ઢાળ ખીણ

(આસો માસે શરદ પૂનમની રાત જો-એ દેશી.)

ભવ મોહોટા કહીએ પ્રભુના સત્તાવીશ જો,
મરિચિ ત્રિદંડી તે માંહે ત્રીજે ભવે રે જો;
તિહાં ભરત ચક્રીશ્વર વાંદે આવી જોય જો,
કુલનો મદ કરી નીચ ગાત્ર બાંધ્યું તેહવે રે જો. ૧

એ તો માહાબુદ્ધમાં આવ્યા જિનવર દેવ જો,
અતિ અણુબુગતું એહ થયું થાશે નહીં રે જો;

- જે જિનવર ચક્રી નીચકુલ માંહે જો,
છે મહારો આચાર ધર ઉત્તમ કુલે સહી રે જો. ૨
- એમ ચિતત્રી તેણો હરિણગમેપી દેવ જો,
કહે માહણકુડ જઈને એ કારજ કરો રે જો;
છે દેવાનદાની કુખે ચરમ જિણુદ જો,
હર્ષ ધરીને પ્રભુને તિહાથી સહરો રે જો. ૩
- નયર ક્ષત્રીકુલ રાય સિદ્ધારથ ગહ જો,
ત્રિશલા રાણી તેહની છે રૂપે ભલી રે જો,
તસ કુખે જઈ સક્રમાવો પ્રભુને આજ જો,
ત્રિશલાનો જે ગર્ભ અછ તે માહણકુલે રે જો. ૪
- જેમ ધંદ્રે કહ્યું તેમ કીધું તત્કણ તેણ જો,
ખ્યાશી રાતને અતરે પ્રભુને સહયા રે જો,
માહણી સુપના જાણે ત્રિશલા હરીને લીધ જો,
ત્રિશલા દેખી ચૌદ સુપન મનમા ધયા રે જો. ૫
- ગજ વૃષભ અને સિહ લક્ષ્મી કૂલની માલ જો,
ચઢો સૂરજ દેવજ કુલ પદ્મસરોવર રે જો,
સાગર ને દેવવિમાન જ રતનની રાશિ જો,
ચૌદમે સુપને દેખી અગ્નિ મનોહર રે જો. ૬
- શુભ મુહુર્યા દેખી હરખી ત્રિશલા નાર જો,
પરલાતે ઉઠીને પીયુ આગલ કહે રે જો,
તે સાલલી દિલમા રાય સિદ્ધારથ નહ જો,
સુપન યાઠક તેહીને પૂછે ફલ લહે રે જો. ૭
- તુમ હોગે રાજ અરથ ને સુત સુખ ભોગ જો,
સુણી ત્રિશલા દેવી મુખે ગર્ભ પોપણ ગરે રે જો;
તવ માતા હોતે પ્રભુજી રહ્યા સલીન જો,
તે જાણીને ત્રિશલા હજ દિલમા ધરે રે જો. ૮

મેં કીધાં પાપ અધાર ભયોભય જેહ જો,
 દેવ અઘરો દાપી દગી નવિ શકે રે જો,
 મુજ ગર્ભ હર્યો જે કેમ પામું હવે તેહ જો,
 રાંકે તણે ઘર રત્નચિંતામણિ કિમ ટકે રે જો. ૯
 પ્રભુજી એ જાણી તક્ષણુઃ દુઃખની વાત જો,
 મોહ વિહંબન જાલીમ જગમાં જે લહું રે જો;
 જીએ દીઠા વિણ પણ એવડા જગે મોહ જો,
 નજરે બાંધ્યા પ્રેમનું કારણ શું કહું રે જો. ૧૦
 પ્રભુ ગર્ભ થકી હવે અભિગ્રહ લીધો એહ જો,
 માત-પિતા જીવતાં સંયમ લેશું નહીં રે જો;
 એમ કહણા આણી તુરત હલાવ્યું અંગ જો,
 માતાને મન ઉપન્યો હર્ષ ઘણો સહી રે જો. ૧૧
 અહો ભાગ્ય અમારું જાગ્યું સહિયર આજ જો,
 ગર્ભ અમારો હાલ્યો સહુ ચિંતા ગઈ રે જો;
 એમ સુખભર રહેતાં પૂરણ હુવા નવ માસ જો,
 તે ઉપર વલી સાહી સાત રચણી થઈ રે જો. ૧૨
 તવ ચૈત્ર તણી શુદ્ધિ તેરસ ઉત્તરા રિક્ષ જો,
 જન્મ્યા શ્રી જિન વીર હુઈ વધામણી રે જો;
 સહુ ધરણી વિકસી જગમાં થયો પ્રકાશ જો,
 સુર નરપતિ ઘર વૃષ્ટિ કરે સોવનતણી રે જો. ૧૩

ઢાળ ૩ જી.

(માહરી સહી રે સમાણી રે-એ દેશી.)

જનમ સમય શ્રી વીરનો જાણી, આવી છપ્પન કુમારી રે;
 જગજીવન જિનજી, જનમ મહોત્સવ કરી ગીત જ ગાવે,
 પ્રભુજીની જાઉં અભિહારી રે. જગાં ૧.

તક્ષણ ઇદ્ર સિહાસન હાલ્યુ, ઘોષ ઘડા વજ્રાવી રે, જગ૦
 મળિયા કોટી સુરામુર દેવા, મેરૂ પર્વતે આવી રે, જગ૦ ૨
 ઇંદો પથ રૂપે પ્રભુજીને, સુરગિરિ ઉપર લાવે રે, જગ૦
 યત્ન કરી હિયડામા રાખે, પ્રભુને શિષ્ય નમાવે રે, જગ૦ ૩
 એક કોટી સાઠ લાખ કલશલા, નિર્મલ નીરે ભરિયા રે, જગ૦
 નહાનો બાલક એ કેમ સહેશે, ઇદ્રે સશય ધરિયા રે, જગ૦ ૪
 અતુલ બલ જિન અપરે જોઇ, મેરૂ અંગુઠે ચમ્પો રે, જગ૦
 પૃથિવી હાલકલોલ થઇ તવ, ધરણીધર તિહા કમ્પો રે, જગ૦ ૫
 જિનતુ બલ દેખીને સુરપતિ, ભક્તિ કરીને ખમાવે રે, જગ૦
 ચાર વૃષભના રૂપ ધરીને જિનપરને નવરાવે રે, જગ૦ ૬
 અમૃત અંગુઠે ચાપીને, માતા પાએ મેલે રે, જગ૦
 દેવ સહુ નદીસર જાયે, આવતાં પાતક ઠેલે રે, જગ૦ ૭
 હવે પ્રભાતે સિદ્ધારથ રાજા, અતિ ઘણા ઉચ્છવ મહાવે રે, જગ૦
 ચકલે ચકલે નાચ કરાવે, જગતના દાણુ છડાવે રે, જગ૦ ૮
 બારમે દિવસ સજ્જન સતોપી, નામ દીધુ વર્દમાન રે, જગ૦
 અનુક્રમે વધતા આઠ વરસના, હુઆ શ્રી ભગવાન રે, જગ૦ ૯
 એક દિન પ્રભુજી રમવા ચાલ્યા, તેન-તેવડા મઘાતી રે, જગ૦
 ઇદ્ર મુખે પ્રગસા નિસુણી, આલ્યો મુર મિથ્યાતી રે, જગ૦ ૧૦
 પક્ષગરૂપે ઝાડે વળગ્યો, પ્રભુએ નાખ્યો ઝાલી રે, જગ૦
 તાઠ સમાન વડી રૂપ જ કીધુ, મુઠીએ નાખ્યો ઉછાલી રે,
 જગ૦ ૧૧

ચરણે નમીને ખમાવે તે મુર, નામ ધરે મહાવીર રે, જગ૦
 જેહના તુમને ઇદ્રે વખાણ્યા, તેહવા છો પ્રભુ ધીર રે, જગ૦ ૧૨
 માતા પિતા નિગાલે ભણના, મૂકે બાલક જાણી રે, જગ૦
 ઇદ્ર આવી તિહા પ્રમ જ પૂડે, પ્રભુ કહે અર્થ વખાણી રે,
 જગ૦ ૧૩

જોવન વય જાણી પ્રભુ પરણ્યા, નારી જસોદા નામે રે; જગત
અકાવીશ વરસે પ્રભુના, માત પિતા સ્વર્ગ પામે રે. જગત ૧૪
ભાઈજનો આગ્રહ જાણી, દાય વરસ ઘરવાસી રે. જગત
તેહવે લોકાંતિક મુર ખોલે, પ્રભુ કહો ધર્મ પ્રકાશી રે.

જગત ૧૫

ઢાળ ગ્રાથી.

તારે માથે પંચરંગી પાદ, સોનારો છોગલો માણ—એ દેશી.

પ્રભુ આપી વરસીદાન ભલું રવિ ઉગતો જિનવરજી,
એક કોટી ને આઠ લાખ સોનધયા દિન પ્રતે; જિન૦
માગસર વદિ દશમી ઉત્તરા યોગે મન ધરી, જિન૦
ભાઈજની અનુમતિ માગીને દીક્ષા વરી. જિન૦ ૧

તેહ દિવસ થકી ચડનાણી પ્રભુજી થયા, જિન૦
સાધિક એક વરસ તે ચીવર ધારી પ્રભુ રહ્યા, જિન૦
પછી દીધું બંભણને બે વાર ખંડા ખંડ કરી, જિન૦
પ્રભુ વિહાર કરે એકાકી અભિગ્રહ ચિત્ત ધરી. જિન૦ ૨

સાઠા બાર વર્ષમાં ઘોર પરિસહ જે સહ્યા, જિન૦
શૂલપાણી ને સંગમ દેવ ગોશાલાના કહ્યા; જિન૦
ચંડકાશી ને ગોવાલે ખીર રાંધી પગ ઉપરે, જિન૦
કાને ખીલા ખોસ્થા તે દુષ્ટ સહુ પ્રભુ ઉદ્ધરે. જિન૦ ૩

લઈ અહદના બાકળા ચંદનબાલા તારિયા, જિન૦
પ્રભુ પર ઉપકારી સુખ-દુઃખ સમ ધારીયા; જિન૦
છ માસી બે ને નવ ગ્રામાસી કહીયે રે, જિન૦
અઢી માસ ત્રિમાસ દોઢ માસ એબે બે લહીયેરે. જિન૦ ૪

ખટ કીધા બે બે માસ પ્રભુ સોહામણા, જિન૦
બાર માસ ને પખ બહોંતર તે રણીયામણા; જિન૦

છટ્ટ ખમે ઓગણત્રીશ બાર અડમ વખાણીયે, જિનં ૫
 ભદ્રાદિક પ્રતિમા દિન બે ચૌદશ જાણીયે. જિનં ૫
 માહા બાર વરષ તપ કીધુ વિષુ પાણીયે, જિનં
 પારણા ત્રણસે ઓગણપચાસ તે જાણીયે, જિનં
 તપ કર્મ ખપાવી ધ્યાન શુકલ મન ધ્યાવતા, જિનં
 વૈશાખ શુદ્ધ દશમી ઉત્તરા જોગે સોહાવતા. જિનં ૬
 ગાલિવૃક્ષ તલે પ્રભુ પામ્યા કેવલનાણુ રે, જિનં
 લોકાલોક તણા પ્રકાશી થયા પ્રભુ જાણુ રે, જિનં
 ઇદમૂતિ પ્રમુખ પ્રતિબોધી ગણુવર કીધ રે, જિનં
 સઘ મ્થાપના કરીને ધર્મની દેશના દીધ રે. જિનં ૭
 ચૌદ સહસ્ર ભલા અણુગાર પ્રભુને ગોલતા, જિનં
 વલી સાધવી સહસ છત્રીશ કહી નિર્લોભતા, જિનં
 ઓગણસાઠ સહસ એક લાખ તે આવક સ પદા, જિનં
 તિન લાખ ને સહમ અઠાર તે આવિકા સમુદાય. જિનં ૮
 ચૌદ પૂર્વધારી ત્રણમે સખ્યા જાણીયે, જિનં
 તેરમે ઓહિનાણી સાતસે કેવલી વખાણીયે, જિનં
 લખિંધ ધારી માતસે વિપુલમતિ વલી પાચમે, જિનં
 વલી ચારમે વાદી તે પ્રભુજી પાસે વમે. જિનં ૯
 ગિબ્ય સાતમે નેવલી ચૌદમે સાધવી મિદ્ધ થયા, જિનં
 એ પ્રભુજીનો પરિવાર કહેતા મન ગહગણા, જિનં
 પ્રભુજીએ ત્રીશ વરસ ઘર વાસે ભોગવ્યા, જિનં
 છત્રમ્થપણામા બાર વરસ તે જોગવ્યા. જિનં ૧૦
 ત્રીશ વરસ કેવલ બહેતાલીશ વરસ મયમપણુ, જિનં
 મ પૂર્ણ બહેતેર વરમ આયુ ત્રી વીરતાણુ, જિનં
 દીનાલી દિવસે ગ્વાતિ નક્ષત્ર મોહ કર, જિનં
 મધ્યરાતે મુક્તિ પહેતા પ્રભુજી મનોહર. જિનં ૧૧

એ પાંચ કલ્યાણક ચોવીશમા જિનવરતણા, જિન૦
તે ભણતાં ગણતાં હરખ હોય મનમાં ઘણાં; જિન૦
જિન શાસન નાયક ત્રિશક્તિસુત ચિત્ત રંજણો, જિન૦
ભવિયણને શિવસુખકારી ભવભય ભંજણો. જિન૦ ૧૨

કળશ

જય વીર જિનવર સંઘ સુખકર, શુણ્યો અતિ ઉત્સુક ધરી,
સંવત સત્તર એકયાશીયે, સુરત ચોમાસું કરી;
શ્રી સહજસુંદરતણો સેવક, ભક્તિ શું એણી પરે કહે,
પ્રભુજી શું પૂરણ પ્રેમ પામ્યો, નિત્ય લાભ વંછિત લહે. ૧૩

સ્તવન—સંગ્રહ

ખીજનું સ્તવન.

પ્રણમી શારદ માય, શાસન વીર સુહંકર જ;
ખીજ તિથિ ગુણગેહ, આદરો ભવિયજી સુંદર જ. ૧
એહ દિન પંચ કલ્યાણ, વિવરીને કહું તે સુણો જ;
મહા શુદ્ધિ ખીજે જાણ, જન્મ અભિનંદન તણો જ. ૨
શ્રાવણ શુદ્ધિની હો ખીજ, સુમતિ ચવ્યા સુરલોકથી જ;
તારણ ભવોદ્ધિ તેહ, તસ પદ સેવે સુર થોકથી જ. ૩
સમેતશિખર શુભ ઠાણ, દશમા શીતળ જિન ગણું જ;
ચૈત્ર વદિની હો ખીજ, વર્યા મુક્તિ તસ સુખ ઘણું જ. ૪
ફાલ્ગુન માસની ખીજ, ઉત્તમ ઉજળવલ માસની જ;
અરનાથ અવન, કર્મક્ષયે ભવ પાસની જ. ૫

ઉત્તમ માઘ જ માસ, શુદ્ધિ ખીજે વાસુપૂજ્યો જ,
 એહિ જ દિન કેવળ નાણુ, શરણ કરો જિનરાજનો જ. ૬
 કરણીરૂપ કરો ખેત, સમકિતરૂપ રોપો તિહા જ,
 ખાતર કિરિયા હો જાણુ, ખેડ સમતા કરી જિહાં જ. ૭
 ઉપગમ તરૂપ નીર, સમકિત છોડ પ્રગટ હોવે જ,
 સતોપ કરી અહો વાહ, પચ્ચક્ષ્ણાણુ પ્રત ચોકી મોહો જ. ૮
 નામે કર્મરિપુ ચોર, સમકિત વૃક્ષ ફંદ્યો તિહાં જ,
 માજર અનુભવરૂપ, ઉતરે ચારિત્ર ફેલ જિહા જ. ૯
 શાંત મુધારસ વારિ, પાન કરી મુખ લીજીએ જ,
 તબોલ સમ ટ્યો વ્યાહ, જીવને સતોપ રસ કીજીએ જ. ૧૦
 ખીજ કંગે દાય માસ, ઉત્કૃષ્ટી બાવીગ માસની જ,
 ચોવિહાર ઉપવાસ, પાલિયે રશીલ રવમુધા સની જ. ૧૧
 આવર્યક દાય વાર, પહિલેહણુ દાય લીજીએ જ,
 દેવવદન ત્રણ કાલ, મન વચન કાયાએ કીજીએ જ. ૧૨
 ઉજમણુ ગુણ ચિત્ત, કરી ધરીએ સયોગધી જ,
 જિનવાણી રસ એમ, પીજીએ શ્રુત ઉપયોગધી જ. ૧૩
 એણિ વિધિ કરિયે હો ખીજ, ગગ ને દ્વેષ દૂરે કરી જ,
 કેવળ પદ લહી તાસ, વરે મુક્તિ ઉલટ ધરી જ. ૧૪
 જિનપૂજન ગુરુભક્તિ, વિનય કરી મેવો મદા જ,
 પદ્મવિજયનો શિષ્ય, ભક્તિ પામે મુખ ગપદા જ. ૧૫

શ્રી જ્ઞાન પંચમીનું સ્તવન

ઢાળ પહેલી

(પુણ્ય પ્રશંસીએ-એ દેશી.)

સુત સિદ્ધારથ ભૂપનો રે, સિદ્ધારથ ભગવાન;
બારહ પર્ષદા આગલે રે, ભાષે શ્રી વર્ધમાનો રે,
ભવિયણ ચિત્ત ધરે, મન વચ કાય અમાયેરે,

જ્ઞાન ભક્તિ કરે. એ આંકણી ૧

ગુણ અનંત આતમ તણા રે, મુખ્યપણે તિહાં દાય;
તેહમાં પણ જ્ઞાન જ વડું રે, જિણથી દસણ હોય રે. ભ૦ ૨
જ્ઞાને ચારિત્ર ગુણ વધે રે, જ્ઞાન ઉદ્યોત સહાય;
જ્ઞાને થિવિરપણું લહે રે, આચારજ ઉવજઝાય રે. ભ૦ ૩
જ્ઞાની શ્વાસોશ્વાસમાં રે, કઠિણ કરમ કરે નાશ;
વહ્નિ જેમ ઇંધણ દહે રે, ક્ષણમાં જ્યોતિ પ્રકાશ રે. ભ૦ ૪
પ્રથમ જ્ઞાન પછી દયા રે, સંવર મોહ વિનાશ;
ગુણઢાણું પગથાલીયે રે, જેમ ચઢે મોક્ષ આવાસો રે. ભ૦ ૫
મધ સુઅ ઓહિ મણપજવા રે, પંચમ કેવલજ્ઞાન;
ચઉ મુંગા શ્રુત એક છે રે, સ્વપર પ્રકાશ નિદાન રે. ભ૦ ૬.
તેહનાં સાધન જે કહ્યાં રે, પાટી પુસ્તક આદિ;
લખે લખાવે સાચવે રે, ધર્મી ધરી અપ્રમાદો રે. ભ૦ ૭
ત્રિવિધ આશાતના જે કરે રે, ભણતાં કરે અંતરાય;
અંધા બહેરા બોબડા રે, મુંગા પાંગુલા થાય રે. ભ૦ ૮
ભણતાં ગણતાં ન આવડે રે, ન મળે વદ્ધલ ચીજ;
ગુણમંજરી વરદત્ત પરે રે, જ્ઞાન વિરાધન બીજ રે. ભ૦ ૯
પ્રેમે પૂછે પર્ષદા રે, પ્રણમી જગગુરુ પાય;
ગુણમંજરી વરદત્તનો રે, કહો અધિકાર પસાયો રે. ભ૦ ૧૦

ઠાસ બીજી

(કપુર હોયે અતિ ઉજ્જો રે—એ દેશી)

જ ખૂદીપના ભરતમાં રે, નયન પદમપુર ખામ,
અજિતસેન રાજા તિહારે, રાણી યજમાતી તાસ રે,
પ્રાણી, આરાધો વર જ્ઞાન, એહજ મુક્તિ નિદાન રે. પ્રાણી ૧
એ આકણી.

વરદત્ત કુંવર તેહનો રે, વિનયાન્ધિક ગુણવત,
પિતાએ ભણવા મૂકીઓ રે, આઠ વરસ જળ હુંત રે. પ્રાં ૨
પડિત યત્ન કરે ઘણો રે, છાત્ર ભણાવણ હેત;
અક્ષર એક ન આવડે રે, મથ તણી શી એત રે. પ્રાં ૩
કોઠે વ્યાપી દેહડી રે, રાજા રાણી સચિત;
મેઘી તેહી જ નયરમાં રે, સિહદાસ ધનવત રે. પ્રાં ૪
કપૂરતિલકા ગેહિની રે, શીલે શોભિત અગ;
ગુણમંજરી તમ ખેટી રે, મૂગી રોગે વ્યગ રે. પ્રાં ૫
સોળ વરસની સા થઈ રે, પામી યૌવન વેશ;
દુર્ભગ પણ પરણે નહી રે, માતા પિતા ધરે ખેદ રે. પ્રાં ૬
તેણે અવસરે ઉદ્યાનમા રે, વિજયમેન ગણધાર;
જ્ઞાનગ્યણ રચણાયરે રે, ગરણ કરણ મનધાર રે. પ્રાં ૭
વનપાલક ભૂપાલને રે, દીધ વધાઈ જામ,
ચતુરંગી મેના સજી રે, વદન જાવે તામ રે. પ્રાં ૮
ધર્મદેશના સાભળે રે, પુરજન મહિત નરેશ;
વિદ્યસિત નયણ વદન મુદા રે, નહિ પ્રમાદ પ્રવેશ રે. પ્રાં ૯
જ્ઞાનવિગદન પરણવે રે, મૂગખ પર આધીન,
ગેને પીડયા ટલવલે રે, દીમે દ.ખીયા દીન રે. પ્રાં ૧૦

જ્ઞાન સાર સંસારમાં રે, જ્ઞાન પરમ સુખ હેત;
 જ્ઞાન વિના જગ જીવડા રે, ન લહે તત્ત્વ સંકેત રે. પ્રાં ૧૧
 શ્રેષ્ઠી પૂછે મુણીંદને રે, ભાળો કરુણાવંત;
 ગુણમંજરી મુજ અંગજ રે, કવણુ કર્મ વિરતંત રે. પ્રાં ૧૨

ઠાળ ત્રીજી.

(સુરતી મહિનાની દેશીમાં)

ધાતકીખંડના ભરતમાં, ખેટક નયર સુઠામ;
 વ્યવહારી જિનદેવ છે, ઘરણી સુંદરી નામ. ૧
 અંગજ પાંચ સોહામણા, પુત્રી ચતુરા ચાર;
 પંડિત પાસે શીખવા, તાતે મુક્યા કુમાર. ૨
 બાલ સ્વભાવે રમ્મત, કરતાં દહોડા જાય;
 પંડિત મારે ત્યારે, મા આગલ કહે આય. ૩
 સુંદરી શંખિણી શીખવે, ભણવાતું નહીં કામ;
 પંડ્યો આવે તેડવા, તો તસ હણજો તામ. ૪
 પાટી ખઠીયા લેખણ, બાળી કીધાં રાખ;
 શઠને વિદ્યા નવિ રુચે, જેમ 'કરહાને દ્રાખ. ૫
 પાડા પરે મોહોરા થયા, કન્યા ન દીએ કોય;
 શેઠ કહે સુણ સુંદરી, એ તુજ કરણી જોય. ૬
 ત્રટકી ભાખે ભામિની, ખેટા બાપના હોય;
 પુત્રી હોયે છે માતની, જણે છે સૌ કોય. ૭
 રે રે પાપિણી સાપિણી, સામા બોલ મ બોલ;
 રીસાલી કહે તાહરે, પાપી બાપ નિટોલ. ૮

શેઠે મારી સુદરી, કાળ કરી તતખેવ;
 એ તુજ બેટી ઉપની, જ્ઞાન વિરાધન હેવ. ૯
 મૂર્છાગત ગુણમજરી, જાતિસમરણ પામી;
 જ્ઞાન-દિવાકર સાચો, ગુને કહે શિરનામી. ૧૦
 શેઠ કહે સુણો મ્યામી, કેમ જાયે એ રોગ;
 ગુરુ કહે જ્ઞાન આરાધો, સાધો વહિત યોગ. ૧૧
 ઉત્તમવલ પંચમી સેવો, પચ વરસ પચ માસ;
 'નમો નાણુમ્સ' ગણણુ ગણો, ચોવિહાર ઉપવાસ. ૧૨
 પૂરવ ઉત્તર સન્મુખ, જપિયે દ્રાવ હજાર;
 પ્રસ્તક આગલ ઢાંધયે, ધાન્ય ફલાદિ ઉદાર. ૧૩
 દીવો પચ દીવટ તણો, સાથીઓ મગલ ગણ;
 પોમહમં ન કરી શકે તો, તેણે વિધિ પારણુ એહ. ૧૪
 અથવા સૌભાગ્ય પંચમી, ઉત્તમવલ કાર્તિક માસ,
 જવજીવ લગે મેવીએ, ઉજમણા વિધિ ખામ. ૧૫

ઢાળ ચોથી.

(એકવીશાની દેગીમા)

પાંચ પોથી રે, ઠવણી પાટાં વિયગપ્પાં,
 આખખી દ્રારા રે, પાટી પાટલા વરતણા,
 મમી દાગલ રે, દાળી ખડિયાં લેખણી,
 કવલી ડાખલી રે, ચઢ્યા ઝરમર પૂજણી. ૧

[ચુટક]

પ્રાગાદ પ્રતિમા તામ ભૂપજ, કેમચ ચદન ડાખલી,
 વાગકૃપી વાલાકૃચી અગતુહળાં ડાખડી,
 કલગ થાલી મગલનીયો, આગતી ને ધૂપગા,
 ચન્દ્રલા મુદ્ધપત્તિ મામીવચ્છલ, નોકારવાલી થાપના. ૨

[ઢાલ]

જ્ઞાન દરિયાણુ રે, ચરણનાં સાધન જે કહ્યાં,
તપ સંયુત રે, ગુણમંજરીએ સદહ્યાં;
નૃપ ખૂંછે રે, વરદત્ત કુંવરને અંગ રે,
રોગ ઉપન્યો રે, કવણુ કરમના ભંગ રે.

૩

[ત્રુટક]

મુનિરાજ ભાષે જંખૂદીપે, ભરત સિંહપુર ગામ એ,
વ્યવહારી વસુ તાસ નંદન, વસુસાર વમુદેવ નામ એ;
વનમાંહે રમતાં દ્વાય બાંધવ, પુણ્યયોગે ગુરુ મદ્યા,
વૈરાગ્ય પામી ભોગ વામી ધર્મધામી સંવર્યા.

૪

[ઢાલ]

લઘુ બાંધવ રે, ગુણવંત ગુરુ પદવી લહે,
પણસય મુનિને રે, સારણ વારણ નિત્ય દિએ;
કર્મયોગે રે, અશુભ ઉદય થયો અન્યદા,
સંશારે રે, પોરિસી ભણી પોઠયા યદા.

૫

[ત્રુટક]

સર્વઘાતી નિંદ વ્યાપી સાધુ માગે વાયણા,
ઉંઘમાં અંતરાય થાતા, સૂરિ હુઆ દુમણા;
જ્ઞાન ઉપર દ્વેષ જાગ્યો, લાગ્યો મિથ્યા ભૂતડો,
પુણ્ય અમૃત દોલી નાખ્યું, ભર્યો પાપ તણો ઘડો.

૬

[ઢાલ]

મન ચિંતવે રે, કાં મુજ લાગ્યું પાપ રે,
શ્રુત અભ્યાસો રે, તો એવડો સંતાપ રે;
મુજ બાંધવ રે, ભોયણ સયણ સુખે કરે,
સૂરખના રે આઠ ગુણ મુખ ઉચ્ચરે.

૭

[ત્રુટક]

બારે વાસર^૧ કોઈ મુનિને, વાયણા દીધી નહી,
અગુલ ધ્યાને આયુ પૂરી, ભૂપ તુજ નદન સહી,
જ્ઞાન વિગધન મૂઠ જડપણુ, કોઠની વેદન લાહી,
વૃદ્ધ બાધવ માન સરનરે, હસગતિ પામ્યો સહી. ૮

[ઢાલ]

વગ્દત્તને રે, જાતિસમરણ ઉપન્યુ,
ભવ દીઠો રે, ગુરુ પ્રણમી કહો ગુણમનો,
ધન્ય ગુરુજી રે, જ્ઞાન જગત્રય દીવડો,
ગુણ અવગુણ રે, ભાગન જે જગ પરવડો. ૯

[ત્રુટક]

જ્ઞાન પાવન સિદ્ધિમાધન, જ્ઞાન કહો કેમ આવડે,
ગુરુ કહો તપધી પાપ નામે, ટાઢ જેમ રઘન રતાવડે,
ભૂપ પભળે પુત્રને પ્રણુ, તપની શક્તિ ન એવડી,
ગુરુ કહો પયમી તપ આગધો, સ પદા દ્યો એવડી. ૧૦

ઢાળ પાયમી.

(મેદી ૨૫ વાગ્યો—એ દેરી)

મહુગુજ વયણ મુધારમે રે, ભેદી માતે ધાત, તપશુ રંગ લાગ્યો.
ગુણમજરી વગ્દત્તનો રે, નાહો ગેગ મિથ્યાત્વ. ત૦ ૧
પયમી તપ મહિમા ઘણે રે, પ્રસર્યો માટીયલમાહી, ત૦
કન્યા મહુસ વ્યવવગ રે, વગ્દત્ત પરણ્યો ત્યાહી. ત૦ ૨

૧ નિમ ૨ ઘગા-મખ્ત. ૩ તાપમી

અષ્ટમીનું સ્તવન. (એ ઢાળીયું)

ઢાળ પહેલી

[આવો આવો જશોદાના કંત અમ ઘેરે આવો રે-એ દેશી.]

શ્રી રાજગૃહી નયરી ઉઘાને, અતિશય છાજે રે,
વિચરંતા વીર જિણુંદ, આવી ખિરાજે રે;
તિહાં ચોત્રીશ ને પાંત્રીશ, વાણીગુણ ગાજે રે,
પધાર્યા શ્રેણિકરાય, વંદન કાજે રે. ૧

તિહાં ચોસઠ સુરપતિ આવી, ત્રિગડા બનાવે રે,
તિહાં બેસીને ઉપદેશ, પ્રભુજી સુણાવે રે;
તિહાં સુર નર નારી તિર્યંચ, નિજ નિજ ભાષા રે,
ભેદ સમજીને ભવિ જીવ, લહે સુખ વાસા રે. ૨

તવ ઇંદ્રભૂતિ મહારાજ, કહે પ્રભુ વીરને રે,
કહો અષ્ટમીનો મહિમા, પ્રભુજી અમને રે;
તવ ભાષે વીર જિણુંદ, સુણો ભવિ પ્રાણી રે,
અષ્ટમી દિન જિનનાં કલ્યાણક, ધારો ચિત્ત આણી રે. ૩

ઢાળ બીજી

એ તો સકલ તીર્થનો રાય રે, મહોટો ગિરિવર કહેવાય રે;
એની જત્રા પુણ્યેથાય, મનોહર મિત્ર એ ગિરિ સેવા રે-એ દેશી.

પહેલું ઋષભનું જન્મ કલ્યાણ રે, ચારિત્ર લહે શુભ
વાન રે; ત્રીજું સંભવનું વ્યવન જાણુ. ભવિતુમે અષ્ટમી તિથિ
સેવો રે; એ છે શિવવધૂ મલવાનો મેળો. ભવિં ૧

અજિત સુમતિ જિન જન્મ્યારે, જિન સાતમા સ્વર્ગથી
ચળ્યા રે; અભિનંદન શિવપદ પામ્યા. ભવિં ૨

વીશમા એકવીશમા સ્વામી રે, બન્નેનું જન્મ સુખ
ધામી રે, બાવીશમા શિવ વિશરામી. ભવિં ૩

શ્રી પાર્થજિન મોક્ષ મહતા રે, ઇત્યાદિક જિન ગુણવતા
રે, કલ્યાણક મોક્ષ કહતા. ભવિં ૪

તથી અહર્મ દૂર પલાય રે, એથી અહસિદ્ધિ અહ્યુદ્ધિ
થાય રે, તેણે કારણ શિવ ચિત્ત લાય. ભવિં ૫

એવી વીર જિણની વાણી રે, સુણી મમજ્યા કેઈ
ભવિ પ્રાણી રે, ઇત્યાદિ જિનગુણ ખાણી. ભવિં ૬

શ્રી ઉદયસાગર ગુરુ રાયા રે, તસ શિષ્ય વિવેકે ધ્યાયા
રે, શ્રી ન્યાયસાગર ગુણ ગાયા. ભવિં ૭

શ્રી એકાદશીનું સ્તવન (ચાર ઢાળીયું)

ઢાળ પહેલી

જગપતિ નાયક નેમિજિણ, દ્વારિકા નગરી સમોસર્પા,
જગપતિ વદવા કૃષ્ણ નરિંદ, જાદવ કોહશુ પરિવર્પા. ૧
જગપતિ ધીગુણ ફૂલ અમૂલ ભક્તિગુણે માલા રચી,
જગપતિ પૂજી પૂજી કૃષ્ણ, ક્ષાયિક સમઝિત શિવરુચિ. ૨
જગપતિ ચારિત્ર ધર્મ અશક્ત, રક્ત આરભ પરિગ્રહે,
જગપતિ મુજ આતમ ઉદ્ધાર, કારણ તુમ વિણ કોણ કહે ? ૩
જગપતિ તુમ સરિખો મુજ નાથ, માયે ગાજે ગુણનીલો,
જગપતિ કોઈ ઉપાય બતાવ, જેમ કરે શિવવધૂ કતલો. ૪
નરપતિ ઉજ્જવલ ભાગશિર માસ, આરાધો એકાદશી,
નરપતિ એકસો ને પચાસ, કલ્યાણક તિથિ ઉઘસી. ૫
નરપતિ દશ ક્ષેત્રે ત્રણ કાળ, ચોવીશી ત્રીશે મલી,
નરપતિ નેવુ જિનના કલ્યાણ, વિવરી કહુ આગળ વલી. ૬
નરપતિ અરદીક્ષા નમિ નાણ, મલ્લી જન્મ ત્રત કેવલી,
નરપતિ વર્તમાન ચોવીશી, -માહે કલ્યાણક આ વળી. ૭

પુણ્યે હાટ વખારો શેઠની, ઉગરી સૌ પ્રશંસા કરે છ;
 હરખે શેઠજી તપ ઉજમાયું, પ્રેમદા સાથે આદરે છ. ૫
 પુત્રને ઘરનો ભાર ભજાવી, સંવેગી શિર ઝેલેરો છ;
 ચંડિનાગી વિજયશંખરસૂરિ, પાસે તપ-વ્રત આદરે છ. ૬
 એક ખટ મારી ચાર ચૌમારી, દોસય છૂરો અટૂમ કરે છ;
 ખીજ તપ પાણુ બહુશ્રુત સુવ્રત, મૌનએકાદશી વ્રત ધરે છ. ૭
 એક અધમ સુર મિથ્યાદષ્ટિ, દેવતા સુવ્રત સાધુને છ;
 પૂર્વોપાર્જિત કર્મ ઉદરી, અંગે વધારે વ્યાધિને છ. ૮
 કર્મે નડીયો પાપે જડીયો, સુર કહે જાઓ ઔપધ ભણી છ;
 સાધુ ન જાયે રોપ ભરાયે, પાટુ પ્રહારે હણ્યો મુનિ છ. ૯
 મુનિ મન વચ કાય ત્રિયોગે, ધ્યાન અનલ દહે કર્મને છ;
 કેવલ પામી જિત મદ રામી, સુવ્રત નેમ કહે શ્યામને^૧ છ. ૧૦

હાળ ચોથી.

કાન પયંપે નેમને એ, ધન્ય ધન્ય યાદવ વંશ,
 જિહાં પ્રભુ અવતર્યા એ, મુજ મન માનસ હંસ,
 જયો જિન નેમજી એ.

૧

ધન્ય શિવાદેવી માવડી એ, સમુદ્રવિજય ધન્ય તાત;
 સુજાત જગત ગુરુ એ, રતનત્રયી અવદાત. જયો ૦ ૨
 ચરણ^૪ વિરોધી ઉપનો એ, હું નવમો વાસુદેવ; જયો ૦
 તિણું મન નવી ઉદ્ધમે એ, ચરણ ધરમની સેવ. જયો ૦ ૩
 હાથી જેમ કાદવ કળ્યો^૫ એ, જાણું^૬ ઉપાદેય-હેય; જયો ૦
 તો પણ હું ન કરી શકું એ, દુષ્ટ કર્મનો ભેય^૭. જયો ૦ ૪

૧ સ્ત્રી-ભાર્યા. ૨ મુગટ. ૩ કૃષ્ણને. ૪ ચારિત્ર. ૫ ખુંચ્યો.
 ૭ ઉપાદેય-હેય=કરવા યોગ્ય અને છોડવા યોગ્ય. ૭ ભેદ

પણ શરણુ ખલિયા તણુ એ, કીજે સીજે કાજ, જયો ૦
એહવા વચનને સાલણી એ, બાહે મહાની લાજ. જયો ૦ ૫
નેમ કહે એકાદશી એ, સમકિત ચુત આરાધ, જયો ૦
ચાઇગ જિનવર ખારમો એ, ભાવિ ચોવીશી એ લદ્દ. જયો ૦ ૬

કલશ.

ઇમ નેમિ જિનવર નિત્ય પુરદર રેવતાચલ મહણા,
ખાણુ નવ મુનિ ચદ વગ્મે, રાજનગરે સચુણ્યો,
મ વેગ રગ તરગ જલનિધિ, સત્યવિજય ગુરુ અનુસરી,
કપુરવિજય કવિ, ક્ષમાવિજય ગણી, જિનવિજય જયસિરિ વરી ૨

રોહિણી તપનુ સ્તવન (છ ઢાળીયું)

ઢાળ પહેલી.

હારે મારે વાસુપૂજ્યનો નદન મઘવા નામ જો,
રાણી તેહની કમલા પ'કજલોયણી રે લો,
હારે માટે આઠ પુત્ર ને ઉપર પુત્રી એક જો,
મારા પિતાને વહાલી નામે રોહિણી રે લો. ૧

હારે મારે દેખી યૌવન વય નિજ પુત્રી ભૂપ જો,
મ્વયવર મહપમાહિ નૃપ તેહાવિયા રે લો,
હારે માટે અગ બગ ને મરૂધર કેરા રાય જો,
ચતુરગી ક્રાન્તેથી ચપાએ આવીયા રે લો. ૨

હારે માટે પૂરવ લાવના રાગે રોહિણી નામ જો,
ભૂપ અગોક્તે દહે વરમાળા ધરે રે લો,
હારે માટે ગજ રથ ઘોડા દાન અને બાહુમાન જો,
દઈ વોળાવી બેટી બાહુ આઠબરે રે લો. ૩

હાંરે મારે રોહિણી રાણી ભોગવતાં સુખ ભોગ જે,
આઠ પુત્ર ને પુત્રી ચાર સોહામણી રે લો;
હાંરે મારે આઠમા પુત્રનું લોકપાલ છે નામ જે,
તે ખોળે લેઈ બેઠી ગાળે ભામિની રે લો. ૪

હાંરે મારે એવે કોઈ એક નગર વણિકનો પુત્ર જે,
આયુ દાયેથી બાળક મરણદશા લાડે રે લો;
હાંરે મારે માતપિતાદિક સહુ તેનો પરિવાર જે,
રડતો પડતો ગાળ તળે થઈને વહે રે લો. ૫

હાંરે મારે તે દેખી અતિ દરખી રોહિણી નામ જે;
પિઉને ભાળે એ નાટક કોણ ભાતનું રે લો;
હાંરે મારે દીપ કહે પૂરવ પુણ્ય સંકેત જે,
જન્મ થકી નવિ દીકું દુઃખ કોઈ જાતનું રે લો. ૬

ઠાળ બીજી.

પિઉ કહે જોખન મદમાતી, સહુને સરખી આશા;
એ બાળકના દુઃખથી રોવે, તુજને હોવે તમાસા,
બોલો બોલ વિચારી રાજ, એમ કેમ કીજે હાંસી. ૧
એ આંકણી.

રાયે રીસ કરી બાળેથી, પુત્રને ખુંથી લીધો;
રોહિણી રાણી નજરે જેતાં, ગાળથી નાખી દીધો. બોલો ૨
તે દેખી સહુ અંતેઉરમાં, સ્વજન પોકાર તે કીધો;
રોહિણી એમ જાણે જે બાળક, કોઈકે રમવા લીધો. બોલો ૩
નગરતણે રખવાળે દેવે, અધર ગ્રહો તિહાં આવી;
સોનાને સિંહાસણ પામ્યો, આભૂષણ પહેરાવી. બોલો ૪
નગર લોક સહુ ભાગ્ય વખાણે, રાજ વિરમય થાવે;
દીપ કહે જસ પુણ્ય સખાઈ, તિહાં સહુ નવ નિધિ થાવે.
બોલો ૫

ઢાળ ત્રીજી

(૩૩૦ મામ વસંત—એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્ય જિનવરના, અતેવાસી મુનિરાય વાલા,
 રૂપકુલ ને મુવર્ણકુલજી, ચઉજ્ઞાની લવ જહાજ^૧ વાલા,
 રૌહિણી તપ ફળ જગ જયવતુ. ૧ એ આકળી.

પાઉધાર્યા પ્રભુ નયર સમીપે, હરખ્યો રૌહિણી કત વાલા,
 મહુ પરિવારશુ પદ્યુગ ન દે, નિમુણ્યો ધર્મ એકત વાલા.
 રૌહિણી ૦ ૨

કર જોહી નૃપ પૂછ ગુરુને, રૌહિણી પુણ્ય પ્રબધ વાલા,
 શુ કીધુ પ્રભુ સુકૃત એણે, ભાખો તે સયલ સબધ વાલા.
 રૌહિણી ૦ ૩

ગુરુ કહે પૂર્વભવમા કીધુ, રૌહિણીતપ ગુણખાણ વાલા;
 તેથી જન્મથકી નવિ દીધુ, મુખ દુખ જાણ અજાણ વાલા.
 રૌહિણી ૦ ૪

ભાખજે ગુરુ હવે પૂર્વભવનો, રૌહિણીનો અધિકાર વાલા,
 દીપ કહે મુણજ્યો એક ચિતે, કર્મપ્રપચવિચાર વાલા.
 રૌહિણી ૦ ૫

ઢાળ ચોથી.

ગુરુ કહે જખૂખેત્ર ભરતમા, સિદ્ધપુર નગર મોઝા^૨ દે,
 પૃથ્વીપાલ નગેમર રાજા, સિદ્ધિમતી તસ નાર, રાજન મુણ-
 જ્યો દે, કાઈ પૂરવ લવ અધિકાર દીલમા ધરજ્યો દે. ૧.
 એ આકળી.

એક દિન આવ્યા ચંદ્ર ઉદાને, રાણી ને વણી રાય દે,
 ખેલે કીલ નન નન બાતે, જોજ્યો કર્મનિદાન. ૨૦ ૨

એવે કોઈ એક મુનિતિહાં આવ્યા, ગુણસાગર તસ નામરે;
 રાજા તે મુનિવરને દેખી, રાણીને કહે તામ. રાં ૩
 ઉઠા એ મુનિને વહોરાવો, જે હોય સુઝતો આહાર રે;
 નિસુણી રાણીને મુનિ ઉપર, ઉપન્યો ક્રોધ અપાર. રાં ૪
 વિષયથકી અંતરાય થયો તે, મનમાં બહુ દુઃખ લાવેરે;
 રીસે બળતી કહયું તુંબડું, તે મુનિને વહોરાવે. રાં ૫
 મુનિને આહાર થકી વિષ વ્યાપ્યું, કાળધર્મ તિહાં કીધો રે;
 રાજાએ રાણીને તત્કાણુ, દશ નિકાલ કીધો. રાં ૬
 સાતમે દિન મુનિ-હત્યા પાપે, ગલત કોઠ થયો અંગેરે;
 કાળ કરીને છટ્ટી નરકે, ઉપની પાપ પ્રસંગે. રાં ૭
 નારકી ને તિર્યંચ તણા ભવ, ભટકી કાળ અનંત રે;
 દીપ કહે હવે ધર્મ જોગનો, કહીશું સરસ વૃતાંત. રાં ૮

ઢાળ પાંચમી

તે રાણી મુનિપાપથી કેસરીયા, ફરતી ભવ ચક્ર ફેર રે
 કેસરીયા લાલ; તારા નયરમાં ઉપની કેસરીયા, વનમિત્ર શેઠને
 ઘેર રે, કેસરીયા લાલ; જુઓ જુઓ કર્મ વિડંબના.
 કેસરીયાં ૧. એ આંકણી, ધનવતી કુખે ઉપની કેં, દુર્ગંધા
 તસ નામ રે કેં લાં; નગરવણિકના પુત્રને કેં, પરણાવી
 બહુ માનરે. કેં લાં જું ૨. સુખ શય્યાની ઉપરે કેં
 આવી કંતની પાસ રે કેં લાં; બહુ દુર્ગંધતા ઉછળી કેં,
 સ્વામી પામ્યો ત્રાસ રે. કેં લાં જું ૩. મૂકી પરદેશે ગયો
 કેં, જુઓ જુઓ કર્મ સ્વભાવ રે કેં લાં; એક દિન
 કન્યાનો પિતા કેં, જ્ઞાનીને પૂછે ભાવ રે. કેં લાં જું ૪.
 જ્ઞાનીએ પૂરવ ભવ કહ્યો કેં, ભાખ્યો સહુ અવદાત રે કેં

લાં; ફરી પૂછે ગુરુરાયને કેં, કેમ હોવે મુખ શાંત રે. કેં
 લાં જીં ૫. ગુરુ કહે રોહિણી તપ કરો. કેં, સાત વર્ષ
 સાત માસ રે કેં લાં, રોહિણી નક્ષત્રને દિને કેં, ચોવિહારો
 ઉપવાસ રે. કેં લાં જીં ૬. વાસુપ્રજ્ય ભગવ તની કેં, પૂજા
 કરો શુદ્ધ ભાવ રે કેં લાં, એમ એ તપ આરાધતા કેં,
 પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ રે. કેં લાં જીં ૭. કરજ્યો તપ પૂરણ
 થયે કેં, ઉજમણુ ભલીભાત રે કેં લાં તેથી એક ભવ આંતરે
 કેં લેજો જ્યોતિ મહત રે. કેં લાં જીં ૮. એમ મુનિ-
 મુખથી માંભાળી કેં, આરાધી તે સાર રે કેં લાં, એ
 તારી રાણી થઈ કેં, ગેહિણી નામે નાર રે. કેં લાં જીં
 ૯. એમ નિમુણી હરજ્યાં મહુ કેં, રોહિણી ને વળી રાય
 રે કેં લાં, દીપ કહે મુનિ કુલને કેં પ્રણમી થાનક જાય
 રે. કેં લાં જીં ૧૦.

ઢાળ છટી.

એક દિન વાસુપ્રજ્યજી એ, સમોસર્યા જિનરાજ નમે
 જિનરાજને એ, રાય ને રોહિણી હરજીયા એ, મિંચા સઘળા
 કાજ, નમે જિનગજને એ. ૧ એ આકણી.

ખહુ પરિવારજી આનીયા રે, વદે પ્રણુના પાય, નં
 પ્રજી મુખની જાણી મુણી એ, આનંદ અગ ન માય. નં ૨
 રાય ને ગેહિણી બેહુ જણાએ, લીધો મજમ ખામ, નં
 ધન્ય ધન્ય મજમધર મુનિ એ, મુગ નર જેના દાસ. નં ૩
 તપ તપી કેવલ લહી એ, તાર્યા ખહુ નર નાર, નં
 શિવપદ અવિચળ પદ લહુ એ, પામ્યા ભવનો પાર. નં ૪
 એમ લે ગેહિણી તપ કહે રે, ગેહિણીની પડે તેહ, નં
 મગળમાળા તે લહે રે, વળી અજરામર ગેહ. નં ૫

ધન્ય વાસુપૂજ્યના તીર્થને એ, ધન્ય ધન્ય રોહિણી નાર; ન૦
 એ તપ જે ભાવે કરે રે, પામે તે જય જયકાર. ન૦ ૬
 સંવત અદ્વાર ઓગણસાઠનો રે, ઉજ્જવળ ભાદ્રવ માસ; ન૦
 દીપવિજયે તસ ગાઈયો રે, કરી ખંભાત ચોમાસ. ન૦ ૭

કળશ

વાસુપૂજ્ય જગનાથ સાહેબ, તાસ તીર્થે એ થયા,
 આઠ પુત્ર ને ચાર પુત્રીથી, દંપતી મુગતે ગયા;
 તપગચ્છ વિજયાણુંદ પટધર, વિજયદેવેંદ્રસૂરીસર,
 તાસ રાજ્યે સ્તવન કીધું, સકલ સંઘ સોહંકર;
 સકલ પંડિત પ્રવર ભૂષણ, ત્રેમરતનગુરુ ધ્યાઈયા,
 કવિ દીપવિજયે પુણ્ય હેતે, રોહિણી ગુણ ગાઈયા. ૧

શ્રી યશોવિજયજી ઉપાધ્યાયકૃત—

સવાસો ગાથાનું

શ્રી સીમંધર સ્વામીનું સ્તવન

ઢાળ પહેલી

એક દિન દાસી દોડતી—એ દેશી.

સ્વામી સીમંધર ! વિનતિ સાંભલો માહરી દેવ રે;
 તાહરી આણ હું શિર ધરું, આદરું તાહરી સેવ રે,
 સ્વામી સીમંધર ! વિનતિ. ૧

કુચ્છની વાસના પાશમાં, હરિણ પરે જે પડ્યા લોક રે;
 તેહને શરણ તુજ વિણ નહીં, ટળવળે આપડ ફેક રે સ્વા. ૨

જ્ઞાન દર્શન ચરણ ગુણ વિના, જે કરાવે કુલાચાર રે;
 લૂટે તેણે જન દેખતાં, કિહાં કરે લોક યોગાર રે? સ્વા૦ ૨
 જેહ નવિ ભવ તર્યા નિરગુણી, તારણે કેણી પરે તેહ રે?
 એમ અજાણ્યા પડે દેહમાં, પાપળ ધે રહ્યા જેહ રે. સ્વા૦ ૪
 કામકુભાદિક અધિકતુ, ધર્મનુ કો નવિ મૂલ રે,
 દોકડે કુગુરુ તે દાખવે, શુ થયુ એહ જગ શૂલ રે? સ્વા૦ ૫
 અર્થની દેશના જે દીએ, ઝાળવે ધર્મના બંધ રે,
 પરમપદનો પ્રગટ ચોરથી, તેહથી કેમ વહે પથ રે? સ્વા૦ ૬
 વિપયરસમાં ગૃહી માચિયા, નાચિયા કુગુરુ મદપૂર રે,
 ધૂમધામે ધમાધમ ચલી, જ્ઞાન મારગ રહ્યો દૂર રે. સ્વામી૦ ૭
 કલહકારી કદાચહભર્યા, થાપતા આપણા બોલ રે,
 જિનવચન અન્યથા દાખવે, આજ તો વાજતે દોલ રે. સ્વા૦ ૮
 કેઈ નિજ દોષને ગોપના, રોપવા કેઈ મત કદ રે,
 ધર્મની દેશના પાલડે, સત્ય ભાષે નહી મદ રે. સ્વા૦ ૯
 બહુ મુખે બોલ એમ સાંભલી, નવિ ધરે લોક વિશ્વાસ રે,
 હઠતા ધર્મને તે થયા, ભ્રમર જેમ કમલની વામ રે. સ્વા૦ ૧૦

દાળ બીજી

(રાગ ગોરી, બોલીઃ હમા રે વિપય ન ગચીએ-એ દેશી)

એમ હુઠતાં રે ધર્મ મોહામલો, મિલિયો સદ્ગુરુ એક,
 તેહને માચો રે મારગ દાખવે, આણી હૃદય વિવેક,
 શ્રી સીમધર સાહેબ! સાભલો. ૧૧
 પરઘડે ભેતા રે ધર્મ તુમે ફરો, નિજઘરે ન લહો રે ધર્મ,
 જેમ નવિ જાગે મૃગ કમ્તુરીઓ, મૃગમદ પગિમલ મર્મ. શ્રી૦ ૧૨
 જેમ તે બૂલો રે મૃગ દિગિ દિગિ ફરે, લેના મૃગમદ ગધ,
 તેમ જગ હુદે રે બાહિર ધર્મને, મિથ્યાદષ્ટિ રે અધ. શ્રી૦ ૧૩

જાતિ અંધતા રે દોષ ન આકરો, જે નવિ દેખે રે અર્થ;
 મિથ્યાદૃષ્ટિ રે તેહથી આકરો, માને અર્થ અનર્થ. શ્રી૦ ૧૪
 આપ પ્રશંસે રે પરગુણ ઓળવે, ન ધરે ગુણનો રે લેશ;
 તે જિનવાણી રે નવિ શ્રવણે સુણે, દીએ મિથ્યા ઉપદેશ. શ્રી૦ ૧૫
 જ્ઞાન પ્રકાશે રે મોહ તિમિર હરે, જેહને સદ્ગુરુ સૂર;
 તે નિજ દેખે રે સત્તા ધર્મની, ચિદાનંદ ભરપૂર. શ્રી૦ ૧૬
 જેમ નિર્મલતા રે રતન સ્ફટિકતણી, તેમ જે જીવ સ્વભાવ;
 તે જિન વીરે રે ધર્મ પ્રકાશીઓ, પ્રબલ કષાય અભાવ. શ્રી૦ ૧૭
 જેમ તે રાતે રે ફૂલે રાતડું, શ્યામ ફૂલથી રે શ્યામ;
 પાપ-પુણ્યથી રે તેમ જગ જીવને, રાગ-દ્વેષ પરિણામ. શ્રી૦ ૧૮
 ધર્મ ન કહીએ રે નિશ્ચયે તેહને, જેહ વિભાવ વડ વ્યાધિ;
 પહેલે અંગે રે એણી પર ભાખીયું, કરમે હોએ ઉપાધિ. શ્રી૦ ૧૯
 જે જે અંશે રે નિરુપાધિકપણું, તે તે જાણે રે ધર્મ;
 સમ્યગ્દૃષ્ટિ રે ગુણઠાણાથકી, જાવ લહે શિવશર્મ. શ્રી૦ ૨૦
 એમ જાણીને રે જ્ઞાનદશા ભજી, રહીએ આપ સ્વરૂપ;
 પરપરિણતિથી રે ધર્મ ન છાંડીએ, નવિ પડીએ ભવકૂપ. શ્રી૦ ૨૧

ઢાળ ત્રીજી.

(હવે રાણી પદ્માવતી—એ દેશી.)

જિહાં લગે આતમ દ્રવ્યનું લક્ષણ નવિ જાણ્યું,
 તિહાં લગે ગુણઠાણું ભણું, કેમ આવે તાણ્યું ?

આતમતત્ત્વ વિચારીએ. ૨૨

આતમ-અજ્ઞાને કરી, જે ભવદુઃખ લહીએ;
 આતમ-જ્ઞાને તે દલે, એમ મન સદહીએ. આતમ૦ ૨૩
 જ્ઞાનદશા જે આકરી, તેહ ચરણ વિચારો;
 નિર્વિકલ્પ ઉપયોગમાં, નહિ કર્મનો ચારો. આતમ૦ ૨૪

ભગવદ્ અગે ભાખીયો, સામાયિક અર્થ;
 સામાયિક પણ આતમા, ધરો સૂધો અર્થ. આતમ૦ ૨૫
 લોકસાર અધ્યયનમાં, મમકિત મુનિભાવે,
 મુનિભાવ જ સમકિત કહ્યું, નિજ ગુણ સ્વભાવે. આતમ૦ ૨૬
 કષ્ટ કરો સજમ ધ્રુવે, ગાળો નિજ દેહ,
 જ્ઞાનદશા વિષ્ણુ જીવને, નહીં દુખનો 'છેહ. આતમ ૨૭
 બાહિર યતના આપડા, કરતાં દુહવાયે;
 અતરે જતના જ્ઞાનની, નવિ તેણે થાયે. આતમ૦ ૨૮
 રાગ દ્વેષ મક્ક ગાળવા, ઉપશમ જલ રહીલો,
 આતમ પરિણતિ આદરી, પરપરિણતિ ખીલો. આતમ૦ ૨૯
 હું એહનો એ માહરો, એ હું એણી બુદ્ધિ,
 ચેતન જડતા અનુભવે, ન વિમાસે ગુદિ. આતમ૦ ૩૦
 બાહિર દષ્ટિ દેખતા, બાહિર મન ધાવે,
 અતરે દષ્ટિ દેખતા, અક્ષય પદ પાવે. આતમ૦ ૩૧
 ચરણ હોય લજ્જાદિકે, નવિ મનને લગે,
 ત્રીજે અધ્યયને કહ્યું, એમ પહેલે અગે. આતમ૦ ૩૨
 અધ્યાતમ વિષ્ણુ જે ક્રિયા, તે તનુમક્ક^૩ તોલે,
 મમકારાદિક યોગથી, એમ જ્ઞાની થોલે. આતમ૦ ૩૩
 હું કરતા- પરભાવનો, એમ જેમ જેમ જાણે,
 તેમ તેમ અજ્ઞાની પડે, નિજ કર્મને ઘાણે. આતમ૦ ૩૪
 પુદ્ગલ કર્મદિક તણા, કરતા* વ્યવહારે,
 કરતા ચેતન કરમનો, નિશ્ચય સુવિચારે. આતમ૦ ૩૫

૧ અત ૨ ઉપશમ૩પી જળમા ન્હાન ૩ નગીગ્નો મેવ

* કર્તા-પ્રનાર

કર્તા શુદ્ધ સ્વભાવનો, નય શુદ્ધ કહીએ;
કર્તા પરપરિણામનો, બેઉ કિરિયા મહીએ. આતમ ૩૬
ઢાળ ચોથી.

(વીરમતી પ્રીતિ કારણી-એ દેશી.)

શિષ્ય કહે જો પરભાવનો, અકર્તા કહ્યો પ્રાણી;
દાન-હરણાદિક કેમ ઘટે, કહે સદ્ગુરુ વાણી.

શુદ્ધ નય અર્થ મન ધારીએ. એ આંકણી. ૩૭

ધર્મ નવિ દીએ નવા સુખ દીએ, પરજંતુને દેતો;
આપ સત્તા રહે આપમાં, એમ હૃદયમાં ચેતો. શુદ્ધ ૩૮

જોગ વશે જે પુદ્ગલ ગ્રંથા, નવિ જીવના તેહ;
તેહથી જીવ છે જૂજૂઓ, વળી જૂજૂઓ દેહ. શુદ્ધ ૩૯

ભક્તપાનાદિક પુદ્ગલ પ્રતે, નદીએ છતિ વિના પોતે;
દાન-હરણાદિક પર જંતુને, એમ નવિ ઘટે જોતે. શુદ્ધ ૪૦

દાન-હરણાદિક અવસરે, શુભ અશુભ સંકલ્પે;
દીએ હરે તું નિજ રૂપને, મુખે અન્યથા જલ્પે. શુદ્ધ ૪૧

અન્યથા વચન અભિમાનથી, ફરી કર્મ તું બાંધે;
જ્ઞાયક ભાવે જે એકલો, મહે તે સુખ સાંધે. શુદ્ધ ૪૨

શુભ અશુભ વસ્તુ સંકલ્પથી, ધરે જે નટ માયા;
તેટલે સહજ સુખ અનુભવે, પ્રભુ આતમ રાયા. શુદ્ધ ૪૩

પરતણી આશા વિષ વેલહી, ફેલે કર્મ બહુ ભાંતિ;
જ્ઞાન દહને કરી તે દહે, હોએ એક જે જાતિ. શુદ્ધ ૪૪

રાગ દોષે રહિત એક જે, દયા શુદ્ધ તે પાલે;
પ્રથમ અંગે એમ ભાખીયું, નિજ શક્તિ અબ્જુઆલે. શુદ્ધ ૪૫

એકતા જ્ઞાન નિશ્ચય દયા, સુગુરુ તેહને ભાષે;
જેહ અવિકલ્પ ઉપયોગમાં, નિજ પ્રાણને રાખે. શુદ્ધ ૪૬

જેહુ રાખે પર પ્રાણને, દયા તાસ વ્યવહારે;
 નિજ દયા, વિણ કહો પરદયા, હોએ કવણ પ્રકારે? શુદ્ધ ૪૭
 લોક વિણ જેમ નગર મેદની, જેમ જીવ વિણ કાયા;
 કોક તેમ જ્ઞાન વિણ પરદયા, જિસી નઠતણી માયા. શુદ્ધ ૪૮
 સર્વ આચારમય પ્રવચને, લણ્યો અનુભવ યોગ,
 તેહથી વમે મુનિ મોહને, વળી અરતિ રતિ શોગ. શુદ્ધ ૪૯
 સૂત્ર અક્ષર પરાવર્તના, અરસ શેલહી દાખી,
 તાસ રસ અનુભવ ચાખીએ, જિહા એક છે સાખી. શુદ્ધ ૫૦
 આતમરામ અનુભવ લજો, તજો પરતણી માયા;
 એહ છે સાર જિનવચનનો, વળી એ ગિવ છાયા. શુદ્ધ ૫૧

દાળ પાચમી.

(પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુજ વાત-એ દેશી)

એમ નિશ્ચય નય સાંભળીજી, બોલે એક અભાણુ,
 આદરજી અમે જ્ઞાનનેજી, શુ કીજે પચખાણુ ?

મોભાગી જિન ! સીમધર ! મુણ વાત, એ આંકણી. પર
 કિરિયા ઉઠાખી કરી જી, હાહી તેણે લાજ,
 નવિ જાણે તે ઉપજે જી, કારણ વિણ નવિ કાજ. મો ૫૩
 નિશ્ચય નય અવલખતા જી, નવિ જાણે તસ મર્મ,
 છાડ જે વ્યવહારને જી, લોપે તે જિનધર્મ. મો ૫૪
 નિશ્ચય દષ્ટિ હૃદય ધરીજી, પાલે જે વ્યવહાર,
 પુણ્યવત તે પામજે જી, લવસમુદનો પાર. મો ૫૫
 તુરગ^૧ ચઢી જેમ પાખીએ જી, વેગે પુરનો પથ,
 માર્ગ તેમ શિવનો લહે જી, વ્યવહારે નિર્ઝન્ય. મો ૫૬

મહોલ ચઢતાં જેમ નહિં છ, તેહ તુરંગતું કાજ;
 સફલ નહિ નિશ્ચય લહે છ, તેમ તતુ કિરિયા સાજ. સોાં ૫૭
 નિશ્ચય નવિ પામી શકે છ, પાલે નવિ વ્યવહાર;
 પુણ્ય રહિત જે એહવા છ, તેહનો કુણુ આધાર? સોાં ૫૮
 હેમ^૧ પરીક્ષા જેમ હુએ છ, સહત હુતાશન^૨ તાપ;
 જ્ઞાનદશા તેમ પરખીએછ,જિહાં બહુ કિરિયા વ્યાપ. સોાં ૫૯
 આલંબન વિણુ જેમ પડે છ, પામી વિપત્તી વાઢ;
 મુખ્ય પડે ભવકૃપમાં છ, તેમ વિણુ કિરિયા ઘાટ. સોાં ૬૦
 ચરિત ભણી બહુ લોકમાં છ, ભરતાદિકના જેહ;
 લોપે શુભ વ્યવહારને છ, બોધ^૩ હણે નિજ તેહ. સોાં ૬૧
 બહુ ફલ દીસે જીવના છ, વ્યવહારે શિવયોગ;
 છીંદી તાકે પાધરો છ, છોદી પંથ અયોગ. સોાં ૬૨
 આવશ્યક માંહે ભાષિયો છ, એહજ અર્થ વિચાર;
 ફલ સંશય પણુ જાણતાં છ, જાણીજે સંસાર. સોાં ૬૩

ઢાળ છટ્ટી.

(મુનિ મન સરોવર હંસલો, અથવા ઋષભનો વંશ

રચણાયરુ—એ દેશી)

અવર ઇચ્છો નય સાંભલી, એક અહે વ્યવહારો રે;
 મર્મ દ્વિવિધ તસ નવિ લહે, શુદ્ધ અશુદ્ધ વિચારો રે. ૬૪
 તુજ વિણુ ગતિ નહીં જંતુને, તું જગજંતુનો દીવો રે;
 જીવીએ તુજ અવસંબને, તું સાહેબ ચિરંજીવો રે. તુજાં ૬૫
 જેહ ન આગમ વારીઓ, દીસે અશઠ આચારો રે;
 તેહ જ બુધ બહુ માનીએ, શુદ્ધ કલો વ્યવહારો રે. તુજાં ૬૬

૧ સુવર્ણની, ૨ અગ્નિનો તાપ. ૩ સમકિત.

જેહમા નિજમતિ કદપના, જેહથી નવિ ભવપારે રે,
 અવપર પરા બાધીઓ, તેહ અશુદ્ધ આચારે રે. તુજ૦ ૬૭
 ગિથિલ વિહારીએ આચર્યા, આલંબન જે ફૂડા રે;
 નિયતરાગાદિક માધુને, તે નવિ જાણીએ રૂડા રે. તુજ૦ ૬૮
 આજ ન અણુ છે આકર, મહનનાદિક દોષે રે,
 એમ નિજ અવશુલ્લ આલવી, કુમતિ દ્વાઅહ પોષે રે. તુજ૦ ૬૯
 ઉત્તરગુણમાહે હીણુડા, શુભ જલાદિક પાષે રે;
 મૂલગુણે નહિ હીણુડા, એમ પચાગક ભાષે રે. તુજ૦ ૭૦
 પરિબ્રહ્મ અહ વશ લિગીયા, લેણ કુમતિ રજ માયે રે,
 નિજગુણ પર અવશુલ્લ લેને, ઇન્દ્રિય-વૃથલ ન નાયે રે. તુજ૦ ૭૧
 નાનુ ગદિત હિત પરિહરી, નિજ દસણુ શુણુ લૂએ રે
 મુનિજનના શુણુ માલદી, તેહ અનારજ રૂએ રે. તુજ૦ ૭૨
 આહુ મમ દોષ જે પરતણા, એમ સમાન તે યોલે રે,
 જેહશુ પાપની ગાહી, તેહશુ હિયડલુ ' યોલે રે, તુજ૦ ૭૩
 મૂલ વિરોધ જે આચરે, થાપે અવિવિના ચાલા રે,
 તે અતિ નિષ્પિઠ મિથ્યામતિ, યોલે ઉપદેગમાલા રે. તુજ૦ ૭૪
 પામર જન પણ નવિ કાટે, મહમા જૂઠ મશૂકે રે.
 જૂઠ કાંઈ મુનિ વેપ જે, તે પરમારથ ચૂકયો રે. તુજ૦ ૭૫
 નિર્દય દુદય છે કાયમા, જે મુનિવેયે પ્રવર્તે રે.
 વૃદ્ધ-પતિ ધર્મવી બાહેરા, તે નિર્ધન ગતિવર્તે રે. તુજ૦ ૭૬
 માધુભક્તિ જિનપૂજના, દાનાદિક ગુણ કર્મ રે,
 આવડ જિન કશો અતિભલો, નહિ મુનિવેય અવર્મ રે.

તુજ૦ ૭૭

કેવલ લિંગધારીતણા, જે વ્યવહાર અશુદ્ધો રે;
આદરીએ નવિ સર્વથા, જાણી ધર્મ વિરુદ્ધો રે. તુજાં ૭૮

ઢાળ સાતમી.

(આગે પૂરવ વાર નવાણું-એ દેશી.)

જે મુનિવેષ શકે નવિ છંડી, ચરણ કરણ ગુણહીણા છ,
તે પણ મારગમાંહે દાખ્યા, મુનિગુણ પદ્મે લીણા છ;
મૃધાવાદ ભવકારણ જાણી, મારગ શુદ્ધ પ્રરૂપે છ,
વંદે નવિ વંદાવે મુનિને, આપ થઈ નિજરૂપે છ. ૭૯

મુનિગુણ રાગે પૂરા શૂરા, જે જે જયણા પાલે છ,
તે તેહથી શુભ ભાવ લહીને કર્મ આપણાં ટાલે છ;
આપ હીનતા જે મુનિ ભાષે, માન સાંકડે લોકે છ,
એ દુર્ધર મત એહવું દાખ્યું, જે નવિ કૂલે દ્રોકે છ. ૮૦

પ્રથમ સાધુ ખીજે વર શ્રાવક, ત્રીજે સંવેગપખખી છ,
એ ત્રણે શિવ મારગ કહીએ, જિહાં છે પ્રવચન સાખી છ;
શેષ ત્રણ ભવ મારગ કહીએ, કૃમત કદાચહ ભરિયા છ,
ગૃહી યાતલિંગ કૃલિંગે લખીએ, સકલ દાષના દરિયા છ. ૮૧

જે વ્યવહાર મુગતિ મારગમાં, ગુણઠાણાને લેએ છ,
અનુક્રમે ગુણશ્રેણિનું ચરણું, તેહજ જિનવર દેખે છ;
જે પણ દ્રવ્ય ક્રિયા પ્રતિપાલે, તે પણ સન્સુખ ભાવે છ,
શુદ્ધ ખીજની ચંદ્રકલા જેમ, પૂર્ણ ભાવમાં આવે છ. ૮૨

તે કારણ લજ્જાદિકથી પણ, શીલ ધરે જે પ્રાણી છ,
ધન્ય તેહ કૃતપુણ્ય કૃતારથ, મહાનિશીથે વાણી છ;
એ વ્યવહાર નયે મન ધારો, નિશ્ચય નય મત દાખ્યું છ,
પ્રથમ અંગમાં વિતિગિચ્છાએ, ભાવ ચરણ નવિ ભાખ્યું છ. ૮૩

હાળ આઠમી.

(ચોપાદની દેશી)

અપર એક ભાષે આચાર, દયામાત્ર શુદ્ધ જ વ્યવહાર,
જે જોલે તેહ જ ઉત્થાપે, શુદ્ધ કરે હું મુખ ધમ જપે. ૮૪

જિનપૂજાદિક શુભ વ્યાપાર, તે માને આરભ અપાર,
નવિ જાણે ઉતરતા નઈ, મુનિને શ્રવણ કયાં ગઈ ? ૮૫

તે ઉતરતા મુનિને નદી, વિધિજોગે નવિ હિસા વદી:
તો નિવિજોગે જિનપૂજના, શિવકારણ મત ભૂલો જના. ૮૬

વિપયારભતજો બ્યા ત્યાગ, તેહથી લાહીએ ભવજલ તાગ;
જિનપૂજના શુભ ભાવથી, વિપયારભતજો ભય નથી. ૮૭

મામાયિક પ્રમુખે શુભ ભાવ, યદ્યપિ લાહીએ ભવજલ નાવ,
તો પણ જિનપૂજાએ માર, જિનનો વિનય કહ્યો ઉપચાર. ૮૮

આરભાદિક નકા ધરી, જે જિનરાજ ભક્તિ પરિહરી,
દાન માન વદન આદેશ, તો તુજ સખલો પરચો કલેશ. ૮૯

ગરૂપથી દીગે માવધ, અનુભવે પૂજા નિરવધ.
જે કારણ જિનગુણ બહુમાન, જે અવમરે વરતે શુભ ધ્યાન. ૯૦

જિનવરપૂજા દેખી કરી, ભવિષ્ય ભાવે ભવજલ તરી,
છ કાયના ગ્રહક હો વાળી, એહ ભાવ જાણે કેનગી. ૯૧

જલ તરતાં જલ ઉપર યથા, મુનિને દયા ન દોઝે વૃથા,
પુષ્પાદિક ઉપર તિમ જાણ. પુષ્પાદિક પૂજને હાજુ ૯૨

તો મુનિને નાહિ કિમ પૂજના, એમ તુ મુ ગિતે શુભમના.
ગોળીને ઓરમ ગમ એક, નીંગોળી છે મુનિવર દેહ. ૯૩

ઢાળ નવમી.

(પ્રથમ ગોવાક્ષતણે ભવેછ-એ દેશી.)

ભાવરતવ મુનિને ભલોછ, ગેઉ ભેદે ગૃહી ધાર;
ત્રીજે અધ્યયને કહ્યો છ, મહાનિશીથ મઝાર.

મુણા જિન ! તુમ વિણ કવણ આધાર ? ૯૪

વળી તિહાં ફેલ દાખિયું છ, દ્રવ્ય રતવનતું રે સાર;
સ્વર્ગ પ્યારમું ગેહિને છ, એમ દાનાદિક આર. મુણા ૯૫
છકું અંગે દ્રૌપદી છ, જિનપ્રતિમા પૂજેય;
સૂરિયાભ પરે ભાવથી છ, એમ જિન વીર કહેય. મુણા ૯૬
નારદ આવ્યે નવિ થઇ છ, ઉભી તેહ મુજાણ;
તે કારણ તે શ્રાવિકા છ, ભાળે આળ અજાણ. મુણા ૯૭
જિનપ્રતિમા આગળ કહ્યો છ, શકરતવ તેણે નાર;
જાણે કુણ વિણ શ્રાવિકા છ, એહ વિદ્ય હૃદય વિચાર. મુણા ૯૮
પૂજે જિનપ્રતિમા પ્રતે છ, સૂરિયાભ સુરરાય;
વાંચી પુસ્તક રતનાં છ, લેઇ ધર્મ વ્યવસાય. મુણા ૯૯
રાયપસેણી સૂત્રમાં છ, મહોટો એહ પ્રબંધ;
એહ વચન અણમાનતાં છ, કરે કરમનો બંધ. મુણા ૧૦૦
વિજયદેવ વક્તવ્યતા છ, જીવાભિગમે રે એમ;
જો થિતિ છે એ સુરતણી છ, તો જિનગુણથુતિ કેમ ?

મુણા ૧૦૧

સિદ્ધારથ રાથે કર્યાં છ, યાગ અનેક પ્રકાર;
કલ્પસૂત્રે એમ ભાખિયું છ, તે જિનપૂજા સાર. મુણા ૧૦૨

શ્રમણોપાસક તે કહ્યા જી, પહેલા અગ મઝાર,
યાગ અતેરા નવિ કરેજી, તે જાણો નિરધાર. સુણો ૧૦૩
એમ અનેક સૂત્રે લાણુજી, જિનપૂજા ગૃહી કૃત્ય,
જે નવિ માને તે સહી જી, કરો બહુ ભવ નૃત્ય. સુણો ૧૦૪

ઢાળ દશમી.

(જ સુરસ ગા, માસુરસ વા, અથવા એણે પુર કમલ કોઈ
ન લેમી—એ દેશી)

અવર કહે પૂજાદિક ઠામે, પુણ્યબધ છે શુભ પરિણામે,
ધર્મ ઇંછા નવિ કોઈ દિસે, જેમ વ્રત પરિણામે મન હીંગે ૧૦૫
નિશ્ચય ધર્મ ન તેણે જાણ્યો, જે શેલેશી અત વખાણ્યો,
ધર્મ અધર્મ તણો ક્ષયકારી, શિવગુણ દે જે ભવજલ તારી. ૧૦૬
તમ સાધન તુ જે જે દેજે, નિજ નિજ ગુણઠાણાને લેજે,
તેહ ધરમ વ્યવહારે જાણો, કારણ કારણ એક પ્રમાણો. ૧૦૭
એવ ભૂત તણો મત ભાખ્યો, શુદ્ધ દ્રવ્યનય એમ વળી દાખ્યો,
નિજ સ્વભાવ પરિણતિ તે ધર્મ, જે વિભાવ તે ભાવજ કર્મ. ૧૦૮
ધર્મ શુદ્ધ ઉપયોગ સ્વભાવે, પુણ્ય પાપ શુભ અગુભ વિભાવે,
ધર્મ હેતુ વ્યવહાર જ ધર્મ, નિજ સ્વભાવ પરિણતિનો મર્મ. ૧૦૯
શુભ યોગે દ્રવ્યાશ્રવ થાય, નિજ પરિણામે ન ધર્મ હણાય,
યાવત યોગ ક્રિયા નહી થ લી, તાવત જીવે યોગાર લી. ૧૧૦
મલિનાર ભ કરે જે કિરિયા, અમદાર ભ તણને તરિયા,
વિષયકપાયાદિકને ત્યાગે, ધર્મમતિ રહીએ શુભ માર્ગે. ૧૧૧
અર્ગહેતુ જે પુણ્ય કહીજે, તો મરાગ સયમ પહુ લીજે,
બહુ રાગે જે જિનનર પૂજે, તમ મુનિની પરે પાતક ધૂજે. ૧૧૨
ભાવમતવ એહથી પામીજે, દ્રવ્યમતવ એ તેણે કહીજે,
દ્રવ્ય રાખે છે કારણ વાચી, ભમે મ ભૂલો કર્મ નિકાચી. ૧૧૩

ઢાળ અગિયારમી.

(દાન ઉલટ ધરી દીજીએ-એ દેશી.)

કુમતિ એમ સકલ દૂરે કરી, ધારીએ ધર્મની રીત રે;
હારીએ નવિ પ્રભુ બલથકી, પામીએ જગતમાં જીત રે, સ્વામી
સીમંધર તું જયો. ૧૧૪ ભાવ જાણે સકલ જંતુના, ભવથકી
દાસને રાખ રે; બોલિયા બોલ જે તે ગણું, સફલ જે છે તુજ
સાખ રે. સ્વામીં ૧૧૫ એક છે રાગ તુજ ઉપરે, તેહ
મુજ શિવતરુ કંદ રે; નવિ ગણું તુજ પરે અવરને, જે મિલે
સુર નર વૃંદ રે. સ્વામીં ૧૧૬ તુજ વિના મેં બહુ દુઃખ
લહ્યાં, તુજ મિલ્યે તે કેમ હોય રે? મેહ વિષ મોર નાચે
નહીં, મેહ દેખી માચે સોય રે. સ્વામીં ૧૧૭ મનથકી
મિલન મેં તુજ કિયો, ચરણ તુજ ભેટવા 'સાંઈ રે; કીજીએ
જતન જિન એ વિના, અવર ન વાંછીએ કાંઈ રે. સ્વામીં
૧૧૮ તુજ વચન-રાગ સુખ આગલે, નવિ ગણું સુર નર
શર્મ રે; કોઠી જે કપટ કોઈ દાખવે, નવિ તજું તોયે તુજ
ધર્મ રે. સ્વામીં ૧૧૯ તું મુજ હૃદય-ગિરિમાં વસે, સિંહ
જે પરમ નિરીહ રે; કુમત ઝાતંગના જૂથથી, તો કિસી
પ્રભુ મુજ ખીહ રે? સ્વામીં ૧૨૦ કોઠી છે દાસ, પ્રભુ
તાહરે, માહરે દેવ તું એક રે; કીજીએ સાર સેવકતણી,
એ જ તુજ ઉચિત વિવેક રે. સ્વામીં ૧૨૧ ભક્તિ ભાવે
ધર્યું ભાખીએ, રાખીએ એહ મનમાંહી રે; દાસનાં ભવદુઃખ
વારીએ, તારીએ સો ગ્રહી બાંહી રે. સ્વામીં ૧૨૨ બાલ
જેમ તાત આગળ કહે, વિનવું હું તેમ તુજ રે; ઉચિત
જાણે તેમ આચરું, નવિ રહ્યો તુજ કિર્યુંગુજ રે. સ્વામીં
૧૨૩ મુજ હોજે ચિત શુભ ભાવથી, ભવ ભવ તાહરી

એવ રે, યાચીએ કોહી યતને કરી, એહ તુજ આગળે દેવ રે.
સ્વામી૦ ૧૨૪.

કલશ

હરિગીત ૭૬

ઇમ મકલ ગુખકર દુરિત ભયહર, વિમલ લક્ષણ ગુણધરો,
પ્રભુ અજર અમર નરિદેવ દિત, વિનયો સીમધરો,
નિજ નાદ તર્જિત મેઘ ગર્જિત, ધૈર્યનિર્જિત મદરો,
શ્રી નયવિજય બુધચરણ સેવક, જસવિજય બુધ જયકારો. ૧૨૫

ચાર શરણાં.

(૧)

મુજને ચાર શરણાં હોળે, અરિહ ત સિદ્ધ સુસાધુજ,
કેવલી ધર્મ પ્રકાશીયો, રતન ત્રણ અમુલખ લાધોજ. મુજને૦ ૧
ચરિગતિતણા દુખ છેદવા, સમરથ શરણા એહોજ,
પૂર્વે મુનિવર જે હુઆ, તેણે કીધા શરણાં તેહોજ. મુજને૦ ૨
સ સારમાહિ જીવને, સમરથ શરણા ચારોજ,
ગણી સમયસુ દર એમ કહે, કલ્યાણ મગલકારોજ. મુજને૦ ૩

(૨)

લાખ ચારાશી જીવ ખમાવીએ, મન ધરી પરમ વિવેકોજ,
મિચ્છા મિ દુષ્કલ દીજીએ, ધરી જિનવચને દેકોજ. લાખ૦ ૧
સાત લાખ ભૂદગ તેહિ વાહિના, દગ ચૌદ વનના ભેદોજ,
ખટવિગલસુરતિરિ નારકી, ચાર ચાર ચરિદ નરના ભેદોજ. લાખ૦ ૨
મુજ વૈર નહિ છે કોઇગુ, મહુગુ મૈત્રીભાવોજ,
ગણી સમયગુ દર એમ કહે, પામીયે પુન્ય પ્રભાવોજ. લાખ૦ ૩

(૩)

પાપ અદારે જીવ પરિહરે, અરિહંત-સિદ્ધની શાખે જી;
 આલોવ્યાં પાપ છૂટીએ, ભગવંત ઝેણી પેરે ભાખે જી. પાપ૦ ૧
 આશ્રવ કપાય દાય બંધના, વળી કલહ અબ્યાખ્યાન જી;
 રતિ અરતિ પૈશુન નિંદના, માયામોસ મિથ્યાત્વ જી. પાપ૦ ૨
 મન વચ કાયાએ જે કર્યાં, મિચ્છા મિ દુક્કડં તેહો જી;
 ગણી સમયસુંદર એમ કહે, જૈનધર્મનો મર્મ એહો જી. પાપ૦ ૩

(૪)

ધન ધન તે દિન મુજ કદી હોશે, હું પામીશ સંજમ સૂઘો જી;
 પૂર્વ ઋષિ પંથે આલશું, ગુરુવચને પ્રતિષ્ઠુધો જી. ધન૦ ૧
 અંત પંત સિક્ષા ગોચરી, રણવટ કાઉસસગ્ગ કરશું જી;
 સમતા ભાવ શત્રુ મિત્રશું, સંવેગ સૂઘો ધરશું જી. ધન૦ ૨
 સંસારના સંકટથકી, છૂટીશ જિનવચન અવધારો જી;
 ધન ધન સમયસુંદર તે ઘડી, તો હું પામીશ ભવનો પારો જી. ધન૦

પન્નાવતી આરાધના.

હવે રાણી પન્નાવતી, જીવરાશિ ખમાવે;
 જાણપણું જગતે ભહું, ઇણ વેળા આવે. ૧
 તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્કડં, અરિહંતની શાખ;
 જે મેં જીવ વિરાધિયા, ચરિરાશી લાખ. તે મુજ૦ ૨
 સાત લાખ પૃથ્વીતણા, સાતે અપકાય;
 સાત લાખ તેહકાયના, સાતે વળી વાય. તે૦ ૩
 દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચરિદહ સાધારણ;
 ખી ત્રિ ચરિરિદિ જીવના, બે બે લાખ વિચાર. તે૦ ૪

દેવતા તિર્થ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી,
 ચઉદહ લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચારાશી. તે ૫
 ઇશુ ભવ પરભવે સેવીયા, જે પાપ અઘાર;
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કમી પરિહરુ, દુર્ગતિના દાતાર. તે ૬
 હિંસા કીધી જીવની, બોલ્યા મૃપાવાદ;
 દોષ અસ્તાદાનના, મૈથુન ઉન્માદ. તે ૭
 પરિબ્રહ્મ મેલ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ.
 માન માયા લોભ મેં કીયાં, વળી રાગ ને દેવ. તે ૮
 કલહ કમી જીવ દુહૃવ્યા, દીધા ફૂડાં કલક,
 નિદા કીધી પારકી, રતિ અન્તિ નિર્ગંક. તે ૯
 ચાઠી કીધી ચોતરે, કીધો થાપણુમોમો,
 કુચુર કુંદેવ કુધર્મનો, ભલો આણ્યો ભગેસો. તે ૧૦
 ખાટકીને ભવ મેં કીયા, જીવ નાનાવિધ ઘાત,
 ચીડીમાર ભવે ચરકલા, માર્યા દિનરાત. તે ૧૧
 કાજ મુદ્દાને ભવે, પડી મત્ર કઠોર;
 જીવ અનેક ઝઝમે કીયા, કીધા પાપ અચોર. તે ૧૨
 માછીને ભવે માછલા, ઝાલ્યા જલવામ,
 ધીનર ભીલ કોળી ભવે, મૃગ પાડ્યા પામ. તે ૧૩
 કોરવાળને ભવે મેં કીયા, આકરા કર દહ,
 બદીવાન મરાવીયા, કોરડા છડી દહ. તે ૧૪
 પરમાધામીને ભવે, દીધા નારકી દુઃખ;
 છેદન વેદન ભેદના, તાડન અતિ તિજખ. તે ૧૫
 કુભારને ભવે મેં કીયા, નિમાહર પચાંચા,
 તેડી ભવે તિલ પીલીયા, પાપે પીઠ ભરાવ્યા. તે ૧૬

૧ હાલી ભવે હળ ખેડીયાં, ફાડ્યાં પૃથ્વીના પેટ;
 સુડ નિદાન ઘણા કીધાં, દીધાં બળદ ચપેટ. તેં ૧૭
 માળીને ભવે રોપીયાં, નાનાવિધ વૃક્ષ;
 મૂળ પત્ર ફળ ફૂલનાં, લાખ્યાં પાપ તે લક્ષ. તેં ૧૮
 અધોવાઈયાને^૧ ભવે, ભર્યાં અધિક ભાર;
 પોઠી^૩ પૂઠે કીડા પડ્યા, દયા નાણી^૪ લગાર. તેં ૧૯
 છીપાને ભવે છતર્યાં, કીધા રંગણ પાસ;
 અગ્નિ આરંભ કીધા ઘણા, ધાતુવાદ અભ્યાસ. તેં ૨૦
 શૂરપણે રણ ઝૂઝતાં, માર્યાં માણસ વૃંદ;
 મદિરા માંસ માખણ ભખ્યાં, ખાધાં મૂળ ને કંદ. તેં ૨૧
 ખાણ ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલેચ્યાં;
 આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપ જ સંચ્યાં. તેં ૨૨
 કર્મ અંગાર કીયા વળી, ઘરમેં દવ દીધા;
 સમ ખાધા વીતરાગના, ફૂડા કોસજ કીધા. તેં ૨૩
 ખીદી ભવે ઉંદર લીયા, ગીરોલી હત્યારી;
 મૂઠ ગમારતણે ભવે, મેં જૂ લીખ મારી. તેં ૨૪
 પલાડભુંજતણે ભવે, એકેંદ્રિય જીવ;
 જવારી ચણા ગહું શેકીયા, પાડંતા રીવ^૬. તેં ૨૫
 ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ અનેક;
 રાંધણ. ઇંધણ અગ્નિનાં, કીધાં પાપ ઉદ્દેક.^૭ તેં ૨૬

૧ ખેડુત. ૨ ગાડાં ભાડે ફેરવનાર. ૩ પોઠીયા-બળદ.

૪ ન આણી. ૫ ભદ્રીથી ચણા વગેરે અનાજ શેકનાર. ૬ રાડો-પોકાર.

૭ અધિક.

વિકથા^૧ ચાર કીધી વળી, સેવ્યા પાંચ પ્રમાદ;
 ઇંદ્ર વિયોગ પાડ્યા કીયા, રૂદ્રન વિખવાદ. તે૦ ૨૭
 સાયુ અને શ્રાવકતણા, વ્રત લઈને લાંગ્યા,
 મૂળ અને ઉત્તરતણા, મુજ દૂપણ લાગ્યા. તે૦ ૨૮
 સાપ વીંછી સિહ ચીતરા, શકરા^૨ ને સમળી,
 હિસક જીવતણે ભવે, હિસા કીધી સખળી. તે૦ ૨૯
 સૂવાવઠી દૂપણ ઘણાં, વળી ગર્ભ ગળાવ્યા,
 જીવાણી ઘોળ્યાં ઘણાં, શીલ વ્રત ભજાવ્યા. તે૦ ૩૦
 ભવ અનત ભમતાં થકાં, કીધા દેહ સખધ,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, તીણુ પ્રતિખધ. તે૦ ૩૧
 ભવ અનત ભમતાં થકાં, કીધા પરિમહ સખધ,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, તીણુ પ્રતિખધ. તે૦ ૩૨
 ભવ અનત ભમતાં થકા, કીધા કુદુબ સખધ,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, તીણુ પ્રતિખધ. તે૦ ૩૩
 ઇંદ્ર પરે ઇંદ્ર ભવ પરભવે, કીધા પાપ ૪અખત્ર,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, કરે જન્મ પવિત્ર. તે૦ ૩૪
 ઝોળી વિદ્યે ઝે આરાધના, ભવિ કરગે જેહ,
 સમયગુદર કહે પાપધી, વળી છટે તેહ. તે૦ ૩૫
 રાગ વેગટી^૫ જે મુણે, ઝોહ ત્રીજી ઢાળ,
 સમયગુદર કહે પાપધી છટે તત્કાળ. તે૦ ૩૬

૧ દેશકથા, ભક્તકથા, સ્ત્રીકથા, ગજકથા ૨ મળગુણ ને
 ઉત્તગુણ ૩ માળ પક્ષી. ૪ નાગ ૫ ત્રીજેરી, દૂર કરી.

કાયા વીરજ, નવિ ફેરવીયું ભગતે રે. પ્રાં ૧૨. તપ વીરજ આચાર એણી પરે, વિવિધ વિરાધ્યા જેહ; આ ભવ પરભવ વાળી રે ભવોભવ, મિચ્છા મિ દુક્કડ' તેહ રે. પ્રાં ૧૩. વાળીય વિશેષે ચારિત્રકેરા, અતિચાર આલોપ્યએ; વીર જિજ્ઞેસર વયણ સુણીને, પાપ મેલ સવિ ધોષ્યએ રે. પ્રાં ૧૪.

ઢાળ ૨ જી.

(પામી સુગુરુ પસાય—એ દેશી)

પૃથ્વી પાણી તેહ, વાયુ વનસ્પતિ, એ પાંચે થાવર કહ્યા એ. ૧. કરી કરસણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયાં, કુંવા તળાવ ખણાવીયા એ. ૨. ઘર આરંભ અનેક, ટાંકાં ભોંયરાં, મેઠી માળ ચણાવીયા એ. ૩. લોંપણ ચુંપણ કાજ, એણીપરે પરસ્પરે, પૃથ્વીકાય વિરાધીયા એ. ૪. ધોયણ નાહણ પાણી, ઝીલણ અપ્કાય, છોતી ધોતી કરી દુહવ્યા એ. ૫. ભાઠીગર કુંભાર, લોહ સોવનગરા, ભાઠભુંજ લીહા લાગરા એ. ૬. તાપણ શેકણ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણ, રંગણ રાંધન રસવતી એ. ૭. એણી પરે કર્માદાન, પરે પરે ફેળવી, તેહ વાયુ વિરાધીયા એ. ૮. વાડી વન આરામ, વાવી વનસ્પતિ, પાન ફૂલ ફળ ચુંડીયાં એ. ૯. પુંહક પાપડી શાક, શેકયાં સૂકવ્યાં, છેધાં ખુંધાં આથીયાં એ. ૧૦. અળશી ને એરંડા, ઘાણી ઘાલીને, ઘણા તિલાદિક પીલીયા એ. ૧૧. ઘાલી કોલુમાંહે, પીલી શેલડી, કંદમૂળ ફળ વેચીયાં એ. ૧૨. એમ એકેંદ્રી જીવ, હણ્યા હણાવીયા, હણતાં જે અનુભોદીઆ એ. ૧૩. આ ભવ પરભવ જેહ, વાળીય ભવોભવે, તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્કડ' એ. ૧૪. કૃમિ સરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા, ધંયળ પૂરા ને અળશીયાં એ. ૧૫. વાળા જળો ચૂડલ, વિચલિત

રમતણાં, વળી અથાણાં પ્રમુખનાં એ. ૧૬. એમ બેઇંદ્રી
જીવ, જેહ મે દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્ક એ. ૧૭.
ઉધેહી જૂ લીખ, માદ્દ મકોડા, ચાંચડ કીઠી કથુઆ એ. ૧૮.
ગધહીયા ધીમેલ, કાનખજુરીઆ, ગીગોડા ધનેરીયા એ. ૧૯.
એમ તેઇંદ્રી જીવ, જેહ મે દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્ક
એ. ૨૦. માખી મચ્છર ઠાંમ, મસા પતગીયા, કસારી
કોલિયાવડા એ. ૨૧. હોકણ વીણુ તીઠ, ભમરા ભમરીયો,
કોતાંબગ ખડમાકડી એ. ૨૨. એમ ચઉરિદ્રી જીવ, જેહ મે
દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્ક એ. ૨૩. જળમા નાખી
જળ, જળચર દુહવ્યા, વનમા મૃગ મતાપીયા એ. ૨૪.
પીડયા પખી જીવ, પાઠી પાશમાં, પોપટ ઘાલ્યા પાજરે
એ. ૨૫. એમ પચેદ્રી જીવ, જે મે દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છા મિ
દુક્ક એ. ૨૬.

ઠાળ ત્રીજી.

(નાણી વાણી હિતઠાગી જી—એ દેશી)

કોધ લોભ ભય હાસ્યથી જી, બોલ્યા વચન અસત્ય;
કૂડ કર્ગી ધન પારકા જી, લીધા જેહ અદત્ત રે જિનજી !
મિચ્છા મિ દુક્ક આજ. તુમ સાખે મહારાજ રે જિનજી !
દેઇં મારે કાજ રે જિનજી ! મિચ્છા મિ દુક્ક આજ.

એ આકણી. ૧

દેવ મનુષ્ય તિર્યચના જી, મૈથુન મેલ્યા જેહ,
વિપયારમ લપટખે જી, ઘણુ વિહબ્યો દેહ રે. જિનજી. ૨
પરિશ્રહની મમતા કરી જી, ભવ ભવ મેલી આથ,
જે જિહા તે તિહા રહુ જી, કોઇ ન આવે માથ રે. જિનજી ૩

ચણીભોજન જે કર્યાં છ, કીધાં ભક્ષ અભક્ષ;
 રસના^૧ રસની લાલચે છ, પાપ કર્યાં પ્રત્યક્ષ રે. જિનછ૦ ૪
 વ્રત લેઈ વિસારીયાં છ, વળી ભાંગ્યાં પચ્ચખ્યાણુ;
 કપટ હેતુ કિરિયા કરી છ, કીધાં આપ-વખ્યાણુ રે. જિનછ૦ ૫
 ત્રણે ઢાળે આઠે દુહે છ, આલોયા અતિચાર;
 શિવગતિ આરાધન તણે છ, એ પહેલો અધિકાર રે જિનછ૦
 મિચ્છામિ દુક્કડં આજ૦ ૬

ઢાળ ચોથી.

(સાહેલડીછ—એ દેશી.)

પંચ મહાવ્રત આદરે સાહેલડી રે, અથવા ઘ્યો વ્રત ખાર તો;
 યથાશક્તિ વ્રત આદરી સાહેલડી રે, પાળો નિરતિચાર તો. ૧
 વ્રત લીધાં સંભારીએ સાં, હૈંડે ધરીએ વિચાર તો;
 શિવગતિ આરાધનતણે સાં, એ ણીએ અધિકાર તો. ૨
 જીવ સવે ખમાવીએ સાં, એનિ ચોરાશી લાખ તો;
 મન શુદ્ધે કરી ખામણું સાં, કોઈશું રોષ ન રાખ તો. ૩
 સર્વ મિત્ર કરી ચિંતવો સાં, કોઈ ન જાણે શત્રુ તો;
 રાગ દ્વેષ એમ પરિહરે સાં, કીજે જન્મ પવિત્ર તો. ૪
 સાહમી સંઘ ખમાવીએ સાં, જે ઉપની અપ્રીત તો;
 સ્વજન કુટુંબ કરી ખામણું સાં, એ જિનશાસન રીત તો. ૫
 ખમીએ ને ખમાવીએ સાં, એહ જ ધર્મનો સાર તો;
 શિવગતિ આરાધનતણે સાં, એ ત્રીએ અધિકાર તો. ૬
 મૃષાવાદ હિંસા ચોરી સાં, ધનમૂર્છા મૈથુન તો;
 ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા સાં, એમ દ્વેષ પૈશૂન્ય તો. ૭

નિદા કલહ ન કીજીએ સાઝ, કુંડા ન દીજે આજ તો,
રતિ અરતિ મિથ્યા તમે માઝ, માયા મોહ જ જાળ તો. ૮
ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવીએ સાઝ, પાપમ્યાનક અઢાર તો,
શિવગતિ આરાધનતણા સાઝ, એ ચોથો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ પાત્રમી

(હવે નિમુણો ઇલા આવીયા-એ દેશી)

જનમ જરા મરણે કરી એ, આ સસાર અસાર તો,
કર્યા કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઈ ન રાખણહાર તો. ૧
ગરણ એક અરિહતનુ એ, શરણ સિદ્ધ ભગવત તો,
શરણ ધર્મ શ્રી જૈનનો એ, માધુ શરણ ગુણવત તો. ૨
અવર મોહ સવિ પરિહરી એ, ચાર ગરણ ચિત્ત ધાર તો;
શિવગતિ આરાધનતણા એ, એ પાત્રમો અધિકાર તો. ૩
આ ભવ પરભવ જે કર્યા એ, પાપ કર્મ કેઈ લાખ તો,
આત્મ સાષે તે નિદીએ એ, પડિક્ષમીએ ગુરુસાખ તો. ૪
મિથ્યામતિ વર્તાવિયા એ, જે ભાખ્યા ઉત્સૂત્ર તો,
કુમતિ ઝઢામહને વરો એ, જે ઉત્થાપ્યા સૂત્ર તો. ૫
ઘડ્યા ઘડાવ્યા જે ઘણા એ, ઘટી હળ હથિયાર તો,
ભવ ભવ મેલી મૂકીયા એ, કરતા જીવ સહાર તો. ૬
પાપ કરીને પોપીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો,
જનમાતર પહોત્યા પછી એ, કોઈ ન કીધી સાર તો. ૭
આ ભવ પરભવ જે કર્યા એ, એમ અધિકરણ અનેક તો,
ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ એ, આપી હૃદય ત્રિવેક તો. ૮
કુદૃત નિદા એમ કરી એ, પાપ કો પરિહાર તો,
શિવગતિ આરાધનતણા એ, એ છદ્ધો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ છઠ્ઠી.

[આથે તું જોઈને જીવડા—એ દેશી.]

ધન ધન તે દિન માહરો, જીહાં કીધો ધર્મ;
 દાન શિયળ તપ ભાવના, ટાળ્યાં દુષ્કૃત કર્મ. ધન ધન૦ ૧
 શત્રુજયાદિક તીર્થની, જે કીધી જાત;
 જીગતે જિનવર પૂજ્યા, વળી પોખ્યાં પાત. ધન૦ ૨
 પુરતકે જ્ઞાન લખાવીયાં, જિનહર જિનચૈત્ય;
 સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યાં, એ સાતે ખેત. ધન૦ ૩
 પહિલમણા સુપરે કર્યાં, અતુકંપા દાન;
 સાધુ સૂરિ ઉવજાયાને, દીધાં બહુમાન. ધન૦ ૪
 ધર્મ કાજ અનુમોદીયે, એમ વારોવાર;
 શિવગતિ આરાધન તણો, એ સાતમો અધિકાર. ધન૦ ૫
 ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત આણી ઠામ;
 સમતા ભાવે ભાવીયે, એ આતમરામ. ધન૦ ૬
 સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કોઈ અવર ન હોય;
 કર્મ આપ જે આચર્યાં, ભોગવીયે સોય. ધન૦ ૭
 સમતા વિણ જે અનુસરે, પ્રાણી પુણ્ય કામ;
 જાર ઉપર તે લીંપણું, ઝાંખર ચિત્રામ. ધન૦ ૮
 ભાવ ભલી પરે ભાવીયે, એ ધર્મનો સાર;
 શિવગતિ આરાધનતણો, એ આઠમો અધિકાર. ધન૦ ૯

ઢાળ સાતમી.

(રૈવતગિરિ હુઆ પ્રભુનાં ત્રણ કહ્યાણ—એ દેશી.)

હવે અવસર જાણી, કરી સંલેખણ સાર;
 અણસણ આદરીયે, પચચખી ચારે આહાર;

લલુતા મવિ મૂકી, છાટી મમતા અગ,

એ આતમ ખેલે, મમતા જ્ઞાન તરગ.

ગતિ ચાહે કીધાં, આહાર અનત નિરાક,

પાનુ તુમિ ન પામ્યો, જીવ લાલચીયો રક,

દુલહો એ વળી વળી, અણસણનો પરિણામ,

આધુધી પામીજે, નિવપદ મુરપદ હામ. ૨

ધન ધસો ગાલિલદ, ખપો મેઘકુમાર;

આણુગણ આરાધી, પામ્યા લવનો પાર;

શિવમદિર જાગે, કરી એક અવતાર,

આરાધનકેગ, એ નવમો અધિકાર. ૩

દગમ આધિકારે, મહામત્ર નવકાર,

મનથી નવિ મૂકે, ગિવમુખ ફૂલ ગણકાર,

એ જપતાં જાગે, દુર્ગતિ દોષ વિકાર,

મુખે એ મમતે ચોદ પૂરવનો માર. ૪

જનમાતર જાતા, જે પામે નવકાર,

તો પાતિક ગળી, પામે મુર અવતાર,

એ નવપદ મગ્નિજો, મત્ર ન કોઈ માર;

દંદ લવ ને પગલવે, મુખ રાપતિ દાતા. ૫

જ્યુ ભીલ ભીલડી. જાન રાણી થાય,

નવપદ મદ્દિમાધી, મગ્નિમદ્દ મદ્દારાય,

રાણી રતનાવતી, એધુ પામ્યા છે મુરબોગ,

એક લવ પત્રી લેધે, મિવનધૂ મગ્નિગ. ૬

ધ્રામનીને એ વળી, મત્ર ફળ્યો તત્કાલ,

ફળિધર કીટીને, મગ્નિય મધ ફૂલમાળ;

મિવનધૂ નેત્રી, મોવનપુરો કીધ;

ગામ એ મગ્નિ, કાજ યજ્ઞનાં ચિહ્ન. ૭

એ દશ અધિકારે, વીર જિજ્ઞેસર ભાખ્યો;
 આરાધનકેરો વિધિ, જેણે ચિત્તમાંહિ રાખ્યો;
 તેણે પાપ પખાળી, ભવભય દૂરે નાખ્યો;
 જિન વિનય કરંતા, સુમતિ અમૃતરમ આખ્યો. ૮

ઢાળ આઠમી.

(નમો ભવિ ભાવશું—એ દેશી)

સિદ્ધારથ રાય કુળતિલો એ, ત્રિશલામાતા મદહાર તો;
 અવનીતલ તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપકાર.
 જયો જિન વીરજી એ. ૧

મેં અપરાધ કર્યાં ઘણાં એ, કહેતાં ન લહુ પાર તો;
 તુમ ચરણે આવ્યા ભણી એ, જો તારે તો તાર. જયો ૨
 આશ કરીને આવીયો એ, તુમ ચરણે મહારાજ તો;
 આવ્યાને ઉવેળશો એ, તો કેમ રહેશે લાજ ? જયો ૩
 કરમ અલુજણ આકરાં એ, જન્મ મરણ જંજાલ તો;
 હું છું એહથી. ઉભગો એ, જોડવ દેવ દયાળ. જયો ૫
 આજ મનોરથ મુજ ફળ્યા એ, નાઠાં દુઃખ દંદોલ તો;
 તુઠો જિન ચોવીશમે એ, પ્રગટ્યાં પુણ્ય કલ્સોલ. જયો ૫
 ભવે ભવે વિનયતુમારડો એ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો;
 દેવ દયા કરી દીજીએ એ, યોધિખીજ સુપસાય. જયો ૬

કળશ

ઘઉં તરણતારણ સુગતિકારણ, દુઃખ નિવારણ જગ જયો;
 શ્રી વીર જિનવર ચરણ થુણતાં, અધિક મન ઉલટ થયો. ૧
 શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ પદ્ધર, તીરથ જંગમ એણી જગે;
 તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિતેજે ઝગમગે. ૨

શ્રી હીરવિજયસૂરિ ગિય્ધ વાચક, કીર્તિવિજય મુરગુરુ સમો,
તસ શિષ્ય વાચક વિનયવિજયે, શુભ્યો જિન ચોવીશમો. ૩
મય સત્તર સ વત ઓગલીત્રીગે (૧૭૨૯) રહી રાદેર ચોમાસ એ,,
વિજયદશમી વિજય કારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ. ૪
નરભવ આરાધન સિદ્ધિ સાધન, સુકૃત લીલ વિલાસ એ,
નિર્જરા હેતે સ્તવન રચિયુ, નામે પુણ્ય પ્રકારા એ. ૫

શ્રી સ્વરૂપચંદ્રકૃત ચોવીશી

ઋપભજિન સ્તવન.

(ખેડલે ભાગ ધણો છે રાજ, વાતા કેમ કરો છો-એ દેશી)

ઋપભજિનેસર દરિસણ દીજે, મુજપર કંઠુ કીજે,
એવકને મન વહિત હેજે, અજર અમર પદ દીજે. વહિત
પૂરો રે સાહેબજી એવકનો. ૧. એ આકણી. તુજ મુખ દરિસણ
મુજ મન હરખ્યો, મુજને પ્રભુજી મલીયો, શિવસુખ વછા પૂરણ
માતુ, આગણ સુરતરે ફલીયો. વહિત ૨. આદિ પુરૂષ શ્રી
આદિજિનેસર, યુગલાધર્મ નિવારી, ત્રિભુવન માહે જિનજી
સરિખો, નહી કોઈ ઉપગારી. વહિત ૩. વિનીતા નગરી
ગાભે રૂઢી, ફલકર નાલિ ખિરાજે, રાણી મરુદેવી કૂખેથી,
જનમ પ્રભુજીનો છાજે. વહિત ૪. યૌવનવય સમરથ ગુણ
મ પદ, પ્રથમ રાય કહાયા, દાન સવત્સરી રે જનને, સયમ
લીએ સુખ દાયા. વહિત ૫. લાખ ચોરાસી પૂરવ આયુ,
પાલી સીધાવ્યા મુગતે, કેવલ કમલા લીલ વિલાસી, અરૂપ-
ચંદ્ર સુખ યુગતે. વહિત ૬

શ્રી અજિત જિન સ્તવન.

(શ્રી પંચાસરો પાસછ રે લાલ—એ દેશી.)

શુભભાવે કરી સેવિયે રે લાલ, ખીજ અજિત જિણુંદ;
ભવિ પૂજે રે; મંગલ માલા જેહથી રે લાલ, હોવે અતિહિ
આણુંદ ભવિ પૂજે રે. વંદના માહરી જાણજે રે લાલ. ૧
એ. આંકણી. અયોધ્યા નગરી ભલી રે લાલ, જિતશત્રુ નૃપ
તાત, ભવિં અજિત જિનેસર જનમીયા રે લાલ, વિજયા
રાણી માત. ભવિં વંદનાં ૨. ઇશ્વાગ વંશે ઓપતા રે
લાલ, દેવ સકલ શિરદાર; ભવિં પૂરવદ્વિશિ જેમ ઉગીચો
રે લાલ, દિનકર તેજ અપાર. ભવિં વંદનાં ૩. દેવ દૂજે
નહી એહવો રે લાલ, સમોવડ ઇણે સંસાર; ભવિં તસ પદ
ભક્તિ ભલિપરે રે લાલ, ભાવ સહિત ચિત્ત ધાર. ભવિં
વંદનાં ૪. લટભવથી ભમરી હુવે રે લાલ, ભમરી ભય
સંભાર; ભવિં મનસમરણ મહારાજતું રે લાલ, કરતાં લહે
ભવપાર. ભવિં વંદનાં ૫. જિનજીયે જેમ જીતીયા રે લાલ,
રાગ રોષ રિપુ સેન; ભવિં જીતીયે તાસ સહાયથી રે લાલ,
લહીયે શિવસુખ ચેન. ભવિં વંદનાં ૬. એમ જાણી જિન-
રાજની રે લાલ, દ્રવ્ય ભાવ ભરપુર; ભવિં પૂજા પરમાતમ
તણી રે લાલ, આપે સુખ સસનૂર. ભવિં વંદનાં ૭. નિજ-
પદ કાયક જિન તણી રે લાલ, ધારો અખંડિત આણું;
ભવિં સ્વરૂપચંદ્ર ભાવે કરી રે લાલ, એમ પયંચે વાણ.
ભવિં વંદનાં ૮.

શ્રી સંભવ જિન સ્તવન

(રાજા જે મલે—એ દેશી.)

સંભવ સુખકર ત્રીજા દેવ, જેહની સુરનર સારે સેવ;

જિન વદીયેં અતરગત દર્શિ જિનરાય, જાણે જીવ તણા
અભિપ્રાય. જિનં ૧. શિનગતિ સમરણ કીજે નિત, મેના-
મુત ધ્યાવો નિજ ચિત્ત, જિનં અતિશય અર્જિત વર્જિત
પાપ, સમતા ગુણ ઘણે ભવ તાપ. જિનં ૨. ભવજલ
તારણ ભુવન પ્રદીપ, નેહશુ રહીયે નિત્ય સમીપ, જિનં
ક્ષમા વિનય ઋણુતા સતોપ, ધારીને કીજે ગુણ પોષ.
જિનં ૩. તપ સયમસત્ય શૌચ વિશેષ, અક્રિયન પ્રહ્લયર્થ
અશેષ, જિનં પાલી દશવિધ ધર્મનો સાથ, ટાલી ડર્મ
તર્યો ભવપાથ જિનં ૪. પુત્ર જિતારી પુત્ર ભવાત, પામ્યા
શિવરમણી મુખ કાંત, જિનં પુણ્ય પુરાકૃત નરભવ લક્ષ,
ગ્વામી ભજન કરી કરો ગુદ્ધ. જિનં ૫. ધર્મ અર્થ કામ
એ ત્રણ વર્ગ, માધનથી લહીયે અપવર્ગ, જિનં સૌભાગ્ય-
ચદ્ર મુનોદ્ર મુશીસ, ગ્વરૂપચદ્ર નમે જગદીસ. જિનં ૬.

શ્રી અભિન દન જિન સ્તવન

(સિદ્ધચક્ર પદ વદો-એ દેશી)

હિમચતગિરિ ગિર પદ્મદહથી, મુરતદિની પ્રગટી છે,
પૂરવદિશિ એક પાનન કરતી, પૂરણ જલ ઉમટી છે રે.
ભવિકા ! જિનમુખવાણી મુણજે તમે, ત્રિપદીનો વિસ્તાર
રે. ભવિં જિનં ૧. એ આકણી. મુર ન દીયે દિશિ ત્રણ
ઉવેખી, અભિનદન જિન દેખી, ત્રિગરે મધ્ય મિહાસન
જેસી, ચિહ્ન દિશિ મરખી લેખી રે. ભવિં જિનં ૨. કચન
તતુ હિમગિરિ મન આણે, મુખ પદ્મદહ જાણે, ચિહ્ન મુખે
તેહ દહ તટથી વાણી, ગંગાપ્રવાહ વખાણે રે. ભવિં
જિનં ૩. પૂર્વાદિ દિગિ કીવ પવિત્રા, કરના વચન વિલામ;

નય ગમ ભંગ પ્રમાણ સકારણ, હેતુ આહરણ ઉદ્ધાર રે.
ભવિં જિનં ૪. ચક્રગતિ વારણ શિવમુખ કારણ, જાણી
સુરનર તિરિયા; ભાવ કલ્પોલમાં રનાન રમણતા, કરતા
ભવજલ તરિયા રે. ભવિં જિનં ૫. તે જિનવાણી અમીય
સમાણી, પરમાનંદ નીસાણી; સૌભાગ્યચંદ્ર વચનથી જાણી,
સ્વરૂપચંદ્ર મન આણી રે. ભવિં જિનં ૬.

શ્રી સુમતિ જિન સ્તવન

(મોહના મોતી ઘો હમારો-એ દેશી.)

અતુલી બલ અરિહંત નમીજે, મન તનુ વચન વિકાર
વમીજે; શ્રી જિનકેરી આણુ વહીજે, તો મનવંછિત સહેજે
લીજે, સેવિયે ભવિ સુમતિ જિણંદા, ટાલીયે ભવફંદા. ૧.
એ આંકણીં અશુભાશ્રવનો સંગ ન કીજે, સમકિત શુદ્ધ
સુધારસ પીજે; અભય સુપત દાન દાય દીજે, નિજગુરુની
ભલી ભક્તિ વદીજે. સેવીયેં ટાલીયેં ૨. સુમતિજિનેસ
સુમતિ જે આપે, જિનદરિસનથી દુર્ગતિ કાપે; નામ જપોં
અદ્યોતરશત જાપે, મોહ તિમિર હરો તપરવિ તાપે. સેવીયેં
ટાલીયેં ૩. ત્રિકરણ શુદ્ધ નવવિધ નિર્દુષણ, પહેરે શીલ
સદીલ વિભૂષણ, સંશયથી નિત્ય રહીયે લૂખા, જખ લગે
નભ અવગાહે પૂખા. સેવીયેં ટાલીયેં ૪. ધર્મનો કામ તે
ભાવશું કીજે, ગુરુજીમુખ વચન વિનય કરી લીજે, ભવ
સમુદ્ર તરવો વાંછીજે, જહ ચેતન બેહુ ભિન્ન લખીજે.
સેવીયેં ટાલીયેં ૫. પંચમગતિ ગામી પ્રભુ પાયા, સવિ
કાજ સીધાં દિલ ભાયા, સૌભાગ્યચંદ્ર ગુરુ સુપસાયા, સ્વ-
રૂપચંદ્ર જિનના ગુણ ગાયા. સેવીયેં ટાલીયેં ૬.

શ્રી પદ્મપ્રભ જિન સ્તવન

(શ્રી શીતલજિન બેટીએ-એ દેશી)

શ્રી પદ્મપ્રભ જિનરાજજી, તનુ રક્ત કમલ સમ વાન હો; જ્ઞાન અનંત સુખાણતા, દગ કરૂણા ગેહ સમાન હો. શ્રી પદ્મ ૧. કેવલ દર્શન દેખીને, કહે લોક અલોકની વાત હો; સમયાતર ઉપયોગથી, સાકાર અનાકાર જાત હો. શ્રી પદ્મ ૨. ભાવિ ભૂત ભવિષ્યની, ભાવિ આગલ કહે જગનાથ હો, ચઉમુખે વાણી પ્રરૂપતા, તારણ કારણ ભવ પાથ હો. શ્રી પદ્મ ૩. પુષ્કર મેઘ થકી ભલી, ગોધિ અકુર રાપણુહાર હો, શ્રદ્ધા ભાષણ રમણતા, મૂલકદ ખદ નિરધાર હો. શ્રી પદ્મ ૪. શમ સવેગ નિરેદતા અનુકંપા અને આમ્તિકય હો, શાખા ચાર અને ભલો, ઉર્ધ્વ શાખા તે વિહિમ આધિક્ય હો. શ્રી પદ્મ ૫. પત્ર સપત્તિ સુખ રૂપીયા, સુર સુખ છે તેહમા ફૂલ હો, ફૂલ શિવસુખ પામે ભવિ, જિહાં અક્ષય મિથિતિ અનુકૂલ હો. શ્રી પદ્મ ૬ ભાવ મેઘ ખડુંગુણ જાણીયે, જિનનાણી સકલ મલ ગોધ હો, વાણી ભવનિસ્તારિણી, તે મુણિ પામ્યો પ્રતિગોધ હો. શ્રી પદ્મ ૭ તે ઉપકારી ત્રિલોકને, આપે અવિચલ સુખ વાસ હો, સૌભાગ્યચદ્ર પસાયથી, કહે સ્વરૂપચદ્ર ગુણ ભાસ હો. શ્રી પદ્મ ૮.

શ્રી સુપાર્થજિન સ્તવન

(દક્ષિણ દોહિયો હો રાજ-એ દેશી)

શ્રી જિન સાતમો રાજ, સ્વામી સુપાસજી રાજ, તેહનું દરિસણ હો લહિયે પૂજણ પૂજ્યથી, પ્રભુ ગુણ ધ્યાની હો રાજ, મમકિત દાની હો રાજ, ગોભા અધિકી હો કહીયે

સુરનર અન્યથી. ૧. જગત શિરોમણી રાજ, વાસ જિણુંદનો
 રાજ, નમીયે તેહને રે શુદ્ધ ભાવિત ભક્તિથી; જિન પ્રતિમાને
 હો રાજ, રૂપવિધાને હો રાજ, પૂજે પ્રણમે હો ધ્યાયો
 શુભ ખરી યુક્તિથી. ૨. વંછિત કાળે હો રાજ, સ્વામી
 નિવાળે હો રાજ, તે જિન આપે હો રૂઠી શિવપુર સંપદા;
 જસ મુખ દીઠે હો રાજ, પાતક નીઠે હો રાજ, નામે નાવે
 હો દારિદ્ર દોહગતા કદા. ૩. બાહ્ય આભ્યંતર હો રાજ,
 શુભગુણ શોભતા હો રાજ, સહસ અદ્યોત્તર હો આપે અનંત
 ગુણાકરા; દોષ ન દીસે હો રાજ, અઠાર અનેરા હો રાજ,
 નિજગુણ નિર્મલ હો ભાસે જેમ નિશાકરા. ૪. નયરી
 વાણારસી હો રાજ, રચણે ઉદ્ધસી હો રાજ, તિહાં પ્રભુ
 જનમ્યા હો સ્વામી નર સુર ઇંદના; સૌભાગ્યચંદનો રાજ,
 સેવક બોલ્યોજી રાજ, સ્વામી સાચી હો માનો સ્વરૂપની
 વંદના. ૫.

શ્રી ચંદ્રપ્રભજિન સ્તવન

(આછે લાલની-દેશી)

ચંદ્રપ્રભ જિનરાજ, મનમોહન મહારાજ. આછે લાલ
 અતિશય પતિ જિન આઠમોજી. સકલ કુશલની વેલ, પ્રતતન
 મંગલ કેલ. આછે વર પુષ્કર જલધર સમો જી. ૧. દુરિત
 તિમિર વિધ્વંસ, નિર્મલ ગયણે હંસ. આછે જ્ઞાનાવરણ નિવા-
 રવા જી; સાગર કોડાકોડ ત્રીસ, વડિથિતિ એ જોડ. આછે ક્ષય
 કરી કેવલ ધારવા જી. ૨. સુરતરૂવર ઉપમાન, આપણ મોક્ષ
 નિદાન. આછે નરસુર સુખ અનુક્રમે લહિ જી. ભવજલ
 સાયર તાર, પોહોંચાવણ પરવાર. આછે મુક્તિ ગમન પ્રવ-
 હણ સહી જી. ૩. સુખ સંપત્તિ ગુણ હેત, શશિ લંછન

તનુ ધ્યેત. આછેં ચદ્રપ્રભ જિન જગપતિ છ. મન તનુ
વચન એત્ય, કરી ધ્યાઓ નિજ તન્ય. આછેં જિમ પામે
પગમ ગતિ છ પં તાપ હરણુ જિમ ચદ્ર, જિમ તમ
હરણુ દિગ્દ. આછેં તિમ ભવહર જિન મ ભવે છ. મૌલા-
અચદ્ર ગુરુરાય, પામી તાસ પમાય. આછેં અચપચદ્ર
ધ્રમ વિનમે છ. પ.

શ્રી મુવિધિ જિન સ્તવન

(હને ન નહ મગી વેચના રે યોન-એ દેશી)

માટેષ મુવિધિ જિનુદને કે લો, પૂને ધરી મન ખંત;
ગુભ ભાવધી કે, ચાલો જઈએ જિન વાદવા કે લો, ઉજમ
આણી અગમા કે લો, આલમ મૂકે દિગત. ગુભં ચાલોં
૧. ચરણ પાવન થાયે ચાલતા કે લો, દરિગલે નયન પવિત્ર,
ગુભં પચાભિગમને સભારીને કે લો, નિમિદ્ધિ ત્રિકરણ
વિચિત્ર. ગુભં ચાલોં ૨. શિવનામી કરન્નેરીને કે લો, વદન
કરે એગિત. ગુભં દ્રવ્ય ભાન તન સાચવી કે લો, ગુભ
કરે મમકિત. ગુભં ચાલોં ૩. જિનપ્રતિમા જિન આચ્છી
કે લો, તેદમા નદિ મદેદ; ગુભં તેદની ભક્તિ કર્યા વરી
કે લો, લહીએ ગુપ આછેદ. ગુભં ચાલોં ૪. ગોભનરિધિ
મુવિધિ પ્રભુ કે લો, મકર લ ડન મદાગાય, ગુભં દીને
મૌભાગ્ય પં નેવના કે લો, આત્મ અચપ પમાય. ગુભં
ચાલોં ૫.

શ્રી શીતલ જિન સ્તવન

(ઘોડી તો આઈ થારા દેશમાં માણ-એ દેશી.)

શ્રી શીતલ જિન સેવીયે ભવિપ્રાણી, તાયે બહુત સુખ
હોય હો. મનમાન્યો, જિણુંદ મેરે એહ હો સુખદાની. એ
આંકણીં ખાર ભાંતિકી નિજર્જરા, ભવિં કરકે ભવતોય
હો. મનં ૧. સાદિ અનંત ભાંગે રહ્યો, ભવિં જ્યોતિમયી
ગત દેહ હો, મનં કેવલ યુગ સુખ વીર્યનો, ભવિં અનંત-
પણાથી અછેહ હો. મનં ૨. જિનકે વચન સખડી સુને,
ભવિં ખીરોદધિકે તરંગ હો, મનં જ્યોપણિ ઘટ જલ લેધ
કે, ભવિં રાખે નિજઘટ સંગ હો. મનં ૩. વરણાવરણી
જલ ભયો, ભવિં તખ ન ગ્રહે કોઉ ચોર હો, મનં ત્યુ
વાણી જિનસુખ વદી, ભવિં ધારે સખ મત ચોર હો. મનં
૪. આપ આપના મન થાપકે, ભવિં ન્યારે ન્યારે કહે ભેદ
હો, મનં કરની ન્યારી ખતાયકે, ભવિં નય ષટ ન્યારે વેદ
હો. મનં ૫. સઘરે ઇચ્છત સિદ્ધિકો ભવિં જો ભૂલે નગરકો
પંથ હો, મનં તાહિમેં જીવદયા બડી, ભવિં જો ખરનત
નિર્મથ હો. મનં ૬. તાયે જિનપદ પાધયે, ભવિં દશમ
જિનેન્દ્રકે ભક્ત હો, મનં સૌભાગ્યચંદ્ર દયા ભાખે, ભવિં
સ્વરૂપચંદ્ર સુખ યુક્ત હો. મનં ૭.

શ્રી શ્રેયાંસ જિન સ્તવન

(હો હવધરજી હવે કેમ કરવુ નેમ પરાક્રમ મોહટું-એ દેશી.)

હો જિનવરજી, નિજ દરિસણુ દેખાડી પ્રીત સુધારીયે,
તુમ દરિસણુ છે ભવભય હરણો, આઠ કર્મજલધિ તારણુ
તરણો, સંસારી ને શિવસુખ કરણો. હો જિનં ૧, એ

આંકણી, મુનિ આવકે ધર્મ દુવિધે ભાખ્યો, તે ભવ્યજનો
આગલે દાખ્યો, તેણે તુજ વચને અમૃત આખ્યો, હો જિન-
વરણ, નિજવાણી સભલાવી સમકિત આપીએ. ૨. જે હુંતા
પાપ તણા કરી, તે તે તાર્યા બહુ નર નારી, તુજ સમ
નહી કોઇ ઉપગારી, હો જિનવરણ, નિજકર અવલભાવી
તારકે તારીયે. ૩. તુ અધ્યાતમ સૂરજ ઉદયો, તવ મોહાદિક
તમ દૂર ગયો, ભવિ મનમાં જ્ઞાન પ્રકાશ થયો. હો જિનવરણ
મનઉદયાચલ બેસી મિથ્યાત્વ નિવારીએ. ૪ તુજ વદન કમલ
દરિમણુ પ્યાગે, તિહાં મન મધુકર મોહો મહારો, ક્ષણ એક
તિહાંથી ન રહે ન્યારો, હો જિનવરણ, અવલોકન નિત્ય
તેહનો મુજને દીણ્યે. ૫. ધરણે દ્ર સહસ્ત્ર મુખશુ ભાખે,
તાહરા ગુણ નિત્ય નવવા દાખે, તોહે પાર ન લહે ગુણનો
ભાખે. હો જિનવરણ, અનંત ગુણાત્મક તુ મોહે ગુણ તાહરા.
૬. સોભાગ્યચક્ર ગુનેનો શિષ્ય, કહે સ્વરૂપચક્ર આહો જગદીશ
ત્રેયામપણુ દીઓ મુજગીશ. હો જિનવરણ, નામ ત્રેયાસ
તમારૂં સમરૂં ધ્યાનમા. ૭.

શ્રી વાસુપૂત્ય જિન સ્તવન

(ઘોષીંગી મેટી તીખારે નયણુગે પાળી લાગણો,
માઝો રલો રે વોભાય-એ દેલી)

નિજદરાયા, મૃગુણ મુખાકર મુદર, કેવલજ્ઞાન ભદાર.
જિનુદો મોહ અધારે નિનારવા, ગમરથ તુ દિનકાર. જિનુદો
૧. જિનુદો વાસુપૂત્ય મુજ વાલહો, ડહમન ગ્યો રે લોભાય.
એ આકળી. જિનુદો ધર્મ ધરધરે ધન્ય તુ, ભરતસેવ
મહાર. જિનુદો બોધમીજ વાળ્યે વચનનુ, ભવિમન કપાર.

ઉદાર. જિણુંદો ૨. જિણુંદો સુમતિ સહિત સહુ સમકિતી, પાલે નિજવ્રત સાર. જિણુંદો સંવર વાટી ભયી કરે, રહે અપ્રમત્ત આચાર. જિણુંદો ૩. જિણુંદો આશ્રવ શ્વાપદ વારતા, ધારતા જિનવર આણ. જિણુંદો સીલ સુધારસ સીંચતા, લહે ચેતન ગુણ ખાણ. જિણુંદો ૪. જિણુંદો પારખો તે દરિસણ યદા, જાણ્યો તદા શિવશર્મ. જિણુંદો કુંગુરુ કુંદેવ કુંભકિતનો, વાર્યો ચિત્તથી ભર્મ. જિણુંદો ૫. જિણુંદો અપ્પહિવામ્ દીણ્યે, દરિસણ દોલત દાન. જિણુંદો સૌભાગ્ય-ચંદ્ર સ્વરૂપને, વહ્નલ તુજ ગુણગાન. જિણુંદો ૬.

શ્રી વિમલ જિન સ્તવન

(જુળખડાની દેશી)

વિમલ વિમલગુણ રાજતા, ખાણ અભ્યંતર ભેદ; જિણુંદો જીહારીયે. સૂચી પુલા દ્રષ્ટાંતથી, મન વચ કાય નિવેદ. જિણુંદો ૧. સ્પષ્ટ બદ્ધ નિધત્ત તે, નિકાચિત અતિશેષ; જિણુંદો આત્મપ્રદેશ માંહે મદ્યા, મલ તે કર્મ પ્રદેશ. જિણુંદો ૨. અસંખ્યપ્રદેશી ચિન્મયી, ચેતન ગુણ સંભાર. જિણુંદો પ્રદેશે પ્રદેશે રમી રહી, વર્ગણા કર્મ અપાર. જિણુંદો ૩. પંચ રસાયન ભાવના, ભાવિત આતમ તત્ત્વ. જિણુંદો ઉપલતા છાંડી કનકતા, પામે ઉત્તમ સત્ત્વ. જિણુંદો પ્રથમ ભાવના શ્રુત તણી, બીજી તપ તીય સત્ત્વ. જિણુંદો તુરીય એકત્વ ભાવના, પંચમ ભાવ સુતત્ત્વ. જિણુંદો ૫. એમ કરી સર્વ પ્રદેશને, વિમલ ક્યારી જિનરાય. જિણુંદો નામ યથાર્થ વિચારીને, નમે સ્વરૂપ નિત્ય પાય. જિણુંદો ૬.

શ્રી અનંત જિન સ્તવન

(હાંચે લાલ રામપુર ખાતરમા — એ દેરી)

હાંચે લાલ ચતુરશિંગેમણિ ચૌદમો, જિનપતિ નામ
અનંત. મેરે લાલ. ગુણ અનંત પ્રગટ કર્યા, કર્યો વિભાવનો
અંત. મેરેં ચતુર શિંગેમણિ ચિત્ત ધરો. એ આંકણી. ૧.
હાંચે લાલ ચાર અનંતા જોડના, આતમ ગુણ અભિરામ.
મેરે લાલ. જ્ઞાન દર્શન મુખ વીર્યતા, કર્મે રૂધા ઠામ. મેરે
લાલં ચતુરં ૨. હાંચે લાલ ચતુર ધરો નિજ ચિત્તમાં, એ
જિનવરતુ ધ્યાન, મેરે લાલં અરથી અરથ નિવાસને, મેરે
ધરી ખહુ માન. મેરે લાલં ચતુરં ૩. હાંચે લાલ જ્ઞાના-
વરણી ક્ષય કરી, લહુ અનંત જ્ઞાન, મેરેં દર્શનાવરણ નિવા-
રતા, દર્શન અનંત વિધાન. મેરેં ચતુરં ૪. હાંચે લાલ
વેદનીય વિગમે થયુ, મુખ અનંત વિસ્તાર, મેરેં અતરાય
જોલ ઘતાં, વીર્ય અનંત ઉદાર. મેરેં ચતુરં ૫. હાંચે લાલ
અનંત અનંત નિજ નામની, ચિરતા થાપી દેવ; મેરેં જિમ
તગમ્યા સરોવર ભજે, તિમ મ્વરૂપ જિન મેવ. મેરેં ચતુરં ૬.

શ્રી ધર્મ જિન સ્તવન

(ગેત્રુ જાગિરિના વાગી રે મુજો માનજો રે—એ દેરી)

ધર્મજિનદને ધ્યાવો ધ્યાનમા રે, જામ વરાઈ છે કેવલ
જ્ઞાનમા રે. જિનજીવે ભાખ્યા લવ અનેક, તે માંલસતા
આવે દ્વંદ્વ વિવેક, ભાજનતસલ પ્રભુ અમને ભવજલ તારો
રે. ૧. ધર્મ કહ્યો છે રે વસ્તુ સ્વભાવને રે, વસ્તુ પ્રકારે રે દ્રવ્ય
ખનાવને રે, ચમચિરે અવગાહન પન્વિર્તિ, પુરણ ગલણ ચેતન
ગુણ કીર્તિ, જોડવા ભાવને ધર્મ વખાણીઓ રે. ૨. પાગ
અનેરા રે આતમ દ્રવ્યધી રે, તેડના જ્ઞાતા રે ચેતન ભવ્યધી

રે; તસ પરિચય કરતાં સત્ત્વ, પામે પરમાર્થિક નિજતત્ત્વ; તેહનો રે લાભ અપાર સુખંકર રે. ૩. જીવ સંસારી રે તે નિજ ધર્મને રે, નિજ ચિંતવતો રે લહે શિવ શર્મને રે; દ્રવ્યથી ગુણ પર્યાય વિશેષ, તન્મય થાતાં કાર્ય અશેષ; સાધક સાધે સાધને સાધ્યને રે. ૪. ચેતના દોય સાકાર ને પરા રે, અનાકાર અવગમદ્રગ આગરા રે; પ્રત્યક્ષ ભાસે લોક અલોક, નાસે ભવભ્રમણાનો શોક, જિનજીને સેવ્યાં રે સવિ સુખ સંપન્ને રે. ૫. એહવા અતિશય ધર્મજિજ્ઞાંસના રે, તે અનુભોદે રે વૃંદ મુણિંદનાં રે; તે લહે સુખ સૌભાગ્ય સહેત, અભિનવ ચંદ્રકલા સમવેત, આપો આતમ શક્તિ સ્વરૂપને રે. ૬.

શ્રી શાંતિજિન સ્તવન.

(ગોરી બિન અવગુણ કિમ છોરી—એ દેશી.)

સેવો ભવિ શાંતિજિજ્ઞાંસનેહા, શાંત રસ ગેહા. શમામૃત ગેહાં સેવો ભવિ શાંતિજિજ્ઞાંસનેહા. એ આંકણીં રાગ દ્વેષ ભવ પાપ સંતાપિત, ત્રિવિધ તાપહર મેહા; માયા લોભ રાગ કરી જનો, દ્વેષ ક્રોધ મદ રેહા. સેવોં ૧. અનંતાનુષ્ઠી અપ્રત્યાખ્યાની, પચ્ચખાણુ સંજલ છેહા; નિજ અન્યોન્ય સદ્રસજી ચડિસક, સંખ્યા વાસિત દેહા. સેવોં ૨. નોકુંષાય નવ હાસ્ય અરાત રતિ, શોક જીગૃહ્સ ભય રેહા. મન વચ કાય તપાવત તાથે, કહીયે તાપ અછેહા. સેવોં ૩. જૈસે વનદવ તરૂ ગણુ બાલે, ત્યાં અંતર્ગત એહા; ખમ સમ દમ ઉપશમ શીતલતા, કારે જલ લહેરી લેહા. સેવોં ૪. આતમરાય રાજ્ય અલિસંચો, પૂજિત ત્રિભુવન ગેહા; હુમ શિર છત્રકી છાહ અમાસિર, ઘો સ્વરૂપ અનુપેહા. સેવોં ૫.

શ્રી કુંથુજિન સ્તવન.

(ઋષભ જિનેસર પ્રીતમ માહરો રે—એ દેશી)

કુંથુનાથ સત્તરમા જિનપતિજી, કુંથુ તણા પણ નાથ,
તે જિન લવ્ય સામગ્રીવતને જી, સાચો શિવપુર સાથ. ૧.
શ્રી દેવીસુત ગુણ સભારીયેજી, મન કંજ કોશ નિવાસ,
મનમધુકર જિન પંકજ કર્ણિકા જી, વાસી લહો સુખવાસ.
શ્રી દેવીં ૨. યોગ ખેમકર ગુણ છે નાથમાંજી, કુંથુ ઉપર
પણ એમ, અપ્રાપકને પ્રાપક યોગ છે જી, પ્રાપ્તરક્ષક ગુણખેમ.
શ્રી દેવીં ૩. લૌકિક નાથ મહિપતિને કહ્યોજી, તે એ અરથ
પ્રમાણ, લોકોત્તર જ્ઞાનાદિક ગુણ તણેજી, દાયક રક્ષક જાણ.
શ્રી દેવીં ૪. તે ગુણનો અભિલાષી આતમાજી, સેવે શ્રી
જગનાથ, જિનજી તેહને મધુ માધવ પરે જી, આપે અદ્ભુત
આથ. શ્રી દેવીં ૫. તિમ હું કુંથુ જિનેદ્ર ઉપાસનાજી, કરી
માણુ ગુણ દોય; ભવ-પરિહાર મુગતિ સ પાડનાજી, સત્ય-
અરૂપ સુખ હોય. શ્રી દેવીં ૬.

શ્રી અરજિન સ્તવન

(દેહ દેહ રે નણુદ હરીતી-એ દેશી)

અરનાથ અરજ અવધારો, નિજલક્ષ્મના કાર્ય મુધારો
રે મનમોહના મહારાયા, સ સાર અપારાવારે, જલધોલના
ન્યાય વિગ્યારે, જગસોહના જિનરાયા. ૧. પ્રદગલપરાવર્ત
અનતા, થયા ભવકહોલ ભમતા રે. મનં મનુજ ખેત્ર કુલ
આર્ય, ગુરુ શ્રુત સદહણુ મુકાર્ય રે. જગં એવી સામગ્રીને
અભાવે, જિનધર્મ ન લાપો મુભાવે રે, મનં નિયતે લધુ-
કર્મા થઈને, અનુક્રમે ગુણભણુ લઈને રે જગં ૩. જિનધર્મ

શ્રી નમિનાથ જિન સ્તવન.

(સોલમા શ્રીજિનરાજ ઓલગ સુણો અમતણી લલના. એ દેશી.)

મદ્દવારી નમિનાથ જિનેશ્વર વંદિયે લલના. ભવ અનેકના
સંચિત પાપ નિકંદીયે લલના. જીત્યાને સરણે જીત લહીજે
એ ન્યાય છે લલના, રિપુ જિત્યાનો એ પણ એક ઉપાય
છે. લલના ૧. દ્રવ્ય શત્રુ જેણે ગર્ભ થકા સહજે દમ્યા
લલના, માન મૂકીને તે સઘલા આવી નમ્યા. લલના ૦ નામ
નમિ ઇમ સાર્થક મનમાં ધ્યાઈયે લલના, તો મનવાંછિત
ઇહપરભવ સુખ પાઈયે. લલના ૦ ૨. જીવકર્મનો વૈર અનાદિ
નિબદ્ધ છે લલના, કિહાંએ જીવ કિહાં કર્મ સમર્થ સનદ્ધ
છે લલના ૦ ગોસ્તનથી પય ખાણુથી કનકોપલ પરે લલના,
મદ્યા આવ્યા પણ તાસ વિભાવ અગતી હરે. લલના ૦ ૩.
તિમ પ્રભુ સમકિત લાભથી પંડિત વીર્યને લલના, ધારી
વારી પ્રમાદ ધરી મન વૈર્યને લલના ૦ જીતી ભાવ વિપક્ષ
સ્વપક્ષ વિચારીને લલના, સર્વઘાતિ દેશઘાતિ અઘાતિ
નિવારીને. લલના ૦ ૪. લાઘો કેવલ યુગલ નિધાન સુભક્તિનો
લલના, જિનપદ્ધ ભોગ સંયોગ મિલાપ વિમુક્તિનો લલના ૦
ઇમ બહિરંતર શત્રુ નમાવી નમિજિને લલના, દાખ્યો રિપુ
જય ભેદ તે જાણ્યો ભવિજને. લલના ૦ ૫. ધર્મ દ્વિવિધ ઇમ
સંઘ ચતુર્વિધ સાંભલે લલના, ભદ્ર દર્શન કેઇ દેશ સર્વવિરતે
ભલે લલના ૦ જેમ તુમે જીત્યા રે તેમ જીતાવો માહરા લલના,
કહે સ્વરૂપ હવે ચરણ શરણ છે તાહરા. લલના ૦ ૬.

શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તવન.

(અપને પીયાજી બાત રે કે' કેહને પૂછું—એ દેશી.)

નેમ જિણુંદનો જ્ઞાન રે, જગમાં જયકાર, જગત જંતુની

રક્ષા કરવા, પ્રભુ અતિશય ઉપગારી રે, વદો નરનારી નેમઠ
 એ આંકણી. જય સમુદ્રવિજયાંગભૂ, શિવાદેવીના જાયા,
 શખલછત અજન છખી, દશધનુષ્યની કાયા. નેમઠ ૧.
 અભયદાન શ્યાપદ ભણી, દીધુ વરસી જનને, સયમી બ્રહ્મ-
 ચારી પછે, સાધ્યુ નિજ મનને. નેમઠ ૨. પ્રતિપદ પૃથ્વી
 પાવન કરી, સહસ્રાવને સ્વામી, મૌનપછે ચૌપન દિને, કેવલ-
 સિરિ પામી. નેમઠ ૩. પૂછે પ્રભુને કૃષ્ણજી, સુણો ત્રિભુવન
 રાયા, ત્રિગુણ તીર્થે રેવતપતિ, હરિવશ સવાયા. નેમઠ ૪. ઉત્તમ
 સ્ત્રી ગુણે પરિવરી, રાજમતિ કન્યા, તુમ ચિત્તમાં કિમ નવી
 વસી, અતિ તન્વી ધન્યા. ૫. તવ સુરપતિ કહે કૃષ્ણને,
 જિન ચિત્ત અભાગે, જ્ઞાન ગર્ભ વૈરાગ્યને, ઉત્તરગતે રગે.
 નેમઠ ૬. ન મલે પ્રવેશ અનગને, કૃશાગિની શી વાત,
 તે સુણી રાજમતિ કહે, સુરનર વિખ્યાત. ૭. ચિદાનંદ ચિત્તમા
 તિહા, નહી કોઇનું નામ, ચિદાનંદ સચુત પ્રભુ, ધરૂ મુજ મન
 ધામ. ૮. ઇમ કહી જિન દીક્ષા ગ્રહી, કરી સયમ લીલા,
 રહનેમિ પ્રતિબોધિઆ, સતી પરમ સુશીલા. ૯. એમ
 અનતગુણ રાશીનો, પર પાર ન પાવે, સૌભાગ્યચક્ર સ્વરૂપને
 જિનધર્મ શીખાવે. નેમઠ ૧૦.

શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવન

(સખી આજ આપાદો ઉત્તરો, મખિ ઝરમર નરમે મેહ-એ દેરી)

છગે આજ દિવસ ભલે ઉગિયો, છરે આજ થયો
 મુવિહાણ, પામ જિજ્ઞેસર ભેટિઆ. થયો આનંદ કુશલ
 કલ્યાણ હો માજનઠ સુખદાયક જાણી સદા, ભવિ પૂજો પાસ
 જિજ્ઞેહ. ૧. એ આકણી. છરે ત્રિકરણ મુદ્ધિયે ત્રિહુ સમે,
 છગે નિમિટી ત્રણ સભાર, ત્રિહુ દિગિ નિરખણ વરજીને,

ઢોહંગ દુઃખ દૂર ગમાયા, નિજ પદ પાઠ પઢાયા જી. ઇશુ ૬.
 તાસ પસાયે મન ઉદ્ધસાયા, ભાવ દીપ પ્રગટાયા જી; ઉન્મારગ
 તમ દુરિત નસાયા, મુક્તિમારગ મન ધાયા જી. ઇશુ ૭.
 જિન ચોવીશ તણા ગુણ ગાયા, ઉપશમ અમૃત નાઢ્યા જી;
 ગુરુ સૌભાગ્યચંદ્ર સુપસાયા, સ્વરૂપચંદ્ર સુખદાયા જી. ઇશુ ૮.
 [કલશ] ઇમ ઋષભ જિન ધુર વીર જિન લગે, ચઉવીસે તિર-
 થંકરા; તસ ભક્તિ કરતાં ધ્યાન ધરતાં, ત્રિવિધ મલ નાસે
 પરા; સુખ સંપદા ઘર સુથિર થાયે, જગતજન સુખ અનુસરે;
 સૌભાગ્યચંદ્ર સુગુરુ પ્રસાદે, સ્વરૂપચંદ્ર ઇમ ઉચ્ચરે. ૯.

નિત્યલાભકૃત જુદા જુદા સ્તવન સંગ્રહ

શ્રી ઋષભ જિન સ્તવન

(વંદાવનમાં કાન કુમરજી અથવા

શ્રી શ્રેયાંસજિન અંતરજમી—એ દેશી)

આદિજિનેસર વિનતિ અમારી, સાંભલ મહારા સ્વામી રે;
 મરૂદેવીના નંદન વહાલા, અરજ કરું શિરનામી રે. આદિ ૦
 ૧. નાભિરાયા કલ હંસલો રે, નયરી વિનીતાનો રાજ રે;
 વંશ ઇક્વાગ શોભતો રે, સેવો સુરપતિ ઝાઝા રે. આદિ ૦ ૨.
 મૂરતિરૂપ અનોપમ દેખી, ભગતે બાંધ્યા પ્રેમ રે; આસંગા
 પ્રભુજીશુ માંડ્યા, જલધર ચાતક જેમ રે. આદિ ૦ ૩. પ્રભુજીથી
 અલગા નવી રહીશું, વંછિત માગી લેશું રે; જનમ મરણ
 ભય દૂર નિવારી, શિવસુખ તાલી દેશું રે. આદિ ૦ ૪. પ્રભુજી
 વિના કોણ લાઠ લડાવે, ભવના તાપ શમાવી રે; સહજસુંદર
 ગુરુ ગુણ પ્રભુજીના, નિત્યલાભ પાંડિત ગાવે રે. આદિ ૦ ૫.

શ્રી અજિત જિન સ્તવન.

(પદર તિથિ પૂરી થઈ સુણુ કાયા રે,
રામ હૃદયમા રાખ તેની માયા રે—એ દેશી)

અજિત જિણેસર મેવીચે, સહિ મોરી રે, ગિર્યા
ગરીબ નિવાળ. ગાઉ ગુણુ ગોરી રે, તૂઠા સમકિત આપશે
સહિં દેશે મુખતિનું રાજ. ગાઉં ૧. મરખા સરખી
સાહેલહી, સહિં લીધાં નીરમલ નીર. કેસર ભરીય
કચોલહી મહિં પહેરી નવરગ ચીર. ગાઉં ૨ પૂજા કરે
જિનજી તણી સહિં મનમા હરખ ન માય, ગાઉં ભકતે
શુ ભગવતની, મહિં લલી લલી પ્રણમે પાય. ગાઉં ૩.
મૂર્તિ અતિ રલિઆમણી, સહિં રૂપે ન લહુ પાર, ગાઉં
ત્રેમ ધરીને સાહેબા, સહિં અમને પાર ઉતાર. ગાઉં ૫.
ગિર્યા સાહેબે ગુણુ કરે, સહિ દબે લીલ વિલાસ, ગાઉં
નિત્ય લાભ પડિત વિનમે સહિં પુરતે મનહાની આગ.
ગાઉં ૫.

શ્રી સંભવ જિન સ્તવન.

(ગોકનીયુ રલિયામણ—એ દેશી)

સંભવનાથ મોહામણા રે, ત્રિભુવન નાયક દેવ, ભવિ-
યાન મેવતે, ધ્રુવ ગરિખા જેહની રે, મેવ કરે નિત્યમેવ,
ભવિયાજી ૧. સુગત સુદર ગોભતી રે, માને મહેરો ભૂપ,
ભવિયાજી ૨. નયન કમલ દલ પાંખડી રે, મોહનગાર રૂપ.
ભવિયાજી ૩. મીઠી વાણી જેહની રે, બેઠા દે ઉપદેશ,
ભવિયાજી ૪. ગાભલતા મુખ ઉપતે રે, ન રહે દુખ લવલેશ.
ભવિયાજી ૫. જિન દરિમણનો લાલચી રે, મુજ મન
વિધાવીશ, ભવિયાજી ૬. વિધાયલ જેમ હાધીયો રે, મહાદે

નિશાદીશ. ભવિયણું ૪. મહેર નજર ધરી પ્રેમશું રે, દેજો
અવિચલ વાસ. ભવિયણું નિત્યલાભ પંડિત વિનવે રે, સદલ
કરો અરદાસ. ભવિં ૫.

સંભવ જિન સ્તવન.

મોહન તારા મુખડાને મટકે, મોહનં એ આંકણી. નયણ
રસાલાં ને વયણ મુખાલાં, ચિતકં લીધું ચટકે. મોહનં
પ્રભુજી કેરી ભક્તિ કરતાં, કર્મની કસ તટકે. મોહનં ૧.
મુજ મન લોલી ભમર તણી પરે, જિનગુણ કમલે અટકે.
મોહનં રત્નચિંતામણિ મૂકીને રાચે, કહો કોણ કાચ તણે
કટકે. મોહનં ૨. એ જિન યુગુતાં ક્રોધાદિક સહુ, આસ
પાસથી પટકે, મોહનં કેવલનાણી બહુ મુખદાની, કુમતિકું
દૂર પટકે, મોહનં એ જિનને જે દિલમાં નાણે, તે તો ભૂલ્યા
ભટકે, મોહનં ભાવભકિતશું આલગ કરતાં, વંછિત મુખડે
સટકે. મોહનં ૪. મૂરત સંભવ જિનેશ્વર કેરી, જોતા હૈકું
હટકે, મોહનં નિત્યલાભ કહું એ જિન સાચો, ગુણ ગાઉં
હું લટકે. મોહનં ૫.

અભિનંદન જિન સ્તવન.

(આખા બિરાજે છે—એ દેશી.)

અભિનંદન જિન રાજ્યા ગુણ રાજે છે, મહારા પ્રભુની
ત્રિજગ માંહે ઠકુરાઈ છાજે છે, દેવ ઘણા મલી એકઠા, ગુણં
જિનને સેવે અધિક ઉચ્છાહે. ઠકું ૧. સમવસરણ દેવે રચ્યું,
ગુણં તિહાં બેઠા શ્રી ભગવાન. ઠકું બેઠી બાર પરષદા.
ગુણં દીયે દેશના યોજન માંહે. ઠકું ૨. ક્રોધ માન માયા

તજો. ગુણુ તમે વરજો વિકથા ચાર, હકું નિદા મ કરજો
 પાગ્ડી ગુણુ વલી પરહરજો પરનાર. હકું ૩. શીલ ભલી
 પડે પાલજો ગુણુ વલી દેગો અઠકલ દાન, હકું મુકિત
 તણાં મુખ પામગો, ગુણુ તમે લેગો દેવ વિમાન. હકું ૪.
 જીવદયા દિલમા ધરો, ગુણુ જેથી લઈએ મુદર રૂપ, હકું
 ભકિત કરો ભગવતની, ગુણુ જેમ તરિયે ભવજલ કૂપ.
 હકું ૫. માનવભવ સંજો થયો, ગુણુ મે કીધો પ્રભુશુ
 ગ્રેમ, હકું નિત્યલાભ પડિત વિનવે, ગુણુ હું તો પામ્યો
 ગિવરુખ એમ. હકું ૬.

શુભતિ જિન રતવન.

(મુજને હરિ વહાલા—એ દેશી)

મગત શુભતિની કીજીયે જે, વાધે જગ જશ વામ જે,
 ઓલગ કરતા ઓહની જે, સંકલ ફેલે સહુ આસ. ૧.
 જિનના ગુણુ રૂઠા, ગુણુ રૂઠા જે મુગુણુ પ્રધાન, જિનના ગુણુ
 રૂઠા. મને વહાલા અમિય ગમાન, જિનનાં એ આંકણીં
 નદન મુમગલા માતનો જે, વદન પૂનમચદ જે, ત્રિભુવન
 કીર્તિ જેહની જે, ગાવે ચોસઠં છંદ. જિનં ૨. રૂપ અનો-
 પમ મૂરતિ નિરખી જે, ભકિત કરૂ મન રંગ જે, પૂર્વ પુણ્ય
 પમાઉલે મે, લાધો પ્રભુનો મગ. જિનનાં ૩. મહેર કરી
 મહારાજજી જે, વિનતરી અવધાર જે, સેવક જાણી આપલો
 જે, ભવજલ પાં ઉતાર. જિનનાં ૪. પગભાતે ઉઠી કરી
 જે, ગ્રેમે પ્રભુમુ પાયા જે, નિત્યલાભ પડિત વિનવે જે, પ્રભુશુ
 લાગી માયા. જિનનાં ૫.

પદ્મપ્રભ જિન સ્તવન.

(હું તો ને ગોરી ઉતાવલી નંદલાલ રે—એ દેશી.)

પદ્મપ્રભ ઓલંગદી સુખદાય રે, કરશું આણી નેહ કે, મનહિત થાય રે; રૂપ અનંતગુણ તાહરું સુખદાય રે, રક્તવરણ પ્રભુ દેહ કે, મનહિત થાય રે. ૧. વાણી પ્રભૂની સાંભળી, સુખદાય રે, હૈકું શીતલ થાય કે, મનહિત થાય રે; પરદર્શનના ઘોલડા સુખદાય રે, કહોને કેમ સોહાય કે, મનહિત થાય રે. ૨. કાચ કથીરને કોણુ ગ્રહે સુખદાય રે, જેણે કીધા મોતી વ્યાપાર કે, મનહિત થાય રે; ખડ ખાવા મન કોણુ કરે, સુખદાય રે. જે પામ્યા અમૃત સાર કે, મનહિત થાય રે. ૩. જિનવર કેરી ચાકરી, સુખદાય રે, કરવા જયજયકાર કે, મનહિત થાય રે; અવિચલ સ્થાનક આપજો સુખદાય રે, એમ કહું છું વારોવાર કે, મનહિત થાય રે. ૪. પ્રેમનજર મુજ ઉપરે, સુખદાય રે, તમે ધરજો ગરીબ નિવાજ કે, મનહિત થાય રે; નિત્યલાભ કહે પ્રભુ માહરા, સુખદાય રે, તમે ભક્તવત્સલ મહારાજ કે, મનહિત થાય રે. ૫.

સુપાર્થ જિન સ્તવન

(રાતડી આ રમીને કિહાંથી આવીયા રે—એ દેશી.)

મુજ મન ભમરો પ્રભુગુણ ફૂલડે રે, રમણ કરે દિનરાત, મુણજો સ્વામી સુપાસ સોહામણા રે, કરજોડી કહું વાત. ૧. મનકું તે ચાહે પ્રભુ મલવા ભણી રે, પણ દીસેછે અંતરાય; જીવ પ્રમાદિ રે કર્મતણે વશે રે, તો કિમ મલવું થાય. મનકું ૨. લાખ ચોરાશી જીવાયોનિમાં રે, ભવ અરવી ગતિ ચાર; કાલ અનાદિ અનંત ભમતાં થકાં રે,

કિમહિ ન આવે પાર, મનહુ ૦ ૩. મારગ ખતાવો રે સાહેબ
માહરા રે, જીમ આવુ તુમ પાય, લાજ વધારે રે, સેવક
જાણીને રે, ઘો દરિશણ જિનરાય, મનહુ ૦ ૪. મૂરતિ તાહરી
રૂપે રૂઝડી રે, અતુલવ પદ દાતાર, નિત્યલાલ પ્રભુશુ પ્રેમે
વિનયે રે, તુમથી લહુ સુખ સાર, મનહુ ૦ ૫.

અ દ્રપલ જિન સ્તવન

(ગુજરી આની અમારે દેશ, વારી વારી રે લો મહારી ગુજરી—એ દેશી)

અ દ્રપલજીને રે વિનયુ, તહારી ચાકરીએ મન મોહે,
વારી જાઉં રે લો ૦ મહારા જિનજી સુરત મોહન વેલડી,
તહારે રૂપ અનોપમ સોહે. વારી ૦ મહારા ૦ ૧. મહિયલમાં
જોતા થકાં, મે દીઠા દેવ અનેક, વારી ૦ મહારા ૦ મુકિતતણાં
સુખ આપવા, પ્રભુ તુમ સમો નવી કોય, વારી ૦ મહારા ૦
૨. પ્રભુ સમરથ જાણીને આલગે, પ્રભૂ લાલચિયા સો વાર;
વારી ૦ મહારા ૦ પ્રભુ પ્રેમે થયો તુમ ભક્તિશુ, પ્રભુ કરજો
સેવકની સાર વારી ૦ મહારા ૦ પ્રભુ ૩. જ્ઞાનદશા પરગટ
થઈ, મને મલિએ પ્રભુનો સાથ, વારી ૦ મહારા ૦ પ્રભુ સુખ
સ પતિ આવી મલી, મને ત્રુઠાશ્રી જગનાથ, વારી ૦ મહારા ૦
૪. પ્રભુ વલી વત્રી માગુ એટલુ, મને દેજો સમકિત ખાસ;
વારી ૦ મહારા ૦ નિત્યલાલ પડિત જિનતણા, ગુણ ગાએ
અધિક ઉદ્ધાસ, વારી ૦ મહારા ૦ ૫.

સુવિધિ જિન સ્તવન.

(હવે ન જાહિ મહિ વેચના રે લોલ—એ દેશી)

સુરત સુવિધિ જિણુદની રે લો, મહિમાવત પ્રધાન
મહારા વાલાજી રે, તમને અમારી વદના રે લો, નયન

પાવન થયાં દેખતા રે લો, ગુણ અનંત ભગવાન, મહારાં
તમનેં ૧. રામા રાણીના નંદના રે લો, સાંભલ દીના-
નાથ; મહારાં તમનેં પ્રેમ ધરી એવા કહું રે લો, હવે ન
છોડું તારો સાથ, મહારાં તમનેં ૨. સોના રૂપાની કુલની
રે લો, આંગી ખનાવું સાર; મહારાં તમનેં નાચ કહું
પ્રભુ આગલે રે લો, માદલનો ધમકાર, મહારાં તમનેં ૩.
અમને શિવ સુખ આપજો રે લો, શું કહું વારોવાર, મહારાં
તમનેં આતમ અનુભવ ધ્યાનથી રે લો, લહીયે વંછિત
સાર, મહારાં તમનેં ૪. મનના મનોરથ મહારા રે લો,
સફલ થયા સહુ આજ; મહારાં તમનેં નિત્યલાભ પ્રભુ-
પદ સેવતાં રે લો, સીધાં તે સઘલા કાજ, મહારા તમનેં ૫.

શીતલ જિન સ્તવન

શીતલ જિનવર સાંભલો રે, ગુણનિધિ ગરીબ નિવાજ
દેખી દરિસણ તાહરું રે, સફલ થયો દિન આજ, શીતલં
૧. સૂરત તાહરી સોહામણી રે, લાલ અમુલક નંગ; જાણીએ
કલ્પદ્રુમ સારખી રે, કીધી પ્રીતિ અભંગ, શીતલં ૨. હેજલે
નયને કરી રે, મલજો મુજને સ્વામ; અંતરજમી છે મહારા
રે, ભવદુઃખ ભંગણ હામ, શીતલં ૩. સાચો સાજન તું
મિલ્યો રે, પ્રીતિ કીધી પરમાણુ; હિયડે લીતર તું વસ્યો
રે, ભાવે જાણ મ જાણ, શીતલં ૪. ધરણીતલમાં જોવતાં
રે, અવર મિલ્યા મુજ લાખ, પણ તે હું નહિ આદરું રે,
શ્રીપરમેસર સાખ, શીતલં ૫. સીતાને મન રામજી, રાધાને
મન કાન; ભમરો માલતિ ફૂલડે રે, તિમ પ્રભુ શું મુજ
તાન, શીતલં ૬. રોહિણીને મન ચંદલો રે, જિમ મોરા
મન મેહ; ઇંદ્રાણીને મન ઇંદલો રે, તિમ પ્રભુશું મુજ નેહ.

શીતલ ૭ અમને તમારો છે આશરો રે, નહિ કોઇ બીજા
શુ વાદ, માયો એવક જાણુશો રે, તો સવિ પૂરશો લાડ.
શીતલ ૮. અચલગચ્છને દહરે રે, મુદરા નગર મઝાર,
મહિમાવત મયા કરો રે, ભવદુખ ભજનહાર. શીતલ ૯.
સાનિધકારી છો સાહેબાગે, પ્રભુમ્યાં પાતક જાય, સહજ-
મુદર ગુરુરાયનો રે, નિત્યલાલ પ્રભુ ગુણ ગાય. ૧૦.

શીતલજિન સ્તવન.

શીતલ જિનની એવા કીજે, લીજે મ પદા સારી રે,
દ્રવ્ય ભાવ જિન પૂજા કરતાં, નાસે દુરગતિ ભારી રે. ૧.
સ સારી પ્રાણી દેવ પૂજે, દેવ પૂજે હિત આણી. એ આકણીં
જ્ઞાન અનતુ રૂપ અનતુ, શક્તિ અનત કહીએ રે, લોકાલોક
તણા પરકાશી, તેહની આણજ વહીએ રે. સંસારીં ૨.
ભક્તિ પ્રભુની હેડે ધરતાં, ભવ ભવ પાતક હરીયે રે,
એવો નિશ્ચય મારા મનમા, પ્રભુ તારે તો તરીએ રે. સ સારીં
૩. કરતોડી મદ મચ્છર મૂકી, પ્રભુજીને શિર નામુ રે, અતુ-
ભવ પદની લાલચ અમને, તે જિનવરથી પામુ રે. સ સારીં
૪. એવક ઉપર કણ્ણા કરજો, વિનતડી ચિત્ત ધારી રે, કહે
નિત્યલાલ પ્રભુને પ્રણમી, દેજો એવ તુમારી રે. મ મારીં ૫.

શીતલનાથ જિન સ્તવન

માહો શીતલ જિનશુ લાગી પુરણ પ્રીત જો, માહિ-
બજીની એવા ભવદુખ ભાજો રે જો, હોરે જિન પ્રતિમા
જિનવર મરખી દીલમા જોય જો, ભક્તિ કરતા પ્રભુજી
ગુપ્ત નિમાજો રે જો. ૧. જેણે જોતા લાધો રત્નચિતામણિ

હાથ જો, તેહને રે મુકીને કુણુ ઝાઢે કાચને રે જો; જેણે મન
શું કીધાં જૂઠાના પચ્ચખાણુ જો, તે નર યોલે સો વાતે પણ
સાચને રે જો. ૨. જે પામ્યા પરિગલ પ્રીત અમૃત પાન જો,
ખાઈ જલ તે પીવા કહો કુણુ મન કરે રે જો; જે ઘરમાં
બેઠા પામ્યા લખમી જોર જો, ધનને કાજે દેશ દેશાંતર કોણુ
ફેરે રે જો. ૩. જેણે સેવ્યા પુરણુ ચિત્તે અરિહંત દેવ જો,
તેહના રે મન માંહે કેમ ખીજા ગમે રે જો; એ તો દાપ
રહિત નિકલંકી ગુણુ ભંડાર જો, મનહં રે અમાઈ પ્રભુ
સાથે રમે રે જો. ૪. મુને મલિયા પુરણુ ભાગ્યે શીતલનાથ
જો, દેખીને હું હરખ્યો તન મન રંજિયો રે જો; એ તો દાલ-
તદાચી પ્રભુજનો દેદાર જો, મેં તો જોતાં પ્રભુને કર્મદલ
ગંજ્યો રે જો. ૫. શ્રી વિધિપક્ષ દેહરે મુંદરા નયર મઝાર
જો, આંગી રે નવરંગી શિખર સોહામણી રે જો; એ તો તેજે
દીપે જગમગ જ્યોત વિશાલ જો, સોહો રે મનમોહો મૂર્તિ
રણીયામણી રે જો. ૬. શ્રી સત્તર એકાશીયે રૂડા ભાદ્રવ માસ
જો, સ્તવન રચ્યું એ ત્રેમે પર્વ પન્નૂસણે રે જો; શ્રી સહજ-
સુંદર શિષ્ય યોલે એણી પરે વાણી જો, ભાવે રે નિત્યલાભ
નેહો હરખે ઘણે રે જો. ૬.

શ્રેયાંસજિન સ્તવન

(તું ક્યાં ગઇતી આજ, રમવા રજની જ રે—એ દેશી.)

શ્રેયાંસ જિનેસર દેવ, નયણે નિરખ્યા રે, મુજ પાતિક
નાઠાં હેવ, મનમાં હરખ્યા રે; મેં કીધો પ્રભુનો સંગ રૂપ
નિહાલી રે, હું તો રાખું જિનશું રંગ, સમક્રિત અજૂવાલી
રે. ૧. પ્રભુજ છે આતમરામ, ભવદુઃખ ટાલી રે; મુજ પૂરે
વાંછિત કામ; શિવ સુખ આલી રે; જેને સેવે ચોસઠ ઇંદ,

બે કરજોડી રે, મન પામે પરમાનંદ, કર્મનિ ત્રાહી રે. ૨. મને
મહેર કરી મહારાજ, ભય સહુ નાહા રે, મૂજ દૂર ગયા
સવિ આજ, કર્મજ માઠાં રે, નહી કોઈ દુનિયા માંહે, દેવજ
એવો રે, નિત્યલાભ કહે ઉચ્છાહે, ભવિયણ એવો રે. ૩.

વાસુપૂજ્ય જિન સ્તવન

(નહીં જાઉં રે જમુના નીર, એણે એણે વાટડીએ—દેશી)

શ્રી વાસુપૂજ્ય જિનરાજ, મનના મોહનીયા, પ્રભુ અમને
ખૂબ નિવાજ, જગના જીવનીયા, પ્રભુ ચ પાનયરિના રાય,
મુજ મનમા વસીયા, તોરા એવે મુર નર પાય, મુખ જોઈ
હસીયા. ૧. મીઠી મૂર્તિ અતિ સુખકાર, નામે રગ રલિયા,
પ્રભુ જીવન પ્રાણ આધાર, મનોરથ સવિ ફલિયા, પ્રભુ જયા-
દેવીના નદ, પૂરણ ગુણ ભરીયા; જે એવે પદ અરવિદ, તે
ભવ જલ તરિયા. ૨. તમે કુંવર પણે મહારાજ, સયમશ્રી
વરિયા, તમે તારણ તરણ જહાજ, અવિચલ પદ ધરિયા,
તુમ રૂપ દેખી શિરતાજ, પાતિક સહુ ખરિયા; તમે પાવન
દીધા આજ, માહરા સવિ પરિયા. ૩. તમે ભક્ત વતસલ
ભગવાન, કંઈલા રસ ભરિયા; મુજ દેતે અવિચલ થાન,
એવક સુખ ધરિયા, મુજ આજ ભલે સુવિહાણ, નયના મુજ
હરિયા, નિત્યલાભ કહે પરલામ, પ્રભુથી જય વરિયા. ૪.

વાસુપૂજ્ય જિન સ્તવન

(ચીતન જિનનર માહેવા રે—એ દેશી)

વાસુપૂજ્ય જિન માહેવા રે. મુણ મહારી અગદામ;
તુમ દરગાનને દેખવા રે, મુજ મનહુ ધરે આસ. વાસુ ૦ ૧.

મહીયલમાંહે જોતાં થકાં રે, દીઠા દેવ અનેક; હરિ હર બ્રહ્મા
 સારિખા રે, તુમ સમ નાવે એક. વાસું ૨. તમે છા ત્રિભુવન
 રાજવી રે, તુમે તો દેવના દેવ; લોકોત્તર ગુણશુ' ભર્યા રે,
 દેવ કરે તુમ સેવ. વાસું ૩. જનમ પૂરી અંખા ભલી રે,
 વસુપૂજ્ય કલ અવતંસ; દેવી ઉયરે હંસલો રે, મુરત મોહન
 વંશ. વાસું ૪. સત્તર ધનુષ સોહામણી રે, રક્તોત્પલદલ કાય;
 મહિષ લાંછન ચરણાંબુજે રે, બહોંતેર લાખ વરસતું આય.
 વાસું ૫. કુંવરપણે પ્રભુજી તમે રે, દીક્ષા લીધી સુજાણ;
 આઠે કર્મ ખપાવીયાં રે, પામ્યા કેવલ નાણ. વાસું ૬. ક્રોધા-
 દિક પ્રભુમાં નહિ રે, નહિ વલી વિકથા ચાર; સાતે ભય દૂરે
 કર્યા રે, કરતાં પર ઉપકાર. વાસું ૭. અઉવિહ ધર્મ પ્રકા-
 શતા રે, ચોત્રીશ અતિશય ધાર; તીર્થંકર શ્રી ખારમા રે,
 જગગુરુ જગ આધાર. વાસું ૮. ભવભવના દેરા ટલ્યા રે,
 દીઠા શ્રી જિનરાજ; વંછિત દિને સાહેબા રે, તું છા ગરીબ
 નિવાજ. વાસું ૯. કચ્છદેશ ગુણમણિનીલો રે, રૂકં ગામ
 અંજાર; તિહાં જિનવર પ્રાસાદ છેરે, મહિમાવંત ઉદાર. વાસું
 ૧૦. શ્રાવક સહુ વસે ભાવિયા રે, જિનધર્મી સુખકાર; ભક્તિ
 કરે ભગવંતની રે, ધરતાં હર્ષ અપાર. વાસું ૧૧. આંગી
 રચી રલીયામણી રે, ઝગમગ જ્યોતિ વિશાલ; સારંગ માદલ
 વાજતાં રે, ગાવે ગીત રસાલ. વાસું ૧૨. પૂજતાં જિનવર
 ભાવશુ' રે, લહિયે શિવસુખ સાર; સત્તર છહોંતેર થાપના રે,
 વદિ તેરસ ગુરુવાર. વાસું ૧૩. અચલગચ્છપતિ જાણીએ રે,
 વિદ્યાસાગરસૂરિરાય; વાચક સહજસુંદર તણે રે, નિત્યલાભ
 પ્રભુ ગુણ ગાય. વાસું ૧૪.

વિમલજિન રતવન

(માલવ સજની-એ દેરી)

વિમલજિનેસર સાહેબાણ, અરજ મુણે એક મોરી છ,
મુખ સપત આવી મલી છ, કરતા મેવા તોરી. સાલલ
વિનતિ. ૧. કરમતણે બલે ચારે ગતિમાં, ભમ્યો અનતી
વાર છ, એ સસાર અસારમા પ્રભુ, તુમ વિણ કોણ આધાર.
સાલલ વિનતિ ૨. ભાગ્ય અમારૂ જાગીઉં છ, પ્રભુને
પાલવ વલગ્યા છ, મુખ દેખી પ્રભુ છ તણુરે, પાતિક કીધા
અલગા. સાલલ વિનતિ ૩. બાહિર ઘટમા પથ ઘણા છે,
તે મુજ દિલમાં નાવે છ, સાચો મારગ તુ પ્રભુ છ, અમને
તુરંત ખતાવે. સાલલ વિનતિ ૪. તુ જસરૂપી તુ નિકલંકી,
અવિચલ લીલવિલાસી છ, નિત્યલાલ પ્રભુશુ પ્રેમ ધરતા,
કૃમતિ ગઈ સહુ નાસી. સાલલ વિનતિ ૫.

અન તજિન રતવન

(મને અબાણ તે વહાલા જો-એ દેગી)

શ્રી અન તજિનેસર મોહતા જો, ભવિયજીના મન
મોહતા જો, અકલ અરૂપી અનતા જો, જ્ઞાન મુણે જયવતા
જો ૧. ચોમઠ ધડ મેવા કહે જો, સમકિતની શુદ્ધતા ધરે જો,
નયણે અમીરમ સાચરી જો, હુ ખદોહગ હુ હરિ જો ૨.
ઓડવા જિનવરે મલિયા જો, દહાલ અમારા વડીયા જો,
મન વહિત માડુ ફડીયા જો, દેખી દુરમન ટડીયા જો ૩.
મુજમાનદન વાહાલા જો, શ્રવણ પ્રતિપાલા જો, પ્રભુના
વચણ રગાલા જો, મેવક કહે મુખાલા જો ૪. હું હુ
પ્રભુનો ગાંધી જો, ભાગ્યદગા મુજ જાગી જો, વિનતિ કરું

નમિજિન સ્તવન.

(ગરબો કેલે રે કારવ્યો કે, નંદછના લાલ રે—એ દેશી.)

નમિનાથ જિણેસર વંદા કે, દિલમાં આણી રે, એ તો વિપ્રા રાણી નંદા કે, ગુણમણી ખાણી રે. એ તો વિજય નૃપતિ કુલચંદા કે, દિલમાં આણી રે, એહને દીઠે પરમાનંદા કે, ગુણમણી ખાણી રે. ૧. એ તો સોવન વર્ણુ સોદ્યા કે, દિલમાં આણી રે, એણે મેલી સંસારની માયા કે, ગુણમણી ખાણી રે, એ તો વીતરાગ નામ કહાયા કે, દિલમાં આણી રે, એ તો મુક્તિમંદિરમાં ગવાયા કે, ગુણમણી ખાણી રે. ૨. હું તો ભક્તિ કરું ભલે ભાવે કે, દિલમાં આણી રે, જેમ જન્મ મરણ ભય નાવે કે, ગુણમણિ ખાણી રે, ઘરે મંગલ માલા આવે કે, દિલમાં આણી રે, મુજ મનડું આનંદ પાવે કે, ગુણમણિ ખાણી રે. ૩. પ્રભુ મુર્તિ મુજને પ્યારી કે, દિલમાં આણી રે, ભવિષ્યને મોહનગારી કે, ગુણમણી ખાણી રે. ગુણ ગાવે સુર નર નારી કે, દિલમાં આણી રે, પ્રભુ આપે સંપત્તિ સારી કે, ગુણમણી ખાણી રે. ૪. પ્રભુ તમે હું સેવક તારો કે દિલમાં આણી રે, મુજ આવાગમન નિવારો કે, ગુણમણિ ખાણી રે; મુજ વિનતડી અવધારો કે, દિલમાં આણી રે, નિત્યલાભ છે દાસ તુમારો કે, ગુણમણિ ખાણી રે. ૫.

નેમનાથજીનું સ્તવન.

(સુંદર શ્યામજીરે ત્હારી તારી સારી લાગે રીત એ—દેશી)

સુંદર નેમજીરે તમે આવો અમારો ઘેર, વાલા. તોરણ આવ્યા નેમ નગીના, દેખી પશુડાં ઘેર, જીવ દયા મન લાગી મીઠી. રથડો ચાલ્યા ફેર. સુંદર૦ ૧. રાજીલખાલા વચન રસાલા,

ચીહુ દિશિ કરતી હેર, નેમકુવરજી આવી વલીઆ, હવે
અધકર આપેર. સુદર૦ ૨. તુમ વિના મુજને અન્ન ને પાણી
લાગે કહીઆ ઝેર, નયણુ ન આવે નિદ્રી ને આંસુઠા લીતુ
શેર. સુદર૦ ૩. મોજ મેરાણુ શીવાદેવી જાયા, અમપર દરજે
મેર, મુગતિ રમણી મીલવાને કાજે, અમશુ કીધુ વેર. સુદર૦
૪. વરસીદાન દેધને પ્રભુજી, જઈ ચઢીઆ ગઢ ગિરનારે,
નિત્યલાભ કહે પ્રભુ નેમ રાજમતી, મલીઆ મુકિત મદિરે.
સુદર૦ ૫.

પાશ્વર્ જિન રતવન

(રાયજી અમે તો હિંદુયાણી કે, રાજ ગરાલીયા રે લો—એ દેશી)

જિનજી ગાઠી મહણ પાસ કે, વિનતિ સાંભલો રે લો,
જિનજી અરજ કર સુવિલાસ કે, મૂકી આમલો રે લો, જિનજી
તુમ દર્શનને હાજ, જીવડો ટલવલે રે લો. ૧. જિનજી મન
ભમરો લલચાય કે, પ્રભુની ઓલગે રે લો, જિનજી જેમ
તેમ મેલો થાય કે, તે કરજે વગે રે લો, જિનજી દુરથકા પણ
નેહ કે, સાચો માનજે રે લો, જિનજી તુમથી લહુ ગુણગેહ
કે, અમૃતપાન જો રે લો. ૨. જિનજી પ્રભુશુ બાધો ત્રેમ
કે તે કેમ વિમરે રે લો, જિનજી ખીજે જાવા નિયમ કે,
પ્રભુથી દિલ ઠરે રે લો, જિનજી જોતા તાહરે રૂપ કે, અતુ-
ભવ સાહરે રે લો, જિનજી તાહરી જ્યોતિ અતુપ કે, ચિતા
દુખ હરે રે લો. ૩. જિનજી એહુ ભોજન ખાય કે, મિઠાઇની
લાલચે રે લો, જિનજી આતમને હિત થાય કે, પ્રભુના ગુણ
રુચે રે લો, જિનજી કર્મતણા બલ જોર કે, તેહથી તારિયે
રે લો, જિનજી સમકિતના જે ચોર કે, તેહને વારિયે રે લો.
૪. જિનજી નિજ મેવક જાણીને, મુક્તિ ખતાવીયે રે લો,

જિનજી કણ્ણારસ આણીને, મનમાં લાવીએ રે લો; જિનજી
વાચક સહજસુંદરનો સેવક ઇંમ કહે રે લો; જિનજી પંડિત
શ્રી નિત્યલાલ કે, પ્રભુથી સુખ લહે રે લો. ૫.

પાર્શ્વજિન સ્તવન

સુગુણ સોભાગી રે કે સાહેબ માહેરા, શ્રી ત્રિંતામણિ
પાસ; પૂરવ પુણ્યે રે કે દરિસણ દેખીયે, પૂગી મારા મનડાની
આશ; હું બલિહારી રે કે જાઉં તારા નામની. ૧. કાશી
દેશે રે કે નગરી વાણારસી, અશ્વસેન રાયા કલચંદ; માતા
વામા રે કે પ્રભુજીને જનમીયા, દીઠડે પરમાનંદ. હું ૦ ૨.
મૂરત સૂરત રે કે નીરખીને હરખીયે, સાંભલ મોરા સ્વામ;
વાન વધારણ રે કે જગમાં સુરતરુ, તું મુજ આતમરામ હું ૦
૩. લાલ સુરંગી રે કે અંગી શોભતી, સોહે સોહે પ્રભુજીને
અંગ; શિખર બનાવ્યું રે કે સુંદર કોરણી, દિસે દિસે નવ
નવા રંગ. હું ૦ ૪. શિરપર સોહે રે કે મુકુટ જડાવનો, કાને
કુંડલ શ્રીકાર; કેડે કંદારો રે કે બાંહે ઘેરખા, કંઠડે નવસરો
હાર. હું ૦ ૫. વિધિપક્ષ દેહરે રે કે મૂલનાયક પ્રભુ, ભુજ
મંડળ જિનરાજ; ભાવિક શ્રાવક રે કે ભાવે ભાવના, સાહેબ
ગરીબ નિવાજ. હું ૦ ૬. કોઇ કુમતિઆ રે કે પ્રભુને માને
નહિ, તે રહવડશે સંસાર; નવ દંડકમાંહે રે કે ગતિ છે તેહને,
નહિ લીયે ભવનો પાર. હું ૦ ૭. સૂત્ર સિદ્ધાંતે રે કે જિન-
પ્રતિમા કહી, જિન સરખી નિરધાર; પૂજો પ્રણમો રે કે ભવિયણ
ભાવણું, જિમ પામો શિવ સુખ સાર. હું ૦ ૮. સંવત સત્તર
રે કે વરસ ચોરાણુંએ, રૂડા રૂડા ભાદ્રવ માસ; સ્તવના કીધી
રે કે પરવ પખૂસણે, નિત્યલાલ પ્રભુજીનો દાસ. હું ૦ ૯.

પાર્શ્વજિન સ્તવન.

પાસ જિણુદ સદા શિવગામી, વાલોજી અંતરજામી રે,
જગજીવન જિનજી મુરત તાહારી મોહનગારી, ભવિયજીને
હિતકારી રે. જાં ૧. વામા રે નદન સાલલો ગ્વામી, અરજ
કર શિર નામી રે. જાં દેવ ઘણા મે તો નયણે રે દીઠા,
તુમે ઘણા લાગો છો મીઠા રે. જાં ૨. મે તો મનમાં તુહીજ
ધ્યાયો, રતનચિતામણી પાયો રે, જાં રાત દિવસ મુઝ મન-
માહે વસિયો, હુ છુ તુમ ગુણ રસિયો રે. જાં ૩. મહેર
કરીને સાહિબા નજરે નિહાલો, તુમે છો પરમ કૃપાલો રે,
જાં ગોઠી રે ગામમાં તુ હિજ મોહિયે, મુરનરના મન મોહિયે
રે. જાં ૪. જો કર જોડીને પ્રભુ પાયે લાગુ, નિત નિત દરશણ
માગુ રે, જાં દેવ નહી કોય તાહરી તોલે, નિત્યલાલ એણી
પરે જોલે રે. ૫.

પાર્શ્વજિન સ્તવન.

સદ્ગુરુને ચરણે નમી, ગાયશુ ગોઠી રાય, માહારા વાલા
એકલ મહુ થલગે ધણી, દેખતા મુખ થાય માહારાં ૧. વામા-
જીનો કૃપર લાહલો, જોવા મુજ મન થાય. માં એ આંકણી
દેવ ઘણા ધરણી તલે તે દીઠા ન મુહાય. માં વાં અખીયા
ખ્યાસી થઈ રહી, દેખણ પ્રભુ મુખ લાલ. માં અંતરજામી
માહેરા, મહેર નજરશુ નિહાલ. માં વાં ૩. યાત્રા કરણની
હોમ છે, બહુ દિનની મન માહે, માં હુકમ કરો પ્રભુજી
હવે, આણુ ધરીય ઉચ્છાહે. માં વાં ૪. દર દેશાતરે જઈ
રખા, તેના દર્શિણ સરજ્યાં થાય, માં આસ વિલુદ્ધા
માનની, રાત દિવસ ગુણ ગાય. માં વાં ૫. સમરથ
માહિબજી હવે, જોલગ કીજે તાસ. માં પ્રાપતિ હોય તો

પામીયે, ભાગ્ય ફેલે સુવિલાસ. માં વાં ૬. તુમ વિણ કહે
કોણ સાંભલે, સેવકની અરદાસ; માં જાણું છું સહી આપણો,
મનવાંછિત સુખ વાસ. માં વાં ૭. કૂઠા કલિયુગમાં પ્રભુ,
પરતા પૂરણહાર; માં મારગમાં સાન્નિધ કરો, આપ થઈ
અસવાર. માં વાં ૮. ભક્તિના રંગ અનેક છે, સાહિબ
સુગુણ સુજાણ; માં મનમોહન જગજીવના, પ્રભુજી મુઝ મહિ-
રાણ. માં વાં ૯. પ્રત્યક્ષ ગોઠી પાસજી, અરિદલ ભંજ-
ણહાર; માં વાચક સહજસુંદર તણો, નિત્યલાભ જયકાર
માં વાં ૧૦.

પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(કચ્છી ભાષામાં)

સુઘડ પાસ પ્રભુરે, દરિસણ વેલડાની દિજજ, દરિસણ
તોજ ભાખ ટકનજો. ભાખ ટકનજો ભાખ ટકનજો રે, કામણ-
ગારા તોજ નેણ. સું સાંહી અસાંજો તું અંધયેં તું અંધયેં
તું અંધયેં રે, મીઠડા લગેતા તોજ વેણ. સું ૬૦ ૧. સફલ
અઘાંથકી અસી આવીયા આવીયા આવીયા રે, જનમ
થેયો અજજ. સું ૬૦ મેહર કજ જજી મુંમથે મુંમથે
મુંમથે રે, બાહેં ગ્રહેજી લજજ. સું ૬૦ ૨. દીલ લગો
મુંજો તોમથે તોમથે તોમથે રે, થેઓસે વંધો કીંહ. સું ૬૦
સજેદી તોકે સંભારીયાં સંભારીયાં સંભારીયાં રે, મીંહ
બાપીયડા જીંહ. સું ૬૦ ૩. જગમેં દેવ દઠા જજી દઠા જજી
દઠા જજી રે, તેમેં તું વડા ખીર. સું ૬૦ અસીં વામાજીને
નંદકે નંદકે નંદકે રે, દરિસણ થેયાસું ખલી ખીર. સું ૬૦
૪. ઘોરઝી વંઝા તોજે નામથા નામથા નામથા રે, મુગતીજો
દાતાર. સું ૬૦ થરજો ઠાકુર ભેટેયો ભેટેયો ભેટેયો રે, નિત્ય-
લાભજો આધાર. સું ૬૦ ૫.

પાર્શ્વનાથ સ્તવન

(કચ્છી લાપામાં)

અમાં આંઉં નેહડા કધી, ગાહીચે પેર વેધી, કેસરજો
ઘાર વેરીધી, વીઝી આઉં પૂજા કધી ધન વામાજીજો નીગરો
એડા, બેચો નાચે જુગમે તેડા. અમાં ૧. સરગ મરત
પાતાલજા માહ, જજજા એવે પાય, કામજુગારો પાસજી
આયલ, મુજે દીલમે ભાય. અમાં ૨. સર્પીં સર્પાં જેરે
ખરધા, કિનો જે નવકારે, પાસજીજો નાલો ગિની હુઆ,
ધદ્ધ ધદ્ધાણી સાર. અમાં ૩. બેઆ દેવ દીઠા જજજા, દેવ
ન કેડે કમ્મ, છુ નિરાગી ગતિ નિવારણ, અઠે કમ્મેજો દમ્મ.
અમાં ૪. જેઠા વીઝા તેઠા ધનકે ભજિયાં, જગમે વડો
પીર, જે હુધજો સામી મદ્યો, ખીછી હુઆ ખીર. અમાં ૪.

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો રાસ.

ઢાળ ૧ લી.

(લાપા)

વીર જિજ્ઞેસર ચરણ કમલ, કમલાકયવાસો,
પણમવિ પલ્લણિશુ માભિસાલ, ગાયમ ગુરુ રાસો;
મણ તણ વયણ એક ત કરવી, નિમુલો ભો ભવિયા,
જિમ નિવમે તુમહ દેહ ગેહ, ગુણગણ ગહગહીયા. ૧

જબૂદીન મિરિસરહ ખિત્ત, બોણીતલ મહણ,
મગધ દેમ મેળિય નરેમ, રિઉદલ બલ ખડણ,
ધણવર ગુલ્લર ગામ નામ, જિહા ગુણગણસજ્જા,
વિરપ વમે વગુબૂં તથ, જમુ પુહવી ભજજા. ૨

તાણુ પુત્ત સિરિ ઇંદ્રમૂઢ, ભૂવલય પસિદ્ધો;
ચઉદ્દહ વિજ્ઞાન વિવિહ રૂપ, નારીરસ લુદ્ધો;
વિનય વિવેક વિચાર સાર, ગુણગણહ મનોહર;
સાત હાથ સુપ્રમાણ દેહ, રૂપે રંભાવર. ૩

નયણ વયણ કર ચરણ જિણુવિ, પંડજ જળે પાઠીય;
તેજે તારા ચંદ્ર સૂર, આકાશ ભમાઠીય;
રૂપે મયણ અનંગ કરવિ, મેહિહચો નિરંધાડિય,
ધીરમેં મેર ગંભીર સિંધુ, અંગમ ચય ચાઠીય. ૪

ચેખવિ નિરૂપમ રૂપ જાસ, જણુ જપે કિંચિય;
એકાકી કલિ ભીત ઇદ્ય, ગુણ મેહુડ્યા સંચિય;
અહવા નિશ્ચે પુવ્ય જન્મ, જિણુવર ઇણુ અંચિય;
રંભા પઉમા ગોરી ગંગ, રતિ હા વિધિ વંચિય. ૫

નહિ બુદ્ધ નહિ ગુરુ કવિ ન કોઇ, જસુ આગલ રહિઓ,
પંચસયા ગુણપાત્ર છાત્ર, હિંડે પરવરિઓ;
કરે નિરંતર યજ્ઞકર્મ મિથ્યામતિ મોહિય,
ઇણુ છળ હોશે ચરમ નાણુ, દંસણુહ વિસોહિય. ૬

વસ્તુ છંદ.

જં બુદ્ધી વહ જં બુદ્ધી વહ, ભરહવા સંભિ,
ખોણીતલ મંડણુ મગધ. દેશ, સેણિય નરેસર;
ધણુવર ગુળ્મર ગામંતિહાં, વિષ્ણુ વસે વસુભૂઈ સુંદર;
તસુ ભજ્જા પુહવી સયલ, ગુણગણુ રૂપ નિહાણુ;
તાણુ પુત્ત વિજ્ઞાન-નિલચો, ગાયમ અતિહિ સુજાણુ.

ઢાળ ૨ જી. (ભાષા)

ચરમ જિણુસર કેવલનાણી, ચઉવિવહ સંઘ પમદ્ધા જાણી;
પાવાપુરી સામી સંપત્તો, ચઉવિવહ દેવનિકાયહિ જુત્તો.

દેવે સમવસરણુ તિહા કીજે, જિણુ દીઠે મિથ્યામતિ ખીજે;
 ત્રિભુવનગુરુ સિંહાસણુ બધકું, તતખિણુ મોહ દિગ તે પધકું. ૯
 ક્રોધ માન માયા મદ પૂરા, જાયે નાહા જિમ દિન ચૌરા,
 દેવદુહિ આકાશે વાજે, ધર્મ નરેસર આવીયો ગાજે. ૧૦
 કુસુમધૃષ્ટિ વિગ્ધે તિહાં દેવા, ચોસઠ ઇંદ્ર જમુ માગે મેવા,
 આમર છત્ર શિરોવરિ મોહે, રૂપે જિણુવર જગ સહુ મોહે. ૧૧
 ઉવસમરમભર ભરી વરસ તા, જોજન વાણી વખાણુ કરે તા;
 જાણુવિ વદ્ધમાણુ જિણુપાયા, સુર નર કિન્નર આવે રાયા. ૧૨
 કાંતિસમૂહે ઝલહલક તા, ગયણુવિમાણુ રણુરણુક તા,
 પેખવિ ઇદ્ભૂઈ મન ચિતે, સુર આવે અમહ યજ્ઞ હોવતે. ૧૩
 તીર તર ઠક જિમ તે વહતા, સમવસરણુ પહોતા ગહગહતા,
 તો અભિમાને ગાયમ જ પે, ઇણુ અવસરે કોપે તણુ ક પે. ૧૪
 મૂઠ લોક અજાણીઓ બોલે, મુર જાણુતા ઇંમ કાંઈ ડાલે,
 મૂ આગલ કો જાણુ ભણીજે, મેરૂ અવર કિમ ઉપમા દીજે. ૧૫

(વસ્તુ ૭૬)

વીર જિણુવર વીર જિણુવર નાણુસ પત્ર,
 પાવાપુરી મુરમહિય પત નાહ સમારતારણુ,
 તિહિ દેવેહિ નિમ્મવિય, સમવમણુ બહુ મુખકારણુ,
 જિનવર જગ હિનજેયકર, તેજે કરી દિનકાર,
 સિહાસણુ સામિય ઠવ્યો, હુઓ મુજય જયકાર. ૧૬

હાળ ત્રીજી. [ભાષા]

તવ ચઢિયો ઘણુ માણુ ગજે, નદ્ધભૂઈ ભૂદેવ તો,
 હુકાગે કરી સચરિઓ, કવણુમુ જિણુવર દેવ તો,
 તેજન ભૂમિ મગાસરણુ, પેખવિ પ્રથમારભ તો,
 હહદિમિ દેખે વિણુધવધૂ, આવતી મુરરભ તો. ૧૭

મણિમય તોરણ દંડ ધન, કોસીસે નવ ઘાટ તો,
 વૈર વિવર્જિત જંતુગણ, પ્રાતિહારજ આઠ તો;
 સુર નર કિન્નર અસુરવર, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી રાય તો,
 ચિત્ત ચમકિય ચિંતવે એ, સેવંતા પ્રભુપાય તો. ૧૮
 સહસકિરણ સમ વીરજિણ, પેખવી રૂપ વિશાળ તો,
 એહ અસંભવ સંભવે એ, સાચો એ ઇંદ્રજન તો;
 તવ બોલાવે ત્રિજગગુરુ, ઇંદ્રભૂઈ નામેણ તો;
 શ્રીમુખ સંશય સામિ સવે, ફેડે વેદપત્રેણ તો. ૧૯
 માન મેલડી મદ ઠેડી કરી, ભગતે નામે સીસ તો,
 પંચસયાશું વ્રત લીધો એ, ગાયમ પહિલો સીસ તો;
 બંધવ સંજમ મુણવી કરી, અગનિભૂઈ આવેઈ તો,
 નામ લેઈ આભાસ કરે, તે પણ પ્રતિબોધેઈ તો. ૨૦
 ઇંણ અનુક્રમે ગણહર રયણ, થાપ્યા વીર અગ્યાર તો,
 તવ ઉપદેશે ભુવનગુરુ, સંજમશું વ્રત બાર તો;
 બિહું ઉપવાસે પારણું એ આપણુપે વિહરંત તો,
 ગાયમ સંજમ જગ સયલ, જય જયકાર કરંત તો. ૨૧

[વસ્તુ છંદ]

ઇંદ્રભૂઈઅ ઇંદ્રભૂઈઅ, ચઢિય બહુમાન;
 હુંકારો કરી સંચરિઓ, સમવસરણ પુહતો તુરંત તો;
 ઇહ સંસય સામિ સવે, ચરમનાહ ફેડે કુરંત;
 બોધિબીજ સજઝાય મને, ગાયમ ભવહ વિરત;
 દિખ્ય લેઈ સિખ્યા સહિય, ગણહરપય સંપત. ૨૨

ઢાળ ૪ થી. [ભાષા]

આજ હુઓ સુવિહાણ, આજ પચેલીમાં પુણ્ય ભરો;
 દીઠા ગાયમસામિ, જો નિયનયણ અમિય સરો;

સિરિ ગાયમ ગણહાર, પચસયાં મુનિ પરિવરિય,
ભૂમિય કરય વિહાર, ભવિયણુ જન પડિયોહ કરે,
સમવસરણુ મઝાર, જે જે સશય ઉપજે એ,
તે તે પરઉપગાર, કારણ પૂછે મુનિપવરો. ૨૩

જિહાં જિહાં દીજે દિખ્ખ, તિહાં તિહા કેવલ ઉપજે એ,
આપ કન્હે અણહુત, ગાયમ દીજે દાન ઇમ,
ગુરુ ઉપર ગુરુભત્તિ, સામિય ગાયમ ઉપનીય,
ઇણુ છલ કેવલનાણુ, રાગજ રાખે રગભરે. ૨૪

જો અપ્રાપદ શૈલ, વદે ચઢી ચઉવીશ જિણુ,
આતમલખિધવસેણુ, ચરમસરીરી સોઈ મુનિ,
ઈઅ દેસણુ નિસુણેઈ, ગાયમ ગણહર સચલિઓ,
તાપસ પત્તરસએણુ, તો મુનિ દીઠો આવતો એ. ૨૫

તવમોસિય નિય અગ, અમહુ શક્તિ નવિ ઉપજે એ,
કિમ ચઢશે દઠકાય, ગજ જિમ દીસે ગાજતો એ,
ગિરુઓ એ અભિમાન, તાપસ જો મન ચિતવે એ,
તો મુનિ ચઢીઓ વેગ, આલખવિ દિણુકર કિરણુ. ૨૬

કચન મણિ નિરપત્ત, દઠ કલસ ધજ વઠ સહિય,
પેખવિ પગમાપુદ, જિણુહર ભરહેસર મહિય,
નિય નિય કાયપ્રમાણુ, ચઉદિસિ સઠિઅ જિણુહ ધિખ,
પણુમવિ મન ઉદ્ધાસ, ગાયમ ગણહર તિહા વસિય. ૨૭

વયરસામીનો છય, તિર્યકજૂ ભક દેવ તિહાં,
પ્રતિઓધે પુડરીક, કઠરીક અધ્યયન ભણી,
વળતા ગાયમ સામી, સવિ તાપસ પ્રતિઓધ કરે,
લેજ આપણે સાથ, ચાલે જેમ જુથાધિપતિ. ૨૮

ખીર ખાંઠ ઘૂત આણી, અમિઅ પુઠ અગુઠ ઠવે,
ગાયમ એકણુ પાત્ર, કરાવે પારણુ મવે,

પંચસયાં શુભ ભાવ, ઉજ્જવળ ભરિયો ખીર મિસે,
સાચા ગુરુ સંજોગ, કવળ તે કેવળરૂપ હુઆ. ૨૯

પંચસયા જિણનાહ, સમવસરણ પ્રાકાર ત્રય,
પેખવિ કેવલનાણ, ઉપનતું ઉજ્જોય કરે;
જાણે જિણહ પીયૂષ, ગાજંતી ઘણ મેઘ જિમ,
જિણવાણી નિસુણેધ, નાણી હુઆ પંચસયા. ૩૦

વસ્તુછંદ

ઈણે અનુક્રમે ઈણે અનુક્રમે નાણસંપત્ત,
પત્તરહ સય પરિવરિય હરિય, દુરિય જિણનાહ વંદઈ,
જાણવિ જગગુરુ વયણ, તિહ નાણ અપ્યાણ નિંદઈ,
ચરમ જિણેસર ઈમ ભણુઈ, ગાયમ મ કરિસ ખેઉ,
છેહી જઈ આપણ સહી, હોસું તુઘા ખેઉ. ૩૧

ઢાળ પ મી. (ભાષા)

સામિઓ એ વીર જિણંદ, પૂનિમચંદ જિમ ઉદ્ધસિચ,
વિહરિઓ એ ભરહવાસમિમ, વરિસ બહુત્તર સંવસિચ;
કવતો એ કણુય પઉમેવ, પાયકમળ સંઘે સહિચ,
આવિઓ એ નયણાણંદ, નયર પાવાપુરી સુરમહિય. ૩૨

પેખિયો એ ગાયમ સામી, દેવશર્મા પ્રતિબોધ કરે,
આપણ એ ત્રિશલાદેવી, નંદન પહોતો પરમપએ;
વલતો એ દેવ આકાસ, પેખવિ જાણિય જિણ સમે એ,
તો મુનિ એ મન વિખવાદ, નાદ ભેદ જિમ ઉપનો એ. ૩૩

કણુ સમે એ સામિય દેખિ, આપ કંહે હું ટાલિઓ એ,
જાણતો એ તિહુઆણનાહ, લોકવવહાર ન પાલીઓ એ;
અતિ ભલું એ કીધલું સામી, જાણીયું કેવલ માગશે એ,
ચિંતવ્યું એ બાલક જેમ, અહવા કેડે લાગશે એ. ૩૪

હુ કેમ એ વીર જિણુદ, ભગતે ભોળો ભોળવ્યો એ,
આપણો એ અવિહલ નેહ, નાહ ન સ પે સાચવ્યો એ;
સાચો એહ વીતરાગ, નેહ ન જેણે લાલિઓ એ,
ધણ સમે એ ગાયમ ચિત્ત, રાગ વૈરાગે વાળિઓ એ. ૩૫
આવતુ એ જો ઉલટ, રહેતુ રાગે સાહિઉં એ,
કેવલ એ નાણુ ઉપપન્ન, ગાયમ સહેજે ઉમ્માહિઓ એ,
તિહુઅણુ એ જય જયકાર, કેવલમહિમા સુર કરે એ,
ગણુહર એ કરય વખાણુ, ભવિયણુ ભવ ધમ નિસ્તારે એ. ૩૬

વસ્તુછંદ

પદમ ગણુહર પદમ ગણુહર, વરિસ પમ્યાસ,
ગિહિવાસે સવસિય, તીસ વરિસ સજમ વિભૂસિય,
સિરિ કેવલનાણુ પુણુ ખાર, વરિસ તિહુયણુ નમસિય,
રાયગિહિ નયરીહિ હવિઅ, ખાણુવધ વરિસાઉ,
સામી ગાયમ ગુણુનિલો, હોગે શિવપુર ઠાઉ. ૩૭

ઢાળ ૬ દ્વી (ભાષા)

જિમ સહકારે કોયલ ટહુકે, જિમ કુસુમહ વને પરિમલ
મહકે, જિમ અદન સુગધનિવિ, જિમ ગગાજલ લહેડે
લહકે, જિમ કણુયાચલ તેજે ઝલકે, તિમ ગાયમ સૌભાગ્ય-
નિધિ. ૩૮

જિમ માન સરોવર નિવમે હસા, જિમ સુરવર સિરિ
કણુયવતસા, જિમ મહુયર રાણુવવને, જિમ રયણુાયર
રયણુ વિલમે, જિમ અખર તારાગણુ વિકસે, તિમ ગાયમ
ગુણુકેલિ વની. ૩૯

પૂનમ નિસિ જિમ ગગહર સોહે, સુરતઝ મહિમા
જિમ જગ મોહે, પૂરન દિસિ જિમ મહસકરો, પચાનન

જિમ ગિરિવર રાજે, નરવધ ઘર જિમ મયગલ ગાજે, તિમ
જિનશાસન મુનિપવરો. ૪૦

જિમ સુરતરુવર સોહો શાખા, જિમ ઉત્તમ મુખ મધુરી
ભાષા, જિમ વન કેતકી મહમહે એ; જિમ ભૂમિપતિ ભુયબલ
ચમકે, જિમ જિનમંદિર ઘંટા રણકે, તિમ ગાયમ લખ્યે
ગહગહે એ. ૪૧

ચિંતામણિ કર ચઢિયો આજ, સુરતરુ સારે વંછિત કાજ,
કામકુંભ સવિ વશ હુંઆ એ; કામગવી પૂરે મનકામિય, અષ્ટ
મહાસિદ્ધિ આવે ધામિય, સામિય ગાયમ અણુસરો એ. ૪૨

પણવફખર પહેલો પભણીજે, માયાખીજ શ્રવણ નિસુ-
ણીજે, શ્રીમતી શાભા સંભવે એ; દેવહ ધુરિ અરિહંત નમીજે,
વિનય પહુ ઉવજાયા થુણિજે, ઇણ મંત્રે ગાયમ નમો એ. ૪૩

પુર પુર વસતા કાંઈ કરિજે, દેશ-દેશાંતર કાંઈ ભમીજે,
કવણ કાજ આયાસ કરો; પ્રહુ ઉઠી ગાયમ સમરીજે, કાજ
સમગ્ગહ તતખણુ સિઝે, નવનિધિ વિલસે તાસ ઘરે. ૪૪

ચઉદ્ધ સય ખારોત્તર વરસે, ગાયમ ગણહર કેવલ
દિવસે, (ખંભ નયર સિરિ પાસ પસાએ), કિઉં કવિત્ત
ઉપગાર કરો; આદેહિ મંગલ એહ પભણીજે, પરવ મહોચ્છવ
પહેલો લીજે, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરો. ૪૫

ધન્ય માતા જેણે ઉદરે ધરિયા, ધન્ય પિતા જિણ કુલ
અવતરીયા, ધન્ય સહગુરુ જિણે દ્વિખિખયા એ; વિનયવંત
વિદ્યાભંડાર, જસ ગુણ કોઈ ન લક્ષે પાર, વડ જિમ
શાખા વિસ્તરો એ. ૪૬

ગૌતમસ્વામીનો રાસ ભણીજે; ચઉવિહ સંઘ રલીયા-
યત કીજે, સકલ સંઘ આણુંદ કરો; કુંકુમ ચંદન છડા દેવ-

રાવો, માણેક-મોતીના ચોક પૂરાવો, રચણ સિંહાસણ બેસણ.
એ. ૪૬.

તિહા બેમી ગુરુ દેશના દેશે, ભવિક જીવના કારજ
સરો, ઉદયવત મુનિ એમ ભણે એ, ગૌતમગ્ધામી તણે એ
રાસ, ભણતાં મુણતા લીલ વિલાસ, સાસય મુખનિધિ
સ પજે એ. ૪૮

એહ રાસ જે ભણે ભણાવે, વર મગલ લગ્નની ઘર
આવે, મનવચ્છિત આશા ફલે એ. ૪૯.

શ્રી ગૌતમાષ્ટક છંદ.

વીર જિજ્ઞેસર કેરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ જયો નિશદ્વિશ,
જે કીજે ગૌતમનુ ધ્યાન, તે ઘર વિલસે નવે નિધાન. ૧
ગૌતમ નામે ગિરિવર ચઢે, મન વાંછિત હેલા સ પજે,
ગૌતમ નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ સયોગ. ૨
જે વેરિ વિરચ્યા વકઠા, તસ નામે નાવે કુકઠા,
ભૂત ત્રેત નવિ ખડે પ્રાણ, તે ગૌતમના કરે વખાણ. ૩
ગૌતમ નામે નિર્મલ કાય, ગૌતમ નામે વાઘે આય,
ગૌતમ જિનશાસન શણગાર, ગૌતમ નામે જયજયકાર. ૪
શાલ દાલ સુરહાં ઘૂત ગોળ, મનવચ્છિત કાપડ તબોલ,
ઘરે મુઘરણી નિર્મલ ચિત્ત, ગૌતમ નામે પુત્ર વિનીત. ૫
ગૌતમઉદયો અવિચલ ભાણ, ગૌતમ નામ જયો જગ ભાણ,
મોટા મદિર મેરે સમાન, ગૌતમ નામે સફલ વિહાણ. ૬
ઘર મયગલ મોહાની જોડ, વાડું પહોંચે વચ્છિત કોડ,
મહિયલ માને મહોટા રાય, જે છુટે ગૌતમના પાય. ૭

ગૌતમ પ્રણમ્યા પાતક ટળે, ઉત્તમ નરની સંગતિ મળે;
 ગૌતમ નામે નિર્મલ જ્ઞાન, ગૌતમ નામે વાઘે વાન. ૮
 પુણ્યવંત અવધારો સહુ, ગુરુ ગૌતમના ગુણ છે બહુ;
 કહે લાવણ્યસમય કરજોડ, ગૌતમ તુઠે સંપત્તિ કોડ. ૯

શ્રી સોલસતીનો છંદ.

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સફલ મનોરથ કીજીયે એ;
 પ્રભાતે ઉઠી મંગલિક કામે, સોલ સતીનાં નામ લીજીયે એ. ૧
 બાલકુમારી જગહિતકારી, બ્રાહ્મી ભરતની બહેનહી એ;
 ઘટ ઘટ વ્યાપક અક્ષર રૂપે, સોલ સતી માંહે જે વહી એ. ૨
 બાહુબલભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી નામે ઋષભસુતાએ;
 અંકરવરૂપી ત્રિભુવન માંહે, જેહ અનુપમ ગુણબુતા એ. ૩
 ચંદનબાળા બાળપણથી, શીયળવતી શુદ્ધ શ્રાવિકા એ;
 અહના બાકુલા વીર પ્રતિલાભ્યા, કેવલ લહી પ્રતલાવિકા એ. ૪
 ઉશ્ચસેનધૂઆ ધારિણીનાંદિની, રાજમતી નેમવલ્લભા એ;
 જોખન વેશે કામને જીત્યો, સંજમ લેઇ દેવદુલભા એ. ૫
 પંચ ભરતારી પાંડવ નારી, દુપદતનયા વખાણીયે એ;
 એકસો આઠે ચીર પુરાણા, શીયલ મહિમા તસ જાણીયે એ. ૬
 દશરથનૃપની નારી નિરુપમ, કૌશલ્યા કુલચંદ્રિકા એ;
 શીયલસલુણી રામ જનેતા, પુણ્યતણી પરનાલિકા એ. ૭
 કૌશાંબિક ઠામે શતાનિક નામે, રાજ્ય કરે રંગ રાજ્યો એ;
 તસ ઘર ઘરણી મૃગાવતી સતી, સુરભવને જશ ગાજીયો એ. ૮
 સુલસા સાચી શીયલે ન કાચી, રાચી નહિ વિષયારસે એ;
 મુખકં જેતાં પાપ પલાયે, નામ લેતાં મન ઉદ્ધરે એ. ૯

રામ રઘુ શી તેહની કામિની, જનકમુતા સીતા સતી એ,
જગ સહુ જાણે ધીજ કરતા, અનલ શીતલ થયો શીયલથી એ. ૧૦
કાચે તાંતણે ચાલણી બાધી, કૃપા થકી જલ કાઢીયુ એ,
કલ ક ઉતારવા સતીય મુલદ્રાએ, ચ પા બાર ઉઘાઢીયુ એ. ૧૧
મુર નર વહિત શીયલ અખ હિત, શિવા શિવપદ ગામિની એ;
જેહને નામે નિર્મલ થઈએ, બલિહારી તસ નામની એ. ૧૨
હસ્તિનાગપુરે પાડરાયની, કૃતા નામે કામિની એ,
પાઠવ માતા દોદશાર્જુની, બહેન પતિવ્રતા પદ્મિની એ. ૧૩
શીલવતી નામે શીલવ્રત ધારણી, ત્રિવિધે તેહને વહિયે એ,
નામ જપંતા પાતક જાયે, દરિસણ દુરિત નિકલીયે એ. ૧૪
નિપિધા નગરી નલહુ નરિદની, દમયતી તસ ગેહિની એ,
મકટ પડતા શીયલજ રાખ્યુ, ત્રિભુવનકીર્તિ જેહની એ. ૧૫
અનગ અજિતા જગજનપૂજિતા, પુપચૂલા ને પ્રભાવતી એ,
વિશ્વવિખ્યાતા કામિતાદાતા, ગોલમી મતી પડાવતી એ. ૧૬
વીરે ભાખી ગાએ સાખી, ઉદયરતન ભાખે મુદા એ;
વહાણુ વાના જે નર ભણુને, તે લેગે મુખ સપદા એ. ૧૭

શ્રી નવકાર મંત્રનો છ દ.

કુહા.

વહિત પૂરે વિવિધ પંડે, શ્રી જિનશાસન સાર,
નિશ્ચ શ્રી નવકાર નિત્ય, જપતા જયજયકાર. ૧
ગરમદ અદાર અધિક દળ, નવપદ નરે નિધાન,
વીતનગ અવધ મુખ વરે, પથ પરમેષ્ઠિ પ્રધાન. ૨
એક જ આશર એક ગિત, મમર્યા મપેત્તિ થાય,
અગિત માગર માનનાં, પાતક દૂર પલાય. ૩

સકળ મંત્ર શિર મુક્ટમણિ, સદ્ગુરુભાષિત સાર;
સો ભવિયાં મન શુદ્ધશુ, નિત્ય જપીએ નવકાર. ૪

છંદ

નવકાર થકી શ્રીપાલ નરેશ્વર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ,
શ્મશાન વિષે શિવનામ કુમરને સોવનપુરિસો સિદ્ધ;
નવલાખ જપંતા નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર,
સો ભવિયાં ભકતે ચોખ્ખે ચિત્તે, નિત્ય જપીએ નવકાર. ૫

ખાંધી વહ્શાખા શિકે ખેશી, હેઠલ કુંડ હુતાશ,
તરકરને મંત્ર સમર્થો શ્રાવક, ઉડ્યો તે આકાશ;
વિધિ રીત જપતાં વિષધર વિષ ઢાલે, ઢાલે અમૃતધાર. સોં ૬

ખીજોરાં કારણ રાય મહાબલ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ,
જેણે નવકારે હુત્યા ઢાળી, પામ્યા યક્ષ પ્રતિબોધ;
નવ લાખ જપંતા થાએ જિનવર, ઈશ્યો છે અધિકાર. સોં ૭

પદ્મિપતિ શિખ્યો મુનિવર પાસે, મહામંત્ર મનશુદ્ધ,
પરભવ તે રાજસિંહ પૃથ્વીપતિ, પામ્યો પરિગલ ઋદ્ધ;
એ મંત્ર થકી અમરાપુર પહોતો, ચારુદત્ત સુવિચાર. સોં ૮

સંન્યાસી કાશી તપ સાધંતો, પંચાગ્નિ પરજાળે,
દીઠો શ્રી પાસકુમારે પત્રગ, અધ બળતો તે ઢાળે;
સંભળાવ્યો શ્રી નવકાર સ્વયંમુખ, ઇંદ્રભવન અવતાર. સોં ૯

મનશુદ્ધે જપતાં મયણાસુંદરી, પામી પ્રિય સંયોગ,
ઇણુ ધ્યાન થકી ઢાળ્યો કુષ્ટ ઉંખરનો, રક્તપિત્તનો રોગ;
નિશ્ચેશુ જપતાં નવનિધિ થાયે, ધર્મતણા આધાર. સોં ૧૦

ઘટમાંહિ કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાડ્યો, ઘરણી કરવા ઘાત,
પરમેષ્ઠિ પ્રભાવે હાર ફૂલનો, વસુધામાંહિ વિખ્યાત;
કમલાવતીએ પીંગલ કીધો, પાપતણા પરિહાર. સોં ૧૧

ગયણાંગણ જાતી રાખી ગ્રહિને, પાઠી બાણ પ્રહાર,
 પદ પચ મુણતા પાંડુપતિ ઘરે, તે થઈ કૃતા નાર,
 એ મત્ર અમૂલક મહિમા મહિર, ભવદુ ખ ભજનહાર. સો ૧૨
 કબલ ને સબલ કાદવ કાઢયા, શકટ પાચશે માન,
 દીધે નવકારે ગયા દેવલોકે, વિલમે અમર વિમાન;
 એ મત્ર થકી સપત્તિ વસુધાતલે, વિલસે જૈન વિહાર. મો ૧૩
 આગે ચોવીશી હુઈ અનતી, હોરો વાર અનત,
 નવકાર તણી કોઈ આદિ ન જાણે, એમ ભાષે અરિહત,
 પૂરવદિશિ ચારે આદિ પ્રપચે, સમયાં સપત્તિ સાર. મો ૧૪
 પરમેષ્ઠિ મુરપદ તે પણ પામે, જે કૃત કર્મ કઠોર,
 પુરગિરિ ઉપર પ્રત્યક્ષ પેખ્યો, મણિધર ને એક મોર,
 સદ્ગુરુ સન્મુખ વિધિએ સમરતા, સર્ણ જન્મ સસાર. સો ૧૫
 શૂલિકારોપણ તરકર કીધો, લોહખુરો પ્રસિદ્ધ,
 તિહા ગેઠ નવકાર મુણાવ્યો, પાખ્યો અમરની ઝડ,
 ગેઠને ઘર આવી વિદ્ધ નિવાર્યા, સુરે કરી મનોહાર. મો ૧૬
 પચ પરમેષ્ઠિ જ્ઞાન જ પચહ, પચ દાન ચારિત્ર,
 પચ સજ્જાય મહાવ્રત પચહ, પચ સમિતિ સમકિત,
 પચ પ્રમાદ વિપય તજે પચહ, પાળો પચાચાર. મો ૧૭

કળશ

(હપ્પય)

નિત્ય જપીએ નવકાર, સાર સપત્તિ મુખદાયક,
 મિદ્ધમત્ર એ ગાયનો, એમ જ પે શ્રી જગનાયક,
 શ્રી અરિહત શુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણીને,
 શ્રી ઉવજ્જાય મુમાધુ, પચ પરમેષ્ઠિ શુભીને,
 નવકાર સાર સસાર છે, કુશળલાલ વાચક કહે,
 એક ચિત્તે આરાધતા, વિવિધ ઋદ્ધિ વહિત લહે. ૧૮

ચાર પ્રકરણ સાર્થ

શ્રી જીવવિચાર

(મૂલ તથા અર્થ]

ભુવણુપધવં વીરં—ત્રણ ભુવનમાં દીવા સમાન શ્રી વીરપ્રભુને.
નમિતિણ ભણામિ અણુહખોહત્યં—નમસ્કાર કરીને કહું છું.

અજ્ઞાની જીવોને બોધ (જાણવા) ને અર્થ (શું ?)

જીવસર્વ કિંચિવિ,—જીવનું કિંચિત્ સ્વરૂપ.

જહ ભણિયં પુવ્વસૂરીહિં. ૧—જેમ પૂર્વના આચાર્યોએ કહ્યું
છે તેમ.

જીવા મુક્તા સંસારિણો ય—જીવો મુક્તિના અને સંસારના એ બે
પ્રકારે છે.

તસ થાવરા ય સંસારી—તસ અને સ્થાવર એ બે સંસારીના ભેદ છે.
પૃથ્વી જલ જલણ વાઉ—પૃથ્વીકાય, અપ્સકાય, તેલિકાય, વાઉકાય,
વણુસ્પર્ધ થાવરા નેયા. ૨—(અને) વનસ્પતિકાય. એ પાંચ
સ્થાવર જાણવા.

ફલિહ મણિ રયણ વિદ્દુમ—સ્ફટિકરત્ન, મણિ, રત્ન, પરવાળાં,
હિંગુલ હરિયાલ મણુસિલ રસિંદા—હિંગલોક, હડતાલ, મન-
શીલ, પારો,

કાનગાર્ધ ધાતિ ગેટી—મોનુ આદિ માત (મોનુ, ડપુ, તાણુ, મીમુ, કાન, જમન, લોદુ) ધાતુ, ખડી,

વનિય અગ્નેદ્ય પહેલા. ૩-અગ્ની અગ્ને અને પાગે-
પા'ત' ।

આખર તુરી ઊમ, —અમર, તેજુરી, (યોગની અદ્ય નામ
વાપી મોન થાય) ઊમ (=ખારો)

મહી પાદ્યાનુ નમુઓ તુગા—માની અને પદ્યગની અને નતિઓ
 એવીરજાનુ કુનામ—આત્માનો મુગો, મી, (મીધા વગેરે)
 પૃથ્વી બેયામ મુગ્યામ. ૪—લંપ્યાનિ પૃથ્વીકાવના બેદા ૭

બોમતરિખમુદગ, —૫૧૧ીઃ (૬૪૧ ગ્રેગ) આમલનુ (વસ્મા-
નુ) પાળી

જોઆ વિમ કરગ દર્શિતુ મદિઆ—જાતુ, જગત, કરાતુ,
ની તા પાસ પગ તથા મુવડ

દુનિ ગણાદિમાર્ગ, બોધા બુદ્ધિ ય આક્રિમ્મ. ૫-પતો-પિ
 વિગેરેન પાપી મતિવાદિ અપકાયના અતેષ બેદો છે

કિંગ્સ નવ મુમુદુ,—અ પાનનો -જિન, નવાનનો, અમાઃ
(૧૧૧ પાણી) નો

જાગણિ દ્વય વિલગપ્રમાણ—દેશનાતો, ૧ અને ૫૫૧ નાનો
વિલગને ૫૫૧.

૨૫ । યિજિયાતુ બેયા—અનિયમ કરીને નેરો

ગાથાના નિર્ણયશ્રુતીઓ. ૧-૩૦ | ૧ | ૧૦ | જુલિન ૧૨૫૫
 ડિસેમ્બર ૧૯૪૬ | ૧૭ | ૧૮ | ૧૯ | ૨૦ | ૨૧ | ૨૨ | ૨૩ | ૨૪ | ૨૫ | ૨૬ | ૨૭ | ૨૮ | ૨૯ | ૩૦ |
 ૧૯૪૭ | ૧ | ૨ | ૩ | ૪ | ૫ | ૬ | ૭ | ૮ | ૯ | ૧૦ | ૧૧ | ૧૨ | ૧૩ | ૧૪ | ૧૫ | ૧૬ | ૧૭ | ૧૮ | ૧૯ | ૨૦ | ૨૧ | ૨૨ | ૨૩ | ૨૪ | ૨૫ | ૨૬ | ૨૭ | ૨૮ | ૨૯ | ૩૦ |

મંડલિમહસુદ્ધગુંજવાયા ય—મંડલિક (વંટોળીઓ) વાયુ, મહાવાયુ, શુદ્ધવાયુ (ઝીણો ઝીણો વાયુ તે), ગુંજરવ કરતો વાયુ, વળી.

ઘણતણુવાયાઈયા—ઘનવાત (ઘાટો વાયુ) અને તનવાત (પાતળો વાયુ) આદિ (જેને આધારે નરક દેવલોકાદિ રહ્યા છે તે.)

ભેયા ખલુ વાઉકાયરસ. ૭—એ પ્રમાણે નિશ્ચે વાઉકાયના ભેદો છે.

સાહારણ પત્તેઆ—સાધારણ, (એક શરીરમાં અનંતા જીવ હોય તે.) અને પ્રત્યેક. (એક શરીરમાં એક જીવ હોય તે.)

વણુરસઘ જીવા દુહા સુએ ભણિયા—(એમ) વનસ્પતિકાય જીવો એ પ્રકારે સૂત્રને વિષે કહ્યા છે.

જેસિમણંતાણ તણુ—જે અનંત જીવોનું શરીર,

એગા સાહારણા તે ઉ. ૮—એક હોય, તેઓ સાધારણ વનસ્પતિકાય.

કંદા અંકુર કિસલય—કંદમૂળ, (મૂળા, બટાટા, વિગેરે) ફળુગા, કુંપલો,

પણુગા સેવાલ ભૂમિદ્રોહા ય—પાંચવર્ણની લીલકૂલ, શેવાલ; ખિલાડીના ટોપ વગેરે.

અદલયતિય ગજજર મોથ્થ—આદ્રકત્રિક, (લીલી હળદર, લીલું આદુ. લીલો કચૂરો) ગાજર તથા મોથ (એક જાતનું શાક).

વથ્થુલા થેગ પદ્ધંકા. ૯—વથ્થુલો, થેગ, પદ્ધંકા, (એ એક જાતનાં શાક છે.)

કોમલફલં ચ સર્વં—સર્વ જાતના કોમલ ફલ, (જેમાં ખીજ ન થયાં હોય.)

ગૂઢસિરાઈ સિણાઈ પત્તાઈ—જેનો કણસલો-નસો વગેરે છાનું હોય તે, તથા શણુ વિગેરેનાં પાંદડાં એ અનંતકાય જાણવાં.

થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગલિ—થોરની જાત. કુંવર, ગુગલીવૃક્ષ,

ગલોયપમુહા ય છિન્નરુહા. ૧૦—ગલો પ્રમુખ જે છેદીને વાવનાથી
ફરીને હોય તે

ઇન્દ્રિયાઇલો અભુગે—ઇન્દ્રિયાદિ અનેક પ્રકારે

હવંતિ ભેયા અહુ તકાયાણુ—અન તકાયના ભેદો છે

તેસિ પરિજાણુશ્ચ—તેમને વિશેષે જાણનાને અર્થે

લખખણમેચ મુએ ભણિય. ૧૧—આ લક્ષણ સૂત્રને વિશે કહ્યા છે

ગૂઢસિરસ વિપવ્ય—જેના નસ, સાધા, ગાદા, વગેરે છાતુ હોય

સમભંગમહીરુગ ચ છિન્નરુહ—ભાગનાથી જેના જે સરખા
ભાગ થાય તથા જેમા તાતણા હોય નહીં, તથા જે છેદીને
વાવીએ તો ફરીને હોય

સાહારણુ સરીર—તેને સાધારણુ વનસ્પતિકાયના શરીર કહીએ
તવિવગીચ ચ પત્તેય. ૧૨—તેથી વિપરીત લક્ષણનાળાને પ્રત્યેક
વનસ્પતિકાય કહીએ

એગસરીઝે એગા—એક શરીરને વિષે એક,

છયો જેમિ તુ તે ય પત્તેયા—જવ જે (વૃક્ષ) ને હોય તેને
પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય કહીએ

ફલ ફૂલ છલ્લિ કકા—ફળ, ફુલ, છાવ, લાકડું,

મૂલગપતાણિ ખીયાણિ. ૧૩—મૂળ (નીચેનું થક) પાદડા, ખીજ,
એ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય છે

પત્તેયતગ મુતુ—એ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય મૂળને,

પચ વિ પુઠવાઇલો મયલલોએ—પાચે પૃથ્વીકાયાદિ સકલ (ચૌદ-
રાજ) લોકને વિશે,

મુદુમા હવ તિ નિયમા—નિયમે કમી મુક્તિ હોય છે.

અંતમુહુતાઉ અદિરસા. ૧૪—અંતર્મુહૂર્તના આયુષ્યવાળા અને
અદશ્ય હોય છે.

સંખ કવરુય ગંડુલ—શંખ, કોડા, ગંડોલા,
જલોય અંદણુગ અલસ લહુગાઇ—જલો, અંદનક (ચરીઆ),
અલશીઆ, લાળીઆજીવ, (વાશી રોટલા રોટલીમાં ઉત્પન્ન
થાય છે તે).

મેહુરિ કિમિ પૂઅરગા—મેર, (લાકડાના કીડા) કૃમિ, પોરા,
એઇદિય માઇવાહાઇ. ૧૫—ચુડેલ, વગેરે એઇદિય જીવ જાણુવા.
ગામી મંકણુ જૂઆ—કાનખજુરા, માંકણુ, જૂઆ,
પિપીલિ ઉદેહિયા ય મક્કોડા—કીડીઓ, ઉધેઇ, તથા મંકોડા,
ઇદિલય ઘય મિદ્દીઓ—ધાન્યની ઇયલ તથા ઘીમેલો,
સાવય ગોકીડ જાઇઓ. ૧૬—સાવા, (વાળમાં ઉત્પન્ન થાય તે.)
ગોકીટક=ગીંગોડાની જાતિઓ.

ગદહુય ચોરકીડા—ઉત્તિંગા, વિષ્ટાના કીડા,
ગામયકીડા ય ધજ્જકીડા ય—છાણુના કીડા, અનાજના કીડા, વળી
કુંથુ ગુવાલિય ઇલિયા—કુંથુઆ, ગોપાલિકા, ઇયલો,
તેઇદિય ઇંદગોવાઇ. ૧૭—ઇંદ્રગોપ, આદિ તેઇદિય જીવો છે.
ચઉરિંદિયા ય વિચ્છૂ—ચાર ઇંદિયવાળા જીવો આ છે. વિછી.
ઠિંકુણુ ભમરા ય ભમરિયા તિફા—અગાઇ, ભમરા, ભમરી, તીડ,
મચ્છિય ડંસા મસગા—માખી, ડંસ, મચ્છર;
કંસારી કવિલડોલાઇ. ૧૮—કંસારી, કપિલ (કરોળીયો) તથા
ખડમાંકડી.

પંચિંદિયા ય ચઉહા—પાંચ ઇંદિયવાળા જીવો ચાર પ્રકારે છે.

નારયતિરિયા મણુસ્સ દેવા ય—નારકી, તિર્થ ય, મનુષ્ય, અને દેવતા

નેરઈયા સત્તવિહા—નારકી જીવો સાત પ્રકારે છે

નાયવ્યા પુઠ્ઠવિભેએણુ . ૧૯—રત્નપ્રભાદિ પૃષ્ઠીને ભેદે જાણુના

જલચર થલચર ખચરા—જલચર, સ્થલચર, અને ખેચર

તિવિહા પચિ દિયા તિરિખ્યા ય—તિર્થ ય પચે દ્રિય જીવો ત્રણ પ્રકારે છે

મુસુમાર મચ્છ કચ્છય—મુસુમાર જાતિના જીવ, માછલા, અને કાચખા

ગાહા મગરા ય જલચારી. ૨૦—જુડ, મગર, વગેરે જલચર જીવો છે

ચઉપ્પય ઉરપરિસખા—ચાર પગનાળા, પેટે (છાતીએ) ચાલનારા તે ઉરપરિસખ

ભુચપરિસખા ય થલચરા તિવિહા—ભુજપરિસખ, એમ થલચર જીવોના ત્રણ પ્રકાર છે

ગા સપ્પ નઉલ પમુહા—ગાય, સાપ, નોળીયા પ્રમુખ

ખોધવ્યા તે સમાસેણુ . ૨૧—તે સક્ષેપથી જાણુના

ખચરા રોમયપખ્ખી—ખેચર જીવો ખે પ્રકારે છે ક્વાટાની પાખ વાળા [કાગડા, ચડતી, વગેરે]

ચમ્મયપખ્ખી ય પાયહા ચેવ—ચામડાની પાખનાળા [વાગોળ, ચામાચીડીયા, વગેરે] નિત્રે પ્રસિદ્ધ છે

નરલોગાઓ બાહિ—તે સિવાય મનુષ્યયોડતી બહાર

સમુગ્ગપખ્ખી વિચયપખ્ખી. ૨૨—સ ક્રોએવી પાખનાળા, અને નિસ્તારેવી પાખનાળા પક્ષી છે ૨૦

સવે જલથલખચરા—સર્વે જલચર, સ્થલચર, અને ખેચર

મમુચ્છિમા ગબ્ભયા દુહા હુતિ—મ મૂર્છિમ અને ગર્બજ એમ બે પ્રકારે છે

કમ્માકમ્મગ ભૂમિ—કર્મભૂમિના, અકર્મભૂમિના.

અંતરદ્વીવા મહુરસા ય. ૨૩—અને અંતરદ્વીપના એ મનુષ્યના ભેદ.

દસહા ભવણાહિવર્ષ—દસ પ્રકારે ભવનર્ષાત દેવો છે.

અદૃવિહા વાણુમંતરા હુંતિ—આઠ પ્રકારે વાણુઅંતર દેવો છે.

જેઘસિયા પંચવિહા—જ્યોતિષી દેવો પાંચ પ્રકારે છે.

હુવિહા વેમાણિયા દેવા. ૨૪—એ પ્રકારે વૈમાનિક દેવો છે. ૨૪.

સિદ્ધા પનરસ ભેયા—સિદ્ધના પંદર ભેદ છે.

તિથાતિથાઘ સિદ્ધ ભેએણું—તીર્થસિદ્ધ તથા અતીર્થસિદ્ધ વગેરે
ભેદે કરીને.

એએ સંજેવેણું—એ સર્વ સંશેપથી.

જીવવિગમ્પા સમખખાયા. ૨૫—જીવના ભેદ ૩૩ પ્રકારે કહ્યા.

એએસિં જીવાણું—એ જીવાતું—

સરીરમાઉદ્દિઠ સકાયંમિ—શરીર, આયુષ, અને પોતાની કાયાને
વિષે સ્થિતિ.

પાણા જેણિ પમાણું—પ્રાણ અને યોનિતું પ્રમાણ.

જેસિં જં અથિ તં ભણિમો. ૨૬—જેમનું જેટલું છે તેટલું
કહીશું. ૨૬.

અંગુલઅસંખભાગો—આંગળના અસંખ્યાતમા ભાગનું.

સરીરમેગિંદિયાણ સવ્વેસિં—સર્વે એકેન્દ્રિય જીવાતું શરીર હોય છે.

જેયણુ-સહસ્સમહિયં—પરંતુ હજાર જેજનથી કાંઈક અધિક.

નવરં પતેયરુખખાણું. ૨૭—પ્રત્યેક વનસ્પતિકાયનું શરીર હોય
એટલી વિશેષતા છે. ૨૭.

ખારસ જેયણુ તિન્નેવ—ખાર જેજન, ત્રણ ગાઉ.

ગાઉઆ જોયણ ચ અણુક્રમસો—અને એક જોજનનુ શરીર અનુક્રમે
એધંદ્રિય તેધંદ્રિય—એધંદ્રિય, તેધંદ્રિય,
ચઉરિદ્રિય દેહમુચ્ચત. ૨૮—અને ચૌરિદ્રિય જીવોનુ દેહનુ ઉ ચ
પણ જાણુનુ ૨૮

ધાણુસયપ ચપમાણા—પાચમે ધનુપનુ પ્રમાણ
નેરધંયા મતમાધં પુઠવીએ—સાતમી પૃથ્વીના નારકીઓનુ હોય છે
તત્તો અદ્ધંધૂણા—તેથી અગધા અરધા ઓછા
નેયા રયણુપ્પહા જાવ. ૨૯—ચાવત્ રત્નપ્રમા પહેલી નારકી સુધી
જાણુના એટલે સાતમીનુ ૫૦૦ ધનુપનુ, છઠીનુ ૨૫૦, પાચ
મીનુ ૧૨૫, એ પ્રમાણે પહેલી સુધી જાણુવુ

જોયણ સહસ્સમાણા—હજાર જોજનનુ પ્રમાણ
મચ્છા ઉરગા ય ગજલયા હુતિ—ગર્ભજ મચ્છ, અને ઉરપરિ-
સર્પનુ હોય છે

ધાણુપુહુત્તં પખખીનુ—પક્ષીનુ એથી નવ ધનુપનુ શરીર પ્રમાણ
ઉત્કૃષ્ટી હોય છે

ભુયચારી ગાઉઅપુહુત્તં. ૩૦—ભુજપરિમર્ષના શરીરનુ પ્રમાણ
એથી નવ ગાઉનુ હોય છે

ખયરા ધાણુપુહુત્ત—(હવે મ મહિમ જીવોનુ કહે છે) એચરનુ
એથી નવ ધનુપનુ

ભુયગા ઉરગા ય જોયણપુહુત્ત—ભુજપરિસર્પનુ એથી નવ ધનુ-
પનુ અને ઉગપરિમર્ષનુ પ્રમાણ એથી નવ જોજનનુ હોય છે

ગાઉઅપુહુત્તમિતા—એથી નવ ગાઉનુ શરીર

સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા. ૩૧—મ મહિમ ચોપગાનુ હોય છે
એથી રીતે કહ્યું છે

છન્દોવ ગાઉઆઈ-છ ગાઉનું શરીર.

ચઉરપયા ગબલયા મુણેયવ્યા-ગર્ભજ ચોપગાનું મનાય છે.

કોસતિગં ચ માચુરસા-મનુષ્યનું ત્રણ ગાઉનું.

ઉક્કોસ સરીરમાણેણું. ૩૨-શરીરમાન ઉત્કૃષ્ટથી જાણવું.

ઈસાણુંત સુરાણું-દશાન દેવલોકના અંત સુધી (ભવનપતિ, વ્યંતર
વાણવ્યંતર, જ્યોતિષી, સૌધર્મ અને દશાન) દેવતાઓનું.

ચણ્ણીઓ સત્ત હુંતિ ઉચ્ચત્ત-ઉચ્ચપણું સાત હાથનું હોય છે.

દુગ દુગ દુગ ચઉગેવિજજ-ત્યાર પછી ત્રણ દુગે, એક ચોકે, ઐવેયકે.

જુત્તરે ઇક્કિપરિહાણી. ૩૩-અનુત્તર વિમાને એક હાથ ઓછા
કરતાં જવું, એટલે ત્રીજા ચોથાનું એક દુગ, તેમની
ઉંચાઈ છ હાથની, પાંચમા છઠ્ઠાનું એક દુગ, તેમની ઉંચાઈ
પાંચ હાથની. સાતમા આઠમાનું એક દુગ, તેમની ઉંચાઈ
ચાર હાથની. તથા નવમા, દશમા, અગિઆરમા અને બારમાનું
એ ચારનું ચતુષ્ક તેમની ઉંચાઈ ત્રણ હાથની. ઐવેયકે બે
હાથની, અને અનુત્તર વિમાને એક હાથનું શરીર જાણવું.

બાવીસા પુઠવીએ-પૃથ્વીકાય જીવોનું આયુષ્ય બાવીશ હજાર વર્ષનું
હોય છે.

સત્ત ય આઉરસ તિન્નિ વાઉરસ-અપ્કાયનું સાત હજાર વર્ષનું
તથા વાઉકાયનું ત્રણ હજાર વર્ષનું.

વાસસહસ્સા દસ તરુ-પ્રત્યેક વનસ્પતિકાયનું દશ હજાર વર્ષનું.

ગણાણુ તેઉ તિરતાઉ. ૩૪-તથા તેઉકાયના સમૂહનું આયુષ્ય
ત્રણ અહોરાત્રનું હોય છે. ૩૪.

વાસાણિ બારસાઉ-બાર વરસનું આયુષ્ય.

બેઈદિયાણું તેઈદિયાણું તુ-બેઈદ્રિય જીવોનું હોય છે. તથા તેઈદ્રિયનું તો.

અઉણાપનદિણાઈ—ઓગણપયામ દિનસનુ હોય છે

ચઉરિદીણુ તુ છમ્માસા. ૩૫—ચઉરિદિય જીવેનુ આયુષ ૭ માસનુ
હોય છે ૩૬

મુરનેરધયાણુ ઠિધ—દેવતા અને નારકીની આયુઝિતિ

ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસ—ઉત્કૃષ્ટી તેનીશ સાગરોપમની
હોય છે

ચઉપય તિરિય મણુસ્સા—ચોપગા તિય ચ અને મનુષ્યનુ

તિત્તિ ય પલિઓપમા હુતિ. ૩૬—આયુષ ત્રણ પયોપમનુ છે

જલયર ઉર ભુઅગાણુ—જલયર, ઉરપરિસપ્, તથા ભુજપરિસપનુ

પરમાઉ હોઈ પુવ્વકોઠીઓ—ઉત્કૃષ્ટ આયુષ કોડપૂર્વનુ હોય છે

પખખીણુ પુણુ ભણિઓ—તેની જ ગીતે પક્ષીઓનુ

અસ ખભાગો ય પલિયસ્સ. ૩૭—પયોપમના અસ ખ્યાતમા
ભાગનુ કહ્યુ છે ૩૭

સવ્વે મુહુમા સાહારણા ય—સર્વ સુક્ષ્મ, સાધારણુ વનપતિકાય

સમુચ્છિમા મણુસ્સા ય—તથા સમૂચ્છિમ મનુષ્ય

ઉક્કોસજહન્નેણુ—ઉત્કૃષ્ટ (નધારેમા વધારે) અને જઘન્યથી
(ઓછામા ઓછુ)

અતમુહુત્તં ચિય જિયતિ. ૩૮—અતમુહુત્તમાન જીવે છે ૩૮

ઓગાહણાઉ માણુ—અનગાહના [ઉચાઈ] અને આયુષનુ પ્રમાણુ

એવ સ ખેવઓ સમખખાય—એ પ્રકારે મક્ષેપથી કહ્યુ

જે પુણુ ઇંથ વિસેસા—એમા જે કાઈ વિશેષ છે

વિસેસમુતાઉ તે નેયા. ૩૯—તે વિગેય સૂચકી જાણી લેવુ

એગિ દિયા ય સવ્વે—સર્વ એકેદિય જીવે

અસંખઉત્સર્પિણી સકાયમિ—અસંખ્યાત ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી સુધી પોતાની કાયાને વિષે.

ઉવવજ્જતિ ચયંતિ ય—ઉપજે છે, અને મરે છે.

અણુતકાયા અણુતાઓ. ૪૦—તથા અનંતકાય છવે અનંતિ વખત ઉપજે છે, અને મરે છે.

સંખિજ્જ સમા વિગલા—સંખ્યાતા વર્ષ સુધી વિકલેન્દ્રિય, [ગેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય, ચૌરન્દ્રિય.]

સત્તદૂલવા પણિંદિ તિરિ મણુઆ—તથા તિર્યંચપંચેન્દ્રિય અને મનુષ્ય સાત-આઠ લવ સુધી.

ઉવવજ્જતિ સકાએ—પોતાની કાયામાં ઉપજે છે.

નારય દેવા ય નો ચેવ. ૪૧—નારકી અને દેવા મરીને ફરીથી પોતાની કાયામાં ઉત્પન્ન થાય નહીં. એટલે નારકી મરીને નારકી ન થાય, અને દેવતા મરીને દેવતા ન થાય. તેમ નારકી મરીને દેવતા ન થાય, અને દેવતા મરીને નારકી ન થાય.

દસહા જિયાણુ પાણા—જીવને દશ પ્રકારના પ્રાણો છે.

ઇંદ્રિય ઉસાસ આઉ બલરૂવા—ઇન્દ્રિયો (પાંચ) શ્વાસોશ્વાસ, આઉખુ, ત્રણ બળ [મન, વચન, કાયા,] એમ દશ પ્રાણ છે.

એગિંદ્રિએસુ ચઉરો—એકેન્દ્રિયને ચાર.

વિગલેસુ છ સત્ત અકૂવ. ૪૨—વિલેન્દ્રિયને છ, સાત, ને આઠ.

અસન્નિસન્નિ પંચિંદ્રિએસુ—અસન્નિપંચેન્દ્રિય તથા સન્નિપંચેન્દ્રિયને.

નવદસ કમેણુ ખોધવ્વા—અનુક્રમે નવ (અસન્નિને) અને દશ [સન્નિને] પ્રાણ હોય છે. [અસન્નિને મનબળ બાદ કરતાં નવ થાય છે.]

તેહિં સહ વિચ્ચઓગો—તેની સાર્થે જે વિયોગ થાય છે.

જવાણું લગ્નએ મરણ . ૪૩—તે જીવેાનુ મરણ કહેનાય છે
 એવ અણુરપારે—એમ અપારવાર (છેડા વિનાના)
 સસારે સાયરમિ લીમમિ—મહા ભય કર સસારસમુદ્રને વિષે
 પત્તો અણુ તણુત્તો—અનતનાર મળુ પ્રાપ્ત થાય છે
 જીવેહિ અપત્તધમ્મેહિ . ૪૪—(કોને ?) ધર્મ નહિ પામેલા જીવેાને
 તહ ચરિરાસી લખખા—તથા ચોરાશી લાખ
 સખા જોણીણ હોઇ જવાણુ—ગોનિની સખા જીવેાને હોય છે
 પુઠવાઇણ ચરિણહ—પૃથ્વીકાયાદિ ચારની (પૃથ્વી, અપ, તેહ,
 અને વાહિ)
 પત્તેય સત્ત સત્તેય . ૪૫—પ્રત્યેકને સાત સાત લાખ યોનિ હોય છે
 દસ પત્તેયતણુ—પ્રત્યેક નનરપનિગાયની દશ લાખ યોનિ
 ચરિદસ લખખા હવ તિ ઇયરેસુ—ઝતરની (સાધાગણુ વનખપતિ-
 ગાયની) ચૌદ લાખ યોનિ હોય છે
 વિગલિ દિએસુ દા દા—વિકલેદ્રિય પ્રત્યેકની બે બે લાખ હોય છે
 ચરિરો પચિદિ તિરિયાણુ . ૪૬—તિય અપચેદ્રિયની ચાર લાખ
 ચરિરો ચરિરો નારય—ચાર લાખ નારકીની અને ચાર લાખ
 સુરાણુ મણુઆણુ ચરિદસ હવ તિ—દેવતાની હોય છે મનુષ્યની
 ચૌદલાખ યોનિ હોય છે
 સપિહિયા ય સબ્બે—તે સર્વે એકઠી કરતા
 ચુલસી લખખાઉ જોણીણ . ૪૭—ચોરાશીલાખ યોનિ થાય
 સિદ્ધાણુ નત્થિ રહેા—સિદ્ધને દેહ નથી
 ન આઉ કમ્મ ન પાણુ જોણીઆ—આયુષ નથી, કર્મ નથી
 પ્રાણુ અને યોનિ પણ નથી

સાધ અણુંતા તેસિં—તેમની સાદિ અનંત સ્થિતિ.

ઠિઈ જિણિંદાગમે ભણિયા. ૪૮—જિનેંદના આગમને વિષે કહી છે.

કાલે અણાધનિહણે—અનાદિનિધન (જેનો આરંભ તથા નાશ નથી એવા) કાળને વિષે.

જોણિગહણુંમિ લીસણે ઇત્ય—ચોરાશી લાખ યોનિએ કરી ગહન અને બિહામણા એવા આ સંસારને વિષે,

ભમિયા ભમિહંતિ ચિરં—પણા કાળ સુધી ભમ્યા અને ભમશે.

જીવા જિણવયણુમલહંતા. ૪૯—(કાણુ ?) જિનવચનને નહી પામેલા જીવો.

તા સંપદ સંપત્તે—તે માટે હમણું પ્રાપ્ત થએલ

મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તે—દુર્લભ એવું મનુષ્યપણું, તેમાં પણ દુર્લભ એવું સમ્યક્ત્વ તે પામે છે.

સિરિસંતિસૂરિસિદ્ધે—શ્રી શાંતિસૂરિ મહારાજે કહેલા અથવા જ્ઞાનાદિ લક્ષ્મી તથા શાંતિએ કરી પૂજ્ય એવા તીર્થંકર તથા ગણધરોએ કરેલા ઉપદેશરૂપ.

કરેહ ભો ઉજ્જમં ધમ્મે. ૫૦—ધર્મને વિષે હે ભવ્યપ્રાણીઓ ! ઉદ્ધમ કરો.

એસો જીવવિચારો—આ જીવવિચાર.

સંખેવરુધણુ જાણુણાહેજી—સંક્ષેપરુચિ એટલે થોડી રચિવાળા જીવોને જાણવાને અર્થે.

સંખિત્તો ઉદ્ધરિઓ—સંક્ષેપથી ઉદ્ધર્યો છે.

રુદ્ધાઓ સુયસમુદ્ધાઓ. ૫૧—ઘણા વિસ્તારવાળા એવા શ્રુતસાગર વિષેથી.

[શ્રી જીવવિચાર મૂળ અને અર્થ સાથે સમાપ્ત]

અથ શ્રી નવતત્ત્વ

[મૂલ તથા અર્થ]

અથ જીવતત્ત્વમ્,

જીવાજીવા પુણ્ય — (પ્રથમ નવ તત્ત્વોના નામ કહે છે) પહેલું

જીવતત્ત્વ, બીજું અજીવતત્ત્વ, ત્રીજું પુણ્યતત્ત્વ

પાવાસવ સવરો ય નિજ્જરણા—ચોથું પાપતત્ત્વ, પાંચમું આશ્રવ

તત્ત્વ, છઠ્ઠું સવરતત્ત્વ, સાતમું નિજ્જરાતત્ત્વ

બધો મુખ્યો ય તહા—આઠમું બધતત્ત્વ, તેમજ નવમું મોક્ષતત્ત્વ

નવ તત્તા હુ તિ નાયબ્વા. ૧—એ નવ તત્ત્વો જાણના યોગ્ય છે

ચઉદસ ચઉદસ બાયાલીસા—ચૌદ, ચૌદ, બે તાલીસ

બાસી ય હુ તિ બાયાલા—બ્યાશી, અને બે તાલીસ

સત્તાવન બારસ—સત્તાવન, બાર

ચઉ નવ લેયા કમેણેસિ. ૨—ચાર અને નવ ભેદ અનુક્રમે જાણના

તેમા કેટલાક રૂપી છે, અને કેટલાક અરૂપી છે અને કેટલાક

હૈય એટલે છોડવા યોગ્ય છે, કેટલાક જોય એટલે જાણના યોગ્ય

છે તથા કેટલાક ઉપાદેય એટલે આદરના યોગ્ય છે તે ત્રીયે પ્રમાણે

અ ક	તત્ત્વ	રૂપિભેદ	અરૂપિભેદ	હૈયજોયાદિ
૧	જીવ	૧૪	૦	જોય.
૨	અજીવ	૪	૧૦	જોય.
૩	પુણ્ય	૪૨	૦	ઉપાદેય.
૪	પાપ	૮૨	૦	હૈય.
૫	આશ્રવ	૪૨	૦	હૈય.

સાગી દસ પાણુ ચઉ છ સગ અરુ—આગ્રિખું એ દશ પ્રાણુ છે.
તે ચાર, છ, સાત ને આઠ અનુક્રમે.

ધગ દુ તિ ચઉરિંદ્વિણુ—એકંદ્રિયને (ચાર) બેઠંદ્રિયને (છ) તેઠંદ્રિયને
(સાત) ચૌરિંદ્રિયને (આઠ) હોય છે.

અસન્નિ સન્નીણુ નવ દસ ય. ૭—અસન્નિને નવ અને સન્નિને
દશ પ્રાણુ છે.

ઇતિ જીવતત્ત્વમ્

અથ અજીવતત્ત્વ

ધર્માધર્માગાસા—ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, અને આકાશ-
સ્તિકાય.

તિય તિય લેયા તહેવ અદ્ધાય—તે દરેકના ત્રણ ત્રણ બેદ ગણુતા
નવ થાય.

ખંધા દેસ પએસા—સ્કંધ, દેશ, પ્રદેશ અને

પરમાણુ અજીવ ચઉદસહા. ૮—પરમાણુ, એ ચારને પ્રથમના દશ
સાથે મેળવતાં ચૌદ બેદ થયા.

ધર્માડધર્મા પુગલ—ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, ને પુદ્ગલા-
સ્તિકાય.

નહુ કાલો પંચ હુંતિ અજીવા—આકાશસ્તિકાય, અને કાલ
એ પાંચ અજીવ છે, (અને તેની સાથે જીવદ્રવ્ય ભેળવ્યાથી છ
દ્રવ્ય કહેવાય છે.)

ચલણુસહાવો ધર્મો—ચલન સ્વભાવ ગુણુ તે ધર્માસ્તિકાય.

થિરસંઠાણુ અહમ્મો ય. ૯—ચિથર રાખવાના સહજ ગુણુવાળો
અધર્માસ્તિકાય.

અવગાહો આગાસ—અવકાશસ્વભાવગુણ તે આકાશાગ્નિકાય
પુગલ છનાણુ પુગલા અઉહા—(તે અવકાશ) પુદ્ગલ અને
છરને (આપે છે) તે પુદ્ગલદ્રવ્ય ચાર પ્રકારે છે

ખધા દેસ પચોસા—રૂઢ, દેશ, અને પ્રદેશ
પરમાણુ ચેવ નાયબવા. ૧૮—તથા પરમાણુ એ, નિત્ય જાણુના
સદ્ધયાર ઉત્તમેઅ—શબ્દ, અધકાર, પ્રકાશ,
પભા છાયાતવેહિ યા—ન્યોતિ, છાયા, આતાપ,
વણુ ગંધ રસા ફાસા—ચર્ણુ ગંધ, રસ, અર્થ
પુગલાણુ તુ લખખણુ. ૧૧—એ પુદ્ગલોનુ નિત્યપણે લક્ષણ છે
એગા કોહી સતસદ્ધિ—એક કોડ સદમક લાખ
લખખા સત્તદ્ધિતરી સહમ્મા ય—સત્યોત્તર હજાર
દા ય સયા મોલહિઆ—મો ને મોલ ઉપર
આર્વાલિયા ઇગમુહુતગિમ. ૧૨—એટલી આર્વીઓ એક મુહુતને
ગિમે થાય છે

મમયાનક્ષી મુહુત—મમય (અમ ખ્યાત મમયતી) આનક્ષી,
(૧૬૭૭૭૧) આનક્ષીનુ મુહુત
દીદા પખખા ય માસ વગિસા ય—(નીત મુહુતનો) દીસ,
(૫૨ દીસનુ) પખનાડીયુ, (ને પખનાડીયાનો) મગિનો
(બાગ મહીનાનુ) વગમ

ભગિઓ પલિયા સાગર—(એમ કહ્યું છે) તેમજ (અમ ખ્યા-
તારાં) એ પચોપમ (૨૫ કોડકોડી પચોપમે) એક
માગરોપમ

ઉમ્સપિળી મપિળી કાલો. ૧૩—(૬૭ કોડકોડી સાગરોપમે)
એ ઉમ્સપિળી, (૬૮ કોડકોડી નાગરોપમે) એક અમર્ષિ

એવી ઉત્સર્પિણી તથા અવસર્પિણી બન્ને મળીને એક કાલચક્ર થાય એવા કાલચક્રોનું એક પુદ્ગલપરાવર્તન થાય.

પરિણામિ જીવ મુક્ત—છ (જીવ, ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય, આકાશાસ્તિકાય, પુદ્ગલાસ્તિકાય, કાલ) દ્રવ્યમાં જીવ અને પુદ્ગલ એ બે પરિણામ છે. બાકીના અપરિણામ છે. જીવ દ્રવ્ય જીવ છે, બાકીનાં અજીવ છે. પુદ્ગલદ્રવ્ય મૂર્તિમંત (કપી) છે, બાકીના અકપી છે.

સપ્તએસા એગ ખિત કિરિઆ ચ—કાલ સિવાય પાંચ દ્રવ્ય સપ્તદેશી છે, કાળ અપ્રદેશી છે. ધર્મ, અધર્મ અને આકાશ, એ ત્રણ દ્રવ્ય એક છે. બીજા ત્રણ અનેક છે. આકાશ એ ક્ષેત્ર છે. બાકીના પાંચ ક્ષેત્રી છે. જીવ અને પુદ્ગલ સક્રિય છે. બાકીનાં ચાર અક્રિય છે.

શ્ચિચ્ચં કારણુ કતા—છ દ્રવ્યમાં ધર્મ, અધર્મ, આકાશ અને કાલ, એ ચાર નિત્ય છે, બાકી અનિત્ય છે. જીવ સિવાય પાંચ કારણુ છે. જીવ અકારણુ છે. જીવ કર્તા છે, બાકીના પાંચ, અકર્તા છે.

સવ્યગય ઈયર અરપવેસે. ૧૪—છમાં આકાશ સર્વગત (લોકાલોકમાં) છે, બાકીનાં પાંચ લોકવ્યાપી છે. યદ્યપિ છએ દ્રવ્ય પરસ્પર તો ખીરતીર પરે અવગાઢ છે, તથાપિ પ્રવેશરહિત એટલે કોઈપણ દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યમાં તદ્રૂપણે થતું નથી.

ઈતિ અજીવતત્ત્વમ્.

અથ પુણ્યતત્ત્વ.

માહિત્યગોચરમહુદગ—(૧) માતાવેનીય, (૨) ઉચ્ચગોચ, (૩-૪) મનુષ્યિક, (મનુષ્યની ગતિ તથા મનુષ્યની આનુપૂર્વી)

ગુરુદુગ પચિદિ જામ પાત્ર દેહા—(૫-૬) સુરદિક, (૭) પચેદિય જાતિ (૮ થી ૧૦) પાત્ર દેહ, (ઔદાગિક, પૈકિય, આદાર, તૈજ્ય અને કામજી)

આઈ તિ તાનુવગા—પ્રથમના ત્રણ સરીગને અંગોપાગ દોષ (૧૦ થી ૧૫) ઔદાગિક અંગોપાગ, પૈકિય અંગોપાગ, આદાર અંગોપાગ)

આઈમમ ઘયલુ સહાગા. ૧૫—(૧૬) પદેતુ મઘયલુ અને (૧૭) પદેતુ મઘ્યાન (સ્વસ્થાગનાગય મઘયા અને સમચતુરસ મઘ્યાન)

વત્રચઉમાગુરુદાહુ—(૧૮ થી ૨૧) વર્ણ ચતુષ્, (વર્ણ, ગધ, રમ જાત, એ ચાર માગ દોષ તે (૨૨) અગુરુવધુ નામધર્મ

પરઘા ઉમાગ આયતુલ્લેઅ—(૨૩) પગપાન નામધર્મ, (૨૪) મામોમામ નામધર્મ, (૨૫) આનપ નામધર્મ, [૨૬] ઉગ્રોત નામધર્મ

ગુબખગઈ નિમિત્ત તમદમ—(૨૭) નાન નિદાપોગતિ (૨૮) નિર્મો નામધર્મ (૨૯ થી ૩૮) તમદમ

ગુગ્ગર તિગિઆડિ તિચયગ. ૧૬—(૩૯) મુગાપુષ્પ ૧૫, (૪૦) નાપુષ્પ ૩૫, (૪૧) નિર્વાપુષ્પ ૧૫, (૪૨) નીચ ૨૦ નામધર્મ જે બેલાલીસ પ્રકારે પુષ્પ બેગરાય છે

તમ વાપર પાજત—દરે તમદમક ક્રે ૧. (૧) તમ નામધર્મ, (૨) પા.ર નામધર્મ, (૩) પા.પિ નામધર્મ.

પત્તેઞ્ચ થિરં સુભં ચ સુભગં ચ—(૪) પ્રત્યેક નામકર્મ, (૫) સ્થિર નામકર્મ, (૬) શુભ નામકર્મ, (૭) સૌભાગ્ય નામકર્મ. સુસ્સર આઈજજ જસ—(૮) સુસ્વર નામકર્મ, (૯) આદ્ય નામકર્મ, (૧૦) યશ નામકર્મ.

તસાઈ દસગં ઇમં હોઈ. ૧૭—એમ ત્રસદશક (એ પુણ્યના બેદમાં છે.)

ઈતિ પુણ્યતત્ત્વમ્.

અથ પાપતત્ત્વ.

નાણુંતરાયદસગં—જ્ઞાનાંતરાય દશક. [(૧) મતિજ્ઞાનાવરણીય, (૨) શ્રુતજ્ઞાનાવરણીય, (૩) અવધિજ્ઞાનાવરણીય, (૪) મનઃપર્થવજ્ઞાનાવરણીય, (૫) કેવળજ્ઞાનાવરણીય, (૬) દાનાંતરાય, (૭) લાલાંતરાય, (૮) ભોગાંતરાય, (૯) ઉપભોગાંતરાય, (૧૦) વીર્યાંતરાય.]

નવ ખીએ નીઅસાય મિચ્છતં—ખીણું દર્શનાવરણીય નવ પ્રકારે. [(૧) અક્ષુદ્દર્શનાવરણીય, (૨) અચક્ષુદ્દર્શનાવરણીય, (૩) અવધિદર્શનાવરણીય, (૪) કેવળદર્શનાવરણીય, (૫) નિગ્રાહ્ય પાપકર્મ, (૬) નિગ્રાનિગ્રાહ્ય પાપકર્મ, (૭) પ્રચલાહ્ય, (૮) પ્રચલાપ્રચલાહ્ય, (૯) થીણુદ્ધીહ્ય.] એ પ્રથમ દશ જ્ઞાનાંતરાયની જોડે મેળવતાં ૧૯ થયા. (૨૦) નીચગોત્ર. (૨૧) અસાતાવેદનીય, (૨૨) મિથ્યાત્વ મોહનીય.

થાવર દસ નરયતિગં—(૨૩ થી ૩૨) સ્થાવર દશક. (૩૩ થી ૩૫) નરકત્રિક.

કસાય પણુવીસ તિરિયદુગં. ૧૮—(૩૬ થી ૬૦) પચીસ કપાય. (૬૧ થી ૬૨) તિર્થંચ દ્વિક.

ધંગ ખિ તિ ચઉ જાઈઓ—(૬૩) એકે દ્રિય જાતિ, (૬૪) બેઘદ્રિય જાતિ (૬૫) તેઘદ્રિય જાતિ (૬૬) ચૌરિ દ્રિય જાતિ

કુખગઈ ઉવઘાય હુ તિ પાવસ્સ—(૬૭) અશુભ વિહારોગતિ, (૬૮) ઉપનાત નામકર્મ, એ પાપના બેદ છે

અપસત્થ વણણચિ—(૬૯ થી ૭૭) અગ્રશસ્ત વર્ણુ ચતુષ્ક

અપઠમ સઘયણુ સઠાણુ, ૧૯—[૭૩ થી ૭૭] પહેલા વિના પાચ સઘયણુ [૧] ઋષભનારાય સઘયણુ, [૨] નારાય સઘયણુ, [૩] અર્ધનારાય સઘયણુ, [૪] કીલિકા સઘયણુ, [૫] છેવટુ સઘયણુ, તથા [૭૮ થી ૮૦] પહેલા વિના પાચ સઘ્યાન [૧] ન્યગ્રોધપરિમુલ સઘ્યાન, [૨] સાદિ સઘ્યાન, [૩] વામન સઘ્યાન, [૪] કુખ્જ સઘ્યાન, [૫] કુડક સઘ્યાન એ પાપતત્ત્વના ૮૨ બેદ છે

ધાવર સુહુમ અપજજ—હવે ધાવર દશક કહે છે [૧] સ્થાવર નામકર્મ, [૨] સૂક્ષ્મ નામકર્મ, [૩] અપર્યાપ્ત નામકર્મ

સાહારણુમથિરમસુભદુભગાણિ—[૪] સાધારણુ નામકર્મ, [૫] અસ્થિર નામકર્મ, [૬] અશુભ નામકર્મ, [૭] દૌર્ભાગ્ય નામકર્મ

દુસરણુઈજજજસ—[૮] દુસર નામકર્મ, [૯] અનાદેય નામકર્મ, [૧૦] અપયશ નામકર્મ

ધાવરદસગ વિવજજત્થ. ૨૦—એ ધ્યાનદશક ત્રમદશન્થી વિપરીત અર્થવાળુ જાણુ ૨૦

ઈતિ પાપતત્ત્વમ.

અક્રોસ વહુ જાયણા. ૨૭—(૧૨) આક્રોશપરિણ. (૧૩) વધ-
પરિણ. (૧૪) ચાચનાપરિણ.

અલાલ રોગ તણુદાસા—(૧૫) અલાલપરિણ. (૧૬) રોગપરિણ.
(૧૭) તણુદાસપરિણ.

મલ સકાર પરિસહા—(૧૮) મલપરિણ. (૧૯) સત્કારપરિણ.

પન્ના અન્નાણુસમ્ભત્—(૨૦) પ્રજ્ઞાપરિણ. (૨૧) અજ્ઞાનપરિણ.
(૨૨) સમ્યક્ત્વપરિણ.

ધન્ય બાવીસ પરીસહા. ૨૮—એ પ્રકારે બાવીસ પરિણ જાણવા.

ખંતી મદવ અજજવ—(૧) ક્ષમાધર્મ. (૨) માર્દવધર્મ. (૩)
આર્જવધર્મ.

મુત્તી તવ સંજમે અ બોધવે—(૪) મુક્તિધર્મ. (૫) તપોધર્મ.
(૬) સંયમધર્મ.

સચ્ચં સોચ્ચં આકિં—(૭) સત્યધર્મ. (૮) શૌચધર્મ. (૯) અકિં-
ચનધર્મ.

ચણું ચ બંલં ચ જઈધમ્મો. ૨૯—(૧૦) બ્રહ્મચર્યધર્મ. એમ દશ
પ્રકારે ચતિધર્મ જાણવો.

પઠમમણિચ્ચમસરણું—પહેલી અનિત્યભાવના, બીજી અશરણુલાવના.

સંસારો એગયા ચ અણુત્તં—ત્રીજી સંસારલાવના, ચોથી એક-
ત્વલાવના, પાંચમી અન્યત્વલાવના.

અસુઘત્તં આસવ—છઠ્ઠી અશુચિત્વલાવના, સાતમી આશ્રવલાવના.

સંવરે અ તહં નિજજરા નવમી. ૩૦—આઠમી સંવરલાવના,
તેમજ નવમી નિર્જરાલાવના.

લોગસહાવો બોહી—દશમી લોકસ્વલાવલાવના, અગીઆરમી બોધિ-
દુર્લભલાવના.

દુષ્ટહા ધમ્મસ્સ સાહગા અરિહા—ધર્મના સાધક અગ્નિતાપિ
 તે પામના દુર્લભ છે, એવું ને ભાવવું તે ધર્મની ભાવના
 એઆઓ ભાવણાઓ—એ ઉપર ઝડેની બાર ભાવનાઓ
 ભાવેઅવ્યા પયત્તેણ. ૩૧—ઉવમે કીને (પ્રમાદગતિ) ભાવની
 મામાર્ધઅત્થ પદ્મ—અહીંયા પહેલુ સામાયિક ચારિત્ર છે
 છેઓવહાવણું ભવે ખીઅ—ખીઅ છેદોપગ્યાપનીય ચારિત્ર છે
 પરિહારવિસુદ્ધિઅ—ખીઅ પરિહારવિસુદ્ધિ ચારિત્ર
 સુહુમ તહ સપરાયં અ. ૩૨—ચોથુ સૂક્ષ્મમપરાય ચારિત્ર
 તત્તો અ અહુખ્યાયં—તે પગી પાચમુ યથાખ્યાત ચારિત્ર
 ખાય સવ્વમિ જ્વલોગમિ—એ ચારિત્ર સર્વ જ્વલોકને પ્રિયે
 પ્રખ્યાત છે
 જ ચરિત્તિણ સુવિહિઆ—(સાથી) ને આચરીને સુનિહિત માણુઓ
 વચ્ચતિ અયરામરે ઠાણું. ૩૩—અજરામર ગ્યાનકપ્રત્યે પામે છે
 ધતિ સવરતત્ત્વમ્

અથ નિર્જરાતત્ત્વ.

અણમણુમૂલ્લાઅરિઆ—આદારનો ત્યાગ, ઓહુ બોજન કરવું તે
 વિત્તિગએવણુ રસખ્યાઓ—ટુત્તિનો મરણ (અભિમદ), વિગ
 દનો ત્યાગ
 કાયકિલગેા મલી—નોન હિત્તાન્નિઆમન, દુષ્ટિય ક્યાવાદિનુ મવ
 ૨૧ (એપવવ)
 ભુપા ય જનનેા તયો દોષ. ૩૪— એ ૭ પ્રકારનુ જ્ઞાન તપ

પાયચ્છિત્તં વિણુઓ—સ્વદોષની આલોચના, ગુરુ આદિનો વિનય કરવો તે,

વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્જાઓ—આચાર્યાદિનું વેયાવચ્ચ, પાંચ પ્રકારે સ્વાધ્યાય કરવો તે.

જઝાણું ઉરસગો વિ અ—ધર્મ શુક્લ ધ્યાન ધ્યાવણું તે, પરમાવનો ત્યાગ, આત્મભાવે લીન.

અબ્હિભંતરઓ તયો હોઇ. ઉપ.—એ છ પ્રકારનું આબ્યંતર તપ.

ખારસવિહં તયો નિજજરા—ખાર પ્રકારનું તપ નિર્જરાતે અર્થે છે, અથવા નિર્જરાતત્વ ખાર પ્રકારના તપના ભેદે કરીને કહ્યું છે.

ય ખંધો ચઉવિગર્યો અ—અંધતત્ત્વ ચાર ભેદે છે.

પયઇ ઠિઇ અણુભાગ—પ્રકૃતિ, સ્થિતિ, અનુભાગ (રસ),

પએસ ભેએહિં નાયવો. ૩૬—અને પ્રદેશના ભેદે કરી જણવું.

ઇતિ નિજજરાતત્ત્વમ્.

અથ અંધતત્ત્વ.

પયઇ સહોવો વુતો—(અંધતત્ત્વ કહે છે.)

(૧) પ્રકૃતિ તે કર્મનો સ્વભાવ કહ્યો છે.

ઠિઇ કાલાવહારણું—(૨) સ્થિતિ એટલે કાલનું માન.

અણુભાગો રસો જુઓ—(૩) અનુભાગ તે રસ જણવો.

પએસો દલસંચઓ. ૩૭—(૪) પ્રદેશ તે દલનો સંચય.

ઉપરના ભેદ દષ્ટાંત આપી સમજાવે છે.

જેમ એક લાહુ સુદ પ્રમુખ પદાર્થ નાખીને બનાવ્યો છે, તે તે વાયુનું હરણુ કરે, તેમ કોઈ કર્મનો સ્વભાવ જ્ઞાનનું આપરણુ કરે, કોઈ દર્શનનું આવરણુ કરે, તે કર્મનો પ્રકૃતિબધ કહેવાય હવે તે લાહુ દશ દિવસ સુધી પદર દિવસ સુધી રહે અને પછી બગડી જાય, તેમ કોઈ કર્મ અમુક મુદત સુધી રહે તે સ્થિતિબધ કહેવાય વળી લાહુમા કોઈ કડવો હોય છે, કોઈ તીખો હોય છે, તેમ કોઈ કર્મનું સાત ફળ હોય, કોઈનું અશુભ હોય, કોઈનું તીવ્ર હોય, તેમ અનુભાગ-બધ તે કર્મનો રમ જાણવો. તથા કોઈ લાહુમા પ્રદેશ થોડા હોય, કોઈમા વધારે હોય, એટલે કોઈ મોટો હોય, કોઈ નાનો હોય, તેમ કોઈ કર્મના પુણ્યન થોડા હોય કોઈના વધારે હોય તે પ્રદેશબધ જાણવો.

પડ-પડિહાર-સિ-મજજ-પાટા જેવું જ્ઞાનાવરણીય કર્મ છે એટલે જેમ આખે પાટો હોય તેથી જાંઘ જેમ્મ શકાય નહીં, તેમ જ્ઞાનાવરણીયના ઉદ્યતી જ્ઞાન થાય નહીં પોણિયા જેવું દર્શનાવરણીય કર્મ છે એટલે કોઈને રાજનું દર્શન કરવું હોય, પણ પોણિયો જ્યાં ન દે, તેમ જીવનો અભાવ સર્વ વસ્તુ દેખવાનો છે, છતાં દર્શનાવરણીય કર્મના ઉદ્યતી તે ન દેખે તરવારની ધાર જેવું વેદનીયકર્મ છે એટલે મધથી લેપાયેલી તરવારની ધાર ચાટતા પ્રથમ મધને લીધે મીઠાશ ઉપજે, પરંતુ બ્યારે જીલ કપાય ત્યારે દુઃખ થાય, તેમ સાતાવેદનીયનો ઉદ્ય મધ ચાટવા જેવો છે, અને અસાતા વેદનીયનો ઉદ્ય તરવારની ધાર ચાટવા જેવો છે, મદિરાની છાક સમાન મોહનીય કર્મ છે એટલે મદિરા પીનારા માણુમને પોતાના હિત-અહિતની સમજ ન પડે, તેમ મોહનીયકર્મના વશથી જીવ ધર્મોધર્મને ન જાણે.

હડચિત્તકુલાલક્ષ ઠગારીણુ—હડ સમાન (હડમા પડેયો પ્રાણિ રાજના હુકમ વિના નિકળી રહે નહીં તેમ આયુકર્મથી જીવ તે

ગતિમાંથી નિકળી શકે નહીં. ચિતારા સમાન (ચિતારો જેમ નાના પ્રકારનાં ચિત્ર ચિતરે, તેમ) નામકર્મથી જીવ અનેક પ્રકારનાં રૂપ કરે. કુંભાર સમાન (કુંભાર જેમ ઘીનો ઘડો બનાવે તે પૂજનીય કહેવાય અને મદિરાદિકનો બનાવે તે નિંદનીય થાય, તેમ જીવ પણ) ગોત્રકર્મના ઉદયથી ઉચ્ચ ગોત્રમાં ઉપજે; નીચ ગોત્રમાં ઉપજે. ભંડારી વિપરીત થકો ન આપે. તેમ અંતરાયકર્મના ઉદયથી જીવ દાન વગેરે કરી શકે નહીં.

જહ એએસિં ભાવા—જેમ એ આઠ વસ્તુનો સ્વભાવ છે.

કમ્માણુ વિ જાણુ તહ ભાવા. ૩૮—તેમ એ આઠે કર્મનો પણ વિવિધ પ્રકારનો સ્વભાવ છે.

ધહ નાણુદંસણુવરણુ—એમાં જ્ઞાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય.

વેય મોહાઉ નામ ગોયાણિ—વેદનીય, મોહનીય, આયુ, નામ, તથા ગોત્ર.

વિગ્ધં ચ પણુ નવ દુ—અને અંતરાય એ આઠે કર્મની પ્રકૃતિ અનુક્રમે પાંચ; નવ, એ

અઠ્ઠવીસ ચઉ તિસંય દુપણુવિહં. ૩૯—અઠ્ઠાવીસ, ચાર, એકસો ત્રણ, એ, અને પાંચ. એમ કર્મની પ્રકૃતિ ૧૫૮ પ્રકારે જાણવી.

નાણુ અ દંસણુવરણુ—જ્ઞાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય,

વેઅણિએ એવ અંતરાએ અ—વેદનીય, અને નિશ્ચે અંતરાયની.

તીસં કોડાકોડી—ત્રીશ કોડાકોડી.

અયરાણું ઠિધંચ ઉકકોસા. ૪૦—સાગરોપમની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ જાણવી.

સિત્તરિ કોડાકોડી—સીત્તર કોડાકોડી સાગરોપમ.

મોહણીએ વીસ નામ ગોએસુ—મોહનીયકર્મની સ્થિતિ જાણવી
તથા નામકર્મની અને ગોત્રકર્મની વીસ કોડાકોડી સાપરોપ-
મની સ્થિતિ છે

તિત્તીસ અચરાધ—તેત્રીસ સાગરોપમ

આઉકિંઈબ ડ ઉકકોસા. ૪૧—આયુકર્મની સ્થિતિનો બધ ઉત્કૃષ્ટ
જાણવો ૪૧

ખારસ મુહુત જહન્ના—ખાર મુહુતની જઘન્ય સ્થિતિ

વેયણીએ અમ્હુ નામગોએસુ—વેદનીય કર્મની છે, અને નામ તથા
ગોત્ર કર્મની આઠ મુહુતની જઘન્ય સ્થિતિ

સેસાણુ તમુહુત—ખાકીનાની (પાચ કર્મની જઘન્ય સ્થિતિ)
અતમુહુતની

એય બધકિંઈમાણુ. ૪૨—એ કર્મબધની સ્થિતિનું માન કહ્યું
ઈતિ બધતત્ત્વમ્.

અથ મોક્ષતત્ત્વ.

સતપય પદ્મણ્યા—જતાપદની પ્રથમણાદાર

દ્રવ્યપમાણુ ચ ખિતકુસણા, ય—દ્રવ્યપ્રમાણુદાર, ક્ષેત્રદાર, અ-
શનાદાર

કાલો અ અતરભાગો—કાલનું દાર, અતરદાર, ભાગદાર,

ભાવે અપાખાડું ચેવ. ૪૩—ભાનદાર, અધ્યમણ્ડલદાર, નિચે
એ નન દાર મોક્ષતત્ત્વના જાણના

સત મુદ્ધ પયતા—મુદ્ધ પદ્મણ્યા આટે મોક્ષપદ જાણુ છે

વિજ્ઞાતં ખકુસુમં વ ન અસંતં—વિદ્યમાન છે, પણ આકાશના ફુલની પેઠે અછતું નથી.

મુખ્યત્તિ પયં તસ્મ ઈ—“મોક્ષ ઇતિ પદં” તે મોક્ષપદ, તેની.

પરૂવણા મર્ગણાઈહિં. ૪૪—પરૂવણા તે માર્ગણાદ્વારે કરી જાણવી.

એ નવ દારમાં પહેલા સત્પદ પરૂવણાદ્વારની મૂળ યૌદ માર્ગણા છે, અને ઉત્તર માર્ગણા બાસઠ છે. તે કહે છે.

ગઈ ઇંદ્રિય કાએ—ગતિ માર્ગણા, (તે ચાર ગતિ) ઇંદ્રિય માર્ગણા, (તે એકેંદ્રિય વગેરે પાંચ) અને કાય માર્ગણા, (પૃથ્વી, અપ, તેહ, વાહિ, વનસ્પતિ અને ત્રસ, એ છ.)

જેએ વેચે કસાય નાણે ય—યોગ માર્ગણા, (તે મન, વચન, કાયા, એ ત્રણ પ્રકારે.) વેદ માર્ગણા, (તે સ્ત્રી, પુરૂષ, નપુંસક, એ ત્રણ પ્રકારે.) કષાય માર્ગણા, (તે ચાર કષાય.) જ્ઞાન માર્ગણા, (તે આહ. પાંચ જ્ઞાન અને ત્રણ અજ્ઞાન.)

સંજમ દંસણ લેસા—સંયમ માર્ગણા, (તે સામાયિક છેદોપસ્થાપનીય, યથાખ્યાત, સૂક્ષ્મસંપરાય, પરિહારવિશુદ્ધિ, દેશવિરતિ અને અવિરતિ. એમ સાત પ્રકારે.) દર્શન માર્ગણા, (ચાર દર્શન.) લેશ્યા માર્ગણા, (તે કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત, તેજો, પદ્મ, શુક્લ, એ છ પ્રકારે,).

ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે. ૪૫—ભવસિદ્ધાદિ માર્ગણા, (ભવસિદ્ધિ અભવસિદ્ધિ એ પ્રકારે.) સમ્યક્ત્વમાર્ગણા, (ઔપશમિક, સાસ્વાદન, ક્ષાયોપશમિક, ક્ષાયિક, મિશ્ર અને મિથ્યાત્વ.) સન્નિ માર્ગણા, (તે સન્નિ અને અસન્નિ એ પ્રકારે.) યૌદમી આહારમાર્ગણા, (આહારી અને અણાહારી.) એ યૌદ માર્ગણાની ઉત્તર બાસઠ માર્ગણા જાણવી.

નરગઈ પણિંદિ તસ ભવ—એ માર્ગણામાંથી જે માર્ગણાના જે

ભેદમાથી મોક્ષે ગયા છે, તે કહે છે (ગતિ માર્ગણુમાથી)
મનુષ્ય ગતિનાળા, (ઇન્દ્રિય માર્ગણુમાથી) પચે દ્રિય જીવો,
(કાય માર્ગણુમાથી) નસકાય જીવો, (ભન માર્ગણુમાથી)
ભનસિદ્ધિક જીવો

સન્નિ અહુખ્યાય ખઈય સમ્મતે—(સન્નિ માર્ગણુમાથી) સન્નિ,
(ચારિત્ર માર્ગણુમાથી) યથાખ્યાત ચારિત્રવાળા, (સમ્યક્ત્વ-
માર્ગણુમાથી) ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વવાળા

મુખખોણાહાર કેવળ—(આહાર માર્ગણુમાથી) અણાહારી, (જ્ઞાન
માર્ગણુમાથી) કેવળજ્ઞાનવાળા

દસણનાણે ન સેસેસુ. ૪૬—(દર્શન માર્ગણુમાથી) કેવળદર્શન
વાળા મોક્ષે ગયા છે, અને બાકીની ચાર માર્ગણુમાથી (એટલે
ક્યાય, વેદ, યોગ અને લેશ્યા એ ચાર માર્ગણુએ) કોઈ
મોક્ષે ગયા નથી

દ્વંપમાણે સિદ્ધાણુ—દ્વંપ પ્રમાણુદારે વિચારતા સિદ્ધના

જીવદ્વંવાણિ હુ તિ જીતાણિ—જીવદ્વંવ એટલે સિદ્ધો અને તે છે
લોગન્સ અસખિનજે—(હવે ત્રીજી ક્ષેત્રદાગની અપેક્ષાએ) ચૌદ
રાજલોકના અસખ્યાતમા ભાગે

ભાગે ઇક્કો ય સંવેવિ. ૪૭—એક સિદ્ધ પણ ત્યા રહે છે, અને
સર્વ સિદ્ધ પણ ત્યા ગહે છે

કુસણા અહિઆ કાલો—(સ્પર્શના દ્વારની અપેક્ષાએ) સિદ્ધના
જીવોની સ્પર્શના અધિક છે, (અને જ્ઞાનદાગની અપેક્ષાએ)
કાળ ઠેટલો હોય, તે કહે છે

ઇંગસિદ્ધ પદુમ્મ સાઈઓહુતો—એક સિદ્ધને આથી સાદિ અને તો
કાય હોય, એટલે જીવ મોક્ષે ગયો, તે વારે તેની આદિ યધ, અને

પડિવાયાભાવાઓ-ફરી ત્યાંથી પડવાનો અભાવ છે, માટે અનંત છે.

સિદ્ધાણું અંતરં નશ્ચિ. ૪૮-(હવે અંતરદ્વાર કહે છે.) એટલે સિદ્ધના જીવોને ત્યાંથી પાછું પડવાનો અભાવ છે; માટે સિદ્ધના જીવોને અંતર નથી. એટલે એક પદ્મી પામ્યા પછી જતી રહે, અને પાછી ફરીને પ્રાપ્ત થાય તેને અંતર કહે છે, તે અંતર સિદ્ધના જીવોને નથી; કારણ કે ફરી તેમને ત્યાંથી આવવું નથી.

સંવ્યજિયાણમણુતે-સર્વ (સંસારી) જીવોને અનંતમે ભાગે.

ભાગે તે તેસિ દંસણું નાણું-તે સિદ્ધના જીવ છે, એ ભાગદ્વાર કહ્યું. હવે ભાવદ્વાર કહે છે. તે સિદ્ધના જીવોના કેવલદર્શન અને કેવલજ્ઞાન.

ખમ્મએ ભાવે પરિણામિએ અ-ક્ષાયિકભાવે વતે છે. અન પારિ-ણામિકભાવે.

પુણુ હોઇ જીવત્તં. ૪૯-વળી જીવિતપણું હોય.

થોવા નપુંસસિદ્ધા-સૌથી થોડા નપુંસક સિદ્ધ થયા છે. જન્મથી નપુંસકને તો ચારિત્ર પ્રાપ્ત ન થાય, પરંતુ જે પાછળથી નપુંસક થયા હોય તેવા ઉત્કૃષ્ટા એક સમયમાં દશ મોક્ષે જાય તેનાથી.

થી નર સિદ્ધા કમેણુ સંખગુણા-સ્ત્રી, પુરૂષ મોક્ષે ગયા, તે અનુક્રમે સંખ્યાતગુણા જાણવા.

ઈઅ મુખ્ય તત્તમેઅ-એ નવમું મોક્ષતત્ત્વ કહ્યું. એ જીવાદિક.

નવ તત્તા લેસઓ ભણિઓ. ૫૦-નવતત્ત્વ-સંક્ષેપે કરી કહ્યા.

જીવાઇ નવ પયથે-એ જીવાદિક નવ પદાર્થ.

જે જાણઇ તરસ હોઇ સમ્મત્ત-તેને જે પ્રાણી જાણે છે, તે પ્રાણીને સમ્યક્ત્વ હોય.

ભાવેણુ સદ્દહતો-તે નવતત્ત્વને વિશે ભાવે કરીને જે સદ્દહણા
(શ્રદ્ધા) રાખે

અયાણુમાણેવિ સમ્મત. ૫૧-તે (નવતત્ત્વથી) અળણુ હોય
તો પણ તેને સમ્યક્ત્વ છે, એમ જાણવું

સંવાઈ જિણેસર ભાસિઆઈ-સર્વે જિનેશ્વર દેવે ભાખ્યા

વયણાઈ નન્નહા હુંતિ-જે વચ્ચેના તે અન્યથા ન હોય

ઈઈ બુદ્ધિ જરૂર મળે-એવી બુદ્ધિ જેના મનને વિશે હોય

સમ્મતં નિચ્ચલ તમ્સ. ૫૨-તેનુ સમ્યક્ત્વ નિશ્ચલ છે, એમ જાણવું

અ તોમુહુત્તમિત્તપિ-એક અતર્ક્યહત્તં માત્ર પણ

કાસિઅં હુંજજ જેહિ સમ્મત-જેને સમકિત કરસ્યુ હોય

તેસિં અવદુ પુગ્ગલ-તે જીવોને અર્ધ પુદ્ગલપરાનર્ત

પરિઅદો એવ સસારો. ૫૩-સસાર નિશ્ચે બાકી રહે છે

ઉમ્સપિણી અણુતા-અનતી ઉત્સર્પિણી કાલ ન્યાયે જાય ત્યારે

પુગ્ગલપરિઅદ્યો મુણેઅવ્યો-એક પુદ્ગલપરાનર્ત જાણવો

તેણુતાતીઅદ્યા-તેના અનતા પુદ્ગલપરાનર્ત અતીતકાલે ગયા

અણુગાયદ્યા અણુતગુણા. ૫૪-અને અનતગુણા અનાગતકાલે જશે

જિણુ અજિણુ તિથ તિથ્યા-જિન મિદ્ધ, અજિન મિદ્ધ, તીર્થ
મિદ્ધ, અતીર્થ મિદ્ધ,

ગિહિ અન્ન મલિગ ધી નર નપુ સા-ગ્રહચલિંગે સિદ્ધ, અન્યલિંગ
સિદ્ધ, ચલિંગ મિદ્ધ, ઓલિંગ મિદ્ધ, પુત્રપલિંગ મિદ્ધ,
નપુ મકલિંગ મિદ્ધ

પત્તેયમ બુદ્ધા-ગ્રત્યેકચુદ્ધ મિદ્ધ, ગ્રયચુદ્ધ સિદ્ધ

બુદ્ધગોણિય મુક્કણિકા ય. ૫૫-ચુદ્ધગોધિત મિદ્ધ, એક મિદ્ધ,
અને અનેક મિદ્ધ, એમ મિદ્ધના ૫૨ જે જાણવા

ગખલયતિરિયમણુરસા-ગર્ભજ તિર્યંચનો એક, તથા મનુષ્યનો એક.
વંતર જોઈસિય વેમાણી. ૨—વ્યંતરનો, જ્યોતિષીનો, તથા
વૈમાનિકનો, એમ બધા મળી ચોવીશ દંડક.

હવે ચોવીશ દ્વાર કહે છે.

સંખિતયરી ઉ ઈમા-આ સંઘયણી સંક્ષેપમાત્ર છે.

સરીરભોગાહુણા ય સંઘયણા-(૧) શરીરદ્વાર, (૨) અવગાહનાદ્વાર,
(૩) સંઘયણદ્વાર.

સત્રા સંઠાણુ કસાય-(૪) સંજ્ઞાદ્વાર. (૫) સંસ્થાનદ્વાર, (૬)
કષાયદ્વાર.

લેસિંદ્રિયદુસમુઘાયા. ૩—(૭) લેશ્યાદ્વાર, (૮) ઇન્દ્રિયદ્વાર, (૯)
તથા એ લેદે સમુદ્ધાતદ્વાર.

દિક્કી દંસણુનાણુ-(૧૦) દષ્ટિદ્વાર (૧૧) દર્શનદ્વાર (૧૨) જ્ઞાનદ્વાર
(૧૩) અજ્ઞાનદ્વાર.

જોગુવએગોવવાયચવણુઠિર્ધ-(૧૪) યોગદ્વાર, (૧૫) ઉપયોગદ્વાર
(૧૬) ઉપપાતદ્વાર, (૧૭) ચ્યવનદ્વાર, (૧૮) સ્થિતિદ્વાર.

પજ્જતિ કિમાહારે-(૧૯) પર્ચામિદ્વાર, (૨૦) કિમાહારદ્વાર.

સન્નિં ગધં આગમં-વેએ. ૪-(૨૧) સંજ્ઞીદ્વાર, (૨૨) ગતિદ્વાર,
(૨૩) આગતિદ્વાર, (૨૪) વેદદ્વાર.

હવે એ ચોવીશ દંડકમાં કયા કયા દંડકે કયું કયું
દ્વાર હોય તે કહે છે.

ચઉ ગખલતિરિયવાઉસુ-ગર્ભજ તિર્યંચ, અને વાઉકાયને (ઔદા-
રિક, વૈક્રિય, તૈજસં અને કાર્મણુ.) એ ચાર શરીર હોય છે.

મણુઆણુ પંચ સેસ તિસરીરા-(આહારક વધારતાં) મનુષ્યને
પાંચ શરીર હોય છે, અને બાકીના દંડકે ત્રણ શરીર હોય છે,

તે આવી રીતે—નારકીનો ૧, તથા દેવતાના તેર દંડક મળી
ઔદ દંડકે વૈક્રિય, તૈજસ, અને કાર્મણુ, એ ત્રણ અને વાઉકાય
વિના ચાર સ્થાવર તથા ૩ વિકલે દ્રિય એમ સાત દંડકે ઔદા-
રિઙ, તૈજસ, અને કાર્મણુ, એ ત્રણ શરીર

સ્થાવરચઉગે દુહુઓ—(હવે ખીજી અનગાહના દ્વાર કહે છે) વન
સ્પતિકાય વિના ચાર સ્થાવરને (જવન્ય તથા ઉત્કૃષ્ટી એમ)
એ પ્રકારે

અંગુલ અસખભાગ તાણુ, પ—આગળના અસખ્યાતમા ભાગનું
શરીર હોય છે

સંવેસિંધિ જહન્ના—(ચાર સ્થાવર વિના) બાકીના સર્વ દંડકે
જવન્યથી

સાહાવિય અંગુલસ્સ અસખસો—સ્વાભાવિક આગળના અસખ્યા
તમા ભાગનું શરીર હોય છે

ઉક્કોસ પણુસય ધણુ—ઉત્કૃષ્ટ પાચમે ધનુષ્યનું શરીર

નેરઈયા સત્તહંથ ચુરા, ૬—નારકીનું હોય છે, અને દેવતાનું
માત હાથનું હોય છે

ગખ્ખતિરિ મહમ્મ જોયણુ—ગર્ભજાતિર્ધનું શરીર એક હજાર
જોજન

વણુસ્સઇ અહિયજોયણુસહમ્મસં—નનખપતિકાયનું શરીર એક હજાર
જોજનથી અધિક હોય છે

નર તેમ્હિતિગાહિ—મનુષ્યઅને તે દ્રિયનું શરીર ત્રણ ગાઉનું હોય છે
એમ્હિય જોયણુ બાર, ૭—એમ્હિયનું શરીર બાર જોજનનું હોય છે.

જોયણુમેગ ચઉગિ દિ—એક જોજન ચઉગિ દ્રિયના

દહમ્મચતણુ મુએ ભણિયં—શરીરનું ઉચ્ચપણ ચાને મિગે કન્યુ છે

વેઉવિવિય દેહું પુણુ-વળી વૈક્રિય શરીર.

અંગુલસંખં સમારંભે. ૮—૬મેશાં આરંભતી વખતે આંગળનો
અસંખ્યાતમો ભાગ હોય છે.

દેવનર અહિયલખખં—દેવતાનું વૈક્રિયશરીર લાખ જોજન, અને
*મનુષ્યનું લાખ જોજનથી કાંઈક અધિક હોય છે.

તિરિયાણું નવય જોયણુ સયાઈ—તિર્યંચનું વૈક્રિયશરીર નવસે
જોજનનું.

દુગુણું તુ નારયાણું—નારદીનું પોતાના શરીરથી બમણું.

ભણિયં વેઉવિવિયસરીરં. ૯—વૈક્રિયશરીર ક્યું છે.

તે વૈક્રિય શરીર કેટલો કાળ રહે તે કહે છે:—

અંતમુહુત્તં નિરયે—નારદીમાં અંતમુહુત્તં.

મુહુત્ત ચત્તારિ તિરિયમણુએમુ—મનુષ્ય અને તિર્યંચમાં ચાર મુહુત્તં
દેવેમુ અદ્વમાસો—દેવતામાં અર્ધો માસ.

ઉક્કોસ વિઉવિવણુકાલો. ૧૦—ઉત્કૃષ્ટતી વૈક્રિયશરીરનો કાળ બ્રહ્મવો.

થાવર સુર નેરઈઆ—(હવે ૩ જુ' સંઘયણુદ્વાર કહે છે.) પાંચે
સ્થાવર, દેવતા, અને નારદી, એ સર્વે.

અસંઘયણુ ય વિગલ છેવડું—સંઘયણુરહિત છે. વિકલેન્દ્રિયને
છેવડું (સેવાર્ત) સંઘયણુ હોય છે

સંઘયણુ છગ્ગં ગબભય—છએ સંઘયણુ×

* દેવતાના પગ ભોંય અડકતા નથી, તેથી મનુષ્યનું વૈક્રિયશરીર
ચાર આંગળ વધારે હોય છે,

× (૧) વજ્રઋષભનારાય, (૨) ઋષભનારાય, (૩) નારાય, (૪)
અર્ધનારાય, (૫) કીલિકા, (૬) છેવડું.

નરતરિએમુ વિ મુણેયવ્ય. ૧૧— ગર્ભજ મનુષ્ય અને તિર્થ અને
જાણના

સવ્યેમિ ચઉ દહ વા—(હવે ૪ સગા દાર કહે છે) મર્વે ૬ ડોકોને
આર અથના દશ સગા* હોય છે

મખા મળે ચુરાય ચઉર સા—(હવે ૫ મુ સમ્યાનદાર કહે છે)
મર્વે ૬ દેવતાઓને સમચતુરસ સમ્યાન હોય છે

નરતિયિ હમ ઠાણા—મનુષ્ય અને તિર્થ ચ છ મમ્યાનનાળા છે
હુંકા વિગલિ દિ નેરધયા. ૧૨—ચિકને દ્રિય અને નારકી હુંક
મમ્યાન વાળા છે

નાળાવિહ ધ્ય સૂધ—નાના પ્રકારના મમ્યાનનાળા, ધનના, મોયના,
ખુખ્યુય વાળ વાઉ તેઉ અપકાયા—અને પરપોટાના મમ્યાનનાળા,
અનુક્રમે વનગ્પતિકાય, વાઉકાય, તેઉકાય, અને અપ્કાય
હોય છે

પુઠવી મસૂરચ દા—પૃથ્વીકાળ મસૂરની ટાળ અને ચદ્રમાના
કારા સ ઠાણુઓ જાણિયા. ૧૩—આકારના મમ્યાનનાળા હોય છે
મળે વિ ચઉક્રમાયા—(હવે ૬ ક્રમાયદાર કહે છે) મર્વે ૭મે
હોય માન માયા, લોનનાળા હોય છે

લેમજગ ગમ્ભ-તિયિ-મણુએમુ—(હવે માનમુ ચેગ્યાદાર કહે
છે) મર્વે ૮, તિર્થ ચ, અને મનુષ્યને હએ લેગ્યા હોય છે x
નાગ્ય તેઉ વાઉ—નાગી, તેઉકાય, અને વાઉકાય,

* (૧) આદાર, (૨) વાળ, (૩) મંચુન, (૪) પગિમ (૫) કામ
(૬) મોખ, (૭) માન, (૮) માયા, (૯) લોન (૧૦) જોડ

x ૬૫. ની ૬, કાપેના, લેને, ૫૬, ગુપ્ત

વિગલા વૈમાણિય તિલેસા. ૧૪—તથા વિકલેન્દ્રિય, અને વૈમાનિક ત્રણ લેશ્યાવાળા હોય છે. તેમાં વૈમાનિકને નેત્રે, પદ્મ, અને શુકલ લેશ્યા હોય છે. અને નારદી, તેહકાય, વાહિકાય, અને વિકલેન્દ્રિયને કૃષ્ણ, નીલ, અને કાપોતલેશ્યા હોય.

જ્યેષ્ઠસિય તેહલેસા—જ્યોતિષીને તેજ્યેશ્યા હોય છે.

સેસા સન્વેવિ હુન્તિ ચહલેસા—ખાડીના સઘળાં દંડક ચાર લેશ્યાવાળા હોય છે.

ઈન્દ્રિયદારં સુગમં—(૮ મું ઈન્દ્રિયદાર કહે છે.) ઈન્દ્રિયદાર સુગમ છે.

મણુઆણું સત્ત સમુદ્ધાયા. ૧૫—(હવે ૯ મું સમુદ્ધાતદાર કહે છે.) મનુષ્યને સાતે સમુદ્ધાત હોય છે.

વેયણુ કસાય મરણુ—વેદના, કપાય, મરણુ.

વેહિવિય તેયએ ય આહારે—વૈક્રિય, તૈજસ, આહારક.

કેવલિ ય સમુદ્ધાયા—અને કેવળીસમુદ્ધાત.

સત્ત ઈમે હુન્તિ સન્નીણું. ૧૬—એમ સાતે સમુદ્ધાત સંજીમતુ-જ્યને હોય છે.

એગિન્દ્રિયાણુ કેવલિ—એકેન્દ્રિયને કેવલી,

તેહ આહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ—તૈજસ અને આહારક, એ ત્રણ વિના ચાર સમુદ્ધાત (એકેન્દ્રિયને) હોય છે.

તે વેહિવિય વજ્જા—તે ત્રણ તથા વૈક્રિય એ ચાર વજ્જને.

વિગલાસન્નીણુ તે ચેવ. ૧૭—ત્રણ સમુદ્ધાત વિકલેન્દ્રિય અને અસન્નીને હોય છે.

પણુ ગજભતિરિસુરેસુ—ગર્ભજ તિર્થંચ અને દેવતાને પાંચ.

નારયવાહિસુ ચહર તિય સેસે—નારદી અને વાહિકાયને વિષે ચાર, અને ખાડીના દંડકે ત્રણ સમુદ્ધાત હોય છે.

વિગલ દુદ્ધિકી થાવર—(હવે ૧૦ મુ દષ્ટિદ્વાર કહે છે) વિકલે દ્રિય બે
*દષ્ટિનાળા હોય છે, અને સ્થાન

મિચ્છતી સેસ તિયદ્ધિકી. ૧૮—મિથ્યાદષ્ટિ હોય છે બાકીના ૬ કહે
સમકિત, મિથ્ર અને મિથ્યાદષ્ટિ હોય છે

થાવરભિતિસુ અચખખુ—(હવે ૧૧ મુ દર્શનદ્વાર કહે છે) ગ્થાવગ,
બેધદ્રિય, અને તેધદ્રિયને અચક્ષુદર્શન હોય છે

ચઉરિદ્ધિસુ તદ્દુગ મુએ ભણિઅ—ચઉરિ દ્રિયને તે બે (ચક્ષુ તથા
અચક્ષુ) દર્શન મૂળને વિષે કહ્યું છે.

મણુઆ ચઉદ સણિણુ—મનુષ્યને (ચક્ષુ, અચક્ષુ, અનધિ, અને કેનસ,)
એ ચારે દર્શન હોય છે

સેસેમુ તિગ તિગ ભણિય. ૧૯—બાકીનાને વિષે ત્રણ ત્રણ
દર્શન કહ્યા છે

અન્નાણુ નાણુ તિય તિય—(હવે ૧૨ તથા ૧૩ મુ જ્ઞાન તથા
અજ્ઞાનદ્વાર કહે છે) ત્રણ અજ્ઞાન અને ત્રણ જ્ઞાન

મુર તિરિ નિરયે થિરે અનાણુદુગ—દેવતા, તિય^૧ ચ અને નાર-
કીને હોય છે સ્થાનગ્ને (મતિ તથા જુત) બે અજ્ઞાન હોય છે

નાણુન્નાણુ દુ વિગલે—બે જ્ઞાન તથા બે અજ્ઞાન વિકલે દ્રિયને હોય છે

મણુએ પણુ નાણુ તિ અન્નાણુ. ૨૦—મનુષ્યને પાચ જ્ઞાન, તથા
ત્રણ અજ્ઞાન હોય છે

* વિકલે દ્રિય કેટલાક અપર્યાપ્ત અવસ્થાએ સમ્યક્દષ્ટિ હોય છે,
સમકિત અને મિથ્યા એ બે દષ્ટિ વિકલે દ્રિયને હોય છે

+ (૧) મતિઅજ્ઞાન, (૨) જુતઅજ્ઞાન, (૩) વિભગજ્ઞાન (૧) મતિ
જ્ઞાન, (૨) જુતજ્ઞાન, (૩) અનધિજ્ઞાન

ભવણાદિવ નિરય વંતરિઆ. ૨૭ —ભવનપતિ, નારદી અને વ્યંતરની હોય છે.

વેમાણિય જોઈસિયા—વૈમાનિક અને જ્યોતિષીનું જ્યન્યથી આયુષ્ય. પદ્મ-તયકુંસં આઉઆ હુંતિ—અનુક્રમે એક પદ્યોપમ તથા એક પદ્યોપમનો આદ્યો ભાગ હોય છે.

સુરનરતિરિનિરએસુ—(હવે પર્યાપ્તકાર કહે છે.) દેવતા, મનુષ્ય, તિર્થંચ અને નારદીને વિષે.

છ પજ્જતિ થાવરે ચઉગં. ૨૮—છ પર્યાપ્તિ હોય છે, તથા સ્થાવરને ચાર પર્યાપ્તિ હોય છે.

વિગલે પંચ પજ્જતિ—વિકલેન્દ્રિયને પાંચ પર્યાપ્તિ હોય છે.

છદિસિ આહાર હોઈ સવ્વેસિં—(હવે કિમાહારદ્વાર કહે છે.) સર્વ જીવોને છ દિશાનો આહાર હોય છે.

પણુગાઈ પએ ભયણા—પૃથ્વીકાયાદિ પાંચ સ્થાવરના પદને વિષે ભજના છે, એટલે છએ દિશાનો આહાર હોયે ખરો અને ન પણ હોય.

અહ સન્નિતિયં ભણિરસામિ. ૨૯—હવે ત્રણ સંજ્ઞા કહીશ.

ચઉવિહસુર-તિરિએસુ—ચારે પ્રકારના દેવતા અને તિર્થંચને વિષે,

નિરએસુ ચ દીહકાલિગી સંન્ના-તથા નારદીને વિષે દીર્ઘકાલિકી સંજ્ઞા હોય છે.

વિગલે હેઉવએસા-વિકલેન્દ્રિયને હેતૂપદેશિકી સંજ્ઞા હોય છે.

સન્નારહિયા થિરા સવ્વે. ૩૦—સર્વે સ્થાવરો સંજ્ઞારહિત હોય છે.

મણુઆણુ દીહકાલિય-મનુષ્યને દીર્ઘકાલિકી સંજ્ઞા હોય છે.

દિહિવાઓવએસિયા કેવિ-કેટલાક મનુષ્યને દષ્ટિવાદોપદેશિકી સંજ્ઞા પણ હોય છે.

(હવે ગતિ આગતિદ્વાર કહે છે.)

પજ્જપણ્ણતિરિ મહુઅ મિચ્ચ-પર્યાપ્તા પ એ દ્રિય તિર્થ ચ અને મનુષ્ય નિશ્ચે

ચઉવિહુદેવેસુ ગચ્છતિ. ૩૨-ચાર પ્રકારના દેનતાને વિષે જાય છે સ ખાઉપજ્જપણ્ણિ દિ-સ ખ્યાતા આયુષ્યવાળા પર્યાપ્તા પ એ દ્રિય તિરિય નરેસુ તહેવ પજ્જસે-તિર્થ ચ અને મનુષ્યને વિષે, તેમજ પર્યાપ્તા

ભૂદગપત્તેયવણ્ણે-પૃથ્વીકાય, અપ્પકાય અને પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય એએસુ મિચ્ચ સુરાગમણ્ણ. ૩૨-એ પામને વિષે નિશ્ચે દેવતાઓનું આવણુ (ઉપજવુ) થાય છે

પજ્જત્તસ ખગાલ્લય-પર્યાપ્તા સ ખ્યાતા વર્ષના આયુષ્યવાળા ગર્ભજ તિરિય નરા નિરયસત્તગે જ તિ-તિર્થ ચ તથા મનુષ્ય સાતે નરકને વિષે ઉત્પન્ન થાય છે

નિરયઉવદ્ધા એએસુ-અને એ નારકીને વિષેથી નીજળેલા છવેા ઉવવજ્જતિ ન એસેસુ. ૩૩- એ એ શિવાય બાબીના દડકને વિષે ઉપજતા નથી

પુઠ્ઠવી આઉ વપુરસર્ધ-પૃથ્વીકાય, અપ્પકાય અને વનસ્પતિકાય મળજે નારય વિવલ્લિજયા છવા-મધ્યે નારકી વજ્જને સવ્વે ઉવવજ્જતિ-નાકીના સર્વ છવેા ઉપજે છે

નિયનિયકમ્માણુમાણ્ણે. ૩૪-પોતપોતાના કર્મના અનુમાને પુઠ્ઠવાઈ દસપએસુ-પૃથ્વીકાયાદિ દસ પદને વિષે

તેજી ^{તેજી} ગીકાય, અપ્પકાય, તેજીકાય, નાઉકાય, વનસ્પતિકાય, નિય, પ એ દ્રિય તિર્થ ચ, મનુષ્ય એ દસ ૪

શ્રી લઘુ સંઘયણી

નમિય જિણું સવ્વન્તું, જગપુજ્જં જગગુરું મહાવીરં-સર્વજ્ઞ,
ત્રણ જગતને પૂજ્ય, અને ત્રણ જગતના ગુરુ, એવા શ્રી મહાવીર
સ્વામીને નમસ્કાર કરીને.

જંબુદ્વીપ પયથે-જંબુદ્વીપના શાશ્વતા પદાર્થોને.

વુચ્છં સુત્તા સપરહેઉ. ૧-સૂત્રના અનુસારે પોતાના અને પરના
માટે કહીયું.

ખંડા જોયણ વાસા-(૧) ખાંડવા, (૨) જોજન, (૩) ક્ષેત્ર.

પવ્વય કૂડા ય તિથ સેઠીઓ-(૪) પર્વત, (૫) ફટ (શખર),
(૬) તીર્થ, (૭) શ્રેણીઓ.

વિજય દહ સલિલાઓ-(૮) વિજય, (૯) દ્રહ, અને (૧૦) નદીઓ.

પિંડેસિં હોઇ સંઘયણી. ૨-એ દશ દ્વારના સમૂહથી સંગ્રહણી
થાય છે.

જુઉચ્ચસયં ખંડાણું-એકસો નેવું ખાંડવા (એક ખાંડવું પરફ
જોજન ૬ કલાતું.)

ભરહપમાણુણુ ભાઈએ લખખે-ભરતક્ષેત્રના પ્રમાણુ લાખ જોજનને
ભાગીએ તો થાય.

અહવા જુઉચ્ચસયગુણું, ભરહપમાણું હવઈ લખખં. ૩-અથવા
ભરતક્ષેત્રના પ્રમાણુને (પરફ જોજન ૬ કલાને) એકસો નેવું
ગણા કરીએ તો પણ લાખ જોજન થાય.

અહવેગખંડ ભરહે-અથવા એક ખાંડવાનું ભરતક્ષેત્ર.

દો હિમવંતે અ હિમવઈ ચઉરો-એ ખાંડવાનો હિમવંત પર્વત,
અને ચાર ખાંડવાનું હિમવંત ક્ષેત્ર.

અકું મહાહિમવંતે-આઠ ખાંડવાનો મહાહિમવંત પર્વત.

સોલસ ખડાઈ હરિવાસે. ૪—ગોળ ખાડવાનું હરિવર્ષ ક્ષેત્ર છે
બત્તીસ પુણી નિસદે—નળી બત્તીસ ખાડવાનો નિપદ પર્વત
મિલિયા તેસદિ બીયપામે વિ—એ સર્વ મળીને ત્રેમદ ખાડવા
થાય એના બીજ પાસાને વિષે પણ *ત્રેસદ ખાડવા જાણવા
ચઉસદિઓ વિદેહ—તેમજ મહાવિદેહ ક્ષેત્રનો વિષે ચોસદ ખાડવા છે
તિરાસિપિંડે ઉ ઇઉઅસય. ૫—એ ત્રણે રાશિ એકશ કરતા
એકમો નેનુ ખાડના થાય

જોયજી પરિમાણાઈ, સમચઉરસાઈ ઈતથ ખડાઈ—અહીંઆ
સમચતુરસ જોજનના પરિણામે ખાડવા કરના, તે કેટલા થાય
તે કહે છે

લખખમ્મ ય પરિહીએ—એક લાખ જોજનના પરિધિને
તખાયગુણે ય હુ તેવ. ૬—તેના ચોથા ભાગે ગુણનાથી ગણિત-
પદ થાય

વિખખ ભવગદહુગુણ—પોહોળાઈના વર્ગને ફશગુણા કરીને
કરળી વદમ્મ પરિરઓ હોઈ—ગર્ભજ કાન્વાથી ગોળ પરિધિ થાય
વિખખ ભપાયગુણિઓ—૫૪ (પરિધિને) વિષ્કલના ચોથા ભાગે
ગુણીએ તો

પરિરઓ તમ્મ ગણિયપયં. ૭—તેનું ક્ષેત્રજ્ઞ થાય
પરિહી તિલખખ સોલમ—તણ વાખ ચોવ દગ્ગર,
સલમ્મ દો ય ગય ગતવીમહિયા—ખમે મતાવીય જોજન,

* અંગત ધરનો ૧, સિખગીપર્વતના ૨, કિન્દ-વન્દુ ૩,
અર્પાપર્વતના ૮, અમ્મક દરના ૧૬, નીનરન ૨૦, એ ૨૦
એમ ખાડવા જોડના

કેસતિગદ્ગાવીસ—ત્રણ ગાઉ, એકસો અઢાવીશ

ધણુસય તેરંગુલદ્વિઅં. ૮—ધનુષ્ય અને સાડાતેર આંગળ. એટલી જખૂદીપની સર્વ પરિધિ થાય.

સતેય ય કેડિસયા—સાતસો ને નેવું કોડ.

ણુઉઆ છપ્પત્રસયસાહરસાઈ—છપ્પનસો હજાર એટલે છપ્પન લાખ.

ચણુણુયં ચ સાહરસા—ચોરાણું હજાર,

સયં દિવદ્ધં ચ સાહિયં—એકસો પચાસ લેજન.

ગાઉઅમેગં પનરસ. ૯—એક ગાઉ.

ધણુસયા તહુ ધણુણિ પત્રરસ—પંદરસો પંદર ધનુષ્ય.

સદ્દિં ચ અંગુલાઈ—સાઠ આંગળ.

જખૂદીવરસ ગણિયપયં. ૧૦—એટલું જખૂદીપનું ગણિત જાણવું.

ભરહાઈ સત વાસા—૪ ભરત આદિ સાત ક્ષેત્ર છે.

વિયદ્ધ ચઉ ચઉરતિંસ વદ્ધિયરે—ચાર વૈતાલ્ય વાટલા-ગોળ છે, અને ચોત્રીશ લાંબા છે.

સોલસ વખખારગિરિ—સોલ વખારા (વક્ષસ્કાર) પર્વત છે.

દા ચિત્તાવિચિત્ત દા જમગા. ૧૧—એક ચિત્ર, અને ખીન્ને વિચિત્ર, એ બે તથા એક જમગ, અને ખીન્ને સમગ, એ બે પર્વત છે.

દાસય કણુયગિરીણું—અસે કંચનગિરિ છે.

ચઉ ગયદંતા ય તહુ સુમેરૂ ય—ચાર ગજદંત પર્વત તેમ જ એક સુમેરૂ.

x (૧) ભરત, (૨) હિમવંત, (૩) હરિવર્ષ, (૪) મહાવિદેહ, (૫) રમ્યક વર્ષ, (૬) હિરણ્યવંત, (૭) ઐરાવત.

છ વાસહરા પિંડે—છ વર્ષધર છે એ સર્વ એકદા કરતા
 એગુણસત્તરિ સયા દુન્નિ. ૧૨—બમો ને ઓગનોતર (૨૬૯) થાય છે
 મોલસ વખખારેસુ—મોલ વખખારા પર્વતને વિષે,
 ચઉ ચઉ કૂડા ય હુન્તિ પત્તેય—દરેક ઉપર ચાર ચાર શિખર છે
 મોમણસ ગધમાયણ—મોમનસ અને ગધમાદન ઉપર
 સત્તકું ય રૂપિ મહાહિમવે. ૧૩—સાત સાત અને રૂપી તથા મહા
 હિમવત એ બે ઉપર આદિ આદિ શિખરો છે
 ચઉતીમ વિયદ્ધેસુ—ચોતીશ વૈતાદય પર્વત ઉપર
 વિનજુખ્પલ—નિસક—નીલવતેસુ—નિદ્યુત્રલ, નિલધ તથા નીલવત
 તહ માલવત મુરગિરિ—તથા માલવત એ ચાર ગજદત ઉપર,
 તથા મેઝ પર્વત
 નવ નવ કૂડાઈ પત્તેય. ૧૪—એ દરેક ઉપર નવ નવ શિખરો છે
 હિમ—સિહરિમુ ઇક્કારસ—હિમવત અને શિખરીપર્વત ઉપર અગિ
 આર અગિઆર શિખરો છે
 ઇય ઇગમ્પી ગિગીમુ કૂડાણુ—એ એકમ પર્વત ઉપર શિખરો
 એગત્તે સવ્યધણુ—એકન મર્મ મળીને
 મય ચઉરો સત્તસહી ય. ૧૫—ચારમો સડસદ થાય છે
 ચઉ—સત્ત—અકું—નવગે—ચાર, સાત, આદિ, નવ અને
 ગારસ—કૂડોહિ ગુણુહિ જહસખ—અગિઆર, એટલા શિખરો ની
 મખ્યા ડીને અનુક્રમે
 મોલમ દુ દુ ગુણુયાલ—મોલ, બે, બે, ઓમણુચાવીશ, તથા
 દુવે ય મગમાકું મયચઉગે. ૧૬—ગે એટલા પર્વતોને ગુણુના
 મર્મ મળીને ચામો મડમર દિખરો થાય છે ૧૬+૪=૨૦,

૨×૭=૧૪, ૨×૮=૧૬, ૩૯+૯=૩૫૧, ૨+૧૧=૨૨ એ સર્વ
મળી ૬૪+૧૪+૧૬+૩૫૧+૨૨=૪૬૭ શિખરો થયા.

ચઉતીસં વિજયેસુ-ચોત્રીશ વિજયને વિષે.

ઉસહ કૂડા અકું મેરુ જંબુમ્મિ-અપમ શિખર ચોત્રીશ છે. તથા
મેરુ અને જંબુવૃક્ષ ઉપર આઠ આઠ શિખરો હોય છે.

અકું ય દેવકુરાઈ-અને દેવકુરને વિષે આઠ શિખર છે.

હરિક્કહ હરિસ્સએ સહી. ૧૭-તથા શાગિવૃક્ષ મધ્યેના હરિક્કટ અને
હરિસહક્રટ એ એ મળી કુલ સાઠ ભૂમિ શિખર છે. (એ પાંચમું
દ્રવ્યકાર કહ્યું.)

માગહ વરદામ પલાસ-માગધ, વરદામ, અને પ્રભાસ.

તિથ વિજયેસુ એરવય ભરહે-એ ત્રણ ત્રણ તીર્થ ખત્રીશ વિજય
તથા ભરત અને ઐરવત એ ચોત્રીશને વિષે છે.

ચઉતીસા તિહિં ગુણિયા-તેથી ચોત્રીશને ત્રણ ગુણુતાં
દુરુત્તરસયં તુ તિથાણું. ૧૮-સર્વ મળી એકસો એ તીર્થ થાય.
વિજ્ઞાહર અભિઓગિય-વિદ્યાધર અને આભિયોગિક દેવતાઓની
સેઠીયો દુન્નિ દુન્નિ વેઅહે-અમે શ્રેણીઓ વૈતાલ્ય પર્વત ઉપર છે.
ઈય ચઉગુણ ચઉતીસા-એટલે ચોત્રીશ વૈતાલ્ય ઉપર ચોત્રીશને ચાર
ગુણ કરતાં.

છત્તીસસયં તુ સેઠીણું. ૧૯-એકસો છત્રીશ શ્રેણીઓ થાય છે.

ચક્કી જેયન્નાઈ-ચક્ષુર્તાને છતવા ચોગ્ય.

વિજયાઈ ઇત્ય હુંતિ ચઉતીસા-અહીં ચોત્રીશ વિજયો છે.

મહદહ છ પ્પઉમોઈ-તથા પદ્મ આદિ છ મોટા દ્રહ છે.

ક્રસુ દસગંતિ સોલસગં. ૨૦-કુરુક્ષેત્રમાં દશ દ્રહ છે. એમ સર્વ
મળી સોળ દ્રહ છે. ૨૦.

ગગા સિધૂ રત્તા-ગગા, મિધૂ, અને ગ્રતા તથા
રત્તવર્ષ ચક્રિ નર્મઓ પતેય-ગ્રતાતી, એ ચાર નીઓ છે તે
પ્રત્યેક ની

ચક્રિગદ્ધિ મહુએલ્લિ-ચૌદ દન્ત નીઓના પગિયારે છે
મમગ વચ્ચતિ જલહિરિમ. ૨૧-એમ સમગ્ર હાપલ દન્ત
નીઓ મમદમા નય છે

એયં અખિલ તરિયા-એવી ગીતે અવ્યતર (હિમવત અને ઈન્દ્ર-
પ્રવત) બે દેવની

ચક્રિ પુણ્ય અહીંસ મહુએલ્લિ-ગદિતા, ગદિતાલા, રૂપકલા
અને સુનાકલા] એ ચાર નીઓ વળી પ્રત્યેક અગ્રાની
દન્તના પગિયાર માથે મમદમા નય છે

પુણ્યવિ હાપન્નેલ્લિ, મહુએલ્લિ જ તિ ચક્રિ મલિલા. ૨૨-વળી
પા. દરિયા અને અવ્યક દેવની [દગિકાન્તા, દગિમલિલા, નગ-
કાન્તા અને નાગિકાન્તા] એ ચાર નીઓ પ્રત્યેક હાપલ
દન્તના પગિયાર માથે મમદમા નય છે

દુઃખનલે ચક્રિરાગી-દેવક, હિતગ-કમા હ નીઓનો મર્ પગિયાર
ચોગથી દન્તનો છે

મહુઆય તદ્દ ય વિજયમોલમમુ-તેમ જ પત્તિમ મદાનિદેવની
માલ વિજય છે, તેમા

અત્તોમાપુ નર્મજુ-મરીવ નીઓનો પગિયાર છે

ચક્રિમ મહુઆય, પતેયં. ૨૩-તે એવી ચૌ દન્ત નીઓનો
પગિયાર

ચક્રિમ મહુઆય ગૃધિયા, આનીમ નર્મજુ વિજય મલિલા-
૧૮

જયોતિષ—સાર—સંગ્રહ

સંપાદક : વૈધરાજ શ્રી ગુણચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર મુખર્ધ.

જિનમંદિર પ્રતિષ્ઠા મુદ્રત્

માસક્ર્ણ:—

ચૈત્રમહિને પ્રતિષ્ઠા કરાવવામાં આવે તો શોક, સંતાપ તેમજ સંઘમાં વિક્ષેપ રહે છે.

વૈશાક માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવામાં આવે તો ધનપ્રાપ્તિ સુખ તેમજ સંઘને શાન્તિ રહે છે.

જ્યેષ્ઠ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવામાં આવે તો ધનનો નાશ થાય છે. અર્થાત્ સંઘને ધનવૃદ્ધિ થતી નથી.

આષાઢ મહિને પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી નુકશાન થાય, સંઘમાં ભાંગફેટ થાય. ગામ છોડી બીજે ગામ જાય.

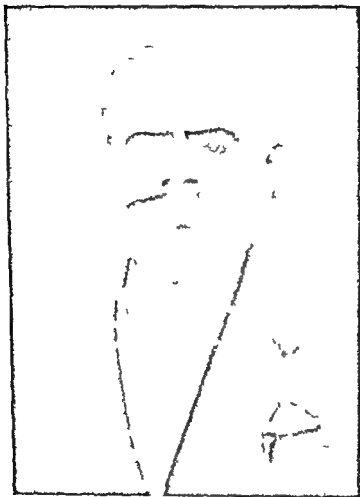
શ્રાવણ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી શ્રી સંઘમાં સંપ, સુખની પ્રાપ્તિ તથા ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે.

ભાદ્રપદ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી સંઘમાં વિક્ષેપ-ક્રસંપ થાય અને ધનનો નાશ થાય છે.

આશ્વિન માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી ગામમાં ક્રસંપ વધે છે.

કારતક મહિને પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી કલહ-ઝઘડા, કોર્ટ-કચેરીના લકેરા થાય છે.

કચ્છ-વિજ્ઞાણના યતિશ્રી ગુણ્ય દણ ગુલાબચ દણ
હાલ મુલુન્ડ (મુખ્ય)

આધુનિક જ્ઞાન મેળવી, એ વેદ મહામળા તરફથી વિદ્યા-વિદ્યુત્ત,
ભિયગવરની ઉપાધી મળેલ છે, તેમ કચ્છ અને ખાનદેન, કણીટક
મવખાન, નીજામ, મધ્ય ભારત વિગેરે પ્રતિમા જ્ઞાન-પ્રતિષ્ઠાઓ
કર્તાની છોડોદ્ધાર કરાવેલ છે

માગશર માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી વશવૃદ્ધિ તથા ધનવૃદ્ધિ થાય છે.

પોષ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી સુખ, સપત્તિ અને આરામ મળે છે.

માઘ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી શુભ કામો વૃદ્ધિને પામે છે. અને સુખ-સમ્પત્તિ મળે છે.

ફાગણ માસમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવવાથી શ્રેષ્ઠ ફળ મળે છે, સુખની પ્રાપ્તિ થાય છે.

જિનપ્રતિમા પ્રવેશ-સુહૃત્

નવીન બિંબ નવીન જિનમંદિરમાં પ્રવેશ કરાવતી વેળા જો ઘરઘરોસર હોય તો માઘમાસ, ચૈત્રમાસ, આષાઠ માસ તથા ભાદરવા માસનો નિષેધ કરવો.

નૂતન દેરાસર સુહૃત્-દિનશુદ્ધિ

નવીન દેરાસર કરાવતી વખતે શુભ માસ, શુભ દિવસ, તથા શુભ વાર લેવા. તેમાં સુહૃત્ના દિવસે વત્સ સન્મુખ તથા પુત્રનો તજવો. કારણકે સન્મુખ વત્સ મૃત્યુ કરાવે. પુત્રનો વત્સ ધનહાનિ તથા વગ્ધાનિ કરાવે કાળો-જમણો વત્સ સુખ-સપત્તિ અપાવે.

તેની રીતે ગુફ અમ્તનો તજવો. પ્રવેશ સન્મુખ તથા જમણો વર્જવો. કાળો તથા પુઠે ગુફ હોય તો શ્રેષ્ઠ ગણાય.

યોગિની સન્મુખ તથા જમણી વર્જવી. સન્મુખ યોગિની ખીલકૂલ લેતી નહિ. કાલદોષ સન્મુખ વર્જવો. પાસ દોષ સન્મુખ વર્જવો. રાહુ સન્મુખ વર્જવો. સૂર્યવામો વામ

તથા પૂઠે લેવો. ચંદ્ર હાથો તથા પૂઠે તજવો. સન્મુખ અને જમણે ચંદ્ર બલવત્તર છે.

[૪] મુહૂર્ત રાષ્ટ્રમે ભદ્રા તજવી. વ્યતિપાત તજવો. યમઘંટ, જવાલામુખી, વ્યાધાત, શૂલ, ગંડ, વૈધત, વજ્ર ઇત્યાદિ વર્જવા.

[૫] મુહૂર્તવેળાએ સૂર્યદંધાતિથિ, ચંદ્રદંધા તિથિ-વાર, દિશાશૂલ, તથા ઉત્પાતયોગ, મૃત્યુયોગ, કાણુયોગ ઇત્યાદિ વર્જવા.

[૬] ધનાર્ક, મીનાર્ક (સૂર્ય ધનસંક્રાંતિ અને મીન-સંક્રાંતિનો હોય તે) સિંહસ્થ, ગુરુ-શુક્ર અસ્ત, સંક્રાંતિ-દિન, તિથિછેદ તથા રિક્તાતિથિ (૪-૯-૧૪) વર્જવા.

[૭] ગ્રહ, જન્મ નક્ષત્ર, ઘાતિક ચંદ્રમા, ઘાત-નક્ષત્ર-તિથિ-વાર, ઘાત માસ ઇત્યાદિ અવશ્ય તજવા.

આ પ્રમાણે ૩૯ દોષો તથા પછી દિનશુદ્ધિ લેવી.

[૮] શુદ્ધ દિનશુદ્ધિમાં મુહૂર્તવેળાએ રાજયોગ, રવિ-યોગ, કુમારયોગ, અમૃતસિદ્ધિયોગ એ યોગોમાંથી જે યોગ મળે તે લેવા.

[૯] તિથિમાંથી પૂર્ણાતિથિ [૫-૧૦-૧૫] જ્યાતિથિ [૩-૮-૧૩] આ પ્રમાણે છ તિથિઓ શુભ કહી છે.

અન્ય અંશોમાં નંદા તિથિ [૧-૬-૧૧] તથા ભદ્રા તિથિ [૨-૭-૧૨] લીધી છે, પણ તેમાં છંડ અને બારશ એ બે તિથિ પ્રતિષ્ઠા માટે શ્રેષ્ઠ નથી.

[૧૦] પ્રતિષ્ઠા માટે નક્ષત્રો:—રોહિણી, પુષ્ય, ત્રણે ઉત્તરા, મૃગશીર, પુનર્વસુ, હસ્ત, ઘનિષ્ઠા, મૂલ, અનુરાધા, સ્વાતિ,

અશ્વિની, રેવતી એ પ્રમાણે ચૌદ નક્ષત્રો બિબ-પ્રવેશ સમયે લેવા. બાકીના નક્ષત્રો અશુભ માન્યા છે.

[૧૧] લગ્નમાં—વૃષભ લગ્ન, સિંહલગ્ન, વૃશ્ચિક લગ્ન, આ પ્રમાણે કચ્છભૂમિ માટે ચિત્તર લગ્ન લેવા શુભ છે. મેઘવાર, બુધવાર, ગુરુવાર તથા શુક્રવાર, આ ચારે વાર માધી વાર લેવા.

[૧૨] પ્રતિષ્ઠા સમયે લગ્નમાં ગ્રહબળ

લગ્નમાં—ગુરુ, બુધ અને શુક્ર. ધનસ્થાનમાં—ચંદ્ર, ગુરુ અને બુધ.

ત્રીજા સ્થાનમાં—સૂર્ય ચંદ્ર, ગુરુ, ચોથા સ્થાને—બુધ, ગુરુ, અને બુધ, શનિ અને રાહુ. શુક્ર.

પાંચમા સ્થાને—બુધ, ગુરુ, શુક્ર. છઠ્ઠા સ્થાને—સૂર્ય—રાહુ, કેતુ, મંગળ, શનિ.

સાતમા સ્થાને—માત્ર એકલો આઠમા સ્થાને—સૂર્ય, શનિ. ગુરુ.

નવમા સ્થાને—ગુરુ, શુક્ર. દશમા સ્થાને—ગુરુ, બુધ, શુક્ર. અગીયારમા સ્થાને—સૂર્ય, બારમા સ્થાને—કોઈપણ ગ્રહ

મંગળ, શનિ. ન લેવો.

ઉપર મુજબ-પ્રતિષ્ઠાના મુદ્દર્ત વખતે પ્રભુ બીરાજ માન કરનાના સમયે ઉપર મુજબના ગ્રહ લેવા.

[૧૩] જિન-પ્રતિષ્ઠા—અદ્વૈત મહોત્સવ ચાલુ હોય તેમા સૂર્યમંદાક કે ચંદ્રમંદાક આવવા ન જોઈએ. જે નક્ષત્રમાં સૂર્ય—ચંદ્ર મંદાક થાય છે, તેના નક્ષત્રો છ માસ સુધી પ્રતિષ્ઠામાં, ત્રણ માસ લગી દીક્ષામાં અને દોઢ માસ લગી લગ્નોમાં ત્યાગ કરેલ છે.

[૧૪] જ્યાં પ્રતિષ્ઠામંડપ અને સભામંડપ હોય ત્યાંથી મૃત કલેવર પસાર ન કરાવવું. મનુષ્યનું મહદું અથવા જન-વરનું મૃત કલેવર મંડપ નીચેથી પસાર થાય તો અનિષ્ટ પરિણામ આવે છે.

[૧૫] પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે જે વેદિકા માટી અને ઇંટથી બાંધવામાં આવે છે, જેના પર શાન્તિસ્નાત્ર ભજાવાય છે, તે વેદિકા સામે કોઈ વેધ પડવો ન જોઈએ. જ્યાં વેધ પડે ત્યાં વેદિકા બાંધવી નહિ. વેધ વચ્ચે શાન્તિસ્નાત્ર ભજાવતા લાભને બદલે હાની થાય છે.

[૧૬] વેદિકા કાચી ઇંટો અને કાચી માટી વડે બાંધવી. મધ્યનાં પોલાણમાં કોરી (સુકી) માટી નાંખી સંપુટથી બંધ કરવી. અન્ય ગચ્છવાળા લીલી કાદવવાળી માટી ભરાવે છે, તે શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ છે. (કચ્છ-નાની ખાખરમાં પ્રતિષ્ઠા શ્રાવણ મહિને થતાં કાદવવાળી માટી વેદિકામાં અન્ય ગચ્છ-વાળાઓએ નાખી હતી, તેથી ઘણા જીવોની હાની થયેલ.)

ચૈત્ય-ભૂમિ-ગ્રહણવિધિ.

પ્રતિષ્ઠાના શુભ મુહૂર્ત કેમ લેવાં ? તે ઉપર આપણે જોઈ ગયા. તેવી રીતે ચોગ્યભૂમિનો સ્વીકાર વિધિપૂર્વક કરવો જાઈએ, કે જેથી તેમાં જિનશૃહ બાંધી શકાય. ખાત-મુહૂર્ત જ્યાં કરવાનું હોય, ત્યાં પ્રાસાદ કરાવનાર શૃહસ્થ તથા સૂત્રધારે પ્રથમ સ્નાન કરી, શુદ્ધ વસ્ત્રો પહેરી, અક્ષત મિશ્રિત વાસ, પુષ્પાદિ પૂજાપો લઈ ખાતની જગ્યા પર જવું. વાસ્તુપૂજાની રીતે પ્રથમ પુષ્પ, ધૂપ આદિ કરાવવું. પછી પંચરત્ન સહિત કુંભ સ્થાપિત કરાવવો. તે પછી પીળા સરસવના દાણા ભૂતબલિ મંત્રે મંત્રી ચારે દિશામાં ફેંકી ભૂતાદિ સત્ત્વને દૂર કરવા. દર્ભની મૂળી બનાવી સુવર્ણ-

જલ છટકાવવું, તે પછી મગલી અને વાસમિશ્ર જલ બનાવી તે વડે ભૂમિ શુદ્ધ કરવી. તે પછી ઘરધણીના હાથમાં કુંભ રખાવી વાજતે-ગાજતે ચારે દિશા સન્મુખ નમસ્કાર-વિધિ કરાવવી, ત્યારબાદ જે ખુણામાં ખીલી પ્રથમ બેસાડવાની હોય, ત્યાં જઈ ચાર ખીલી ખીજડાની પૂર્વે કરાવેલ હોય તેને અલિપેક અને ચદનપૂજા કરાવી પછી અગ્નિખૂણાથી કમશ કોણા (ખૂણાઓ) માં દારી સાથે ખીલીઓ ચાર પુરૂષ દ્વારા પકડાવવી. પછી ખીલી અને તે જોડે બાંધેલ દારી સાથે જમીન પર ખીલી ઉભી રખાવી હથોડાથી ખીલીને જમીનમાં બેસાડવી. પછી સોના-રૂપાના વરગ, દહિ, દુધ, હલદી વાટેલી, માતીચૂર્ણ, અક્ષત એમ સાતે ત્રીજો ભેગી કરી તે વડે ત્રણ ધારાવહી દેવરાવવી. તે પછી પૂર્વે જે કુંભ (કળશ) લાવેલ હોય, તેને ચાર ખીલીથી જે જમીન બાંધેલ છે તેના મધ્યભાગે એક પાટલા પર કુંભ મુકાવવો.

તેની બાજુમાં બીજો પાટલો મુકી તેના પર વાસ્તુ-પુરૂષનું અષ્ટપ્રકારી પૂજાથી આદ્યાહન કરાવવું. તે પછી નવ-અહ-શિલા-પૂજન કરાવવું. આરતી-મગળદીપ કર્યા પછી જે જગ્યા પર ખાત કરવાનું હોય તે ભૂમિને સ્નાન તથા સુગંધી દ્રવ્યોથી પૂજન કરાવી જયણાપૂર્વક ખાત ભરાવવું. ખાત=એક હાથ ઉંડા ચોરસ ખાડો મુદ્દર્ત સમયમાં તૈયાર કરાવી રાખવો. એ ખાતમાં મુદ્દર્ત વેળાએ પ્રથમ નવઅહવાળી શિલા મુકી, પછી બાજુમાં અખડ દીવો (ઘૂતપૂર્ણ માટીનો દીવો) મુકવો. પછી સોના-રૂપા-ત્રાખાનાણું યથા-શક્તિ એ ખાતમાં ભરાવવું. ચારે બાજુ ચણતર કરાવી પછી ઉપર બીજી શિલા મુકવી. એ શિલા વચ્ચે ચાંદીનો

કૂર્મ (કાચખો) મુકાવવો. તેના પર સમુદ્રજલના કલરવાળું કપડું આચ્છાદિત કરાવવું. બાણુમાં પંચામૃતની લોટી, છૂટા પુષ્પો, મુકો મેવો, દર્ભમૂળ બાણુમાં મુકાવવાં. પછી આરતી ઉતારી, લઘુશાન્તિ રતવન બોલી પછી ખાત પર વાસકોષ્પ નાખવો. કૂર્મ ઉપર બીજી શિલાનું દેખાણ ન થાય તે માટે શિલેપીને સૂચન કરવું.

ત્યારબાદ નન્દાદિ નવ શિલાઓ અનુક્રમે દિશા-દિશામાં સ્થાપન કરાવવી. શિલાનો ઢાળ જમીનનો ઢાળ જે પૂર્વ કે ઉત્તર તરફ જતો હોય તો તે બાણુ રાખવો. પણ દક્ષિણ અને પશ્ચિમ તરફ જમીનનો ઢાળ જતો હોય તો શિલાનો ઢાળ પૂર્વ તરફ રાખવો શ્રેષ્ઠ છે. દક્ષિણ અને પશ્ચિમ તરફના ઢાળવાળી શિલા અશુભ ગણાય છે.

આ પ્રમાણે ખાતમુદૂર્ત સાધી પછી સૌભાગ્યવતી, કંકણધારી સ્ત્રીઓ દ્વારા જળ છોડાવવું. ખાડો પાણીથી ભરાઈ જાય તે વખતે ઉત્તમ કૂલો અને અક્ષત નાખી વધાવી લેવું. પછી નીચે મુજબ પરીક્ષા કરવી.

ખાતનું પાણી દક્ષિણાવર્ત (જમણી બાણુ આવર્ત = ફરવાવાળું) થાય, પુષ્પ વગેરે જમણી બાણુ ફરતા દેખાય તો જિનમંદિર અને ગામ માટે ઉત્તમ શુકન જાણવા. એ જ પાણી વામાવર્ત (અવળા ચક્રવાળું = ડાબી બાણુ ફરવાવાળું) થાય તો અશુભ શુકન જાણવા, એટલે કે ગામ માટે સારું પરિણામ ન આવે. બન્ને પ્રકારમાંથી કાંઈપણ જોવા ન મળે તો મધ્યમ પ્રકારનું નિમિત્ત છે. કદાચ અશુભ નિમિત્ત મળે તો ફરી નવેસર શિલાન્યાસ શુભ મુદૂર્ત કરાવવો. કચ્છમાં હુમણાં મંજલ અને સાભરાઈ ગામમાં બીજીવાર (ફરીથી) શિલાન્યાસ થયેલ છે.

શિલાસ્થાપન થયા પછી તેને ચલાયમાન ન કરવી. જો તેમ કરવા જાય તો ઘરધણી અને શિલ્પી બંને માટે અશુભ ફેલ આપનાર બને છે.

ચૈત્યદ્વાર-સ્થાપન-વિધિ

જિનમંદિર જે દિશા સામે હોય તે દિશાના દેવની પ્રથમ પૂજા કરવી. જેમકે પૂર્વમુખ દેરાસર હોય તો તેના દ્વારપાલ દેવ-ઈન્દ્ર અને ઈન્દ્રજય એમ બે દેવતા હોય છે, તેમની પ્રથમ પૂજા કરવી. જલપૂજા કરતી વખતે સાત ધાન્ય, પચરત્ન, મગલમાટી, કપાયછાલ, મૂલિકાચૂર્ણ, અષ્ટવર્ગચૂર્ણ, પચગવ્ય, સુવર્ણરજ, તીર્થજળ આ પ્રમાણે નવ ચીજો જળમાં નાખી એક પાત્ર તૈયાર કરવું. એ જળવડે દ્વાર-શાખા (બારસાખ) ને મત્રોચ્ચારપૂર્વક અભિષેક કરાવવો. પછી શુદ્ધ જલથી અભિષેક કરાવી, લુછી, લાલ વસ્ત્રથી ઢાકી દેવું. (જિનમંદિર કે રહેવાની જગ્યામા બારસાખ નમ્ર અવસ્થામાં ક્યારે પણ બેસાડવો નહિ.)

ઉબરા નીચે પચરત્ન મુકવા. ચદનના છારણા કરવાં. તીર્થજલ રેડી ભૂમિકા ગુદ્ધ કરવી પછી દ્વારશાખા જમણી બાજુથી ઉભી કરવી. પછી રક્ષાપોટલી બાધવી. રક્ષાપોટ-લીમા શ્વેત સરમવ, વિષ્ણુકાન્તા, કમળ, સંકેત તિલ, ગોગે-ચદન, દુર્વા, પચરત્ન પોટલી મળી સાત ચીજોની એક મૂળી બનાવી લેવી, તેને રક્ષાપોટલી કહેવાય છે. તે પછી ઘૂતવું પાત્ર મગાવી, તે ભૂતબલિ મત્રે ત્રણવાર વાસણેપ કરી તે પાત્ર જમને આપી પછી આપણા (ઉતરગ) બેસાડવો,

આંબલસારો બેસાડવાનો વિધિ

જિનમંદિરનું શિખર તૈયાર થયા પછી આંબલસારો બેસાડવામાં આવે છે. તે બેસાડતા પહેલાં આંબલસારામાં ઘૂત (ઘી) થી ભરેલ લોટો, તેમાં પંચરત્ન તથા રૂપામહોર નાંખી લોટાના મુખ ઉપર બેસે તેવું ઢાંકણું બેસાડી તેના ઉપર સોનાનો ઇંદ્ર પુરુષના આકારવાળો (પ્રાસાદ પુરુષ) બનાવવો. તે પ્રાસાદપુરુષના જમણા હાથમાં કમલનું ફૂલ, ડાબા હાથમાં ત્રણ પતાકાવાળો ધ્વજ, ડાબો હાથ છાતીના ભાગમાં અડકેલો અને ધ્વજ ખાંધે અડકેલો રાખવો. આ પ્રાસાદપુરુષ દેરાસરની ઉંચાઈના પ્રમાણમાં કરાવવો. જેમકે એક દેરાસર ૧૩/૨૦ તેર હાથ ને વીસ આંગળનું છે તે પ્રાસાદપુરુષ ૩૧૧ સાડાત્રણ આંગળ અને એક જવનો ઉંચો કરવો. એ મધ્યમ માન છે. તે ઇંદ્ર-માટીથી જ્યાં શિખર બંધાય તેવા સ્થાને ઉપયોગમાં લેવો, પણ પથર-ચુનાથી જ્યાં મંદિર બંધાય ત્યાં એક હાથ પાછળ પુરુષનું અર્ધ આંગળનું માન રાખવું ઉત્તમ છે.

આ પ્રમાણે અગાઉથી સુવર્ણમય અથવા ચાંદીના પતરામાં કોતરણી કરાવેલ હોય તે પ્રાસાદપુરુષ (ઇંદ્ર) ની વિધિસર પૂજા કરવી, તે ઇંદ્રને માટે ચાંદીનો ઢોલીઓ ચાંદીના તારથી ભરેલો તે લોટા પર રાખી તેના પર રેશમની ગાદી, બાલીસ મુકી પછી ઇંદ્રને સ્થાપિત કરવા. શ્વેત વસ્ત્ર બાળુમાં મુકવું.

આ પ્રમાણે આંબલસારો બેસાડતી વખતે ઘૂતનો લોટો, સોનાનો ઇંદ્ર, ઢોલીઓ, ગાદી, તકીઆ મુકી પૂજન કરાવી પછી બેસાડવામાં આવે છે. (ઢોલીઓ હીરની દારીથી અથવા રૂપાના તારથી ભરેલો હોવો જોઈએ.)

ખાત-શિલાપૂજન, દ્વારશાખાપૂજન. આંબલસારો બેસાડવાની પૂજનવિધિ આદિ વિધિ-વિધાનોને લગતું મત્રો અને કાવ્યો સહિતનું પુસ્તક છપાવવાની તૈયારી અમારા તરફથી થાય છે. હસ્તલિખિત પુસ્તકો જીર્ણ થવાથી તેના પરથી લખાણ ઉતારવામાં સમય લાગે છે. પુરુ લખાણ થઈ જતા પુસ્તકરૂપે છપાવવાની અમારી ઇચ્છા છે.

અચલગચ્છીય પ્રતિષ્ઠા વિધાન હજી સુધી કોઈએ છપાવેલ નથી. દિન-પ્રતિદિન વિધિ-વિધાનોમા શાસ્ત્રોક્ત વિધાનો કરતા જુદા જ પ્રકારે વિધાનો ચાલી રહેલા જોવાય છે. એ બેદનો વિષય છે.

અચલગચ્છ નામ ધરાવનાર આવક-આવિકાઓને તેમજ સુનિ મહારાજોને પોતાના ગચ્છ અંગેનું સ્માલિમાન નથી, તેથી જુદી જુદી જાતની રૂપરેખાઓનો પગપેસારો કેમ ન થવા પામે ?

કચ્છ જેવા નાનકડા દેશમાં આજથી ૩૦૦-૪૦૦ વર્ષ પહેલાં શહેરો તેમ જ ગામડાઓમાં સોમપુરા શીલ્પી હતા. તેમની પાસે શીલ્પજ્ઞાન હતું. દરેક ધર્મના નિયમો મુજબ મંદિરો બાંધી આપતા. પદરમી સદીમા વીઝાણ ગામમાં શ્રી મહાદેવ રક્તેશ્વરનું મંદિર બંધાયેલ છે. તે મેરુપ્રભા હિંગાળે બંધાયેલ છે. બે બે હીચપર કોરણી, તેમજ અખડ પત્થરની કોતરણીવાળું ઇંદોરણુ અઘાપિ કાયમ છે. રાણકપુરના આપણાં મંદિરો જેવું જ કોતરકામ થયું છે. ગિરપશાત્ર મુજબ કોઈપણ સ્થાને ભૂલ રહેવા પામી નથી.

ગોગણીશમી સદીમાં કોહરા ગામમાં રાણકપુરના જિનમંદિરની નકલ જેવું સુદર મેરુપ્રભ દેરાસર વિશાલ

વિસ્તારવાળી જમીન કોઈપણ ગામમાં લેવાયેલ નથી. તેમજ શહેરો સિવાય ગામડાઓમાં મુખ્ય માર્ગો—એ રસ્તા ભાગ્યે જ મળતા હોય છે. લાંબા અનુભવ પછી હવે સમજાય છે, કે-

દેરાસર ગામની વસ્તીથી પૂર્વદિશા તરફ હોય તો ગામને માટે લાભકર્તા થાય છે.

આપણે જોઈએ છીએ, કે-જે જે ગામોમાં મધ્યભાગમાં દેરાસરો થઈ ગયા છે, તેવા ગામોમાં દેરાસરની ચારે બાજુ ૫૦ થી ૧૦૦ ગજ લગી વસ્તીવાળા ઘરો નાબુદ થઈ ગયા છે. મારા અનુભવમાં ઘણા ગામોમાં દેરાસરને ફરતા જે વસ્તીવાળા ઘરો હતા, તે નિર્વંશ થઈ ગયાના દાખલા નજર સામે તરી રહ્યા છે. કેટલાક ગામોમાં વસ્તીવાળા મેઢી-ખંગલાના માલીકો નિર્ધન બનીને પરદેશ ચાલી ગયા છે. એટલે અનુભવથી જણાયું છે, કે-દેરાસર ખાંધવું હોય તો વસ્તીથી દૂર અને સગવડ બની શકે તેમ હોય તો પૂર્વ-દિશા તરફ શુભદાયી બને છે.

જે ગામોમાં દેરાસરને ફરતો ગઢ બાંધેલ છે, દેરાસરની છાયા ગઢ બહાર જતી નથી, તેવા ગામોમાં પણ દેરાસરની ફરતી વસ્તી નાબુદ થઈ ગયેલ છે. આ અંગે થોડાક દાખલા આપું.

અખડાસા વિભાગમાં—સુથરી, સાંધાણ, કોઠારા, વરા-ડીઆ, સાહેરા, નલીઆ, જખૌ, હાલાપુર, સાભરાઈ, ડાણ, તેરા, આદિ ગામોમાં પહેલા જથ્થાખંધ વસ્તી હતી, તે ચાર-પાંચ દશકામાં રૂપાંતર બદલાઈ ગયું. બીજા પણ ઘણા ગામોમાં એ જ પરિસ્થિતિ થવા પામી છે. હવે એ ગામો ઉંચા આવે, ફરીથી વસ્તીની જમાવટ થાય, તે માટે તે તે ગામોના સ્થાનિક સંઘો, સારા જાણકાર સાધુ-સુનિરાજો પાસે

જઈ ઉત્તરિત થવાના માર્ગે શોધે છે. મુનિરાજે જવાબમાં સોમપુરા શીલ્પીઓને અને સારા ઇજનેરોને કચ્છ બોલાવી દેરાસર બતાવવાનું અને શુ ભૂલ રહી ગયેલ છે, તે શોધાવવાનું કહે છે. વળી કોઈક ગામના આવકો કે જેમને પોતાના ગચ્છનું અભિમાન નથી તેઓ બીજા ગચ્છમાથી ક્રિયાકાંડ કરનારાઓને બોલાવી દેરાસરે બતાવે છે અને કહે છે કે- ‘અમારા ગામમા કુસપ પેઠો છે, પૂર્વે ધનાઢય હતા, હમણા પરિસ્થિતિ નબળી જોવાય છે, આનું કારણ શુ તે જોઈ આપો’ આવી રીતે બે હાથ જોડી વિનંતિ કરે છે. ક્રિયાકારક તરફથી સઘને જવાબ મળે છે, કે-‘દેરાસર અશુદ્ધ બધાયેલ છે, જમીન સુધી પાઠી નવેસર બાંધવું જોઈએ’ કેટલાક ગામવાળાને શાન્તિસ્નાત્ર, અઠાર અભિષેક લણાવવા સૂચના અપાય છે.

આ પ્રમાણે કચ્છમાં-અચલગચ્છીય આવકોમાં બુદ્ધિનું પ્રદર્શન થતું જોવાય છે. ખરી રીતે અચલગચ્છીય સાધુ-સમાજમાં ફારકૂટ હોય ખરી ? અભ્યાસ ઓછો હોવાના કારણે જૈનસમાજને દારવણી આપી શકતા નથી. જૈનસમાજમાંથી કોઈ અગ્રેમરો મુનિરાજેને પૂછે છે, કે-‘અમારે પ્રતિષ્ઠા કરાવવી છે, શાન્તિસ્નાત્ર લણાવવું છે, કોણ જાણકાર મારા છે ?’ તેનો જવાબ મુનિરાજે કે આચાર્યો તુરંત આપી દે છે, કે-કચ્છમાં કે અચલગચ્છમા કોઈ જાણકાર નથી, બહારમાં-તપાગચ્છમા ઘણાં આવકો જાણકાર છે, ત્યાંથી બોલાવી લેવા સારા.’

આવા જવાબો આપતા ગચ્છના આચાર્યદેવો-પદવી-ધોગે કહે ત્યારે તેઓએ પોતાના અચલગચ્છનું અભિમાન શું રાખ્યું ? કહેવાનું તાત્પર્ય એટલું જ છે, કે-આજે કચ્છી

જૈનસમાજ કે સાધુ-મુનિરાજોને હવે સ્વ-ગચ્છાભિમાન જેવું કંઈ રહ્યું નથી. જો આવી દશા હજી ૧૦-૨૦ વર્ષ લંબાશે તો અચલગચ્છનું નામ-નિશાન રહેશે નહિ.

અચલગચ્છને ટકાવવો હોય, સ્વગચ્છને ઉંચે લાવવો હોય તો હજી પણ સમય છે. સમાજના નવયુવાનોને બહાર પાડો. તેમને પંડિતની સગવડ આપી ભણાવો. અચલગચ્છની ક્રિયાઓ તથા વિધિ-વિધાનોનું માર્ગદર્શક શિક્ષણ આપો. પછી ધીજી ગચ્છના ક્રિયાકારકોની જરૂર નહિ પડે.

પણ આજે તો પૈસા ખરચવા નથી, શિક્ષણ આપવું નથી અને ઉપરથી કહેવું છે, કે ‘અચલગચ્છમાં કોઈ યતિ નથી, સાધુ નથી, પછી ક્રિયા કોણ કરાવે ?’

આજથી દાઢસો વર્ષ પહેલાં કચ્છમાં ૭૦૦ થી ૭૫૦ યતિઓ (ગોરજી) હતા. તેમાં ઘણા ગણી, મુનિ, પંન્યાસ, ઉપાધ્યાય, કવિ આદિ પદવીધર હતા. જ્યોતિષ, વ્યાકરણ આદિમાં નિપુણ હતા, પંડિત હતા, ક્રિયાકાંડમાં પારંગત હતા, શીલ્પજ્ઞાનમાં પૂર્ણ હતા.

આવા વિદ્વાનોમાંના એક શ્રી માનચંદ્રજી યતિજીએ જ્યોતિષ ગ્રંથ તેમજ ઉપયોગી ગણીત પંચાંગ રચેલ છે, હજી હસ્તલિખિત ગ્રંથો ભંડારોમાં મોજીદ છે. તે સિવાય રાસો, ગોઠાળીયા, સ્તવનો, ચોવીશીઓ (ક્ષમાલાલ ચોવીશી, દેવચંદ્રજી ચોવીશી, નિતલાલ ચોવીશી) નાની મોટી પૂજાઓ, વગેરે અનેક કૃતિઓ બનાવી છે, એટલું જ નહિ પણ પ્રતિષ્ઠાસાર, પ્રતિષ્ઠાકલ્પ ઇત્યાદિના રચનારા પૂર્વજો યતિઓ હતા. એમની કૃતિઓ આજસુધી આપણને હાલે ને પગલે ઉપયોગી થાય છે અને થશે.

અચલગમ્બને ધાર્મિક ક્રિયાઓમા તથા વ્યવહારમાં જે વસ્તુઓ જોઈએ છે, તે બધી વિદ્યમાન છે. છતાં તેને અધારામાં રાખી બીજે શોધવા મથન કરીએ છીએ તે આપણી નબળાઈ અને આપસ-આપસના ઝગડાતુ પરિણામ છે. તો હવે એ નબળાઈને ખખેરી એકતા સાધી ગમ્બને ઉંચે લાવવા દરેક આવડો અને મુનિરાજો પ્રયત્ન કરે એવી હાર્દિક અભિલાષા સેવુ છું.

શીલ્પમાંથી વીણેલાં પુષ્પો

માત્ર કુચ્છમાં નવી બંધાતી જગ્યા મારે
યાદ રાખવા યોગ્ય નિયમો

- ૧ નવી જગ્યા બંધાતી વેળા ભૂમિ રાફડાવાદી તજવી.
- ૨ નવી જગ્યા મારે ખાતમુહૂર્ત શોધી લેવું.
- ૩ ઘર શાખા-આપના વેળા મુહૂર્ત ચોકખુ લેવું
- ૪ જે મકાનમાં પોતાની મેળે દરવાજા બંધ થઈ જાય, તે જગ્યામાં રહેનારને ધન અને પુત્રની હાનિ થાય છે.
- ૫ નવી જગ્યામાં આડસર (મોલ) મુહૂર્ત લઈ બેસાડવું, કોઈપણ જગ્યાનું આડસર બોલે (અવાજ આવે) તે જગ્યામા રહેનાર ગૃહસ્થ દુઃખી થાય, નિર્ધન થાય છે, કલેશ વધે છે, આખરે નિર્વંશ થાય.
- ૬ જગ્યામાં રસોડું પ્રવેશ કરતાં ઠાણું હોવું જોઈએ તો ગુલ ગણાય, જમણી બાજુ રસોડું કરવાથી અન્ન-ધનમા ખામી આવે, ઘણા દાખલાઓમા અપુત્ર-યોગ જોવા મળ્યા છે.

૭ પાણીઆરા અને ચૂલા વચ્ચે રસ્તો રાખવો નહીં એ નિર્વંશ જવાના એધાણ છે.

૮ રહેવાની જગ્યા હોય તેનાં આડસરથી ઠાંકણી-ડેલીનું આડસર ઉંચે રહેવું ન જોઈએ, એથી સુખ-સમૃદ્ધિમાં હાનિ પહોંચે છે.

૯ જગ્યામાં ખારી-ખારણાં જે નાખવામાં આવે તેની સામે જવાખ રાખવો. જે જગ્યામાં જવાખ નથી હોતા તેવી જગ્યામાં રહેનાર સુખી થતો નથી.

૧૦ જગ્યાની પછીતમાં દરવાજો રાખવો નહીં. જે જગ્યાઓમાં પછીતે દરવાજો છે, એવી જગ્યાઓના માલીકો નિર્ધન લા-ઓલાદ થાય છે.

૧૧ જગ્યાની અગીત-પછીતમાં ખાંચા-ખુણા મુકવા નહિ. એ ઘણા અશુદ્ધ છે. તેમ કરનાર નિર્વંશ ગયા છે, તેવા દાખલા સેંકડો મોજુદ છે.

૧૨ ઘર (જગ્યા)નાં ઉંખરા સામે પગથીઆ મુકવા નહિ તે સુખ-સંપત્તિનો વિનાશ કરે છે. બેઠકનાં રૂપાંતરવાદી જગ્યા માટે દોષ નથી.

૧૩ વાઘમુખી જમીન કે કંપાઉન્ડમાં જગ્યા ચણવી નહિં.

૧૪ દખણાદિ દિશામુખે પ્રવેશદ્વાર ડેલીનું કરવું નહિ, દક્ષિણ મુખની ડેલી હોલ જે જે ગામોમાં વિદ્યમાન છે, તેની દશાનું અવલોકન કરવાથી માહિતી સમજાઈ જશે.

૧૫ મકાન પ્રવેશ-ડેલી ઉપરે ભૂં ખાંધવું નહિ. ભૂં ખાંધેલ ડેલીવાલાનો જીનો ઇતિહાસ જુઓ. ૪૦ વર્ષમાં ખર-ખાદી થઈ જાય છે,

- ૧૬ રૂલીની સામે અથવા રેણાકની જગ્યાની સામે ખીજા કોઈ ગૃહસ્થની લેણીનો કરો (જ ઘરો) પડતો હોય તો તે કરામાં ગણપતિ દેવની મૂર્તિ બેસાડી તેને દર વર્ષે દિવાળીએ સીંદુર લગાડવો. તો કરોયતીનો દાપ લાગતો નથી.
- ૧૭ રહેવાની જગ્યાના આંગણામાં ક્ષીરવાલા કે કાંચવાલા વૃક્ષો રોપવા નહિ, હોય તો કપાવી નાખવા. આખો, લીપ્પુ, દાડમ, વડ, પીપળો, ઉંબરો ખાવળ, ખેર ઇત્યાદિ વૃક્ષો અશુભ ગણાય છે.
- ૧૮ ઘરની પછીતે કે આંગણામાં પીપળાનું વૃક્ષ હોય તેવા મકાનો શુન્યતા બતાવે છે. નિર્ધનતા થાય વશવૃદ્ધિ કરવા દેતા નથી.
- ૧૯ રેણાકની જગ્યા હોય તેની પછીત ઓળંગી પાણીનું બેડું લાવવું નહિ. જેની પછીતે પાણીમાર્ગ હોય છે, તેવા લોકો મુખી હોતા નથી.
- ૨૦ જેના મકાનના ચોગાનમાં ચારે દિશાના નેવા રસ્તે પાણી પડે છે, તેવા મકાનો ૩૫ મા વર્ષ પછી ઉજ્જડ-શુન્ય થાય છે. મતલબ કે રહેનાર ધણી ઉંચે આવી મુખે રહી શકતો નથી.
- ૨૧ કમ્બમાં મેઠી, બગલા બાંધવા એ નિર્ધન થવા અથવા વશવૃદ્ધિને અટકાવવારૂપ ગુન્હો છે. દાખલા જોવા હોય તો અબડાસા તાલુકાના ૧૫૦ ગામોની દશા-હાલત જોવાથી અનુભવ મળશે. બગલા બધાવનારા શ્રીમતોની ૨૫ થી ૩૫ વર્ષ પત્રીની હાલત માટે જુઓ. મારા ગામમાં ૪૫ થી ૫૩ મેઠીઓ બે માળની તથા ત્રણ માળની તથા ૧૦ થી ૧૨ બગલા છે. ૨૫ થી ૩૦ વર્ષમાં આજે એ

મોલાતોને સંચરામણી કે વાઈવોશ થતાં નથી. એટલું
નહિ પણ દીવો કરનાર કોઈ નથી. આવી દશા અખડાસા
આખામાં જોવા મળે છે. અપવાદ રૂપે એકાદ સેંકડા વચ્ચે
જોવા મળે, એ જુદી વાત છે.

સ્તોત્ર સંગ્રહ

સંતિકરં સ્તવનમ્.

- સંતિકરં સંતિજિણું, જગસરણું જયસિરીઈ દાયારં;
સમરામિ ભત્તપાલગ-નિવ્વાણીગરૂડકયસેવં. ૧
- ૐ સ નમો વિષ્ણોસહિ-પત્તાણું સંતિસામિપાયાણું;
ઐ સ્વાહામંતેણું, સંવાસિવદુરિઅહરણાણું. ૨
- ૐ સંતિનમુક્કારો, ખેલોસહિમાઈસદ્ધિપત્તાણું;
સૌ હૌં નમો સવ્યો-સહિપત્તાણું ચ દૃઢ સિરિં. ૩
- વાણી તિહુઅણસામિણિ, સિરિદેવી જક્ખરાયગણિપિહગા;
ગહદ્ધિસિપાલમુરિંદા, સયા વિ રક્ખંતુ જિણભત્તે. ૪
- રક્ખંતુ મમ રોહિણી, પદ્મત્તી વજ્જસિંખલાય સયા;
વજ્જંકુસિ ચક્કેસરિ, નરદત્તા કાલિ મહાકાલી. ૫
- ગારી તહ ગંધારી, મહંજલા માણવી અ વઈરૂદ્ધા;
અચ્છત્તા માણસિયા, મહામાણસિયાઓ દેવીઓ. ૬
- જક્ખા ગોમુહ મહંજક્ખ, તિમુહ જક્ખેસ તુંખરૂ કુસુમો;
માયંગ-વિજય-અજિયા, ખંલો મણુઓ સુરકુમારો. ૭
- છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરૂલો ગંધવ્વ તહ ચ જક્ખંદા;
કુખર વરૂણો ભિઉટી, ગોમેહો પાસ માયંગા. ૮

- દેવીઓ ચક્રેસરિ, અજિયા દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી,
અચ્યુઅ-સ તા જાલા, સુતારયા-સોય-સિરિવચ્છા. ૯
- ચઠા વિજય કુસિ, પત્રધત્તિ નિવ્યાણિ અચ્યુઆ ધરણી,
વધરદ્ધુત ગ ધારિ, અખ પઠિમાવધ સિદ્ધા. ૧૦
- ધંઅ તિથરક્ષણુરયા, અન્નેવિ સુરા સુરી ય ચઠિહા વિ,
વ તરજોઈણિપમુહા, કુણુતુ રક્ષ સયા અમહ. ૧૧
- એવ મુદ્ધિ-સુરગણુ-સહિઓ સઘરસ સતિજિણુચદા,
મજઝ વિ કરેઉ રક્ષ, મુણિસુદરસરિથુઅમહિમા. ૧૨
- ધંઅ સતિનાહ-સમ્મ-દિટ્ટી-રક્ષ સરધ તિકાલ જો;
સવ્યોવદ્ધરહિઓ, સ લહધ મુહસપય પરમ. ૧૩
- તવગચ્છગયણુદિણુયર-જુગવરસિરિસોમસુદરગુરુણુ,
મુપસાયલદ્ધગણુહર-વિજ્ઞસિદ્ધિ લણુધ સીસો. ૧૪

તિજયપહુત સ્તોત્રમ્.

- તિજયપહુતપયાસય-અટ્ટમહાપાઠિહરજુતાણુ,
સમયદ્ધિખત્તિઆણુ, સરેમિ ચક્ક જિણિદાણુ. ૧
- પણુવીસા ય અસીઆ, પનરસ પત્તાસ જિણુવરસમૂહો,
નાસેઉ સયલદુરિઅ, ભવિઆણુ ભત્તિજુતાણુ. ૨
- વીસા પણુયાલા વિય, તીસા પત્તતરી જિણુવરિદા,
ગહભૂઅરક્ષસાધણિ-ચોરુવસગ્ગ પણુસતુ. ૩
- સત્તરિ પણુતીસા વિય, સદ્દી પ ચેવ જિણુગણુ એસો,
વાહિ-જલ-જલણુ-હરિ-કરિ-ચોરારિમહાભય હરઉ. ૪
- પણુપત્તા ય દસેવ ય, પત્તદ્દી તહ ય ચેવ ચાલીસા,
રક્ષતુ મે સગીર, દેવાસુરપણુમિઆ સિદ્ધા. ૫

- ૐ હરહુંહ: સરસુંસ: હરહુંહ: તહ ય ચેવ સરસુંસ;;
આલિહિયનામગજભં, ચક્કં કિર સવ્વચ્ચોભદં. ૬
- ૐ રોહિણિ પત્તત્તિ, વજ્જસિંખલા તહ ય વજ્જચ્ચંકુસિચ્ચા;
ચક્કેસરિ નરદત્તા, કાલિ મહાકાલી તહ ગારી. ૭
- ગંધારિ મહાજ્જલા, માણુવિ વધંદુ તહ ય અચ્છતા;
માણુસિ મહામાણુસિચ્ચા, વિજ્જદેવીચ્ચો રક્ખંતુ. ૮
- પંચદસકમ્મભૂમિસુ. ઉપ્પત્તં સત્તરિ જિણાય સયં;
વિવિહરયણાધવન્નો-વસોહિચ્ચં હરઉ દુરિચ્ચાધં. ૯
- ચઉત્તીસઅર્ધસયણુચ્ચા, ચક્રમહાપાહિહરકયસોહા;
તિથયરા ગયમોહા, ઝાચ્ચેચ્ચવા પચ્છેણં. ૧૦
- ૐ વરકણુયસંખવિદ્દુમ-મરગયઘણુસન્નિહં વિગયમોહં;
સત્તરિસયં જિણાણું, સવ્વામર-પૂઠચ્ચં વુદ્ધે (સ્વાહા). ૧૧
- ૐ ભવણુવધં-વાણુવંતર-જ્ઞેધસવાસી વિમાણુવાસી અ;
જે કેવિ દુદ્ધેવા, તે સવ્વે ઉવસમંતુ મમ (સ્વાહા.) ૧૨
- ચંદણુ-કમ્પૂરેણું, ફલચ્ચે લિહિઝિણુ આલિચ્ચં પીચ્ચં;
એગંતરાધં-ગહ-ભૂચ્ચ-સાધણિ-મુગ્ગં પણાસેધં. ૧૩
- ધંચ સત્તરિસયં જંતં, સમ્મં મંતં દુવારિ પહિલિહિચ્ચં;
દુરિચ્ચારિવિજયવંતં, નિજ્જલંતં નિચ્ચમચ્ચેહ. ૧૪

ભક્તામર સ્તોત્રમ્.

ભક્તામરપ્રણુતમૌલિમણિપ્રભાણા,—

મુઘોતકં દલિતપાપતમોવિતાનમ્;

સમ્યક્ પ્રણુમ્ય જિનપાદચુગં યુગાદા—

વાલંખનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્. ૧

યં સસ્તુતં સકલવાદમયતત્ત્વબોધા—

દુદ્ધભૂતશુદ્ધિપદ્ધિભિઃ સુરલોકનાયૈ,
સ્તોત્રૈર્જગત્ત્રિતયચિત્તહરૈરુદારૈ,

સ્તોભ્યે કિલાહમપિ ત પ્રથમ જિનેન્દ્રમ્. ૨

શુદ્ધયા વિનાપિ વિશુદ્ધાર્ચિતપાદપીઠ !

સ્તોતું સમુદયતમતિર્વિગતત્રયોડહમ્,

બાલ વિહાય જલસ સ્થિતમિદુષ્ણિબ—

મન્ય ક ઈચ્છતિ જન સહસા બ્રહ્મીતુમ્. ૩

વક્તુ શુણ્ણાન્ શુણ્ણસમુદ્ર ! શશાંકકાંતાન્,

કસ્તે ક્ષમ સુરશુરપ્રતિભોડપિ શુદ્ધયા,
કટપાંતકાલપવનોદ્ધતનકચક,

કો વા તરીતુમલમશુનિધિ ભુજાભ્યામ્. ૪

સોડહ તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ !

કર્તું મ્તવ વિગતરાક્તિરપિ પ્રવૃત્ત,

પ્રીત્યાત્મનીર્યમવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્ર,

નાચ્યેતિ કિ નિજશિગો પરિપાલનાર્થમ્. ૫

અદ્યપશ્રુત શ્રુતવતાં પરિહાસધામ,

ત્વદ્ભક્તિરેવ મુખરીકુરુતે બલાન્ભામ્;

યત્ કોકિલ દિલ મધો મધુરં વિરોતિ,

તત્ત્વ્યાન્યૂતકલિકાનિકરૈકહેતુ .

તત્સ મ્તનેન ભવસ તતિસન્નિશુદ્ધ,

પાપ ક્ષણાત્ કાયમુર્યપિ ગરીરભાજમ્;

આકાતલોકમલિનીલમનેપમાશુ,

સૂર્યા શુભિન્નમિવ ગાર્વરમધકારમ્. ૭

મત્વેતિ નાથ તવ સંરતવનં મયેદ્-

મારભ્યતે તનુધિયાપિ તવ પ્રભાવાત્;

ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ,

મુક્તાફલદ્યુતિમુપૈતિ નનૂદ્ધષિંદુઃ. ૮

આસ્તાં તવ સ્તવનમસ્તસમસ્તદોષં,

ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ;

દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ,

પદ્માકરેષુ જલજનિ વિકાશભાંજિ. ૯

નાત્યદ્ભૂતં ભુવનભૂષણભૂતનાથ !,

ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવંતમભિષ્ટુવન્તઃ;

તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિંવા,

ભૂત્યાશ્રિતં ય ઇહ નાત્મસમં કરોતિ. ૧૦

દૃષ્ટ્વા ભવન્તમનિમેષવિલોકનીયં,

નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ;

પીત્વા પયઃ શશિકરદ્યુતિદુગ્ધસિન્ધોઃ;

ક્ષારં જલં જલનિધેરશિતું ક ઇચ્છેત. ૧૧

યૈઃ શાંતરાગરુચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં,

નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલામભૂત !;

તાવંત એવ ખલુ તેડધ્યણુવઃ પૃથિવ્યાં,

યત્તે સમાનમપરં નહિ રૂપમસ્તિ. ૧૨

વક્ત્રં ઇવ તે સુર-નરોરગ-નેત્રહારિ,

નિઃશેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપમાનમ્;

ખિંખં કલંકમલિનં ઇવ નિશાકરસ્ય ?

યદ્ વાસરે ભવતિ પાંડુપલાશકલ્પમ્. ૧૩

સ પૂર્ણમ ઠલશશાંકકલાકલાપ-

ગુબ્રા ગુણાસિભુવન તવ લઘયન્તિ,

યે સશ્રિતાન્નિજગદીધરનાથમેક,

કસ્તાન્નિવારયતિ સચરતો યથેષ્ટમ. ૧૪

ચિત્ર કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાગનાભિ-

ર્નાત મનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્,

કલ્પાતકાલમરુતા ચલિતાચલેન,

કિ મદરાદ્રિશિખર ચલિત કલ્યાણ ? ૧૫

નિર્ધૂમવર્તિરપવર્જિતતૈલપૂરઃ,

કૃત્સ્ન જગત્તયમિદ્ પ્રકટીકરોપિ,

ગમ્યો ન જાતુ મરુતા ચલિતાચલાનાં.

દીપોડપરસ્તવમસિ નાથ ! જગત્પ્રકાશ . ૧૬

નાસ્ત કલ્યાણિદુપયાસિ ન રાહુગમ્ય,

અપટ્ટીકરોપિ સહસા યુગપન્નજગતિ,

નાભોધરોદરનિરુદ્ધમહાપ્રભાવ,

સૂર્યાતિશાયિમહિમામિ મુનીન્દ્ર ! લોકે. ૧૭

નિત્યોદય દલિતમોહમહાન્ધકાર,

ગમ્ય ન રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનામ્,

વિભ્રાજતે તવ મુખાન્નમનદપકાંતિ-

વિદ્યોતયન્નજગદપૂર્વશશાંકબિખમ્. ૧૮

કિ ગર્વરીધુ શશિનાહિ વિવસ્વતા વા,

યુષ્મન્-યુષ્મેન્દુદલિતેષુ તમસ્તુ નાથ !,

નિષ્પત્તગાલિવનગાલિનિ છવલોકે,

કાર્ય કિયન્નલધરેર્જલભારનઐ . ૧૯

જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં,
 નૈવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ;
 તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં,
 નૈવં તુ કાચશકલે કિરણાકુલેડપિ. ૨૦

મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દૃષ્ટા,
 દૃષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ;
 કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ,
 કશ્ચિન્મનો હરતિ નાથ! ભવાંતરેડપિ. ૨૧

સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્,
 નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા;
 સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મિં,
 પ્રાચ્યેવ દિગ્ જનયતિ સ્ફુરદંશુભલભઃ. ૨૨

ત્વામામનન્તિ મુનયઃ પરમં પુમાંસ-
 માદિત્યવર્ણમિમલં તમસઃ પરસ્તાત્;
 ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયન્તિ મૃત્યું,
 નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીંદ્ર! પન્થાઃ. ૨૩

ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાઘં,
 બ્રહ્માણુમીશ્વરમનંતમનંગકેતુમ્;
 યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં,
 જ્ઞાનસ્વરૂપમમલં પ્રવદન્તિ સન્તઃ. ૨૪

બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્થિતબુદ્ધિબોધાત્,
 ત્વં શંકરોડસિ ભુવનત્રયશંકરત્વાત્;
 ધાતાસિ ધીર! શિવમાર્ગવિધેર્વિધાનાત્,
 વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્! પુરુષોત્તમોડસિ. ૨૫

તુલ્ય નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ !

તુલ્ય નમ. ક્ષિતિતલામલભૂષણાય,
તુલ્ય નમસ્ત્રિજગત પરમેશ્વરાય,

તુલ્ય નમો જિન ! ભવોદ્ધિરોષણાય. ૨૬

કો વિસ્મયોડન યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ-

સ્ત્ય સશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ !

દ્વાપૈરુપાત્તવિવિધાશ્રયજાતગર્વૈ,

સ્વભાતરેડયિ ન કદાચિદ્દીપીક્ષિતોડસિ. ૨૭

ઉચ્ચૈરગોકતરુસ શ્રિતમુન્મયૂખ-

માભાતિ રૂપમમલ ભવતો નિતાન્તમ્,

અપ્ષ્ટાહસત્તિરણુમસ્તતમોવિતાન,

ખિબં રવેરિવ યથોધરપાર્શ્વવર્તિ. ૨૮

સિ હાસને મણિમયૂખશિખાવિચિત્રે,

વિભ્રાજતે તવ વપુ કનકાવદાતમ્;

ખિબ વિચદ્વિલસદ્ગુલતાવિતાન,

તુગોળ્યાદ્રિગિરસીવ સહસ્રરશ્મે ૨૯

કદાવદાત-ચલયામરચારુગોભ,

વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાન્તમ્,

ઉદ્યમ્ભશાકગુચિનિર્ઝરવારિધાર-

મુચ્ચેસ્તઃ મુરગિરેરિવ શાતકૌગ્ભમ્. ૩૦

છત્રત્રય તવ વિભાતિ શગાકકાત-

મુચ્ચૈ સ્થિત મ્થગિતભાનુકમ્પતાપમ્,

મુક્તાદ્દલપ્રકરન્નલવિવૃદ્ધગોભ,

પ્રખ્યાપયત્તિજગત પરમેશ્વરત્વમ્. ૩૧

ઉન્નિદ્રહૃમનવપંકજપુંજકાંતિ-

પર્યુહસન્નખમયૂખશિખાભિરામૌ;

પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેન્દ્ર ! ધત્ત;

પન્નાનિ તત્ર વિષ્ણુધાઃ પરિકલ્પયન્તિ. ૩૨

ઇત્યં યથા તવ વિભૂતિરભૂજિજ્જનેન્દ્ર !

ધર્મેપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય;

ચાદૃશ્ પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા;

તાદૃશ્ કુતો શ્રહગણુસ્ય વિકાશિનોડપિ. ૩૩

શ્ચયોતન્મહાવિલવિલોલકપોલમૂલ-

મત્તભ્રમદ્ભ્રમરનાદવિવૃદ્ધકોપમ્;

ઐરાવતાભિભિભુદ્ધતમાપતન્તં;

દૃષ્ટ્વા ભયં ભવતિ નો ભવદાશ્રિતાનામ્. ૩૪

ભિન્નેભકુંભગલદુજ્જવલશોણિતાક્ત-

મુક્તાફલપ્રકરભૂષિતભૂભિભાગઃ;

ખદ્ધક્રમઃ ક્રમગતં હુરિણાધિપોડપિ,

નાકામતિ ક્રમયુગાયલસશ્રિતં તે. ૩૫

કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધતવલ્લિકલ્પં;

દાવાનલં જવલિતમુજ્જવલમુત્કુલિંગમ્;

વિશ્વં જિઘ્રસુમિવ સંમુખમાપતન્તં;

ત્વન્નામકીર્ત્તનજલં શમયત્યશેષમ્. ૩૬

રકતેક્ષણું સમદ્કોકિલકંઠનીલં;

ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુદ્દણુમાપતન્તમ્;

આકામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંક-

-સ્તવત્રામનાગદમની હૃદિ-યસ્ય પુંસઃ. ૩૭

વગતુરગગજગર્જિતલીમનાદ-

માજી બલ બલવતામપિ ભૂપતીનામ્;

ઉદ્ધિવાકરમયુષશિખાપવિદ્,

ત્વકીર્તનાત્તમ ધ્વાશુ સિદ્ધામુપૈતિ. ૩૮

કૃતાશ્લિષ્ઠગજશોણિતવારિવાહ-

વેગાવતારતરણાતુરયોધલીમે;

યુદ્ધે જય વિજિતદુર્જયજેયપક્ષા,-

સ્વત્પાદપ કજવનાશ્રયિણી લલન્તે. ૩૯

અભોનિધૌ ક્ષુભિતલીપણુનકચક-

પાઠીન-પીઠલયદોઢભણવાડવામૌ,

રગત્તરગશિખરસ્થિતયાનપાત્રા-

સાસં વિહાય ભવત રમરણાદ્ વ્રજન્તિ. ૪૦

ઉદ્ભૂતલીપણુજલોદરભારભુગ્ના,

જોગ્યાં દશામુપગતામ્યુતશ્ચિતાશા,

ત્વત્પાદપ કજરજ્જેડમૃતદિગ્દેહા,

મત્યાં ભવન્તિ મકરવજતુલ્યરૂપા. ૪૧

આપાદક ઠમુરુગૃખલમેષ્ટિતાગા,

ગાઠ બૂહુન્નિગડકોટિનિઘૃષ્ટઘા,

ત્વત્રામમંત્રમનિશ મનુજા અમરત,

સઘ સ્વય વિગતબધભયા ભવન્તિ. ૪૨

મતદ્વિપેન્દ્રમૃગરાજદવાનલાહિ-

સ આમવારિવિમહોદરબધનાત્યમ્,

તમ્યાગુ નાશમુપયાતિ ભય ભિયેવ,

યસ્તાવક સ્તવમિમ મતિમાનધીતે. ૪૩

સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેન્દ્ર ! ગુણૈર્નિબદ્ધાં,
 ભક્ત્યા મયા રચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્;
 ધતે જનો ય ઇહ કંઠગતામજસ્રં,
 તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ. ૪૪

શ્રી કલ્યાણુમંદિર-સ્તોત્રમ્.

॥ વસન્તતિલકા વૃત્તમ્ ॥

કલ્યાણુમંદિરસુદારમવદ્યભેદિ,
 ભીતાભયપ્રદમનિન્દિતમંદ્રિપદામ્;
 સંસારસાગરનિમજ્જદશેષજંતુ-
 પોતાયમાનમસિનમ્ય જિનેશ્વરસ્ય. ૧

યસ્ય સ્વયં સુરગુરુર્ગરિમાંબુરાશેઃ;
 સ્તોત્રં સુવિસ્તૃતમતિર્ન વિભુર્વિધાતુમ્;
 તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠસ્મયધૂમકેતો-
 સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે. ૨

સામાન્યતોડપિ તવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ-
 મસ્માદશાઃ કથમધીશ ! ભવંત્યધીશાઃ;
 ધૃષ્ટોડપિ કૌશિકશિશુર્યદિ વા દિવાંધો,
 રૂપં પ્રરૂપયતિ કિં કિલ ઘર્મરશ્મે ? ૩

મોહક્ષયાદનુભવત્રપિ નાથ મર્ત્યો,
 તૂનં ગુણાન્ ગણયિતું ન તવ ક્ષમેત;
 કલ્પાંતવાંતપયસઃ પ્રકટોડપિ યસ્માન્,
 મીચેત કેન જલધેર્નતુ રત્નરાશિઃ. ૪

અભ્યુદયતોડસ્મિ તવ નાથ ! જહાશયોડપિ,
 કતુરં રતવં લસદ્દસંજ્યગુણાકરસ્ય;

ખાલોડપિ કિ ન નિજખાહુયુગ વિતત્ય,
વિરતીર્ણતા કથયતિ મ્વધિયાંખુરાશે. ૫

યે યોગિનામપિ ન યાતિ ગુણાન્તવેશ !
વકંતુ કથ ભવતિ તેષુ મમાવકાશ ;
જાતા તદેવમસમીક્ષિતકારિતેય,
જલ્પતિ વા નિજગિરા નતુ પક્ષિણોડપિ. ૬

આસ્તામયિન્યમહિમા જિન સન્તવન્તે,
નામાપિ પાતિ ભવતો ભવતો જગતિ,
તીવ્રાતપોપહતપાંથજનાન્નિદાધે,
પ્રીણાતિ પગસરસ સરસોડનિલોડપિ. ૭

હૃદર્તિનિ ત્વયિ વિભો ! શિથિલીભવતિ,
જતો ક્ષણેન નિબિડા અપિ કર્મજાલા,
સઘો ભુજગમમયા ઇવ મધ્યભાગ-
મહ્યાગતે વનશિખડિનિ ચદનમ્ય. ૮

મુમ્યત એવ મનુજા સહસા જિનેન્દ્ર !,
રૌદ્રૈરુપદ્રવશતૈરત્વયિ વીક્ષિતેડપિ,
ગોમ્વામિનિ સ્ફુરિતતેજસિ દૃષ્ટમાત્રે,
ચૌરૈરિવાશુ પશવ પ્રપલાયમાનૈ. ૯

ત્વં તારકો જિન ! કથ ભવિનાં ત એવ,
ત્વામુદ્ગહતિ હૃદયેન ચદુત્તરત,
યદ્વા દતિન્તરતિ યજ્જલભેષ નૂન-
મન્તર્ગતમ્ય મન્તેત સ કિલાનુભાવ. ૧૦

યમ્મિન્ હરપ્રભૃતયોડપિ હૃતપ્રભાવા ;
ગોડપિ ત્વયા રતિપતિ ક્ષપિત ક્ષણેન,

વિધ્યાપિતા હુતભુજઃ પયસાડથ ચેન,
ખીતં ન કિં તદ્વપિ દુર્ધરવાડવેન. ૧૧

સ્વામિહનનદપગરિમાણુમપિ પ્રપન્ના-
સ્ત્વાં જંતવઃ કથમહો હૃદયે દધાનાઃ;
જન્મોદયિં લઘુ તરંત્યતિલાઘવેન,
ચિંત્યો ન હંત મહતાંયદિ વા પ્રભાવઃ. ૧૨

કોધસ્ત્વયા યદિ વિક્ષો ! પ્રથમં નિરસ્તો,
ધ્વસ્તારતદા ખત કથં કિલ કર્મચૌરાઃ;
પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાપિ લોકે,
નીલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન કિં હિમાની ? ૧૩

ત્વાં યોગિનો જિન ! સદા પરમાત્મરૂપ-
મન્વેષયંતિ હૃદયાંભુજકોશદેશે;
પૂતસ્ય નિર્મલરુચેર્યદિ વા કિમન્ય-
દક્ષસ્ય સંભવિ પદં નતુ કર્ણિકાયાઃ. ૧૪

ધ્યાનાન્નિજનેશ ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન,
દેહં વિહાય પરમાત્મદશાં પ્રજંતિ;
તીવ્રાનલાદુપલભાવમપાસ્ય લોકે,
આમીકરત્વમચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ. ૧૫

અંતઃ સદૈવ જિન યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં,
ભવ્યૈઃ કથં તદ્વપિ નાશયસે શરીરમ્;
એતત્સ્વરૂપમથ મધ્યવિવર્તિનો હિ,
યદ્વિગ્રહં પ્રશમયંતિ મહાનુભાવાઃ. ૧૬

આત્મા મનીષિભિરયં ત્વદ્ભેદબુદ્ધ્યા,
ધ્યાતો જિનેન્દ્ર ! ભવતીહ ભવત્રેભાવઃ;

પાનીયમધ્યમૃતમિત્યનુચિંત્યમાન,
કિ નામ નો વિષવિકારમપાકરોતિ. ૧૭

ત્યામેવ વીતતમસ પરવાદિનોડપિ,
નૂન વિમો ! હરિહરાદિધિયા પ્રપન્ના ;
કિ કાચકામલિભિરીગ સિતોડપિ શ ખો,
નો શૃણ્ણિતે વિવિધવર્ણવિષયયેણુ. ૧૮

ધર્મેપિદેશસમયે સવિધાનુભાવા-
દામ્તા જનો ભવતિ તે તરુરખ્યશોકઃ;
અભ્યુદયગતે દિનપતૌ સમહીરુહોડપિ,
કિ વા વિખોધમુપયાતિ ન ભવલોક ? ૧૯

ચિત્ર વિમો ! કથમવાદ્મુખવૃતમેવ,
વિખ્યક્ત પતત્યવિરલા સુરપુષ્પવૃષ્ટિ,
ત્વદ્ગોચરે સુમનસા યદિ વા મુનીશ !
ગમ્ભીરિતિ નૂનમધ એવ હિ બધનાનિ. ૨૦

મ્થાને ગલીરહ્લયોદધિસભવાયા,
પીયૂષતા તવ ગિર સમુદ્ધીરયતિ,
પીત્વા યત પરમસમદસંગભાજો,
ભવ્યા પ્રજાતિ તરસાખ્યજરામરતમ્. ૨૧

મ્વામિન્ ! મુદ્ધરમવનમ્ય સમુત્પતતો,
મન્યે વદતિ શુચય સુરચામૈધા;
યેડમ્ભૈ નતિ વિદ્ધતે મુનિપુગવાય,
તે નૂનમૂર્ધ્વગતય ખલુ શુદ્ધભાવા. ૨૨

શ્યામ ગલીરગિરમુજ્જવલહૈમરતન-
સિદ્ધાસનમ્થમિહ ભવ્યશિખ ડિનમ્ત્વામ્,

આલોકયંતિ રભસેન નદંતમુચ્ચૈ—

શ્વામીકરાદ્રિશિરસીવ નવાંબુવાહમ્. ૨૩

ઉદ્ગમ્હતા તવ શિતિદ્યુતિ-મંડલેન,

ભુપ્તમ્હમ્હવિરશોકતરુર્ણભૂવ;

સાન્નિધ્યતોડપિ યદિ વા તવ વીતરાગ !,

નીરાગતાં પ્રજતિ કે ન સચેતનોડપિ. ૨૪

ભો ભો પ્રમાદમવધૂય ભજધ્વમેન—

માગત્ય નિર્વૃત્તિપુરીં પ્રતિ સાર્થવાહમ્;

એતન્નિવેદ્યતિ દેવ ! જગત્રયાય,

મન્યે નદ્ગ્નભિનભઃ સુરદુંદુભિસ્તે. ૨૫

ઉદ્યોતિતેષુ ભવતા ભુવનેષુ નાથ !,

તારાન્વિતો વિદુરયં વિહતાધિકાર;

મુક્તાકલાપકલિતોઽધુસિતાતપત્ર—

વ્યાજત્રિધા ધૃતતનુર્ધ્રુવમભ્યુપેતઃ. ૨૬

સ્વેન પ્રપૂરિતજગત્રયપિન્ડિતેન,

કાંતિપ્રતાપયશસામિવ સંચયેન;

માણિક્યહેમરજતપ્રવિનિર્મિતેન,

સાલત્રયેણ ભગવન્નભિતો વિભાસિ. ૨૭

દિવ્યસ્રજો જિન ! નમત્ત્રિદશાધિપાના—

મુત્સૃજ્ય રત્નરચિતાનપિ મૌલિબંધાન;

પાદૌ શ્રયંતિ ભવતો યદિ વા પરત્ર,

ત્વત્સંગમે સુમનસો ન રમંત એવ. ૨૮

ત્વં નાથ જન્મજલધેર્વિપરાદ્મુખોડપિ,

યત્તારયસ્યસુમતો નિજપૃષ્ઠભાન;

યુક્ત હિ પાર્થિવનિપમ્ય સતસ્તવૈવ,
ચિત્ર વિભો ! યદસિ કર્મવિપાકશૂન્ય . ૨૯

વિશ્વેશ્વરોઽપિ જનપાલક ! દુર્ગતસ્તવ,
કિ વાક્ષરપ્રકૃતિરપ્યલિપિસ્ત્વમીશ !
અજ્ઞાનવત્યપિ સદૈવ કથયિદૈવ,
જ્ઞાન ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વવિકાશહેતુ . ૩૦

પ્રાણભારસ ભૃતનભાસિ રજસિ રોષા—
દુઃસ્થાપિતાનિ કર્મકેન શકેન યાનિ;
છાયાપિ તૈસ્તવ ન નાથ ! હતા હંતારો,
અન્તઃસ્ત્વમીભિરયમેવ પર દુરાત્મા . ૩૧

યદ્ ગજર્જુર્જિતઘનોઘમદ્ભ્રમીમ,
ભ્રમ્યત્તડિન્મુસલમાસલગોરધારમ્,
દૈત્યેન મુક્તમથ દુસ્તરવારિ દ્વે,
તૈનૈવ તમ્ય જિન ! દુસ્તરવારિકૃત્યમ્ . ૩૨

ધ્વમ્તોર્ધ્વદેશવિકૃતાકૃતિમર્ત્યમુહ—
પ્રાણબભૃદ્ ભયદ્વક્ત્રવિનિર્યદ્ગ્નિ;
પ્રેતવ્રજ પ્રતિ ભવતમપીરિતો ય,
મોઽસ્યાભવત્ પ્રતિભવ ભવદુ ખહેતુ . ૩૩

ધન્યાન્ત એવ ભુવનાધિપ ! યે યિસ ધ્ય—
મારાધયતિ વિધિવદ્ધિધૂતાન્યકૃત્યા,
ભક્ત્યોહમત્પુલકપદ્મલદેહદેશા,
પાદ્મય તવ વિભો ! ભુવિ જન્મભાજ . ૩૪

અમ્બિત્રપારભવવારિનિધૌ મુનીશ !,
મન્યે ન મે શ્રવણગોચરતાં ગતોઽસિ,

આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમન્ત્રે,
કિં વા વિપદ્વિષધરી સવિત્રં સમેતિ ? ૩૫

જન્માંતરેડપિ તવ પાદ્યુગં ન દેવ !
મન્યે મયા મહિતમીહિતદાનદક્ષમ્ ;
તેનેહ જન્મનિ મુનીશ ! પરાભવાનાં,
જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્. ૩૬

નૂનં ન મોહિતિભિરાવૃતલોચનેન,
પૂર્વં વિભો ! સકૃદ્વપિ પ્રવિલોકિતોડસિ;
મર્માવિધો વિધુરયંતિ હિ મામનર્થાઃ,
પ્રોઘત્પ્રખંધગતયઃ કથમન્યથૈતે. ૩૭

આકર્ણિતોડપિ મહિતોડપિ નિરીક્ષિતોડપિ,
નૂનં ન ચેતસિ મયા વિધૃતોડસિ ભક્ત્યા,
જાતોડસ્મિ તેન જનખાંધવ ! દુઃખપાત્રં,
યસ્માત્ ક્રિયાઃ પ્રતિક્ષલન્તિ ન ભાવશૂન્યાઃ. ૩૮

ત્વં નાથ ! દુઃખિજનવત્સલ ! હે શરણ્ય !,
કારણ્યપુણ્યવસતે ! વશિનાં વરેણ્ય !;
ભક્ત્યા નતે મયિ મહેશ ! દ્વયાં વિધાય,
દુઃખાંકુરોદ્દલનતત્પરતાં વિધેહિ. ૩૯

નિઃસંખ્યસારશરણું શરણું શરણ્ય-
માસાઘ સાદિતરિપુપ્રથિતાવદાતમ્ ;
ત્વત્પાદપંકજમપિ પ્રણિધાનવંદ્યો,
વધ્યોડસ્મિ ચેહ ભુવનપાવન ! હા હૃતોડસ્મિ. ૪૦

દેવેન્દ્રવંધ ! વિદિતાખિલવસ્તુસાર !
સંસારતારક ! વિભો ! ભુવનાધિનાથ !;

ત્રાયમ્વ દેવ! કરુણાહ્લદ ! માં પુનીહિ,
સીદતમઘ લયદ્યસનાબુરાશે. ૪૧

યઘરિત નાથ ! લવદઘિસરોરુહાણા,
ભક્તે ફલ કિમપિ સતતિસંચિતાયા,
તન્મે ત્વદેકશરણસ્ય શરણ્ય ! ભૂયા,
સ્વામી ત્વમેવ ભુવનેડત્ર ભવાતરેડપિ. ૪૨

ઈતથ સમાહિતધિયો વિધિવન્નિજનેદ્ર !
સાદ્રોહસતપુલકકથુકિતાગભાગા,
ત્વદ્વિખનિર્મલમુખાબુજબદ્ધલક્ષ્યા,
યે સન્તાવ તવ વિભો ! રચયતિ ભવ્યા. ૪૩

જનનયનકુમુદયદ્ર !
પ્રભાસ્વરા મ્વર્ગસ પદો ભુક્ત્યા;
તે વિગલિતમલનિચયા,
અચિરાન્મોક્ષ પ્રપદન્તે. (યુગ્મમ્) ૪૪

અનેકમંત્રગર્ભિત-પરમપ્રભાવક

શ્રી પાશ્વનાથ-ઉવસગ્ગાહર સ્તોત્રમ્.

ઉવસગ્ગાહર પાસ, પાસ વદામિ કમ્ભઘણમુક્ત,
વિસહરવિસનિત્તામ, મગલ-કલ્લાણુ-આવાસ. ૧
વિસહરકુલિગમત, કઠે ધાગેઈ જો સયા મણુઓ,
તમ્સ ગહ ગેગમારી, દુઃકૃજરા જતિ ઉવસામ. ૨
ચિદ્દૃઢે દૂરે મતો, તુલ્લ પણામો વિ બહુફલો લોઈ,
નરતિરિએસુ વિ છયા, પાવતિ ન દુઃખદોગમ્ય. ૩

ૐ અમરતરેકામધેભુચિંતામણિકામદુંભમાર્ધયા;
સિરિપાસનાહસેવાગ્ગહાણુ સવ્યે વિ દાસત્ત્વં. ૪

ૐ હ્રીં શ્રીં ઐં ૐ તુહ દંસણેણુ સામિય;
પણાસેઈ રોગરોગદોહણ્ગ;
કૃપતરુમિવ જયઈ ૐ તુહ દંસણેણુ સવ્યદંલહેઉ
સ્વાહા. ૫

ૐ હ્રીં નમિઉણુ [પાઠાન્તરમ્—“ પણુવસહિયં
માયા ”] વિઘ્નણુસયમાયાળીએણુ ધરણુનાગિંદં;
સિરિકામરાજકલિયં પાસજિણિંદં નમંસામિ. ૬

ૐ હ્રીં ફલીં સિરિપાસવિસહરવિનજ્જમતેણુ ઝાણુ ઝાએજ્જન;
ધરણુપઉમાવઈવી ૐ હ્રીં દમ્ભ્યૂં સ્વાહા. ૭

ૐ જયઉ ધરણિંદપઉમાવઈય નાગિણી વિનજ્જ;
વિમલજઝાણુસહિયો, ૐ હ્રીં દમ્ભ્યૂં સ્વાહા. ૮

ૐ શુણામિ પાસં ૐ હ્રીં પણુમામિ પરમભત્તીએ;
અટ્ટકખરધરણુંદા પઉમાવઈ પયડિયાકીત્તી. ૯

જરસઃ પયકમલમજ્જે સયા વસઈ પઉમાવઈ ય ધરણિંદા;
તરસ નામેણુ સયલં વિસહરવિસં નાસેઈ. ૧૦

તુહ સમ્મતે લઙ્કે ચિંતામણિકૃપપાયવજ્જહિએ;
પાવંતિ અવિઘ્નેણું છવા અયરામરં ઠાણું. ૧૧

ૐ નટ્ટમયટ્ટાણુ પણુટ્ટકમ્મટ્ટનટ્ટસંસારે;
પરમટ્ટનિટ્ટિઅટ્ટે અટ્ટગુણાધીસરં વંદે ૧૨

ઇઅ સંશુએ મહાયસ ! ભત્તિજ્જભરનિજ્જભરેણુ હિયએણુ;
તા દેવ ! દિજ્જઝ ઘોહિં ભવે ભવે પાસ જિણુચંદ ! ૧૩

- તુહ નામસુદ્ધમ ત સમ્મં જો જવઈ સુદ્ધભાવેણ;
સો અયરામરઠાણ પાવઈ ન ય દોગ્ગઈ દુક્ખ વા. ૧૪
- ઐ પહુભગ દરદાહ કાસ સાસ ચ સૂલભાઈણિ,
પાસપહુપભાવેણ નાસતિ સયલરોગાઈ. ૧૫
- ઐ વિસહરદાવાનલ-સાઈણિવેયાલ-મારિ-આયકા,
સિરિનીલક ઠપાસમ્મ સમરણભિતેણ નાસતિ. ૧૬
- પત્તાસ ગોપીઠકુરગ્ગહસણ ભય કાચે,
આવી ન હુંતિ એએ તહવી તિસઝ ગુણિજ્ઞસુ. ૧૭
- પીડજ તભગ દર ખા-સસાસસૂલતહનિવ્વાહ,
સિરિસામલપાસમહ ત નામ પઊર પઊલેણ. ૧૮
- ઐ હ્રીં શ્રીં પાસધરણ સજ્જત " વિસહર વિજ્ઞ
જવેઈ સુદ્ધમણેણ " પાવેઈ ઈચ્છિયસુહ ઐ હ્રીં શ્રીં
દમ્મ્યુ સ્વાહા. ૧૯
- રોગજલજલણવિસહર-ચોરારિમઈદગયરણભયાઈ,
પાસજિહ્વાનામસ કિત્તણેણ પસમતિ સવ્વાઈ. ૨૦

લઘુ-શાન્તિ-સ્તવન.

શાન્તિ શાન્તિ-નિશાન્ત, શાન્ત શાન્તાગિવ નમઃકૃત્ય,
સ્તોતુ શાન્તિ-નિમિત્ત, મન્ત્ર-પદૈ શાન્તયે સ્તૌમિ. ૧
ઓમિતિ નિશ્ચિત-વચ્ચમે, નમો નમો ભગવતેઽર્હતે પૂજમ્,
શાન્તિ-જિનાય જયવતે, યશસ્વિને મ્યામિને દમિનામ્. ૨
સકલા-ઽતિગેયક-મહા-સ પત્તિ-મમન્વિતાય શસ્યાય,
ત્રેલોક્ય-પૂજિતાય ચ, નમો નમ શાન્તિ-દેવાય. ૩

સર્વા-ડમર-સુ-સમૂહ-રવામિક-સંપૂજિતાય ન જિતાય;
ભુવન-જન-પાલનોદયત-તમાય સતતં નમરતસ્મૈ. ૪

સર્વ-દુરિતોદ-નાશન-કરાય સર્વા-ડશિય-પ્રશમનાય;
દુષ્ટ-ઘ્ર-ભૂત-પિશાચ-શાકિનીનાં પ્રમથનાય. ૫

યસ્યેતિ નામ-મન્ત્ર-પ્રધાન-વાક્યોપયોગ-કૃત-તોષા;
વિજયા કુરેતે જન-હિત-મિતિ ચ તુતા નમત તં શાન્તિમ્. ૬

ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ, વિજયે ! મુજયે ! પરાપરૈરજિતે !
અ-પરાજિતે ! જગત્યાં, જયતીતિ જયા-વહે ! ભવતિ ! ૭

સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, ભદ્રકલ્યાણ-મંગલપ્રદે !;
સાધૂનાં ચ સદા શિવ-સુ-તુષ્ટિ-પુષ્ટિ-પ્રદે ! જ્યાઃ. ૮

ભવ્યાનાં કૃત-સિદ્ધે, નિર્વૃત્તિ-નિર્વાણુ-જનનિ ! સર્વાનામ્;
અભય-પ્રદાન-નિરતે ! નમોડસ્તુ સ્વસ્તિ-પ્રદે ! તુલ્યમ્. ૯

ભક્તાનાં જન્તૂનાં, શુભા-વહે ! નિત્યમુદયતે ! દેવિ !;
સમ્યગ્-દૃષ્ટિનાં ધૃતિ-રતિ-મતિ-શુદ્ધિ-પ્રદાનાય. ૧૦

જિન-શાસન-નિરતાનાં, શાન્તિ-નતાનાં ચ જગતિ જનતાનામ્;
શ્રી-સંપત્તીર્તિ-યશા, -વર્દ્ધનિ ! -જયદેવિ ! વિજયસ્વ. ૧૧

સલિલા-ડનલ-વિષ-વિષધર, દુષ્ટ-ઘ્ર-રાજ-રોગ-રણુ-ભયતઃ;
રાક્ષસ-રિપુ-ગણુ-મારિ, -ચૌરેતિ-ધાપદા-ડડહિલ્યઃ. ૧૨

અથ રક્ષ રક્ષ સુ-શિવં, કુરુ કુરુ શાન્તિં ચ કુરુ કુરુ સદેતિ;
તુષ્ટિં કુરુ કુરુ પુષ્ટિં કુરુ કુરુ સ્વસ્તિં ચ કુરુ કુરુ ત્વમ્. ૧૩

ભગવતિ ! શુભવતિ ! શિવ-શાન્તિ, -તુષ્ટિ-પુષ્ટિ-સ્વસ્તીહ.
કુરુ કુરુ જનાનામ્;

આમિતિ નમો નમો હ્રીં હ્રીં હ્રૂં હ્રૂં યઃ ક્ષઃ હ્રીં
૩૬ ૩૬ સ્વાહા. ૧૪

- એવ યત્નામા-ક્ષર-પુરરસરં સસ્તુતા જ્યાદેવી,
કુરુતે શાન્તિ નમતા, નમો નમ શાન્તયે તસ્મૈ. ૧૫
- ઇતિ પૂર્વ-સૂરિ-દર્શિત-મન્ત્ર પદ-વિદ્વિર્ભાતં મ્તવઃ શાન્તે ;
સલિલા-ડડદિ-ભય-વિનાશી, શાન્ત્યાદિ-કરશ્ચ ભક્તિમતામ્. ૧૬
- યથૈત પઠતિ મદા, શૃણોતિ ભાવયતિ વા યથા-યોગમ્ ;
સ હિ શાન્તિ-પદં યાયાત, સૂરિ શ્રી-માન-દેવશ્ચ. ૧૭
- ઉપસર્ગા ક્ષય યાન્તિ, છિદ્યન્તે વિમ્ન-વલ્લય ;
મન પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૧૮
- સર્વ-મહ્ગલ માર્ગસ્ય, સર્વ-કલ્યાણ-કારણમ્ ;
પ્રધાન સર્વ-ધર્માણાં, જૈન જયતિ શાસનમ્. ૧૯

શ્રી બૃહચ્છાતિ સ્તોત્રમ્.

[મહેાટી શાતિ]

ભો ભો ભવ્યા, શૃણુત વચન પ્રસ્તુત સર્વમેતદ્,
યે યાત્રાયાં ત્રિભુવનગુરોરાહૃતા ભક્તિભાજ ,
તેપાં શાતિર્ભવતુ ભવતા—મર્હદાદિપ્રભાવા-
દારોગ્યશ્રીધૃતિમતિકરી ફલેશવિધ્વ સહેતુ .

ભો ભો ભવ્યલોકા ! ઇહ હિ ભરતૈરાવતવિદેહસ ભવાનાં
સમસ્તતીર્થકૃતા જન્મન્યાસનપ્રક પાનતરમવધિના વિજ્ઞાય,
સૌધર્માધપતિ સુધોષાઘટાચાલનાનતરે સકલસુરાસુરેન્દ્રૈ
સહ સમાગત્ય, સવિનયમર્હદ્ભલદારઞ્ચ ગૃહીત્વા ગત્વા કનકાદિ-
શૃંગે, વિહિતજન્માભિષેક. શાતિમુદ્ધોષયતિ યથા, તતોડહ
કૃતાણકારમિતિ કૃત્વા, મહાજનો યેન ગત સ યથા, ઇતિ
ભવ્યજનૈ સહ સમેત્ય, મ્નાત્રપીઠે મ્નાત્ર વિધાય, શાતિ-

એષા શાંતિઃ પ્રતિષ્ઠા-યાત્રા-સ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ, શાંતિ-
કલશં ગૃહીત્વા, કુંકુમચંદનકપૂરાગરુ ચૂપવાસકુસુમાંજલિ-
સમેતઃ સ્નાત્રચતુષ્ક્રિયાયાં શ્રી સંઘસમેતઃ શુચિશુચિવપુઃ
પુષ્પવસ્ત્રચંદનાભરણાલંકૃતઃ પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા શાંતિમુદ્-
ઘોષિત્વા શાંતિપાનીયં મરતકે દાતવ્યમિતિ.

નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિપુષ્પવર્ષ,
સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ;
સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન;
કલ્યાણભાજે હિ જિનાભિષેકે. ૧

શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ,
પરહિતનિરતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ;
દોષાઃ પ્રયાંતુ નાશં,
સર્વંત્ર સુખીભવંતુ લોકાઃ. ૨

અહં તિથયરમાયા,
સિવાદેવી તુમહં નયરનિવાસિની;
અમહં સિવં તુમહં સિવં,
અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા. ૩

ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, હિંચન્તે વિદ્યવલ્લયઃ;
મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૪
સર્વ-મંગલમાંગલ્યં, સર્વ-કલ્યાણકારણમ;
પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ. ૫

શ્રી ઘંટાકર્ણ મહામત્ર.

ॐ ઘંટાકર્ણ મહાવીર, સર્વ-વ્યાધિવિનાશક ;
વિન્દ્યેટકભય પ્રાપ્તે, રક્ષ રક્ષ મહાબલ. ૧

યત્ર ત્વ તિષ્ઠસે દેવ ! લિખિતોડક્ષરપક્ષિભિ ,
રોગાન્તત્ર પ્રણુશ્યતિ, વાતપિત્તકફેદ્ભવા ૨

તત્ર રાજભય નાસ્તિ, યાતિ વિદ્મ જપાત્ ક્ષયમ્,
શાકિની-ભૂત-વૈતાલ-રાક્ષસા પ્રભવન્તિ ન. ૩

નાકાલે મરણુ તસ્ય, ન ચ સર્પેણુ દ્રશ્યતે,
અગ્નિ-ચૌરભય નાન્તિ, નાન્તિ તમ્યાધ્યરિભયમ્. ૪

ॐ હૌં શ્રી ઘંટાકર્ણ ! નમોડમ્બુ તે ઠ ઠ. ઠ. મ્વાહા.

[સ્તોત્ર સમ્રહ સમાપ્ત]

આચાર્ય શ્રીમદ્ રત્નાકરસૂરિવિરચિત
શ્રી રત્નાકર પચ્ચીશીતું રહસ્યમય

ગુજરાતી ભાષાંતર

કર્તા—મારતર શામળ હેમચંદ દેસાઈ

૧

હરિગીત

મંગળાચરણ

મંદિર છો સુક્ષિતણા, માંગલ્ય ક્રીડાના પ્રભુ !
ને ઇંદ્ર નર ને દેવના, સેવા કરે તારી વિભુ !
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી, શિરદાર અતિશય સર્વના,
ઘણું જીવ તું ઘણું જીવ તું, ભંડાર ! જ્ઞાનકળાતણા.

૨

અભિધેય સૂચન

ત્રણ જગતના આધાર ! ને, અવતાર હે ! કરુણાતણા,
વળી વૈદ્ય ! હે દુર્વાર આ, સંસારનાં દુઃખોતણા;
વીતરાગ વદ્ધભ વિધિના, તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરું,
જાણે છતાં પણ કહી અને, આ હૃદય હું ખાલી કરું.

૩

બાળકો જેવા નિખાલસપણાથી વિનતિ
કરવાનો નિર્ણય

શું બાળકો માખાપ પામે, બાળકીડા નવ કરે ?
ને મુખમાથી જેમ આવે, તેમ શું નવ ઉચ્ચરે ?
તેમજ તમારી પાસ તારક ! આજ લોળા ભાવથી,
જેણે બન્યું તેણે કહ્યું તેમા કશું ખોટી નથી.

૪

દાન, શીલ, તપ અને ભાવના વિનાનું
વ્યર્થ ભવભ્રમણ

મેં દાન તો દીધું નહિ ને, શિયળ પણ પાળ્યું નહીં,
તપથી દમી કાયા નહિ, શુભ ભાવ પણ ભાળ્યો નહીં,
એ ચાર ભેદે ધર્મમાથી, કાઈ પણ પ્રભુ નવ કર્યું,
મહારુ ભ્રમણ ભવસાગરે, નિષ્કળ ગયું ! નિષ્કળ ગયું !

૫

કપાયના બંધનથી પ્રભુને ભજવાની અશક્તિ
હું કોઈ અગ્નિથી બાળ્યો, વળી લોભ સર્પ હર્યો મને,
ગાળ્યો માનરૂપી અજગરે, હું કેમ કરી ધ્યાણ તને ?
મન મારું માયાજાળમા, મોહન ! મહા મુઝાય છે,
ચડી ચાર ચોરો હાથમા, ચેતન ઘણું ચગદાય છે,

૬

સતકર્મને અભાવે ભવોની નિષ્ક્રિયતા.

મેં પરભવે કે આ ભવે, પણ હિત કાંઈ કર્યું નહીં,
તેથી કરી સંસારમાં, સુખ અદ્ય પણ પામ્યો નહીં;
જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા,
આવેલ બાજી હાથમાં, અજ્ઞાનથી હારી ગયા.

૭

પાપાણુથી પણ વિશેષ મનની કઠોરતા.

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી, ચંદ્રથી તો પણ પ્રભુ,
ભીંજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શું કરું હું તો વિભુ ?
પથરથકી પણ કઠણ મારું, મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે,
મરકટ સમા આ મનથકી, હું તો પ્રભુ હાર્યો હવે.

૮

દુષપ્રાપ્ય રત્નત્રયીનું પ્રમાદવડે ગુમાવવું.

ભમતા મહા ભવસાગરે, પામ્યો પસાયે આપના,
જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી, રત્નત્રય દુષ્કર ઘણું;
તે પણ ગયા પરમાદના, વશથી પ્રભુ ! કહું છું ખરું,
કોની કને કિરતાર ! આ પોકાર હું જઈને કરું ?

૯

વૈરાગ્ય, ધર્મ, વિદ્યાદિનો દુરુપયોગ.

હગવા વિભુ ! આ વિશ્વને, વૈરાગ્યનાં રંગો ધર્યા,
ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન, લોકને કરવા કર્યા;
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે, કેટલી કથની કહું ?
સાધુ થઈને બહારથી, દાંભિક અંદરથી રહું.

૧૦

મુખ, ચક્ષુ તથા મનનો દુરુપયોગ

મે મુખને મેલુ કર્યું, દાષો પરાયા ગાઇને,
તે નેત્રને નિહિત કર્યા, પરનાગીમાં લપટાઇને,
વળી ચિત્તને દાષિત કર્યું, ચિત્તી નકારુ પરતણુ,
હે નાથ! મારુ શુ થશે? ચાલાક થઇ ચૂક્યો ઘણુ,

૧૧

કામાંધ થઇ આત્માને ઉપજાવેલી પીડા.

કરે કાળજાને કતલ પીડા, કામની ખીંછામણી,
એ વિષયમા ખની અધ હું, વિઠખના પામ્યો ઘણી,
તે પણ પ્રકાશ્યુ આજ લાવી, લાજ આપતણી કને,
જાણુ સહુ તેથી કહું, કર માફ મારા વાંકને.

૧૨

મતિભ્રમથી કરેલાં અકાર્યો.

નયકાર મત્ર વિનાશ કીધો, અન્ય મત્રો જાણીને,
કુશાસ્રના વાક્યોવડે, હણી આગમોની વાણીને,
કુદેવની સગતથકી, કર્મો નકામા આચર્યા,
મતિભ્રમથકી રત્નો ગુમાવી, કાચ કટકા મે મળ્યા.

૧૩

આપને મૂકીને મે કરેલી સ્ત્રીઓના
વિલાસની ભજના.

આવેલ દૃષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર! આપને,
મે મૂઠધિયે હૃદયમા, 'યાયા' મદનના આપને,

નેત્રખાણો ને પયોધર, નાભી ને સુંદર કટી,
શણગાર સુંદરીઓતણાં, છડેલ થઈ જોયાં અતિ.

૧૪

સ્ત્રીમુખ દર્શનથી ઉત્પન્ન થયેલ રાગની તીવ્રતા.
મૃગનયની સમ નારીતણા, મુખચંદ્ર નીરખવાવતી,
મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો, અદ્ય પણ ગૂઢો અતિ;
તે શ્રુતરૂપ સમુદ્રમાં, ઘોયા છતાં જાતો નથી,
તેનું કહો કારણ તમે, અચુ' કેમ હું આ પાપથી ?

૧૫

દરિદ્રી છતાં મારું અભિમાન.

સુંદર નથી આ શરીર કે, સમુદાય ગુણતણો નથી,
ઉત્તમ વિલાસ કળાતણો, દેદીપ્યમાન પ્રભા નથી;
પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ ! અભિમાનથી અક્રંડ ફરું,
ચોપાટ ચાર ગતિતણી, સંસારમાં ખેલ્યા કરું.

૧૬

મહામોહથી ગ્રસ્ત થયેલ મારી અપદશા.

આયુષ્ય ઘટતું જાય તો, પણ પાપબુદ્ધિ નવ ઘટે,
આશા જીવનની જાય પણ, વિષયાભિલાષા નવ મટે;
ઓષધ વિષે યત્ન કરું પણ, હું ધર્મને તો નવ ગણું,
ખની મોહમાં મરતાન, હું પાયા વિનાના ઘર ચણું.

૧૭

આપની વાણીની હાજરી છતાં અન્યની
વાણીનો કરેલ સ્વીકાર.

આત્મા નથી પરભવ નથી, વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી,
મિથ્યાત્વીની કદુ વાણી મેં ધરી, કાન પીધી મ્યાદથી,
રવિસમ હતા જ્ઞાને કરી, પ્રભુ ! આપત્રી તો પણ અરે !
દીવો લઈ દૂવે પડ્યો, ધિક્કાર છે ! મુજને ખરે.

૧૮

મારાથી હારી જવાયેલ મનુષ્યજન્મ.

મેં ચિત્તથી નહિ દેવની, કે પાત્રની પૂજા ચાહી,
તે શ્રાવકો કે સાધુઓનો, ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ,
પામ્યો પ્રભુ ! નરભવ છતાં, રણમાં રજ્યા જેવું થયું,
ઘોષીતણા કૃતા સમુદ્ર, મમ જીવન સહુ એળે ગયું.

૧૯

જૈનધર્મ પામ્યા છતાં કલ્પવૃક્ષાદિકની
કરેલી સ્મૃત્તા.

હું કામચેતુ કલ્પતરુ, ચિતામણિના મ્યારમાં,
ખેલતા છતાં ઝખ્યો ઘણું, બની લુપ્ત આ સસારમાં,
જે પ્રગટ મુખ દેનાર તાગે, ધર્મ તે સેવ્યો નહીં,
મુજ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી, નાથ ! કર કરુણા કંઈ.

૨૦

વિપર્યાસ બુદ્ધિ.

મેં ભોગ મારા ચિત્તવ્યા, તે રોગ મમ ચિત્ત્યા નહીં,
આગમન ઈચ્છ્યું મનતાકુ, પણ મૃત્યુને પ્રીત્યું નહીં,

નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક-કારાગૃહ સમી છે નારીઓ,
મધુષિંદુની આશામહીં, ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો.

૨૧

મારા જન્મની નિષ્ફળતા.

હું શુદ્ધ આચારો વડે, સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો,
કરી કામ પર ઉપકારના, યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો;
વળી તીર્થનાં ઉદ્ધાર આદિ, કોઈ કાર્યો નવ કર્યાં,
દેગટ અરે ! આ લક્ષ-ચોરાશીતણા દેરા કર્યાં.

૨૨

સંસારસમુદ્રનો પાર ઉતરવા માટે
સાધનનો અભાવ.

ગુરુવાણીમાં વૈરાગ્યકેરો, રંગ લાગ્યો નહીં અતે,
દુર્જનતણાં વાક્યોમહીં, શાંતિ મળે ક્યાંથી મને ?
તરું કેમ હું સંસાર આ, અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
તૂટેલ તળીયાનો ઘડો, જળથી ભરાયે કેમ કરી ?

૨૩

ભૂત, વર્તમાન તથા ભવિષ્ય ત્રણે જન્મ
હું તો હાર્યો !!

મેં પરભવે નથી પુણ્ય કીધું, ને નથી કરતો હજી,
તો આવતા ભવમાં કહો, ક્યાંથી થશે હે નાથજી !
ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે, ભવ નાથ ! હું હારી ગયો,
સ્વામી ! ત્રિશંકુ જેમ હું, આકાશમાં ભટકી રહ્યો.

૨૪

પ્રભુનું સર્વજ્ઞત્વ સૂચન.

અથવા નકામું આપ પાસે, નાથ ! શું બકતુ ઘણું ?
હે દેવતાના પૂજ્ય ! આ, ચારિત્ર મુજ પીતાતણું,
જાણે અવરૂપ ત્રણ લોકનું, તો માહરુ શું માત્ર આ ?
જ્યાં કોડનો હિસાબ નહિ, ત્યાં પાઇની તો વાત ક્યાં ?

૨૫

છેલ્લી આંતરિક વિજ્ઞપ્તિ.

શાદ્દલવિકીડિત

તહારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો, ઉદ્ધારનારો પ્રભુ !
મહારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં, જોતા જડ હે વિભુ !
મુક્તિ મગજમ્થાન તોય મુજને, ઈચ્છા ન લક્ષ્મી તણી,
આપો સમ્યગ્ રત્ન રયામ જનને, તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી.

ચૈત્યવંદન—સંગ્રહ

શ્રી આદિજિન ચૈત્યવંદન

(શ્રી ચંદ્રકેવળીના રાસમાંથી)

૧

અરિહંત નમો, ભગવંત નમો, પરમેશ્વર શ્રી જિનરાજ નમો;
પ્રથમ જિનેશ્વર પ્રેમે પેળત, સિદ્ધા સઘળાં કાજ નમો.
અરિહંત૦ ૧

પ્રભુ પારંગત પરમ મહોદય, અવિનાશી અકલંક નમો;
અજર અમર અદ્ભુત અતિશયનિધિ, પ્રવચનજલાધમયંક નમો.
અરિહંત૦ ૨

તિહુઅણુ ભવિયણુ જન મન વંછિય-પૂરણદેવ રસાલ નમો;
લળી લળી પાય નમું ભાલે, કર જોડીને ત્રિકાલ નમો.
અરિહંત૦ ૩

સિદ્ધ છુદ્ધ તું જગજન સજજન, નયનાનંદન દેવ નમો;
સકલ સુરાસુર નરવર નાયક, સારે અહોનિશ સેવ નમો.
અરિહંત૦ ૪

તું તીર્થંકર સુખકર સાહેબ, તું નિષ્કારણખંધુ નમો;
શરણાગત ભવિને હિતવત્સલ, તુંહી કૃપારસસિંધુ નમો.
અરિહંત૦ ૫

કેવલ-જ્ઞાનાદરો દર્શિત, લોકાલોક-સ્વભાવ નમો;
નાશિત મકલ કલ ક કલુપ ગણ, દુરિત ઉપદ્રવ ભાવ નમો.
અરિહત ૦ ૬

જગચિતામણિ જગગુરુ જગહિત, -કારક જગજનનાથ નમો;
પ્રાર અપાર લધોદધિ-તારણ, તુ શિવપુરનો સાથ નમો.
અરિહત ૦ ૭

અશરણ શરણ નિરાગી નિરજન, નિરુપાધિક જગદીશ નમો;
બોધિ દીપ્તો અનુપમ દાનેશ્વર, જ્ઞાનવિમલસૂરીશ નમો.
અરિહત ૦ ૮

શ્રી પાર્થનાથસ્વામીનુ ચૈત્યવદન

જય ચિતામણિ પાર્થનાથ, જય ત્રિભુવન સ્વામી,
અપ્રકર્મરિપુ છતીને, પચમીગતિ પામી. ૧
પ્રભુ નામે આનંદ કલ, સુખ-સપત્તિ લહીએ,
પ્રભુ નામે ભવ ભવતણા, પાતક સખ દહીએ. ૨
ૐ હ્રીં વણું જોડી કરીએ, જપીએ પાર્થનાથ,
વિષ અમૃત થઈ પરિણમે, પામે અવિચલ ઠામ. ૩

શ્રી આમાત્યજિન ચૈત્યવદન

પરમેશ્વર પરમાતમા, પાપન પરમિદ્ધ,
જય જગગુરુ દેવાધિદેવ, નયણે મે દિદ્ધ. ૧
અચલ અદલ અવિકાર સાર, કળહારમસિ ધુ,
જગતી જન આધાર એક, નિકારખુબ ધુ. ૨

ગુણ અનંત પ્રભુ તાહરા એ, કિમહી કહ્યો ન જાય;
રામ પ્રભુ જિન ધ્યાનથી, ચિદાનંદ સુખ થાય. ૩

ઋષભદેવજિન ચૈત્યવંદન

આદિદેવ અલવેસર, વિનીતાનો રાય;
નાભિરાયા કુલ મંડણો, મરદેવા માય. ૧
પાંચસો ધનુષ્યની દહી, પ્રભુ પરમદયાળ;
ચોરાશી લાખ પૂર્વનું, જસ આયુ વિશાળ. ૨
વૃષભ લંછન જિન વૃષધર એ, ઉત્તમ ગુણ મણિખાણ;
તસ પદ પદ્મ સેવનથકી, લઈએ અવિચલ ઠાણ. ૩

શ્રી પાર્શ્વનાથજિન ચૈત્યવંદન

ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય, વિશ્વચિન્તામણીયતે;
હ્રીં ધરણ્દ્ર વૈરાટ્યા-પદ્માદેવીયુતાય તે. ૧
શાન્તિ-તુષ્ટિ-મહાપુષ્ટિ-ધૃતિ-કીર્તિ-વિધાયિને;
ૐ હ્રીં દ્વિડ્યાલ-વૈતાલ-સર્વાધિ-વ્યાધિ-નાશિને. ૨
જયાજિતાખ્યા-વિજયાખ્યા-પરાજિતયાન્વિતઃ;
દિશાંપાલૈર્મહૈર્ધૈર્ધૈર્વિદ્યાદેવીભિરન્વિતઃ. ૩
ૐ અસિઆઉસાય નમ-સ્તત્ર ત્રૈલોક્યનાથતાં;
ચતુઃષ્ટિસુરેન્દ્રાસ્તે, ભાસન્તે છત્ર-ચામરૈઃ. ૪
શ્રી શંખેશ્વરમંડન, પાર્શ્વજિન પ્રણત-કલ્પતરુ-કલ્પ;
ચૂરય દુષ્ટનાતં, પૂરય મે વાંછિતં નાથ. ૫

શ્રી સીમધર જિન ચૈત્યવ દન

શ્રી સીમધર જગધણી, આ ભરતે આવો,
 કરુણાવત કરુણા કરી, અમને વદાવો. ૧
 સકલ ભક્ત તુમે ધણી એ, જો હોવે અમનાથ,
 ભવોભવ હું છું તાહરો, નહીં મેલું હવે સાથ. ૨
 સયલસગ છઠી કરી એ, ચારિત્ર લેઇશુ,
 પાપ તુમારા સેવીને, શીવરમણી વરશુ. ૩
 એ અલજો મુજને ઘણા એ, પૂરો સીમધર દેવ;
 ઇહાધિકી હું વિનવું, અવધારો મુજ સેવ. ૪

શ્રી આદિનાથનુ ચૈત્યવ દન

આદિનાથ જગન્નાથ, વિમલાચલમહન,
 જય નાભિકુલાકાશ-પ્રકાશન દિવાકર ૧
 તવ દેવ ! પદાભોજ-સેવાપિ દુર્લભા ભવેત્,
 પુણ્યસ ભારહીનાના, કલ્પવલ્લીવ દેહિનામ્. ૨
 તેઢન્યા માનવા દેવા, ચેડગમ મ્તવ શાસનમ્,
 વદનીયો વિભાતે ચે, વદતે ભવત પદો. ૩
 મમ પ્રચલ-રાગાદિ, રિપુસ તતિ-ઘાતક;
 શ્રી-યુગાદિ-જિનાધીશ, દેવ વ દે મુદ્ધા સદા. ૪
 શ્રી શત્રુજયકોટીર-કૃત રાજ્યશ્રિયા વિભો !
 સર્વાધનાગન મેઠ્ઠુ, શાસન તે ભવે ભવે. ૫
 પાતાલેયાનિ ણિ આનિ,યાનિ ણિ આનિ ભૃતલે,
 મર્ગેઽપિયાનિ ણિ આનિ,તાનિ વદે નિરતરમ્. ૬
 ચૈત્યવ દનો સ પૂર્ણ.

સ્તુતિઓ

મહાવીરસ્વામિની થોય

જય જય ભવિહિતકર, વીર જિનેશ્વર દેવ,
સુર, નરના નાયક, જેહની સારે સેવ;
કરુણારસ કંદા, વંદા આણંદ આણી,
ત્રિશલાસુત સુંદર, ગુણ મણિ કેરો ખાણી. ૧

જસ પંચ કલ્યાણક, દિવસ વિશેષ સુહાવે,
પણુ થાવર નારક, તેહને પણુ સુખ થાવે;
તે અવન જન્મ વ્રત, નાણુ અતે નિર્વાણુ,
સવિ જિનવર કેરો, એ પાંચે અહિંહાણુ. ૨

જિહાં પંચ સમિતિ યુત, પંચ મહાવ્રત સાર,
જેહમાં પ્રકાશ્યા, વળી પાંચે વ્યવહાર;
પરમેષ્ઠિ અરિહંત, નાથ સર્વજ્ઞ ને પારગ,
એ પંચપદે લલો, આગમ અર્થ ઉદાર. ૩

માતંગ સિદ્ધાઈ, દેવી જિનપદ સેવી,
દુઃખ દુરિત ઉપદ્રવ, જે ટાળે નિતમેવી;
શાસન સુખદાઈ, આઈ સુણા અરદાસ,
શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુણ, પૂરો વંછિત આશ. ૪

૧

શ્રી ઋષભજિન સ્તુતિ

આસીલાખ પૂરવ ઘર વાસે, વસિયા પરિકર યુક્તાણ,
જન્મથકી પણુ દેવતરૂ ફલ, ક્ષીરોદ્ધિજલ લોકતાણ;
મઘ સુખ ઓહી નાણુ સંયુત, નયણુ વયણુ કજ ચંદાણ,
ચારસહસ શુંદીક્ષા શિક્ષા, સ્વામિ શ્રી ઋષભ જિણુંદાણ.

૨

શ્રી શાન્તિનાથજિન સ્તુતિ

વંદે જિન શાન્તિ, જાસ મોવન કાંતિ,
 યજે ભવભ્રાંતિ, મોહ મિથ્યાત્વ શાંતિ,
 દ્રવ્યભાવ અરિ પાંતિ, તામ કરતા નિગાંતિ,
 ધરતા મન ખાંતિ, મોક સતાપ વાંતિ.

૩

શ્રી નેમનાથજિન સ્તુતિ

દુરિત-ભય-નિવાર, મોહ-વિવંસ-કાર,
 ગુણવત્તમ વિકાર, પ્રાપ્ત-સિદ્ધિમુદાર,
 જિનવર-જયકાર, કર્મ-સકલેશ-હાર,
 ભવજલધિ-તાર, નૌમિ નેમિકુમારમ્.

૪

કલ્લાણુકદની સ્તુતિ

કલ્લાણુકદ પદમ જિહ્વિદ, સતિ તગ્ગો નેમિજિણ મુણિદ,
 પામ પયામ મુગુણિકદ્દાણ, ભત્તીઈ વદે મિગિ વદ્ધમાણ. ૧
 અપાર-મમાર-મમુદપાર, પતા મિવ દિત્ત મુજ્જકસાર,
 સબ્બે જિહ્વિદા મુગવિદ્વદા, કલ્લાણુવદ્દીણ વિસાલકંદા. ૨
 નિગ્વાણુમગ્ગે વરજાણુકમ્પ, પાણુસિયામેસ-કુવાઈ-દમ્પ,
 મય જિણાણુ મરણુ છુદાણુ, નમામિનિચ્ચ તિજગમ્પદાણુ. ૩
 કદ્દિદુગોળીરણુસારવદ્ધા, સરોજહત્થા કમલે નિમદ્ધા,
 વાગેમિરિ પુત્તયવગ્ગહત્થા, મુદ્ધાય મા અમ્મ મયા પમત્થા. ૪
 સ્તુતિગો મ પૂર્ણ.

પ્રકીર્ણ-સ્તવન-સંગ્રહ

શ્રી નેમનાથસ્વામીનું સ્તવન

પરમાતમ પૂરણકલા, પૂરણગુણ હો પૂરણજન આશા;
પૂરણદષ્ટિ નિહાળીયે, ચિત્ત ધરીયે હો અમચી અરદાસ,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૧

સર્વદેશઘાતી સહુ, અઘાતી હો કરી ઘાત દયાળ;
વાસ કિયો શિવમંદિરે, મોહે વિસરી હો ભમતો જગજાળ,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૨

જગતારક પદવી લાહી, તાર્યા સહી હો અપરાધી અપાર;
તાત કહો મોહે તારતાં, કિમ કીની હો ઇણ અવસર વાર,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૩

મોહ મહામદ છાકથી, હું છકીયો હો નહિ શુદ્ધિ લગાર;
ઉચિત સહી ઇણ અવસરે, સેવકની હો કરવી સંભાળ,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૪

મોહ ગયે જો તારશો, તિણ વેળા હો કહો તુમ ઉપગાર;
સુખવેળા સજ્જન ઘણા, દુખવેળા હો વિરલા સંસાર,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૫

પણ તુમ દરિશન જોગથી, થયો હૃદયે હો અનુભવ પ્રકાશ;
અનુભવ અભ્યાસી કરે, દુઃખદાયી હો સહુ કર્મ વિનાશ,
પરમાતમ પૂરણકળા૦ ૬

કર્મ કલક નિવારીને, નિજરૂપે હો રમે રમતારામ;
લહૃત અપૂરવ ભાવથી, ઈશુ રીતે હો તુમપદ વિશ્રામ.

પરમાત્મ પૂરણકળા૦ ૭

ત્રિકરણુ યોગે વિનવુ, સુખદાયી હો શિવાદેવીના નદ,
ચિદાનંદ મનમે સદા, તુમ આવો હો પ્રભુ ! નાણદિણુ દ.

પરમાત્મ પૂરણકળા૦ ૮

શ્રી આદિજિન સ્તવન

ભરતજી કહે સુણો ભાવડી, પ્રગટયા નવ નિધાન રે;
નિત નિત દેતાં એલ ભડા, હવે જીઓ પુત્રના માન રે.

ઋષભની શાભા હું રી કહું ?

૧

અઠાર કોડાકોઠી સાગરે, વસીયો નયર અનૂપ રે,
ચાર જોયણુ માન છે, ચાલો જોવાને રૂપ રે. ઋ૦ ૨

પહેલો રૂપાનો કોટ છે, કાંગરા કચન સમાન રે,
બીજો કનકનો કોટ છે, કાંગરા રત્ન સમાન રે. ઋ૦ ૩

ત્રીજો રતનનો કોટ છે, કાંગરા અણિમય જાણુ રે,
તેમા મધ્ય મિહાસને, હુંકમ કરે પ્રમાણુ રે. ઋ૦ ૪

પૂરવ દિશાની સખ્યા સુણો, પગથિયાં વીશ હજાર રે,
એણીપરે ગણતા ચારે દિશા, પગથિયા એ શી હજાર રે. ઋ૦ ૫

શિર પર ત્રણ છત્ર જલહજો, તેહથી ત્રિભુવનરાય રે,
ત્રણ ભુવનનો રે બાદશાહ, કેવલજ્ઞાન મોહાય રે. ઋ૦ ૬

વીશ બત્રીશ દશ સુરપતિ, વળી દાય ચ દ્ર ને સૂર્ય રે,
દાય કર જોડી ઉભા ખડા, તુમ સુત ઋષભ હજાર રે. ઋ૦ ૭

ચામરજોડી ચોવીશ છે, ભામડલ ઝળકત રે,
ગાળે ગગને દુદુલિ, ફૂલપગર વરસત રે. ઋ૦ ૮

ખાર ગુણો પ્રભુ દેહથી, અશોક વૃક્ષ શ્રીકાર રે;
 મેઘ સમાની દે દેશના, અમૃત વાણી જયકાર રે. ઋં ૯
 પ્રાતિહારજ આઠથી, તુમ સુત દીપે દેહાર રે;
 ચાલો જોવાને માવડી, ગયવર ખંધે અસવાર રે. ઋં ૧૦
 દૂરથી વાળ રે સાંભળી, જોતાં હરખ ન માય રે;
 હરખનાં આંસુથી ફાટીયાં, પડલ તે દૂર પલાય રે. ઋં ૧૧
 ગયવર ખંધેથી દેખીયો, નિરુપમ પુત્ર દેહાર રે;
 આદર દીધો નહિ માયને, માય મન ખેદ અપાર રે. ઋં ૧૨
 કેના છોડ ને કેના માવડી, એ તો છે વીતરાગ રે;
 એણી પેરે ભાવના ભાવતાં, કેવલ પામ્યા મહાભાગ રે. ઋં ૧૩
 ગયવર ખંધે મુગતે ગયાં, અંતગડ કેવલી એહ રે;
 વંદા પુત્ર ને માવડી, આણી અધિક સનેહ રે. ઋં ૧૪
 ઋષભની શોભા મેં વરણવી, સમકિત પુર મોઝાર રે;
 સિદ્ધિગિરિ માહાત્મ્ય સાંભળો, સંઘને જયજયકાર રે. ઋં ૧૫
 સંવત અઢાર એંસીયે, માગસર માસ સોહાય રે;
 દીપવિજય કવિરાયનો, મંગળમાલ સોહાય રે. ઋં ૧૬

શ્રી પાર્શ્વનાથજીનું સ્તવન

પ્રભુ જગજીવન જગખંધુ રે, સાંઘ સયાણો રે;
 તારી મુદ્રાએ મન મોહું રે, જૂઠ ન જાણો રે.
 તું પરમાત્મ ! તું પુરુષોત્તમ ! તું પરબ્રહ્મ સ્વરૂપી;
 સિદ્ધિસાધક સિદ્ધાંત સનાતન, તું ત્રય ભાવ પ્રરૂપી રે. સાં ૧
 તાહરી પ્રભુતા ત્રિહું જગ માંહે, પણ મુજ પ્રભુતા મોટી;
 તુજ સરીખો માહેરે મહારાજ, માહેરે કાંઈ નહી ખોટ રે. સાં ૨

તું નિર્દ્રવ્ય પરમપદવાસી, હું તો દ્રવ્યનો ભોગી,
તું નિર્ગુણ હું તો ગુણધારી, હું કરમી તું અભોગી રે. સાં ૩
તું તો અરૂપી ને હું રૂપી, હું રાગી તું નિરાગી,
તું નિરવિષ્ય હું વિષધારી, હું સગ્રહી તું ત્યાગી રે. સાં ૪
તાહરે રાજ નથી કોઈ એકે, ચૌદ રાજ છે માહરે,
માહરી લીલા આગળ જોતા, અધિકું શુ છે તાહરે રે. સાં ૫
પણ તું મહોરો ને હું છોરો, કોગટ કુદ્યે શુ થાય;
અમળે એ અપરાધ અમારો. ભક્તિ વશે કહેવાય રે. સાં ૬
શ્રી શબ્દેશ્વર વામાનદન, ઉભા ઝોલગ કીજે,
રૂપ વિષ્ણુધનો મોહન પલણે, ચરણની મેવા દીજે રે. સાં ૭

શ્રી મહાવીરસ્વામીનું સ્તવન

માતા ત્રિશલાનદ કુમાર, જગતનો દીવો રે;
મારા પ્રાણતણા આધાર, વીર ઘણુ છવો રે;
આમલકી કીડાએ રમતાં, હાર્યો સૂર પ્રભુ પામી રે,
સુણજો તે સ્વામી અતરંગમી, વાત કહું શીરનામી રે. જા ૧
સુધર્મા દેવલોકે રહેતા, અમો મિથ્યાત્વ ભરાણા રે,
નાગદેવની પૂજા કરતા, શીર ન ધરી પ્રભુ આણા રે. જા ૨
એક દિન ધ્રુવ સભામા બેઠા, મોહમપતિ એમ બોલે રે,
ધીરજ બલ ત્રિભુવનનુ નાવે, ત્રિશલા બાલક તોલે રે. જા ૩
સાચુ માચુ સાહુ મુર બોલ્યા, પણ મે વાત ન માની રે,
ફણીધરને લડુ બાલકરૂપે, રમત રમીયો છાની રે. જા ૪
વર્ધમાન તુમ ધેર જ મોટું, બળમા પણ નહિ કાચુ રે,
ગિર્યાના ગુણ ગિર્યા ગાવે, હવે મે જાણ્યુ સાચુ રે. જા ૫

એકજ મુષ્ટિ પ્રહારે મારું, મિથ્યાત્વ ભાગું જાય રે;
 કેવલ પ્રગટે મોહરાયને, રહેવાનું નહિ થાય રે. જ૦ ૬
 આજથકી તું સાહિબ મારો, હું છું સેવક તારો રે;
 ક્ષણ એક સ્વામિગુણ ન વિસારું, પ્રાણથકી તું પ્યારો રે. જ૦ ૭
 મોહ હરાવે સમકિત પાવે, તે સુર સ્વર્ગ સિધાવે રે;
 મહાવીર પ્રભુ નામ ધરાવે, ઇંદ્ર સભા ગુણ ગાવે રે. જ૦ ૮
 પ્રભુ મલપંતા નિજ ઘર આવે, સરખા મિત્ર સોહાવે રે;
 શ્રી શુભવીરનું મુખડું નિરખી, માતાજી સુખ પાવે રે. જ૦ ૯

શ્રી ઋષભદેવજિન સ્તવન

(રાગ આશાવરી)

ઋષભદેવ હિતકારી, જગતગુરુ ઋષભદેવ હિતકારી;
 પ્રથમ તીર્થંકર પ્રથમ નરેશ્વર, પ્રથમ યતિ વ્રતધારી. જ૦ ૧
 વરસીદાન દીયો તુમે જગમેં, ઇલતી ઇતી નીવારી;
 એસી કાહી કરતુ નાહી કશ્ણા, સાહેબ ઘેર હમારી. જ૦ ૨
 માંગત નાંહી હમ હાથી ઘોડે, ઘન કન કંચન નારી;
 દીયો મોહે ચરણ કમલકી સેવા, એહિ લાગત મોહે પ્યારી. જ૦ ૩
 ભવલીલા વાસિત સુર ઠારે, તું પર સખાહી ઉવારી;
 મેં મેરો મન નિશ્ચય કીતો, તુમ આણા શીરધારી. જ૦ ૪
 એસો સાહિબ નહિ કો જગમેં, યા સું હોય દીલદારી;
 દીલહી દયાલ પ્રેમકે બિચે, તિહાં હેઠ ખેંચે ગમારી. જ૦ ૫
 તુમહી સાહેબ મેં હું ખંદા, યા મત દીયો ખીસારી;
 શ્રી નયવિજય વિષ્ણુક સેવક કે, તુમહો પરમ ઉપગારી. જ૦ ૬

શ્રી સુપાસજિનનાથજિન સ્તવન.

(રાગ અનિતજલ્લુ ૬ શુ પ્રીતડી)

શ્રી સુપાસજિન સાહિબા, સુણા વિનતિ હો પ્રભુ પરમ કૃપાલ કે;
સમકિત સુખડી આપીયે, હુ ખ કાપીયે હો જિન દીન દયાળ કે,
શ્રી૦ ૧

મૌન ધરી બેઠા તુમે, નિશ્ચિત હો પ્રભુ થઈને નાથ કે;
હું તો આતુર અતિ ઉતાવલો, માગુ છું હો બેઠી દાય હાથ કે,
શ્રી૦ ૨

મુગુણા સાહિબ તુમ વિના, કૃણ કરશે હો સેવકની સાર કે,
આખર તુમહી જ આપશે, તો શાને હો કરો છા વાર કે,
શ્રી૦ ૩

મનમાં વિભાસી શુ રહ્યા, અશ ઝોછું હો તે હોય મહારાજ કે;
નિરગુણને ગુણ આપતા, તે વાને હો નહિ પ્રભુ લાજ કે,
શ્રી૦ ૪

મોટા પાસે માગે સહુ, કૃણ કરશે હો બોદાની આશ કે;
દાતાને દેતા વધે ઘણું, કૃપણને હો હોય તેહનો નાશ કે,
શ્રી૦ ૫

કૃપા કરી સામુ બે જુઓ, તો ભાંજે હો મુજ કર્મની જાલ કે,
ઉતર સાધક ઉભા થકા, જિમ વિદ્યા હો મિદ્ધ હોય તત્કાલ કે,
શ્રી૦ ૬

જાળ આગળ કહેવું કિમ્બુ, પણ અર્થી હો કહે અરદાસ કે,
શ્રી ખીમાવિજય પય મેવતા, જસ વહીયે હો પ્રભુ નામે ખાસ કે,
શ્રી સુપાસજિન સાહિબા ૦ ૭

સિદ્ધાચળનું સ્તવન.

(રાગ-વિમલાચલગિરિ ભેટા લવિયણુ ભાવમું.)

પ્રીતલહી બંધાણી રે વિમલ ગિરિંદ શું,
 નિશિપતિ નીરખી હરખે જેમ ચકોર જો;
 કમલાગૌરી હરિહરથી રાચી રહો;
 જલધર જોઈ મસ્ત બને વન મોર જો. પ્રીત૦ ૧

આદીશ્વર અલવેસર આવી સમોસર્યા,
 પૂણ્યભૂમિમાં પૂર્વ નવાણું વાર જો;
 અરિહંત શ્રી અજિતેશ્વર શાન્તિનાથજી,
 રહ્યા ચોમાસું સ્વામિ શિવપુરદ્વાર જો. પ્રીત૦ ૨

સોમવંશી સૂર્યવંશી યાદવ વંશના,
 નૃપગણ પામ્યા નિર્મળ પદ નિર્વાણ જો;
 મહા મુનીશ્વર ઈશ્વર પદ પૂરણ વર્યા,
 શિવપુર શ્રેણી આરોહણ સોપાન જો. પ્રીત૦ ૩

ત્રીન ભુવનમાં તારક તુજ સમ કો નહિ,
 એમ પ્રકાશે સીમંધર મહારાજ જો;
 હોરે શરણ આલ્યો હું ઉતાવળો,
 તાર તાર આ ગિરિવર ગરીબ નિવાજ જો. પ્રીત૦ ૪

હું અપરાધી પાપી મિથ્યાહંબરો,
 ફાગટ ભૂલ્યો વિણ તું ભવમાં એક જો,
 હવે ન મૂકું મોહન મુદ્રા તાહરી,
 એ મુજ મોટી વંકનાલની ટેક જો. પ્રીત૦ ૫

પદ્મે પકડી ઘેઠો બાપજી લાંબવા,
 આપ આપ તું અવિચલ પદ નિર્વાણ જો;

અ તે પણ દેવુ રે પડ્યો સાહિબા,
 શી કરવી હવે ખાલી ખેચતાણુ જો પ્રીત૦ ૬
 મલ વિશ્લેષ ને આવરણુત્રિક દૂરે કરી,
 છેલ છખીલા આવ્યો આપ હંજુર જો,
 આત્મ સમર્પણુ કીધું અતિ ઉમગથી,
 પ્રેમ પયોનિધિ પ્રગટ્યો અભિનવ પર જો, પ્રીત૦ ૭
 શ્રી સિદ્ધાચલ ગિરિવરજી મહારો ખરા,
 પરમ કૃપાલુ પાલક પ્રાણુ આધાર જો,
 વિઝારો નહિ ક્યારે પ્યારા પ્રાણુથી,
 રસીયા કરજો ધર્મરતન વિસ્તાર જો, પ્રીત૦ ૮

શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

મહાવીરજિન પ્યારા આખોના તારા મારા હિંયાના હારે,
 શાન્તિ સુખ ડરનારા, હુ ખ હરનારા તારણુહાર આધાર.
 ભવ્ય જ્યોતે ભવજલધિમા, તરણુ તારણુ તુ ઝહાજ,
 પરકાય જ્યોતુ પાલન કરવા, મહાગોપ મહારાજ રે. મ૦ ૧
 મહામાહણની ઉપમા રોભે, જીવજ્યા પ્રતિપાલ,
 કામિત પુરવા મુરતરે સરીખા, કરતાં મંગળમાળ રે. મ૦ ૨
 ખાળી નાખીને કર્મના ખીન્ને, આપ થયા અરિહંત,
 નિર્મળજ્યોતિમા જ્યોત મીલાવી, શિવપુર માહે વસ તરે. મ૦ ૩
 કર્મની ચોટી અનતી ખમેઠી, ટાળી કારાચુદ દીપ,
 એક એક પ્રદેગે અનતા, પ્રગટાવ્યા માન પ્રદીપ રે. મ૦ ૪
 ત્રિકાળ મુર સુખ વર્ગીત કર્તા, તેપણુ અનત ગુણુ ત,
 ગિદ્ધિમાહે ગિદ્ધમુખ ભોગનતા, એમ પત્રવણુ ભણુ તરે. મ૦ ૫

હું માણું પ્રભુ આપની પાસે, તેમાંથી સુખનો અંશ;
 નેહ નજર નિહાળી નિરખતાં, કર્મ પડલ થયા ભ્રંશરે. મં ૬
 દીનખંધુ દીનદયાળ પ્રભુજી, ભક્ત વત્સલ ભગવંત;
 શરણાગતને શરણુ દેનારા, કરનારા કર્મનો અંત રે. મં ૭
 સિદ્ધિ માર્ગે સાર્થવાહુ થનારા, ભવસાગર ક્રાંતાન;
 ભવ અટવીમાં ભોમીયા થાતા, ભક્તાધીન ભગવાન રે. મં ૮
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ મહોદેવ, બુદ્ધ જિનેશ્વર દેવ;
 ઇત્યાદિ નામો અનેક તુમારા, કરતાં સુરનર સેવ રે. મં ૯
 સમકિતદાયક ધર્મના નાયક, મૂર્તિ છે તુજ મનોહાર;
 પંચમ કાલ કૃષ્ણધરનું વિષ, દૂર કરવા દાતાર રે. મં ૧૦
 તારક બિરુદ તુમારું જાણી, શરણુ આવ્યો છું દેવ;
 ચોરાશી લાખના ફેરા નિવારો, મારા દેવાધિદેવ રે. મં ૧૧
 દ્રવ્ય દર્શન છે ભાવનું કારણ, ચિત્ત પ્રસન્ન જો થાય;
 ધ્યાતા ધ્યેય ને ધ્યાન એકથી, ભવ દેવ તાપ સમાય રે. મં ૧૨
 મુજ મન વૈકુંઠ માંહે પધારો, ત્રિશલાનંદન દેવ;
 નીતિથી નામ તમારું સમરતાં, થાય ઉદય તતખેવ રે.
 મહાવીર જિન ધ્યારા૦ ૧૩

ઋષભજિન સ્તવન

માતા મારૂદેવીના નંદ, દેખી તાહરી મૂરતિ મારું મન લોભાણુંજી.
 મારું દીલ (ચિત્ત) લોભાણુંજી. દેખી૦
 કરુણાના ગર કરુણાસાગર, કાયા કંચનવાન;
 ઘોરી લંછન પાઉલે કાંઈ, ધનુષ પાંચસે માન. માતા૦ ૧
 ત્રિગટે બેસી ધર્મ કહંતા, સુણે પર્ષદા બાર;
 જોજનગામિની વાણી મીઠી, વરસંતી રસધાર. માતા૦ ૨

ઉર્વશી રૂઠી અપ્સરા ને, રામા છે મનરગ,
પાયે નૃપૂર રણઝરે કાઈ, કરતી નાટ્યરસ. માતા૦ ૩
તુહિ બ્રહ્મા તુહિ વિધાતા, તુ જગ તારણહાર,
તુજ સરિખો નહિ દેવ જગતમા, અરવહીયા આધાર. માતા૦ ૪
તુહિ બ્રાતા તુહિ ત્રાતા, તુહિ જગતનો દેવ,
સુરનર કિન્નર વાસુદેવા, કરતા તુજ પદ સેવ. માતા૦ ૫
શ્રી સિદ્ધાચળ તીરથ કેરો, રાજા ઋષભ જિણુદ;
કીર્તિ કરે માણેડમુનિ તાહરી, ટાળો ભવભય રૂદ. માતા૦ ૬

શ્રી ચંદ્રપ્રભુના સ્તવન

૧

(રાગ દેખી તેરે સસારકી હાલત નાસ્તિક)

નારણપુરમા આપ બિરાજે, ભવજલ તારક યાન

આઠમા ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન;

દર્શન દીઠે, અઘ સખ રૂઠે, પામે મુક્તિધામ. આઠમા૦ ૧

ચોત્રીશ અતિશયથી પ્રભુ છાજે, વાણીમા ગુણ પાત્રીસ વિરાજે,

દિનકર સરીખા તેજે રાજે, ભવ ભ્રમણાની ભાવઠ ભાજે,

ઝડપતરુ સમ સર્વ મનોરથ, પૂર્ણ કરો ભગવાન. આઠમા૦ ૨

કામધેનુ ચિતામણિ જેના, દીપો છો દેવાધિદેવા,

ભવ ભવ ચાહું ચરણની સેવા, આપોતે મુજ મુક્તિમેવા,

ધ્યાન ધરૂ હું નામ અમરૂ હું, ગાવુ નિરાદિન ગાન. આઠમા૦ ૩

પરમાનંદ પદ મુજને આપો, જન્મ મરણના દુખડા કાપો,

તુજ સાસન મુજ રગ રગ વ્યાપો, મુક્તિપુરીમા અમને સ્થાપો,

તારણહારા, ગુખ કરનારા, ચાહું નિજ કલ્યાણ. આઠમા૦ ૪

ભાવના રૂઢી ભવિજન ભાવે, ભાવ ભક્તિનું ભેટણું ભાવે,
ભળિયે ભક્ષમણ 'કીર્તિ' ગાયે, દુઃખ દોહણ સવિ દૂર જાવે,
સર્વ કરમ હરી, શિવરમણી વરી, પામે પદ નિર્વાણ. આ૦ ૫

૨

(રાગ: રાનકી આયેગી બરાત: ' આહ ')

કેવો દીપે છે દરબાર, સુંદર છે દેદાર.
શરણુ તુજ ચાહું છ હો, શરણુ તુજ ચાહું છ,
કરે વાણંત્ર ઝણકાર, મીઠો છે લલકાર,
શરણુ તુજ ચાહું છ હો, શરણુ તુજ ચાહું છ. શરણુ૦

અંદ્રવદન પ્રભુ મુખ છે તારું, અંદ્ર પ્રભુ તુજ નામ,
અંદ્ર તણી શીતળતા આપે, તો થાય મુજ કામ,
નિશદ્દિન જપું તારું નામ, આપે છે આરામ. શરણુ૦

આંગી સુંદર સોહે તારી, હીરા ઝગમગ થાય,
દિવ્ય પ્રકાશ જો તું પ્રભુ આપે, મુજ જીવન ધન્ય થાય,
દૂર તું કર અંધકાર, મૂકી જ પગથાર. શરણુ૦

સ્વર્ગસમું જિન મંદિર તારું, શોભા અપરંપાર,
શરણાઈ શંખ નોખત વાગે, વાણંત્રનો નહિ પાર;
દેજે તું એવો મને રાગ, હું ગાઉં વીતરાગ. શરણુ૦

શ્રી નારાણપુર મિત્ર મંડળ ગાવે, તરવો છે સંસાર,
હગમગ ડાલે નૈયા, કોઈ નહિ આધાર;
તારો માગે એ સથવાર, જાણું છે પેલે પાર. શરણુ૦

૩

ચદ્રપ્રભુએ ધ્યાન રે, મોરી લાગી લગનવા, ચદ્ર
લાગી લગનવા છોડી ન છુટે, જળલગ ઘટમે પ્રાણ. મોરી૦ ૧
દાન શિયળ તપ ભાવના ભાવે, જૈન ધર્મ પ્રતિપાળ. મોરી૦ ૨
હાથ જોડ કર અરજ કરત હૈ, વદત શેઠ ગુણાલ. મોરી૦ ૩

શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્તવન.

૧

વાસુપૂજ્ય વિલાસી, ચ પાના વાસી, પુરો અમારી આશ,
કરૂ પૂજા હું ખામી, કેસર ઘાસી, પુષ્પ સુવાસી. પૂરો૦
ચૈત્યવદન કરૂ ચિત્તથી પ્રભુજી, ગાઉ ગીત રસાળ,
એમ પૂજા કરી વિનતિ કરૂ છું, આપો મોક્ષ વિશાળ,
દીવો કર્મને કાંસી, કાઢો કુવાસી, જેમજાય નાસી. પૂરો૦ વા૦ ૧
આ સસાર ઘોર મહોદવિથી, કાઢો અમને બહાર,
સ્વારથના સહુ કોઈ મગા છે, માતા પિતા પરિવાર,
બાળમિત્ર ઉલ્લાસી, વિજય વિલાસી, અરજી ખાસી.
પૂરો૦ વા૦ ૨

શ્રી શાંતિજિન સ્તવન.

૨

શાંતિપ્રભુ વિનતિ એક મારી રે, તારી આંખલડી કામણગારી.
શાંતિ પ્રભુ૦
વિશ્વમેન રાજા છજ તાય રે, રાણી અચિરાદેવી માય રે,
તુ તો ગજપુર નગરીનો રાય. શાંતિ૦ ૧

દેવ સઘલાં દીઠા તેમાં, એક તું અવલલ;
 લાખેણું છે લટકું તહાઈ, દેખી રીઝે દલ. પ્યારાં ૪
 કોઈ નમે પીરને ને, કોઈ નમે રામ;
 ઉદયરત્ન કહે પ્રભુ, મારે તુમશું કામ. પ્યારાં ૫

૨

અંતરજામી સુણ અલવેસર, મહિમા ત્રિજગ તુમારે;
 સાંભળીને આવ્યો હું તીરે, જન્મ-મરણ દુઃખ વારે;
 સેવક અર્જ કરે છે રાજ, અમને શિવસુખ આપો. ૧
 સહુકોનાં મનવાંછિત પૂરો, ચિંતા સહુની ચુરો;
 એહવું બીરદ છે રાજ તમારું, કેમ રાખો છો દુરો. ૨
 સેવકને વલવલતો દેખી, મનમાં મહેર ન ધરશો;
 કંઈલાસાગર કેમ કહેવાશો, જો ઉપગાર ન કરશો. ૩
 લટપટતું હવે કામ નહીં છે, પ્રત્યક્ષ દરિશન દીજે;
 ધુન્ધાડે ધીણું નહિ સાહિબ, પેટ પડ્યાં પતિજે. ૪
 શ્રી શંખેશ્વર મંડળ સાહિબ, વિનતહી અવધારો;
 કહે જિન હર્ષ મયા કરી મુજને, ભવસાયરથી તારો. ૫

૩

સોનારૂપાકે સોગઠે, સાંચા ખેલત બાણ;
 ઇંદ્રાણી મુખ દેખતે, હરિ હોત હે રાણ. ૧
 એક દિન ગંગાકે બીચે, સુર સાથ બહોરા;
 નારી ચકોરા અપ્સરા, બહોત કરત નિહોરા. ૨
 ગંગાકે જળ ઝીલતે, છાંહી બાદલીયા;
 ખાવન ખેલ ખેલાયકે, સવિ મંદિર વળીયા. ૩

- બેઠે મદિર માળીયે, મારી આલમ દેખે,
હાથ પૂજપા લે ચલે, ખાનપાન વિશેષ. ૪
- પૂછ્યા પડતર દેત હે, મુનો મોહન મેરે,
તાપસકું બદન ચલે, ઉઠી લોક સવેરે. ૫
- કમઠ યોગી તપ કરે, પચ અગ્નિકી જવાળા,
હાથે લાલક દામણી, ગળે મોહનમાળા. ૬
- પાસકું અર દેખણ ચલે, તપમીષે આયા,
ઓહિનાણે દેખકે, પીછે યોગી બોલાયા. ૭
- મુણ તપસી મુખ લેનકું, જપે દ્રોગદ માલે,
અજ્ઞાનમે અગ્નિ બીચે, યોગકું પરજલે. ૮
- કમઠ કહે મુણ ગજવી, તુમે અથ બેલાઓ,
યોગીકે ઘર હે બડે, મત કો બતલાઓ. ૯
- તેગ શુરુ હે કોન બડા, જિતે યોગ ધરાયા,
નહિ ઓળખાયા ધર્મકું, તનુકદ્ય બતલાયા. ૧૦
- હમ શુરુ ધર્મ પિછાનતે, નહિ કવટી પામે,
ભૂલ ગયે દુનિયા ત્રિગા, રહતે વનવાગે. ૧૧
- વનવાસી પશુપખીયા, એમે તુમ યોગી,
યોગી નહિ પણ ભોગીઆ, મસારકે સગી. ૧૨
- મસાર જુરા છોડકે, મુજ હો લધુગાન,
યોગી જગલ મેવતે, લેઈ ધર્મ અવાજ. ૧૩
- દયા ધર્મકો મૂલ હે, દયા કાન કુકાયા,
જીવદયા નહું જાનતે, તપ દ્રોગદ માયા. ૧૪
- બાત દયાની લાખીયે, ભૂલ ચૂકે હમારા,
બેર બેર મ્યા બોલજા, ઐમા લકે હમાલા. ૧૫

સાંઈ હુકમરો સેવકે, ખડા કાષ્ટ ગિરાયા;
 નાગ નિકાલા એકીલા, પરજલતી કાયા. ૧૬
 સેવક મુખ નવદ્રરસેં, ધરભુંદ્ર ખનાયા;
 નાગકૃમારે દેવતા, ખડું ઋદ્ધિ પાયા. ૧૭
 રાણી સાથ વસંતમેં, વન ભીતર પેઠે;
 પ્રાસાદ સુંદર દેખીને, ઉઠાં જાકર બેઠે. ૧૮
 રાજમતિકું છોડકે, નેમ સંજમ લીના;
 ચિત્રામણ જિન જોવતે, વૈરાગે લીના. ૧૯
 લોકાંતિક સુર તે સમે, બોલે કર જોડી;
 અવસર સંજમ લેનકા, અખ જોર હુ થોરી. ૨૦
 નિજ ઘર આવે નાથજી, પિયા ખિણ ખિણ રોવે;
 માતા પિતા સમજાયકે, દાન વરસી દેવે. ૨૧
 દીન દુઃખીયા સુખીયા કીયા, દારિદ્રકું ચૂરે;
 શ્રી શુભવીર હરિ તિહાં, ધન સઘજો પૂરે. ૨૨

૬

આવો આવો પાસજી મુજ મળીયા રે,
 મારા મનના મનોરથ ફળીયા. આવો ૦
 તારી મૂર્તિ મોહનગારી રે, સહુ સંઘને લાગે છે પ્યારી રે;
 તમને મોહી રહ્યા સુર નર નારી. આવો ૧
 અલખેલી સુરત પ્રભુ તારી રે, તારા મુખડા ઉપર જાઉં વારી રે;
 નાગ-નાગણીની જોડ ઉગારી. આવો ૨
 ધન્ય ધન્ય દેવાધિદેવા રે, સુરલોક કરે છે સેવા રે;
 અમને આપોને શિવપુર મેવા. આવો ૩

તમે શિવરમણીના રસીયા રે, જઈ મોક્ષપુરીમાં વસીયા રે,
 મારા હૃદયકમલમાં વસીયા. આવો ૪

જે કોઈ પાર્શ્વતણા ગુણ ગાયે રે, લવલવના તે પાતિક જરો રે;
 તેના મમકિત નિર્મળ થાયે. આવો ૫

પ્રભુ વેધીશમા જિનરાયા રે, માતા વામાદેવીના જાયા રે,
 અમને દરિસન ઘોને દયાળા. આવો ૬

હું તો લળી લળીને લાગુ છું પાય રે,
 મારા ઉરમા તો હરખ ન માય રે,
 એમ માણિકવિજય ગુણ ગાય. આવો ૭

શ્રી ચંદ્રપ્રભુ—ધૂન

આઠમા ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન, નિત નિત ઉઠી કરૂં પ્રણામ. ૧
 અહનિશ ધ્યાવું તારું ધ્યાન, જ્ઞાન અનંત નિધાન,
 મુખકું પુનમચંદ્ર સમાન, આપો અમને મુક્તિધામ ૨
 મેરુસમ ગાલીર સુભણ, ભવરતનાકર જહાજ સમાન,
 આપ બિરાજો નારાયણપુર, વસવું મારે છે શિવપુર. ૩
 પ્રભુ જગતના તારણહાર, મારે છે તારૂં આધાર,
 મુજ હૈયાનો તું છે હાર, લવજલધિ ઉતારો પાર. ૪
 આપોતે શિવપુરનું રાજ, સીઝે સઘળા મારા કાજ,
 લકમણ કીર્તિ વિનવે આજ, તારો તારક હું જિનગાજ. ૫

શ્રી ઘૃતકલ્પલપ્રભુ પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

ઘૃતકલ્પલપ્રભુ પાર્શ્વજિણદ, અશ્વમેન રાય કુલ ઉપના,
 જિણદ મારા પાર્શ્વજી હો લાલ,
 પ્રભુમુખ દેખી મહારો મન હીમે રાજ.

માતા વામાદેવી જાયો પુત્રરત્ન,
 જેણે નાગ-નાગણીનાં કીધા છે જતન.
 મોરા પાર્શ્વજી હો લાલ, પ્રભુ મુખ ૦ ૧
 કમઠનો મદ ગાળ્યો વહાલે, કીધા રૂઝ કાજ;
 કલિકાલ માંહે જેનો પરતો છે આજ. મોરા ૦
 મારગ ભુલાને વહાલો આપે છે સાદ,
 વળી આપે સંપદા ને ટાલે વિપત્તિ. મોરા ૦ ૨
 બેઠીઓ કાપે ને વહાલો તારે છે જહાજ,
 સમર્થ આપે વહાલો વંછિત કાજ. મોરા ૦
 દેશી વિદેશી આવે સંઘ અનેક,
 સુથરીમાં વાસ કીધો રાખી વહાલે ટેક. મોરા ૦ ૩
 મોણશી અચલજીનું યાત્રાનું મન,
 સંઘ લઈ સુથરી આવ્યા પ્રસન્ન. મોરા ૦
 સંવત અઢાર બ્યાશીએ જાણુ,
 ફાગણ વદી ચોથે ગાયો ગુણ ખાણુ. મોરા ૦ ૪
 ભેટયા શ્રી ધૃતકલ્હોલ જિનરાજ,
 પૂજા સત્તરભેદી કરે શુભ કાજ. મોરા ૦
 મેઘશેખર ગુરુના પસાય,
 શિષ્ય ગુલાબશેખર ગુણ ગાય. મોરા ૦ ૫

૩

મહારી વીર પ્રભુજીને વંદના રે;
 એની વંદના તે પાપ-નિકંદના રે. મારી ૦ ૧
 હારે હું તો કલશ ભરું તે ગંગાનીરના રે;
 હું તો નમણ કરું મહાવીરના રે. મારી ૦ ૨

હું તો ખ્યાલા ભર કેશર ઘોળના રે,
 માંહે મૃગમદ ભેલુ, બહુ મૂલના રે. મારીં ૩
 હું તો તિલક કરૂં નવ અગના રે,
 હું તો પૂજા કરીને થાઉં પાવના રે. મારીં ૪
 હું તો ભાવું તે આગળ ભાવના રે,
 એવા ભાવ ભલા, મુદ્રા શહેરના રે. મારીં ૫
 તિહાં વીર બિરાજે, જયજયકારના રે,
 તિહાં સઘ સદા આનંદમા રે;
 તિહાં કરે કલ્લોલ નિત વદના રે. મારીં ૬

૪

ચઉમાસી પારછું આવે, કરી વિનતિ નિજ ઘર જાવે,
 પ્રિયા પુત્રને વાત જણાવે, પટકળ જરી પથરાવે રે,
 મહાવીર પ્રભુ ઘર આવે, છરછુગેઠ ભાવના ભાવે રે. મહાં ૧
 ઉભી શરીએ જળ છટકાવે, બાંધ કેતકી ફૂલ બિછાવે,
 નિજ ઘર તોરણ બધાવે, એવા મિઠાઈ થાળ ભરાવે રે. મહાં ૨
 અરિહાને દાન જ દીજે, દેતાં દેખી જે રીઝે,
 પટમાસી રોગ હરીજે, સીઝે દાયક ભવ ત્રીજે રે. મહાં ૩
 તે જિનવર સન્મુખ જાઉં, મુજ મદિરીયે પધરાવું,
 પારછુ ભલી ભાતે કરાવું, જીગતે જિનપૂજા રચાવું. મહાં ૪
 પછી પ્રભુને વોળાવા જઇશું, કર જોહીને સામા રહીશું,
 નમી વદી પાવન થઇશું, વિરતિ અતિ રંગે વહીશું રે. મહાં ૫
 દયા, દાન, ક્ષમા, શીલ, ધરશું, ઉપદેશ સજ્જનને કરશું,
 સત્ય જ્ઞાનદશા અનુમરશું, અનુક પા લક્ષણ વરશું રે. મહાં ૬

એમ જીરણશેઠ વદંતા, પરિણામની ધારે ચઢંતા;
 શ્રાવકની સીમે ઠરંતા, દેવદુંડભિ નાદ સુણંતા રે. મહાં ૭
 કરી આયુ પુરણ શુભ ભાવે, સુરસોદ અચ્યુતે જાવે;
 શાતાવેદની સુખ પાવે, શુભવીર વચન રસ ગાયે રે. મહાં ૮

૫

આવો આવો જશોદાના કંત, અમ ઘેર આવો રે;
 ભક્તિ વત્સલ ભગવંત, નાથ શે નાવો રે;
 એમ ચંદનખાળાને ઝોલડે, પ્રભુ આવી રે,
 મુઠી ખાકુળા ચાટે પાછા, વળીને ઝોલાવી રે. આવોં ૧
 સંકેત કરીને સ્વામિ, ગયા તમે વનમાં રે,
 થઈ કેવળીઃકેવળી કીધ, ધરી જો મનમાં રે;
 અમે કેશર કેરા કીચ, કરીને પૂજું રે,
 તોએ પહેલે પ્રત અતિચાર, થકી હું ધ્રુજું રે. આવોં ૨
 જીવહિંસાના પચ્ચખાણુ, શુભથી કરીએ રે,
 'દુવિહં તિવિહેણુ' પાઠ, સદા અનુસરીએ રે;
 વાશીઝોળો વિદળ નિશિ ભક્ષ, હિંસા ટાળું રે,
 સવા વિદ્યા કેરી જીવદયા, નિત્ય પાળું રે. આવોં ૩
 દશ ચંદરવા દશ ઠામ, બાંધીને રહીએ રે,
 જીવ જાયે એહવી વાત, કેહને ન કરીએ રે;
 વધ બંધન ને છવિચ્છેદ, ભાર ન ભરીએ રે,
 ભાતપાણીનો વિચ્છેદ, પશુને ન કરીએ રે. આવોં ૪
 લૌકિક દેવગુરુ મિથ્યાત્વ, ત્યાસી ભેદે રે,
 તુજ આગમ સુણતા આજ, હોય વિચ્છેદે રે;
 ગ્રામાસે પણ બહુ કાજ, જયણાં પાળું રે,
 પગલે પગલે મહારાજ, પ્રત અજવાળું રે. આવોં ૫

એક શ્વાસમાંહી સોવાર, સમજું તમને રે,
ચદનખાળા જ્યુ સાર, આપો અમને રે,
માછી હરિખલ કળદાય, એ વ્રત પાળી રે,
ગુલવીર ચરણ મુખમાય, નિત્ય દીવાળી રે, આવો ૬

શ્રી સીમધર જિન સ્તવન.

ધન્ય ધન્ય ક્ષેત્ર મહાવિદેહજી, ધન્ય પુરિગિણિ ગામ;
ધન્ય તિહાના માનવીજી, નિત્ય ઉઠી કરે રે પ્રણામ.
જયવતા જિનવર કહીએ રે, હું તમને વાદીશ. ૧

ચાંદલીયા સંદેશોજી, કહેજો સીમધર સ્વામ,
ભરતક્ષેત્રના માનવીજી, નિત્ય ઉઠી કરે રે પ્રણામ. ૨

મમવમરણ દેવે રચ્યુ ત્યા, ચોસઠ મદ્ર નરેશ,
મોનાતગે, સિહાસન બેઠા, આમર છત્ર ધરેશ. ૩

મદ્રાણી કાઢે ગહુલીજી, મોતીના ચોક પુરેશ,
લગી લગી લીએ લુછણાજી, જિનવર દીયે ઉપદેશ. ૪

એક સમે મે સાંભળ્યુ જી, હવે કરવા પચ્ચખખાણુ;
પોથી ઠવણી તિહા કનેજી, અમૃત વાણી વખાણુ. ૫

રાયને બહાલા ઘોડલાંજી, વેપારીને બહાલા છે દામ;
અમને વહાલા સીમધર સ્વામિ, જેમ સીતાને શ્રીરામ. ૬

નહિ માગુ પ્રભુ રાજકદિજી, નહિ માગુ ગરથ ભડાર,
હું માગુ પ્રભુ એટલુજી, તુમ પામે અવતાર. ૭

દેવે ન દીધી પાંખડીજી, કેમ કરી આવુ હલ્લુર,
મુજગે માગે માનજેજી, પ્રહ ઉગમતે મુર. ૮

મમયગુદરની વિનતિ જી, માનતે વારવાર,
જે કર જોડી વિનવેજી, વિનતડી અનધાર. ૯

અંતરાયકર્મની પૂજા. (સ્તવન)

- મન-મંદિર આવો રે, કહું એક વાતલડી,
અજ્ઞાની સંગેરે, રમીયો રાતલડી. મન૦ ૧
- વ્યાપાર કરેવા રે, દેશ વિદેશ ચલે;
પરસેવા હેવા રે, કોડી ન એક મલે. મન૦ ૨
- રાજગૃહી નયરે રે, કુમક એક કરે;
લિક્ષાયર વૃત્તિયે રે, દુઃખે પેટ ભરે. મન૦ ૩
- લાભાંતરાયે રે, લોક ન તાસ દીયે;
શિલા પાડતો રે, પોહતો સાતમીયે. મન૦ ૪
- ઢંઢણ અણુગારો રે, ગાયરી નિત્ય કરે;
પશુઆં અંતરાયે રે, આહાર વિના વિચરે. મન૦ ૫
- આદીશ્વર સાહિબ રે, સંયમભાવ ધરે;
વરસીતપ પારણું રે, શ્રી શ્રેયાંસરાય ઘરે. મન૦ ૬
- મિથ્યાત્વે વાહ્યો રે, આરતધ્યાન કરે;
તુજ આગમ વાણી રે, સમકિતી ચિત્ત ધરે. મન૦ ૭
- જેમ પુણીયો શ્રાવક રે, સંતોષ ભાવ ધરી;
નિત્ય જિનવર પૂજે રે, કુલ પગર ભરી. મન૦ ૮
- સંસારે ભમતાં રે, હું પણ આવી ભળ્યો;
અંતરાય નિવારક રે, શ્રી શુભવીર મળ્યો. મન૦ ૯

પ્રભાતિયાં.

૧

ઊઠા ઊઠા રે મોરા આતમરામ, જિન મુખ જોવા જઈએ રે,
પ્રભુજનો દરિસણ છે અતિ દોહિલો,
તે કિમ મોહીલો જાણો રે, વાર વાર માનવ-
ભવ જેહવો મલવો મુશકિલ ટાણો રે. ઊઠાં ૧

ચાર દિવસનો ચઢકો મઢકો, દેખીને મત રાચો રે,
વિણુસી જાતાં વાર ન લાગે, કાચા ઘટ છે કાચો રે. ઊઠાં ૨
હીંગે હાથ અમુલખ પાચો, મૂઠ પણુ મત ગમજો રે,
મહેજ સલુણા પામ જિણુદ શુ, રાજ થઈ ચિત રમજો રે;
ઊઠાં ૩

અન ત ગુણુ કરી ભરિયા જિનવર, પુરવ પુણ્યે પાચો રે,
તે દેખી મહારા મનમા, આનદ અવિક મોહાયો રે. ઊઠાં ૪
મનગત મોરા આતમરામ, કનજો સુકૃત કમાઈ રે,
લાભ ઉદય જિણુચદ લઈને, વર્તે સિદ્ધ સવાઈ રે.
વર્તે આનદ વધાઈ રે. ઊઠાં ૫

૨

મે પરદેશી પ્રભુ દૂરકા, દર્શનક આયા,
લાખ ચોરાશી દેશ દીરા, તેરા દર્શન પાયા. મે પરદેશીં ૧
સૂદમ ખાદર નિગોદમા વનઅપતિ બસાયા,
અપ તેડે વાયુ કાયમા, કાલ અન ત ગમાયા. મે પરદેશીં ૨
અવર્ગ નરક તિર્યંચમે કેતા, જનમ ગમાયા;
મનુખ્ય અનાયમે ભગ્યા, તિહા નહી દર્શન પાયા. મે પરદેશીં ૩
તેરા દર્શન મેઝે અખ ભયો, પૂર્ણ પુણ્ય પસાયા,
રૂપચદ કહે ભાગ્ય ગુણે, નિરજન ગુણુ ગાયા. મે પરદેશીં ૪

૩

મેરે એ પ્રભુ આધર્યે, નિત ઉઠી દરશન પાડે;
ચરણ કમલ સેવા કરે ચરણે ચિત્ત લાડે. મેરે એ પ્રભુ
મન પંકજ કે મહેલ મેં, પ્રભુ પાર્શ્વ યેઠાડે;
નિપટ નજીક મેં હું રહું, મેરો જીવ રમાડે. મેરે એ પ્રભુ
અંતરજામીક તું, અંતરીક ગુણ ગાડે;
આનંદ કહે પ્રભુ પાર્શ્વજી, કહું ચોર ન ચાડું. મેરે એ પ્રભુ

૪

મુજરા સાહેબ, મુજરા સાહેબ, સાહેબ મુજરા મેરા રે,
સાહેબ સુવિધિ જિનેશ્વર પ્યારા, ચરણ પખાલું પ્રભુ તેરા રે.

મુજરાં ૧

કેશર અંદન ચરચું અંગે, ફુલ ચડાવું સેરા રે;
ઘંટ બજાવું ને અગર ઉવેખું, કરે પ્રદક્ષિણા દેરા રે. મુજરાં ૨
પંચ શબ્દ વાજા વજડાવું, નૃત્ય કરે અધિકેરા રે;
રૂપચંદ્ર ગુણ ગાવત હર્ષિત, દાસ નિરંજન તેરા રે. મુજરાં ૩

૫

કાહા રે અજ્ઞાની જીવકું, ગુરુ જ્ઞાન બતાવે;
કબ્જ હું ન વિષધર વિષ તજે, કહા દુધ પીલાવે. કાં ૧
ઉખર ધખન નીપજે, બીજ યોહિ યોહિ જાવે;
રાસલ છાર નછાં મહીં, કહા ગંગાજી લાવે. કાં ૨
કાલીઉંનકું માણસા, રંગ દુજો ન લાગે;
શ્રી જિનહરષ કહી કહે, વાંકો સહેજ ન જાવે. કાં ૩

૬

તુમ વિના કોન મેરી સુદ્ધ લેન હાર હૈ, તુમ

નિગદિન ધ્યાન ધરૂ, કીજે કયુ અવાર હે,
 પારસનાથ સાહેબજીકો નામ, સાચો સાર હે. તુમ૦ ૧
 પ્રાતતા હી સેવા કરૂ, પુષ્પન કે હાર હે,
 અગર સુવાસ કરૂ, ખેવત સવાર હે. તુમ૦ ૨
 હરપત હુ સેવા કરૂ, ભૂલચુક માફ હે,
 મે તો અજ્ઞાન પ્રભુ, આપહી સકાર હે. તુમ૦ ૩
 મેરે તો પ્રભુ એક, તુજ સેવક હજાર હે,
 અશ્વમેન નહનજસુ, મેરો પુરજુ પ્યાર હે. તુમ૦ ૪

૭

જાગે સો જિનભક્ત કહાવે, સોવે મો સસારી હે,
 ત્રસ જીવકી હયા ન કરે, થાપર કરૂણાકારી હે. જાગે૦ ૧
 થાપજુમોસો અદત ન લેવે, ચોરી મારી વારી હે,
 પચની સાખે પાણિમહજુ કરતા, અવરસીયા બ્રહ્મચારી હે.
 જાગે૦ ૨

રનાનપ્રમિત જલ જિનકી સેવા, પરિમહ સખ્યા ધારી હે,
 રૂપચંદ સમકિત કે લછન, તાકું વહના હમારી હે. જાગે૦ ૩

૮

પ્રભુ તોરી ઠકુરાઈ કું, ગઠ તીન બિરાજે,
 રતન રચિત માનો દેહકી, હૃતિ મહલ છાજે. પ્રભુ૦
 ફલકત ફહો દિશી તેજમે, વિચ કચન કોટા,
 તેરે પ્રબલ પ્રતાપકા, માતુ મહલ મોટા. પ્રભુ૦
 અતિ ઉજ્જવલ રૂપે બન્યા, તીજ ગઠ તેરા,
 તીન ભુવનમે વીસ્તરાયા, જશ મુજશ ગણેશા. પ્રભુ૦
 વામાનદ જિણુદ કી, કહો કહુ રે વહાઈ,
 આનદધન કાલ જબૂદીપે, છમી બરની ન જાઈ. પ્રભુ૦

શ્રી તીર્થમાળા

૧

- શેત્રુંજે રૂપભ સમોસર્યા, ભલા ગુણ ભર્યા રે;
સિધ્યા સાધુ અનંત, તીરથ તે નમું રે. ૧
- ત્રણ કલ્યાણક તિહાં થયા, મુકતે ગયા રે,
તેમીશ્વર ગીરનાર. તીરથ૦ ૨
- અષ્ટાપદ એક દેહરો, ગિરિ-સેહરો રે;
ભરતે ભરાવ્યા બિંબ. તીરથ૦ ૩
- આખુ ચૌમુખ અતિ ભલો, ત્રિભુવન તિલો રે;
વિમલવસહી વસ્તુપાલ. તીરથ૦ ૪
- સમેતશિખર સોહામણો, રણીયામણો રે;
સિધ્યા તીર્થંકર વીસ. તીરથ૦ ૫
- નયરી ચંપા નીરખીએ, હૈયે હરખીએ રે;
સિધ્યા શ્રી વાસુપૂજ્ય. તીરથ૦ ૬
- પૂરવ દિશિ પાવાપુરી, ઋધ્ધે ભરી રે,
મુકતે ગયા મહાવીર. તીરથ૦ ૭
- જેસલમેર જુહારીએ, દુઃખ વારીએ રે,
અરિહંત બિંબ અનેક. તીરથ૦ ૮
- ખીકાનેર જ વંદીએ, ચીર નંદીએ રે,
અરિહંત દેહરા આઠ. તીરથ૦ ૯
- સોરીસરો સંખેસરો, પંચાસરો રે;
ફલોધી થંભણ પાસ. તીરથ૦ ૧૦
- અંતરિક્ષ અજાવરો, અમીઝરો રે,
જીરાવલો જગનાથ. તીરથ૦ ૧૧

ત્રૈલોક્યદીપક દેહરો, જાત્રા કરો રે,
 રાણકપુરે રિસહેસ. તીરથ૦ ૧૨

તારંગે અજીત જીહારીયે, દુઃખવારીએ રે
 થરાદરે શ્રી મહાવીર. તીરથ૦ ૧૩

નવા રે નગરના દેહરા, બાવન ભલા રે,
 શા રાયસી વર્ષમાન ભરાયા બિબ્બ. તીરથ૦ ૧૪

શ્રી નાહુલાઇ જાવો, ગાડી શીવો રે,
 શ્રી વરકાણા પાસ. તીરથ૦ ૧૫

નદીશ્વરના દેહરા, બાવન ભલા રે,
 રૂચક કુંડલે ચાર ચાર. તીરથ૦ ૧૬

શાશ્વતી અશાશ્વતી પ્રતિમા છતી રે,
 ગ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલ. તીરથ૦ ૧૭

તીરથ જાત્રા ફલ તિહાં, હોળે મુજ ધંધા રે,
 સમયસુદર કહે એમ. તીરથ૦ ૧૮

આધ્યાત્મિક પદો

૧

અખધુ મો જોગી ગુરુ મેરા,
 હોરે, ઇસ પદકા કરો રે નિવેડા. અખધુ૦

તરુવર એક મૂળ બીન છાયા, બીન ફુલે ફળ આયા,
 શાખા પત્ર કણ નહિ ઉનક, અમૃત ગગને લાગા. અ૦ ૧

તરુવર એક પખી દાય બેડે, એક ગુરુ એક ચેલા,
 ચેલાને જુગ ચુન ચુન ખાયા, ગુરુએ નિરતર ખેલા. અ૦ ૨

ગગનમહલમે ગૌઆ બિઆણી, ધરતી દુધ જમાયા,
 માખણ થાવે મો વીરલા પાવે, છાશ જગત ભરમાયા. અ૦ ૩

ગગનમંડલમેં અથ ખીચ કુવા, ઉહાં હે અમીકા આસા;
 મુગુરા હોયે સો ભરભર પીવે, નીગુરા જાગે પીઆસા. અં ૪
 ફળ ખીના પત્ર, પત્ર ખીના તુંબા, ખીન જિહ્વા ગુણ ગાયા;
 ગાવનવાલેકા રૂપ ન રેખા, સદ્ગુરુ સોઈ ખતાયા. અં ૫
 આતમ અનુભવ ખીન નહિ જાને, અંતરે જ્યોત જગાયા;
 ઘટ અંતર પરખે સોય મુરખ, આનંદઘન પદ પાયા. અં ૬

૨

શી ગતિ થાશે અમારી દીનાનાથ,
 શી ગતિ થાશે અમારી. દીનાનાથં ૧

ઈંદ્રિયને કારણ હું બહુ ભમ્યો,
 કરમ કીધા બહુ ભારી,
 બે વાતે માફ મન લલચાણું,
 એક કંચન ખીજી નારી. દીનાનાથં ૨

દેશ દેશાંતર હું બહુ ભમીયો,
 નાહાની નથી ખારી;
 આજકાલ કરતાં ગયો જન્મારો,
 ભક્તિ ન જાણી તમારી. દીનાનાથં ૩

ભવસાગરમાં તારો દાસ હુબે છે,
 તારી લીઓ ભવપારી;
 શી ગતિ થાશે અમારી દીનાનાથ,
 શી ગતિ થાશે અમારી. દીનાનાથં ૪

૩

પ્રભુ ભજલે હારે, જિન ભજ લે, દીન ચાર પંથીડા;
 પંથ ચલેગો, પ્રભુ ભજ લે

કયા લઈ આવ્યો પ્રાણી, કયા લઈ જાશે,
 પાપ પુન્ય દોનું સાથ પથીડાં પ્રભુ ૧
 બાલપણા જોલમે ગુમાયો,
 યૌવનમે રે જ જાળા, પથીડાં પ્રભુ ૨
 ખૂઠાપો આવ્યો ધર્મ ન પાયો,
 પીછે કરત પૂકાર, પથીડાં પ્રભુ ૩
 દયા મયા કર પાસ આવતિ,
 અખ તેરો આધાર, પથીડાં પ્રભુ ૪

૪

ચાલી જશે પલકમા, મદમગત આ યુવાની,
 ચેતો જરા યુવાનો, દીલમા વિચાર આણી. ચાલી ૧
 બચપણુ વહે રમતમા, વૃદ્ધત્વ રોગ માહી,
 સદ્ધર્મ કાજ જગમા, અવસર ખરો યુવાની. ચાલી ૨
 નાટક સીનેમા જોતો, હોટલ નવિ વિસરતો;
 વિધવાની જવાળાઓમા, હોમાય જિંદગાની. ચાલી ૩
 દર્શન પ્રભુના કરવા, તુજને વખત ન મળતો;
 નદીઓને નિરખવામાં, ભૂલે તુ અન્નપાણી. ચાલી ૪
 સદ્ધર્મ કાજ રૂપીઓ, વાપરતાં મન મુઝાયે,
 થાયે ઉજરો કેરી, દેશનમા ધૂળધાની. ચાલી ૫
 આજે ભલે હમે તુ, પાછળથી રોવુ પડશે,
 કહે યશોભદ્ર સમજીને, ઉઝલો આ યુવાની. ચાલી ૬

૫

મનમા વસી મૂર્તિ મારા, દિલમા વસી મૂર્તિ, મારા.
 જાવુ ગમે ના, હટવુ ગમે ના મનમાં ૧

જુદા સવારના, જુદા બપોરના,
 સાંજ સમયે દેખાઓ જુદા સ્વરૂપમાં,
 હરખે નિહાળું તારી મૂર્તિ, હો પ્યારા જિનવરજી,
 જાવું ગમે ના, હટવું ગમે ના..... મનમાં ૨

ધર્મનો સિદ્ધાંત પ્રભુ ક્યારે બતલાવશે,
 મુક્તિનો પંથ પ્યારા ક્યારે બતલાવશે,
 એટલી આ સેવકની અરજી, હો પ્યારા જિનવરજી,
 જાવું ગમે ના, હટવું ગમે ના... .. મનમાં ૩

આવ્યો છું આશ ધરી આપતાણા ખારણે,
 કરશે નિરાશ નહિ આપ તણા બાળને,
 એટલી આ સેવકની અરજી, હો પ્યારા જિનવરજી,
 જાવું ગમે ના, હટવું ગમે ના... .. મનમાં ૪

કાળ અનાદિથી રખડી રહ્યો છું,
 પ્રભુજી તોરા ચરણોની સેવા ચાહું છું,
 માનો ન માનો તોરી મરજી, હો પ્યારા જિનવરજી,
 જાવું ગમે ના, હટવું ગમે ના..... મનમાં ૫

સમેતશિખરગિરિ સ્તવન

શિખરજીકી જાત્રા કયું ન કરે,
 હારે, જાકે વંદા, કરમ કી હે રેખ, શિખર ૧
 પાલગંજમે સફલ જોલત હય, મધુબન પાપ હરે;
 શીતાનાલ અનુપમ સોહીએ, નિર્મળ નીર ઝરે. ૨
 વીસ ટુંક પર વીસ જિનેશ્વર, મુનિજન ધ્યાન ધરે;
 કર્મ બપાવી મુક્તિ પદ પામ્યા, શિવરમણીકું વરે. ૩

ધંદાદિક સુર નૃત્ય કરેત હય, નાના ભાવ ધરે;
 ઇંદ્રાણી મળી મંગળ ગાવે, માતીના થાળ ભરે. ૪
 મન વચ તન કરી પ્રભુજીક ધ્યાવે, દુર્ગતિ દૂર હરે,
 લક્ષ્મીમેનસુ જાત્રા કરેલે, તાકો કાજ સરે. ૫

નેમપ્રભુ સ્તવન

(રાગ ભણી ગણીને ભાવણુ કરના)

ભમી ભમીને ભવસાગરમાં જન્મ કુખ્યાં ત્યારે,
 કે ભવથી પાર કરશે કોણુ. ભમીં ૧
 અમે તમે તો સાથે રમેલા, ભૂલી જગા ત્યારે,
 કે ભવથી પાર કરશે કોણુ. ભમીં ૨
 પાપ અમારા ક્ષમા કરીને, હવે પ્રભુ ઉગારો,
 ભાવ ધરીને સેવા કરતા, સફળ બને જન્મારો,
 જ્ઞાની વીણુ મુજ પાપ-પુન્યના પ્રથ્મ ઉકેલે કોણુ,
 કે ભવથી પાર કરશે કોણુ. ભમીં ૩
 નાથ નગીના નેમ પ્રભુજી, તમે વચ્ચા ગિરનારે,
 દયા કરીને સેવક ઉપર, અમી સીચશો ક્યારે,
 'ચંદુ' હુકે આપ ચરણમા, આત્મ ઉદ્ધરે કોણુ,
 કે ભવથી પાર કરશે કોણુ. ભમીં ૪

ભદ્રકાલી નામે પામે સુખશાતા,
 દેવ દાનવ, માનવ, વાંછિત પાતા.
 પાવા ઇસનો રાજ નક્ષો ઉઝેખી,
 જાય જેમ નાઠો મૃગા ઇસ દેખી.
 માછ સિદ્ધીએ પાપીએ માત છોડી,
 તેના શિશ છેડી પાય ઘાલી બેઠી.
 મોટા દાણવાને મહાદુઃખ દીધાં,
 જેને માત તુઠી તેના કાજ સિદ્ધાં;
 મહા સિદ્ધ જોગેન્દ્ર માન પાવે,
 કાલી નામતે દુઃખ દાહગ બવે.
 ઘણાધીશને તુઠી વાચા એમ બોલે,
 પુર પાટણ શ્રાવક રત્ન તોલે;
 કાલી નામ તે રાજ્ય આનંદનાથમ્,
 કાલી નામ તે જીત નિશાણવાથમ્.
 કાલી પૂજતાં રિદ્ધ વધે સદાઇ,
 કાલી નામ તે માન પાવે સદાઇ.
 સકલ સંઘને પૂજતાં સુખકારી,
 અપર મતવાદી જાય હારી.
 સહસ્ર નામથી પૂજતાં પામે ખુશાલી,
 નમો ઇશ્વરી બ્રહ્મક વાહન વિશાલી.
 તિહું લોકમાં આશ પુરે વિધાતા,
 નમો નિત્ય પ્રિત્યે દુઃખ યાલે છે માતા.
 વિધિ ભાવસું પૂજ્યે માત કાલી,
 પુરે ઇશ્વરી રાજ રાજેશ્વરાલી.

વિધિપક્ષ ગચ્છની લાજ રાખો સવાઈ,
સહુ મઘની આશ પુરો મહુમાઈ.

કલશ

જયો માત પ્રભાત, મન વાંછિત પુરે;
જયો માત પ્રભાત, સકલ સઘ દુખ ટાલે,
જયો માત પ્રભાત, મુક્તિસાગર સૂરિરાજે;
જયો માત પ્રભાત, તાસ પદોધર છાજે.
મુક્તિલાલ ઉવજાયા, શીશ એમ પભણે સદા,
કવિ ક્ષમાલાલ કહે ભવિજનો પુન્ય પસાયે પામો સદા.

નૂતન સ્તવનમંજૂષા.

(૧) શ્રી અનંતનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ—દેખ તેરે સ સારખી હાવત—નાગ્નિક)

અનંતનાથ પ્રભુ નામ છે તારૂં અનંત ગુણ ભંડાર
મુજને ભવજલ પાર ઉતાર. મુજને૦
અનંત મુખમા તું પ્રભુ રાગે, અનંત છે તુજ જ્ઞાન,
મુજને ભવજલ પાર ઉતાર મુજને૦
કોઈ જન્મમાં આપણ બન્ને, રચ્યા હુશુ કઈ નવ નવ રંગે,
આજ પ્રભુ તું છે પ્રભુતાએ, રઝળી ગ્યો હું માયાસંગે,
તારી મારી પ્રીત પુગાળી ભૂલાય ના જિનરાજ. મુજને૦
અનંતજ્ઞાનના છે તુજ ફગીયા, વરસાવે જો તું વાદળીયા,
અનંત ઇવને તે પ્રભુ તાર્યા, ભવસાગરને પાર તગવ્યા,
મારી પ્યાગ છુઝાવા જિનવર એક બિંદુની આગ. મુજને૦

શ્રી સિંહસેન તણા કુલરાયા, સુયશા માતાના છે જાયા,
 તુજ વીણ નહીં મને કોઈ સહારા, નયનો તલસે દર્શન તારા;
 મુક્તિકિનારે જાવા પ્રભુજી ! માગું છું તુજ સાથ, મુજને
 શ્રી જૈન સંયુક્ત મંડળ ગાવે, કરજોડી વિનવે છે ભાવે,
 આ ભવવન ને વાટ ઘાટે, શરણ ચરણ તારું પ્રભુ ચાહે;
 અજરામર પદ ચાહે જિનવર દેજે દીનદયાળ, મુજને

(૨) ચંદનખાળા

(રાગ-મન ડોલે મેરા તન ડોલે—નાગીન.)

મન રોવે એનું દીલ રોવે, એનું હૃદય કરે પુકાર રે,
 મહાવીર પધારે આંગણીએ.

સમય સમય ખલિહારી જેની, આવે દુઃખની રેહી,
 વૈભવ છોડે મનને મોડે એ દુઃખડા સહિ અપાર રે. મહા
 માથે મુંડણ આંખે ભીની પગ જંજીર જકડેલી;
 અકુમ તપની એ ઉપવાસી કાળખળે દૂર ઠેલી,
 હૈયે ખળતી દીલમાં રોતી આંખે અશ્રુની ધાર રે. મહા
 અડદતણા ખાકુળા મળીયા મન અભિગ્રહ એ ધારે;
 યોગી પુરુષને વહોરાવીને પછી એ ખપશે મારે,
 હિંમર બેઠી પ્રભુને ભજતી જીવે યોગીપુરુષની વાટ રે. મહા
 વીર પ્રભુજી ફરતાં ફરતાં કૌશાંબી મહિં આવે;
 ભિક્ષા કાજે ઘર ઘર ફરતાં અભિગ્રહ ધરતા જાવે,
 માસ પાંચ થયા દિન પચીસ ગયા ભિક્ષા વીણ પાછા જાયરે. મહા
 ભિક્ષા કાજે ઘર ઘર ફરતાં પ્રભુ મહાવીર ત્યાં આવે;
 ચંદનને આંસુ ના જોયાં પ્રભુજી પાછા જાવે,
 ચંદન રડતી રડતી બોલી પાછા ના જાઓ નાથ રે. મહા

પાછા વળીયા ભિક્ષા કાળે નિરખી અશ્રુધાર,
ભિક્ષા લીધી ચંદન હાથે તિહા થયો ચમકાર,
બેઠી તુટી માથે રૂઢા થયા સુદર કેશકલાપ રે. મહાં
શ્રી જૈન સચુક્ત મહાળ ગાવે એક છે અરજ અમારી;
ચંદનખાળાની જેમ પ્રભુજી લેજે અમને ઉગારી;
દરશન દેજે દુ ખડા હરજે મુજ જીવન ધન્ય ધન્ય થાય રે.
મહાવીર પધારે આગણીએ,

(૩) ચંદનખાળા

પુણ્યમયી સતીઓ થકી, ઉજળવળ છે ઇતિહાસ
ચંદનખાળા સાંધી, ચંદન સમ સુવાસ,
રાજકુમારી એ હતી, વૈભવનો નહી પાર,
તોયે આ સંસારનો, મોહ ન એને લગાર.
કર્મ બળે બહુ દુ ખ સદા, પલટી ગઈ ઘટમાળ,
રઝાંતી રાજકુમારિકા, કુર થયો રે કાળ.
બાકુળા વહોરાવવા, બેઠી ઉંબરમાંય;
વિનવે કોઈ અતિથિને, આવો આગણમાંય.

✽

✽

✽

આવો આવો દેવ મારા સૂનાં સૂના દ્વાર મારા આગણાં સૂનાં
રોતી ગોતી ચંદનખાળા વિનવે છે આજ મારા આગણા સૂના.

પગમા બેઠી માથે મુઠી, આંખે આંસુ ધાર,
ઉપવાસી ત્રણ ત્રણ નિવસની, મુખથી ગણતી નવકાર.

મારાં આગણા સૂના. ૧

બાકુળાના ભોજન મલીયા, પણ નહી મનક્ર માને,
કોઈ અતિથિને ભોજન દધને, પછી જ બાકુ મારે.

મારા આગણા સૂનાં. ૨

કોશામ્બીનગરીની માંહિ, ચોગી એક વિચરતા;
 પાંચ માસ ને પચીસ દિનથી, ભિક્ષા કાળે ફરતા.
 દ્વાર દ્વારથી એ ભિક્ષા વિણ, શિદ્ધને પાછા ફરતાં;
 કોણ હશે એ મહાતપસ્વી, આવો નિશ્ચય કરતાં.
 આવો ચોગીરાજ ! તમારી વાટ જોઉં છું આજ.
 મારાં આંગણાં સૂતાં.

ખાળા ભોજન દે છે ત્યાં તો ચોગી પાછા વળીયાં !
 'હે પ્રભુ ! શું ઝોછું આવ્યું' દડ દડ આંસુ પડીયાં !
 આંસુડા જોયા કે તુરત જ ખાકુળા બહોર્યા,
 મારાં આંગણાં સૂતાં.

એજ ક્ષણે ચમકાર થયો ને, પગની બેડી તુટી !
 માથે સુંદર વાળ થયાં ને વરસી સુખની હેલી, !
 આવો ચોગીરાજ ! મહાવીરસ્વામી ! આવો આજ,
 મારાં આંગણાં સૂતાં.

આવો આવો વીર હું છું ક્યારની અધીર,
 મારાં આંગણાં સૂતાં.

(૪) ચંડકોશી

વિષ ભરીને વિષધર સૂતો ચંડકોશિયા નામી;
 મહાભયંકર એ મારગમાં વિચરે મહાવીરસ્વામી,
 'જશો મા પ્રભુ પંથ વિકટ છે, જર ભર્યો એક નાગ નિકટ છે;
 હાથ જોડીને વિનવે વીરને લોક બધા ભય પામી. મહાં
 આવી ગંધ જ્યાં માનવ કેરી, ડંખ દીધો ત્યાં થઇને વેરી;
 હિંસા અને અહિંસા વચ્ચે લડાઈ લીધણુ જામી. મહાં
 દૂધ વહું જ્યાં પ્રભુને ચરણે, ચંડકોશિયો આવ્યો શરણે;
 કંઈક સમજ તું કંઈક સમજ તું એમ કહે કરુણા આણી. મહાં

વેરથી વેર શમે નહિ જગમા, ત્રેમથી ત્રેમ વધે જીવનમા,
ત્રેમ-ધર્મનો પરિચય પામી, નાગ રહ્યો શીર નામી. મહા ૦

(૫) એકલવાયો

હું છું અનાથ મારો ઝાલજો રે હાથ,
વિનવું છું પ્રભુ પારસનાથ !
હું છું પ્રવાસી નથી કોઈનો સગાથ. વિનવું ૦
સગાં-સબધી-સ્નેહીઓ સહુ તોયે નિરાધાર,
એકલવાયો છું અવનીમા તારો છે આધાર,
જાવું છે દૂર દૂર દુજો રે સાથ. વિનવું ૦
ભડ-ભડતી આગથી નાગને ઉગાર્યો,
નયનોથી વરસાવી તેહ,
મસાર-તાપે હું યે બળું છું, ઉગારો લાવીને મ્નેહ,
દીનબધુ છો દીનોના નાથ. વિનવું ૦
મુક્તિનગરમા જાવું છે મારે, વચમાં છે સાગર મોટો,
આગળ જાઉં ત્યા પાછો પડું છું મારગ મળીયો ખોટો !
તારજો રે ઓ ત્રિભુવનના નાથ. વિનવું ૦

(૬) હાલરડું

ત્રિગલા માતા પારણ કુલાવે, મહાવીર પોઠે રે;
રેશમ દોરે માત હીચોળે, મહાવીર પોઠે રે.
મધુર મધુર હાલરડા ગાતી, અતરકેરા અમીરસ પાતી,
ત્રિગલા રાણી ગીત ગુણવે, મહાવીર પોઠે રે.
વીર થજે મારા બાળ જગતમા, ધીર-ગલીર થજે જીવનમા,
મ્નેહથી દુઃખ જીવન ભરજે, આ સસારે રે.

સંસારમાં સુખ ક્યાંયે નથી, વેર-ઝેરથી દુનિયા ભરી;
કામ-ક્રોધ-મદ-માયા તજીને, ભવજળ તરજે રે.
દુઃખ ભરેલાં જીવન જગના, કરુણ વેદના પામે જીવનમાં;
રાજવૈભવના સુખ તજીને, આંસુ લહોજે રે.
સંસારના સૌ સંબંધ ત્યાગી, દીક્ષા લઇ થા સંયમરાગી;
મોહનિદ્રામાં સૂતેલા જગને, જગાડી દેજે રે.
ઘર ઘર વન વન ધૂમી વગજે, 'અહિંસા પરમે ધર્મ' તું રટજે;
જિનશાસનની જ્યોત ખનીને, મુક્તિ વરજે રે.

(૭)

આલી ચંદનખાળાને ખારણે ખારણે,
પ્રભુ આવી ઉભા છે ખારણે. પ્રભુ

એનું જીવતર ધન્ય ધન્ય થાય,
એના દુઃખના દહાડા વીત્યા રે...એનાં
એણે દર્શન દેવના કીધા રે...એનું

પાંચ પાંચ માસના ઉપવાસ માથે,
પચીસ દિવસના વાણા વાયા,
ઘેર ઘેર ધૂમતા તોયે પ્રભુને,
લોજન મળ્યા ના મન માન્યા,
કોઈ મોઢક મીઠાં લાવતા લાવતા,
કોઈ પકવાન પ્રેમે આપતા...કોઈ
તોએ પ્રભુજી પાછા જાય...આલી

મેવા મીઠાઈ પડતા મૂકીને,
લીધા અડદના આકુલા;
ખંધન તુટ્યા જન્મો-જનમના,
અંતરના ઉઘડ્યા ખારણાં.

એની ભિક્ષા પ્રભુએ લીધી કે લીધી રે,
 એને આશીષ ઉરની દીધી રે. એનું ૦
 ઝોલી ચઢનખાળાને ખારણે ખારણે,
 રાજપાદ છોડીને રજખેલી કુંવરીનું કિસ્મત ફરીથી ઉઘડી ગયું.
 ભિક્ષા દીધી ને દીક્ષા લીધી, એનું જીવતર અનંત ઉઘડી ગયું.
 એણે મારગ વીરના લીધો કે લીધો રે,
 એણે મનડો ઉજ્જવળ કીધો રે;
 એનું જીવતર ધન્ય ધન્ય થાય,
 ઝોલી ચઢનખાળાને ખારણે ખારણે.
 પ્રભુ આવી ઉભા છે ખારણે,
 એનું જીવતર ધન્ય ધન્ય થાય.

(૮) મહાવીરદેવને ઉપસર્ગ.

ખીલા ઠોકાણા રે ખીલા ઠોકાણા રે,
 ખીલા ઠોકાણા વીરના કાનમાં.
 ઝોલો ભૂલ્યો ભરવાડ એ અજ્ઞાનમા રે. ખીલા ૦
 આંખડી ઢાળી આત્મધ્યાને, ઉભા રહ્યા પ્રભુ વીર,
 બળદ અમારા સાચવજે અલ્યા ભોગીડા તું લગીર,
 હાકહેના, નાકહેના, એ તો ઉભા છે નીત ધ્યાનમા રે. ખીલા ૦
 બળદ ખીયારા ચરવાને ચાલ્યા, નીકલ્યા દૂર ને દૂર,
 ભાળ્યા નહિ ભરવાડે જ્યાં, કોથે ભરાયો ભરપૂર.
 કાન ખાળ્યા છે કે ખાલી કાણા,
 સમજતું અખઘડી સાનમા રે. ખીલા ૦
 ખીલા ભારી લાલ્યો રખારી, ઘાલ્યા પ્રભુને કાન,
 હું ખ થયું પણ દેખ ન પ્રગટ્યો, સમતા ધે ભગવાન.

પ્રાણી માત્રમાં એકજ સરખો,

પ્રેમ વસે છે જેના પ્રાણમાં રે. ખીલા૦

ધ્યાન પુરું થયે મહાવીર રવામીઓ, માંડ્યો ફરીથી વિહાર;
મુખ પર શાંતિ છે છતાં પણ, દીલમાં દુઃખ અપાર.

કોઇક ભાવિકે જોઈ લીધું આ,

આવી હકીકત જાણમાં રે. ખીલા૦

વૈદ તેડાવ્યા ને ખીલા કઢાવ્યા ખીડા થઈ ગઇ દૂર;

ચીસ પડી ગઇ મોટી પ્રભુથી, પડ્યા પડ્યા દૂર દૂર.

મેરૂપર્વત ધ્રુજી ઉઠ્યો પણ.

વીર ઉભા છે નિજ સ્થાનમાં રે. ખીલા૦

(૯) મહાવીર-ગીત

પ્રભુ વીરના વચન વિચારો, શ્રદ્ધાથી શિર પર ધારો રે. પ્ર૦

માત તાત બાંધવ પરપ્રીતિ વીરની કદીના વિસારો રે. પ્ર૦

વીર કહે મેં શીશું રેહ્યું, થયો ઉન્મત્ત અંગારો રે. પ્ર૦

પડ્યા ખીલા કાને બદલામાં, પગલે પગલે સંભારો રે. પ્ર૦

કર્મ-મર્મ સમજી સતસંગે; કર્મજાળને પ્રજાળો રે. પ્ર૦

બંધ સમય ચેતો નિજ ચિત્તમાં, એ પ્રભુજીના ઉદ્ધારો રે. પ્ર૦

કડવા વેણુ વદોના કદાપિ, નિજસમ પરને નિહાળો રે. પ્ર૦

દીલ દર્પણમાં દેખી વિવેક, શિવકર જન્મ સુધારો રે. પ્ર૦

(૧૦)

વીર એક તારો આધાર ભવમાં ભૂલા પડ્યા રે,

જીવનપથમાં સાચો ન સંગી,

હુંદનાર છે હજાર . ભવમાં૦

અધારી રાતડી વસમી છે વાટડી,

સર્વત્ર છે અધિકાર...ભવમાં૦

રેતીના રણ ને જગલ ઝાઢીઓ,
 વાઘ વફ્રો અપાર ભવમાં
 ભોમીઓ ન સાથમાં નહિ હથીયાર હાથમાં,
 વાલીઠા કરજે પુકાર ભવમાં
 વૈભવ-વિલાસમાં પડ્યા મોહ-પાસમાં,
 વૃથા ગયો અવતાર ભવમાં
 અજ્ઞાની-સગમાં રહ્યા ઉમગમાં,
 સમજ્યા ન સાચા સાર ભવમાં
 વચને વિશ્વાસ છે એક તારી આસ છે.
 શિવ પથ દેખાડ ભવમાં

(૧૧)

મીઠી લાગી છે મને નિદ્રાની આજની,
 અપ્ને દીઠા પ્રભુ વીર રે,
 ભવમાં ન ભુલુ એ રાતડી.
 શીત કે ન તાપની પરવા પ્રભુને,
 સરોજ જેવું શરીર રે. ભવમાં
 શાંતિસુધાનું પાન કરાવતા,
 જોડેલા સરિતાને તીર રે. ભવમાં
 મોહન મુભટો ભયથી ભાગતા,
 નીરખી વીર રણધીર રે. ભવમાં
 વયલે વયલે પ્રભુ અમી વરસાવતા,
 દીઠી મે ભક્તોની ભીડ રે. ભવમાં
 કર્તવ્યના પ્રભુ પાઠ પઢાવતા,
 સાગર સમ ગભીર રે. ભવમાં

(૧૫)

ભવિ ભાવે દેરાસર આવે, જિણુંદવર જય બોલો,
 પછી પૂજન કરી શુભભાવે, હૃદયપટ બોલોને.
 સાખી-શિવપુર જિનથી માગજો, માગી ભવનો અંત;
 લાખ ચોરાશી વારવા, ક્યારે થઈશું અમે પ્રભુ સંત. ૬૦

સાખી-મોંઘી માનવ-જીંદગી, મોંઘો પ્રભુનો જપ;
 જપી ચિત્તથી દૂર કરો, તમે કેટી જનમના પાપ. ૬૦

સાખી-તું છે મારો સાહિબો, ને હું છું તારો દાસ;
 દીનાનાથ મુજ પાળીને, પ્રભુ આપોને શિવપુરવાસ. ૬૦

સાખી-છાણી ગામનો રાણ્યો, નામે શાંતિજિણુંદ;
 આત્મકમલમાં ધ્યાવતા, શુદ્ધ મલે લબિધનો વૃંદ. ૬૦

(૧૬)

વીર તારૂં નામ બહાણું લાગે હો સ્વામ શિવસુખદાયા,
 ક્ષત્રિયકુંડમાં જન્મ્યા જિણુંદજી,
 દિક્કુમારી હુલરાયા. હો સ્વામ૦

માથાના મુગટ છો આંખોના તારા,
 જન્મથી મેરુ કંપાયા. હો સ્વામ૦

મિત્રોની સાથે રમત રમતા,
 દેવે ભુજંગરૂપ ઠાયા. હો સ્વામ૦

નિર્ભય નાથે ભુજંગ ફેંકી,
 આમલ કીડાને સોહાયા. હો સ્વામ૦

મહાવીર નામ દેવનાથે ત્યાં દીધું,
 પંડિત વિરમય પામ્યા. હો સ્વામ૦

આરિત્ર લઈ પ્રભુ કર્મો હટાવી,
 કેવલજ્ઞાન પ્રગટાયા. હો સ્વામ૦

હિ સા મૃધા ચોરી મૈથુન વારી,
પરિગ્રહ જુરા બતાયા. હો સ્વામી
આત્મકમલમાં શૈલેશી સાધી,
શિવ લલિત ઉપાયા. હો સ્વામી

મહાવીર સ્વામીનું પારણું.

માતા ત્રિશલા બ્રહ્માવે પુત્ર પારણે, ગાવે હાલો હાલો
હાલકાનાં ગીત. સોના-રૂપાને વહી રત્ને જડીયુ પારણું,
રેશમ દોરી ધુધરી વાગે છુમ છુમ ગીત. હાલો હાલો હાલો
હાલો મારા નદને. ૧. જિનજી પાસપ્રભુથી વરસ અહીસે
અતરે, હોશે ચોવીસમો તીર્થ કરજિન પરિમાણ, કેશી-
સ્વામી મુખથી એહવી વાણી સાંભળી સાચી સાચી હુઈ
તે મારે અમૃત વાણ. હાલો ૨. ચૌદે ગ્વખે હોવે ચક્ષી કે
જિનરાજજી, વીત્યા ખારે ચક્ષી નહી હવે ચક્ષીરાજ, જિનજી
પાસપ્રભુના શ્રી કેશી ગણધાર, તેહને વચને જણ્યા ચોવી-
સમા જિનરાજ, મારી કુખે આવ્યા ત્રણ ભુવન શિરતાજ,
મારી કુખે આવ્યા તરણ-તાગણ જિનરાજ, હું તો પુન્ય
પનાતી ધંદાણી થઈ આજ. હાલો ૩. મુજને દોહલો ઉપન્યો
બેસુ ગજ અબાડીએ, સિંહાસન પર બેસુ આમર છત્ર
ધરાય, સહુ લક્ષણ મુજને નદન તારા તેજના, તે દિન
સભાડે ને આનંદ અગ ન માય. હાલો ૪. કરતલ
પગતલ લક્ષણ એકહજાર ને આઠ છે, તેહથી નિશ્ચય જણ્યા
જિનવર શ્રી જગદીશ, નદન જમણી જઘે લછન સિંહ
બિરાજતો, મે તો પહેલે સ્વપ્ને દીઠો વિશાવાવીશ. હાલો ૫.
નદન નવલા બધવ નદિવર્ધનના તમે, નદન ભોજનધ્યાના
દેવર છે સુકુમાળ, હસશે ભોજનધ્યા કહી લાડકા દીયર

માહરા, હસશે રમશે ને વલી ચુંટી ખણશે ગાલ; હસશે રમશે ને વલી કુંસા દેશે ગાલ. હાલો ૬. નંદન નવલા ચેડા રાજના ભાણેજ છે, નંદન નવલી પાંચશે મામીના ભાણેજ છે; નંદન મામલીઆના ભાણેજ મુકુમાળ; હસશે હાથે ઉછાળી કહીને નાના ભાણેજ, આંખો આંજીને વલી ટખકું કરશે ગાલ. હાલો ૭. નંદન મામા-મામી લાવશે ટોપી આંગલાં, રતને જહીયાં હુલડા મોતી કસખી કેર; નીલાં પીળાં ને વલી રાતાં સરવે જાતનાં, પહેરાવી મામી મારા નંદ કિશોર. હાલો ૮. નંદન મામા-મામી મુખડલી ખડુ લાવશે, નંદન ગજવે ભરશે લાડ મોતીચુર; નંદન મુખડા જોઈને લેશે મામી ભામણાં, નંદન મામી કહેશે જીવો મુખ ભરપૂર. હાલો ૯. નંદન નવલા ચેડા મામાની સાતે સતી, મારી ભત્રીજી ને ઘેન તમારી નંદ; તે પણ ગુંજે ભરવા લાખણસાઈ લાવશે, તુમને જોઈ જોઈ હોશે અધિકે પરમા-નંદ. હાલો ૧૦. રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ધુધરો, વળી સૂડા મેના પોપટ ને ગજરાજ; સારસ હંસ કોયલ તીતર ને વળી મોરજી, મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ. હાલો ૧૧. છપ્પન કુંમરી અમરી જળ ફળશે નવ-રાવીઆ, નંદન તમને અમને કેલીઘરની માંહે; ફુલની વૃષ્ટિ દીધી યોજન એકને માંડલે, ખડુ ચિરંજીવો આશીષ દીધી તુમને ત્યાંહ. હાલો ૧૨. તમને મેરુગિરિ પર સુરપતિએ નવરાવીયા, નિરખી નિરખી હરખી સુકૃત લાભ કમાય; મુખડા ઉપર વાડ કોટી કોટી ચંદ્રમા, વળી તન પર વાડ ગારી ગુણ સમુદાય. હાલો ૧૩. નંદન નવલા ભણવા નિશાળે પણ મૂકશું, ગજપર અંખાહી મોટે સાજ; પસલી ભરશું શ્રીફળ ફેફળ નાગરવેલશું, મુખડલી લેશું નિશાળી-યાને કાજ. હાલો ૧૪. નંદન નવલા મોટા થાશે ને પરણાવીશું,

વહુ-વર સરખી જોડી લાવશુ રાજકુમાર, મરખાં વેવાઈ-
વેવાણો પધરાવશુ, વર પોખી લેશુ જોઈ જોઈને દેદાર. હાલો ૦
૧૫. સાસરૂ પીયર મારા જોડે પખ નદન ઉજળા, મારી
કૂખે આવ્યા તાત પનોતા નદ, માહરે આંગણુ વુઠ્યા અમૃત
દૂધે મેહુલા. માહરે આગણુ ફાળીયા સુરતરો સુખના કદ. હાલો ૦ ૧૬. એણી પગે ગાયુ માતા ત્રિશલામુતનુ પારણુ,
જે કોઈ ગારો લેરો પુત્રતણા સામ્રાજ, ખીલીમોરા નગરે
વરણુવ્યુ વીરનુ હાલરૂ, જય જય મગલ હોજો દીપવિજય
કવિરાજ. હાલો ૦ ૧૭.

ક્ષમાપના-સ્તવન

અરિહતપદ પહેલુ નમુજી, ગુણ છે ખાર પ્રમાણ;
કરો ભવિ ખામણાજી.

ઉજ્જવલ ધ્યાને ધ્યાવતાજી પામે કેવલ નાણ. કરો ૦
સિદ્ધ રાતા પ્રણમુ સદાજી કર્મ તણા કીધો નાશ. કરો ૦
અષ્ટ ગુણે કરી દીપતાજી જેહનો મુક્તિમા વાસ. કરો ૦
છત્રીશ ગુણ રાજ્યાજી આચારજ પીલે રગ, કરો ૦
નીલવર્ણ પાઠક ભાવિયેજ પચવીમ ગુણ સુરગ. કરો ૦
મરકતવર્ણ મુનિવરાજ સંત્યાવીશ ગુણ ગેહ. કરો ૦
એકસો આઠ ગુણમણિ ભૂપિતાજી થામુ પચપદ એહ. કરો ૦
શિષ્ય મહુ પરિવારનેજ સમયવત મહત. કરો ૦
શ્રી સદ સહુને ખામણાજી ગિર્યા છે ગુણવત. કરો ૦
લાખ ચોરાશી ચોનિનાજી જીવરાશિ જે હોય. કરો ૦
ભવોભવ ફરશ્યા પ્રમથજી તે ખામુ હુ ત્રિલોચ. કરો ૦
પગે લાગી તુમ પ્રતિ ખમુજી તુમે પણ ખમજો મોય. કરો ૦
સરલપણ જગ દોહડુ જી, જેહથી પાતક ધોય. કરો ૦

ક્રોધ ક્રિયા દૂષણ પામીયેલ ક્રોધે નરક લહંત. કરો ૦
 સૂક્ષ્મ નિગોદમાં રહેલ રીસે કાલ અનંત. કરો ૦
 ક્રોધ કદાચહ પરિહરેલ ફલ છે જેહના દુષ્ટ. કરો ૦
 ચારિત્ર નાસે ક્રોધથીલ સમકિત આપે પૂઠ. કરો ૦
 વૈરવિરોધ સવિ છાંડીનેલ મનમેં ધરે વૈરાગ્ય. કરો ૦
 શાંતિ સદા સુખકારિણીલ શિવતણા ઓહિજ માર્ગ. કરો ૦
 ક્ષમા ભાવે વિનય ઉપજેલ વિનય ધર્મનું મૂલ. કરો ૦
 ધર્મસ્નેહમાં જે રહેલ તેહને જિન અનુકૂલ. કરો ૦
 ચંડકદ્ર નવા સાધુનેલ ખમાવતાં નિજ વંક. કરો ૦
 કેવલ નાણુ દોય પામીયાલ ક્ષમા ફલ એ નિઃશંક. કરો ૦
 દુરગદ્દના સાથીયાલ ચોમાસી તપકાર. કરો ૦
 ચંદનખાલા મૃગાવતીલ ઉદાર અભયકુમાર. કરો ૦
 ઇત્યાદિક ગુણવંત હુવાલ ક્રોધ સમાવ્યો નિશેષ. કરો ૦
 મોહ મિથ્યો મમતા ઘટીલ પામ્યા નાણુ વિશેષ. કરો ૦
 ખાર માસ ચોવીશ પખેલ ત્રીનસે સાઠ દિન માન. કરો ૦
 શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ રાજ્યાલ ક્ષમા ગુણ ભંડાર. કરો ૦
 શ્રી તેજ હર્ષ ગુરુ નામથીલ કલ્યાણહર્ષ જયકાર. કરો ૦

સ મા પ્ત

